EOIN DEMPSEY
TRANDAFIRUL ALB, PĂDUREA NEAGRĂ
amazon bestseller
CORINT FICTION

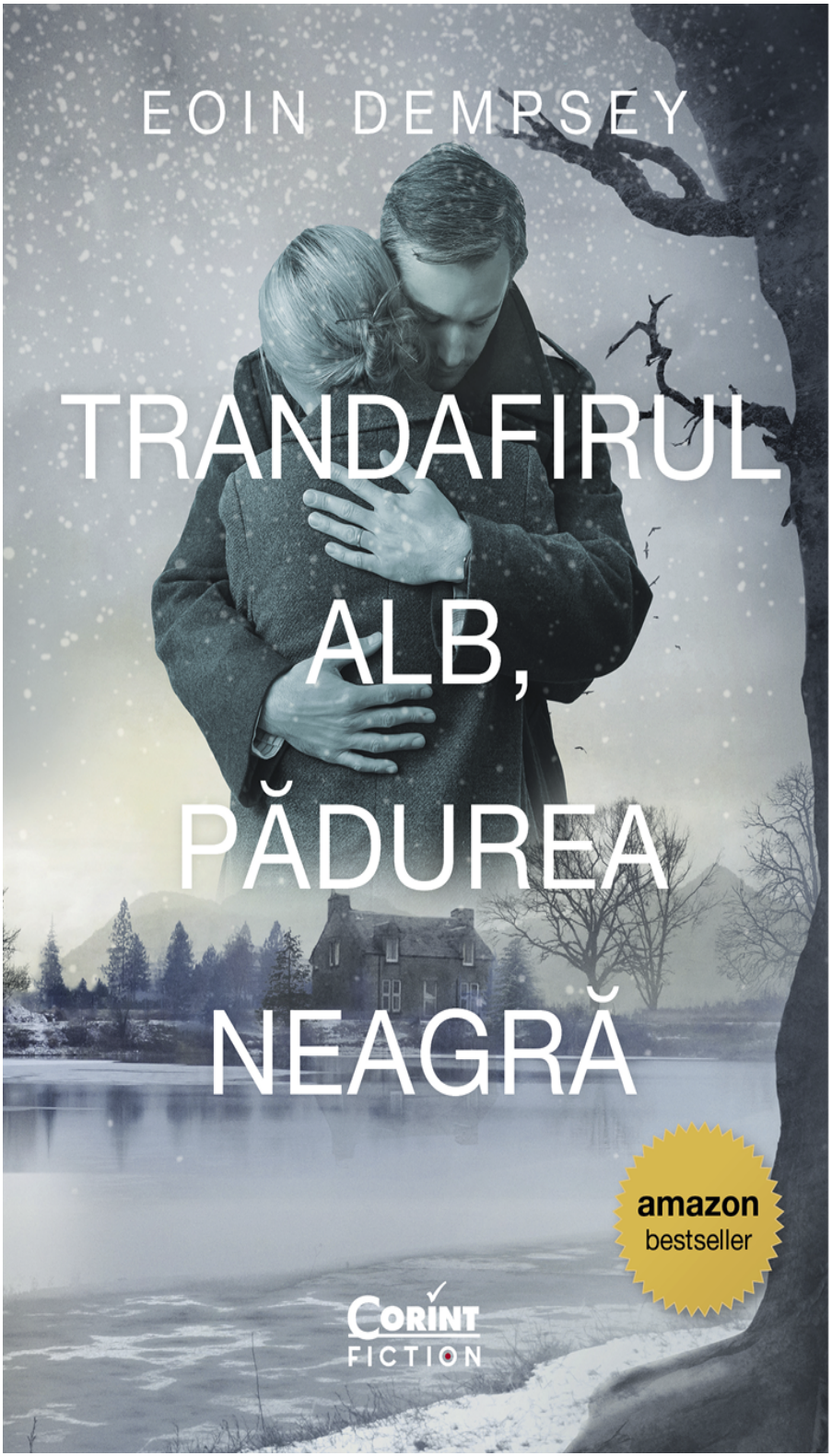
EOIN DEMPSEY
TRANDAFIRUL ALB, PĂDUREA NEAGRĂ
amazon bestseller
CORINT FICTION

EOIN DEMPSEY

TRANDAFIRUL ALB, PĂDUREA NEAGRĂ

Imprint coordonat de
ana antonescu

EOIN DEMPSEY

TRANDAFIRUL ALB, PĂDUREA NEAGRĂ

Traducere din limba engleză de
MIHAELA DOAGĂ

CORINT FICTION

Redactare: Ioana Petridean
Tehnoredactare: Mihaela Ciufu
Design copertă: Dan Mihalache
Ilustrații copertă: © CollaborationJS / Trevillion Images

Cartea de față este inspirată de evenimente reale. Anumite elemente factuale și intervalul de desfășurare a evenimentelor au fost însă modificate din considerente narative.

Eoin Dempsey, *White Rose, Black Forest*
Text copyright © 2018 by Eoin Dempsey
This edition is made possible under a license arrangement originating with Amazon Publishing, www.apub.com,in collaboration with ANA Sofia, Ltd.

Toate drepturile asupra ediției în limba românăaparțin Corint Fiction,un imprint al CORINT BOOKS,str. Mihai Eminescu nr. 54A, București.
www.edituracorint.ro

ISBN 978-606-793-958-3

ISBN EPUB 978-606-9740-62-0

Dedic această carte
fiului meu, Robbie

N
Breisach
0
10 mile
0
10 kilometri
Rinul
Freiburg
Sankt Peter
GERMANIA
GERMANIA
Pădurea Neagră
Titisee-Neustadt
FRANTA
Müllheim
Pădurea Neagră
Burchau
Schopfheim
Wehr
Waldshut-Tiengen
Inzlingen
Basel
Rheinfelden
Bad Säckingen
Rinul
ELVEȚIA

1

Munții Pădurea Neagră, sud-vestul Germaniei, decembrie 1943

Părea un loc potrivit în care să-și dea ultima suflare. Un loc în care cunoscuse cândva fiecare câmp, fiecare copac, fiecare vale, unde stâncile aveau nume, iar locurile de întâlnire erau descrise într-un limbaj clandestin, pe care adulții nu-l puteau înțelege în veci. Un loc unde pâraiele năvalnice de munte scânteiau ca oțelul șlefuit în bătaia soarelui de vară. Aici se simțise în siguranță cândva. Acum până și locul ăsta i se părea otrăvit, distrus, toată frumusețea, toată inocența fuseseră sugrumate.

Zăpada care se așternuse ca o plapumă groasă pe pământ se întindea neînduplecată, cât vedeai de jur-împrejur. Închise ochii, oprindu-se pentru câteva clipe. Auzea vuietul lugubru al vântului, un foșnet printre crengile copacilor încărcați de zăpadă, șuierul propriei respirații și ritmul bătăilor inimii. Cerul întunecat se întindea amenințător deasupra ei. Merse înainte, auzind din nou cum îi trosnea zăpada sub tălpi. Care era cel mai bun loc în care s-o facă? Oare cine o s-o găsească? Gândul c-ar putea s-o găsească niște copii ieșiți să se joace prin zăpadă i se păru de neîndurat. Poate c-ar fi mai bine să se întoarcă, să renunțe, să mai amâne măcar o zi. Simți o lacrimă în colțul pleoapei, prelingându-i-se pe chipul amorțit. Continuă să înainteze.

Ninsoarea începu să se îndesească, iar ea își trase fularul peste față. Poate o s-o doboare intemperiile. Ar fi cel mai potrivit sfârșit – o întoarcere la natura pe care o iubise nespus. De ce se mai obosea să meargă? Ce avea de câștigat din a umbla așa, fără țintă, prin zăpadă? De bună seamă venise momentul să termine cu toate, să pună capăt chinului. Băgă mâna în buzunar și simți, prin materialul mănușii, patul neted de metal al revolverului vechi, rămas de la tatăl ei.

Nu, nu încă. O ținu tot înainte. N-avea să mai revadă niciodată cabana. Nimic și pe nimeni, de fapt. N-avea să afle ce deznodământ va avea

războiul, n-avea să-i vadă pe naţional-socialişti răsturnaţi de la putere, nici pe nebunul ăla judecat pentru crimele comise. Se gândi la Hans, la chipul său frumos, la sinceritatea din ochii lui şi la curajul de neînchipuit din inima lui. Nu apucase nici măcar să-l mai strângă o dată în braţe, să-i spună cum datorită lui credea că dragostea poate încă să existe în lumea asta grotescă. Îi tăiaseră capul şi i-l aruncaseră în sicriu, lângă restul corpului, lăsându-l apoi lângă sora lui şi lângă cel mai bun prieten.

Ningea în continuare, dar ea mergea înainte, lăsând pădurea în stânga, în timp ce se apropia de vârful dealului. Ochii i se obişnuiseră cu întunericul, dar ceva aflat puţin mai în faţă îi atrase atenţia, o moviliţă în zăpadă, la nici două sute de metri mai încolo. Un corp omenesc, boţit ca un morman de zdrenţe pe albul imaculat. Nu se vedeau urme de paşi care să ducă într-acolo. Omul nu se mişca, dar paraşuta încă atârnată în jurul lui se înfoia în bătaia vântului, tulburând zăpada ca un animal însetat care se adapă. Întoarse instinctiv capul, deşi nu văzuse ţipenie de câteva zile bune. Înaintă precaut, percepând orice umbră, orice adiere de vânt ca pe o ameninţare, acum că paranoia îi devenise o a doua natură. Dar nu se vedea nimic, nu era nimeni prin preajmă.

Zăpada se aşternea peste omul nemişcat, înghiţit aproape cu totul de întinderea albă. Avea ochii închişi. Ea îi scutură zăpada de pe faţă şi îi luă pulsul. Îi simţi bătăile inimii. Aburul respiraţiei, alb ca gheaţa, îi ţâşnea printre buze, dar nu deschise ochii. Femeia se trase înapoi, privind disperată în jur, după cineva care să-i vină în ajutor. Era complet singură. Casa cea mai apropiată era chiar a ei – cabana pe care o moştenitse de la tatăl său –, dar se afla la mai bine de trei kilometri depărtare. Satul cel mai apropiat era la vreo opt kilometri distanţă – imposibil de străbătut pe-o vreme ca asta, chiar dacă omul ar fi fost conştient. Îi scutură zăpada de pe piept şi descoperi o uniformă a Luftwaffe,[1] cu însemnele de căpitan. Evident că era unul de-al lor – unul dintre monştrii care distruseseră ţara asta şi care îi răpiseră pe toţi cei pe care îi iubise vreodată. Cine va şti dacă îl lasă să moară aici? Ar trebui să-l abandoneze pur şi simplu. În curând vor fi morţi amândoi şi nimeni nu va afla nimic niciodată. N-ar fi decât încă douăcadavre în zăpadă, care să se alăture mormanului. Merse câţiva paşi pieptiş prin zăpadă. Se opri şi, până să-şi dea seama că luase deja o hotărâre, era din nou aplecată deasupra lui.

Îl bătu cu palma pe obraz, strigând la el. Îi ridică pleoapele, dar nu obţinu nicio reacţie, doar un geamăt înfundat. Căpitanul din Luftwaffe stătea rezemat de raniţa pe care o avea în spinare, cu capul lăsat pe spate, cu braţele întinse în lături. Era un bărbat înalt, să fi avut 1,80 metri, sau

mai bine, și probabil avea de două ori greutatea ei. Simți o gheară în piept la gândul că-i era imposibil să-l transporte până la cabană. N-avea cum. Chiar și așa, încercă să-l ridice și reuși să facă doar câțiva pași înainte s-o lase picioarele și să alunece, lăsându-l să cadă în zăpadă. Raniţa lui cântărea probabil peste douăzeci de kilograme, iar paraşuta, aproape cinci. Paraşuta putea rămâne deocamdată, dar raniţa trebuia să i-o dea jos. După ce se chinui câteva clipe fără niciun rezultat, reuși în cele din urmă să-i desprindă curelușele de la raniță și o trase de sub el, lăsându-l să cadă la loc în zăpadă, cu un zgomot înfundat.

Lăsă raniţa deoparte și privi spre cer. Ninsoarea se înteți se. N-aveau mult timp la dispoziție. Îi luă din nou pulsul. Încă se simțea, dar cât timp avea să mai reziste? Mânată de un imbold, își vârî mâna în buzunarul lui. Îi scoase de-acolo documentele de identitate. Îl chema Werner Graf. Era originar din Berlin. Iar în portofel avea poza unei femei, probabil soția lui, fotografiată alături de două fetițe zâmbitoare, una de vreo trei, iar cealaltă de aproximativ cinci ani. Bărbatul avea douăzeci și nouă de ani – cu trei ani mai mare decât ea. Respirând adânc, rămase cu privirea ațintită asupra lui Werner Graf. Pregătirea și munca ei avuseseră ca scop să ajute oamenii. În asta se regăsise – și se putea regăsi din nou, fie și numai pentru câteva ore. Îi puse actele la loc în buzunar, apoi se duse din nou în spatele lui. Îl prinse de subsuori și se opinti cu toată puterea. Trunchiul lui se urni din loc, dar picioarele îi rămaseră prinse în zăpadă și bărbatul scoase un icnet de durere când se desprinseră. Tot nu deschisese ochii. Îl lăsă jos din nou și îi dădu roată, ca să se uite la picioarele lui. Avea pantalonii sfâșiați, iar femeia aproape că se feri când simți oasele rupte care-i împungeau pielea. Amândouă picioarele erau fracturate mai jos de genunchi. Poate că-și fracturase și fibula, dar tibia era cu siguranță ruptă. Aveau să se vindece în timp, dacă erau tratate cum se cuvine, dar îi va fi imposibil să meargă deocamdată.

Poate c-ar fi mai bine să-l lase să adoarmă ușurel și să se stingă aici, în zăpadă. Se întoarse la locul unde lăsase raniţa și o desfăcu, descoperind mai multe rânduri de haine și alte documente, pe care le puse deoparte. La fund găsi chibrituri, mâncare, apă, un sac de dormit și două pistoale. Se întrebă de ce naiba ar avea un pilot din Luftwaffe așa ceva asupra lui. Două pistoale? Poate că ideea era să fie paraşutat în spatele liniilor inamice, în Italia, dar asta era la sute de kilometri depărtare. N-avea prea mult timp. Dacă irosea vremea cu întrebări, Werner Graf risca să moară. Se gândi la soția și la fiicele lui, care n-aveau nicio vină pentru orice crime va fi comis el în numele Reichului.

Ea una n-avea prea multe asupra ei – numai pistolul încărcat. Își imaginase că doar de atât va avea nevoie în seara asta.

Îi veniră în minte amintiri ale iernilor pline de zăpadă din tinerețea ei, toate momentele în care trecuse pe acest câmp. Liziera căreia îi dăduse roată se afla doar la câteva sute de metri depărtare, o distanță care făcuse diferența între viață și moarte pentru Werner Graf. Nu l-ar fi găsit în veci dacă ar fi aterizat acolo – chiar dacă ar fi supraviețuit impactului. Scoase sacul de dormit din raniță, îl desfăcu și-l întinse peste el, înainte de a se apleca în dreptul feței lui.

— Sper că meriți să fii salvat, îi șopti. O fac pentru soția și fiicele tale.

Câmpul pe care se aflau acum era situat pe un platou, de unde cobora un deal împădurit, spre o vale. Coniferele erau încărcate de omăt, care cobora vreo trei metri în adâncime. Îi luă un minut sau două să ajungă până în dreptul copacilor. Se lăsă pe vine și săpă o vizuină în zăpadă. Nu se mai vedea țipenie de om. Acest adăpost săpat în zăpadă era singura lor șansă să supraviețuiască până a doua zi. Planul de a-și pune capăt vieții putea să aștepte până o salva pe-a lui.

Se întoarse să vadă ce face. Trăia încă. Simțea o flăcăruie licărind înăuntrul ei, ca o lumânare întrezărită în depărtare, într-un tunel întunecat. Se întoarse la vizuină, fără să se gândească la cum avea să-l ducă până acolo, concentrându-se doar asupra efortului de a săpa, scoțând pumn după pumn de zăpadă. Încă douăzeci de minute, și groapa era îndeajuns de adâncă. Se strecură înăuntru, netezind pereții cu propriul corp. Ținându-și mâinile împreunate, făcu o spărtură în tavan, cu un băț lung adus de-afară.

Se întoarse la locul în care-l lăsase pe Werner, luă ranița și sacul de dormit și le cără până la adăpost. Era îndeajuns de lung încât să poată sta întins, cu destul spațiu să se poată ridica în capul oaselor. Va fi suficient. Se întoarse la el. Probabil că era trecut de miezul nopții. Sentimentul de relativă siguranță din zori părea acum foarte departe. Era imposibil să-l transporte mai departe de vizuină, până când nu trecea viscolul. Prinse parașuta de nailon, încă agățată în curelușe de umerii lui, și se opinti. O grimasă de durere schimonosi chipul bărbatului în timp ce-l târa pe zăpadă. Prinse din nou parașuta, trăgând cu toată puterea. Picioarele ei cedară, dar îl trăsese aproape doi metri. Era cu putință. Simți o scânteie de speranță, care-i stârni un val de adrenalină în tot corpul copleșit. Se mai opinti o dată, și încă o dată. Îi luă douăzeci de minute. Era leoarcă de transpirație pe sub haină și pe sub fularul gros, dar ajunseră până la marginea adăpostului săpat în zăpadă. Era prima dată, după o veșnicie, ar

fi zis, când simţea ceva care să aducă a triumf. Poate că nu mai simţise aşa ceva de când împrăştiaseră primele pliante cu Trandafirul Alb , de când îi copleşise pe toţi emoţia la gândul că apără o cauză dreaptă, de când promisiunea unui viitor mai bun pentru poporul german păruse o realitate, pentru prima dată în decurs de o generaţie.

Werner Graf tot nu-şi venise în fire. N-avea să-l trezească nimic. Nu în cursul nopţii. Ţelul de a-l vedea deschizând din nou ochii era acela care-i dădea putere. Nu mai conta cine era, conta doar că era o fiinţă umană şi că trăia încă. Îşi trase sufletul câteva clipe, apoi îi dădu drumul pe panta pe care o făcuse la intrarea în adăpost.

Bărbatul gemu din nou, iar oasele picioarelor lui scoaseră un trosnet îngrozitor în clipa în care îl împinse.

Zăpada se cernea încă din cerul întunecat şi vuietul vântului părea urletul unui lup hămesit. Adăpostul se lumină când aprinse un băţ de chibrit luat din raniţa căpitanului. Nu se uitase cu atenţie la el mai devreme. Îl privise ca pe un corp rănit, nu ca pe un bărbat. Era chipeş, nebărbierit, cu părul şaten, tuns scurt. Stinse chibritul şi întinse mâna, să strângă sacul de dormit în jurul lui. Se întinse lângă el, în aşa fel încât îi putea auzi respiraţia superficială şi bătăile inimii. Fiecare avea nevoie de căldura corpului celuilalt pentru a supravieţui nopţii. Îl înconjură cu braţul. Nu mai atinsese astfel un bărbat dinainte să moară Hans, de-acum zece luni. Epuizată, căzu într-un somn adânc.

Un ţipăt o smulse din refugiul oferit de somn, tulburând-o. Îi luă câteva clipe să-şi dea seama unde se află şi ce se întâmplă. Întunericul din vizuină îi amorţi simţurile, până când reuşi să scruteze cu privirea deschizătura de deasupra capetelor lor. Ieşise luna. Bărbatul îşi smuci capul într-o parte. Era cald încă. Visa ceva. Se întinse din nou lângă el, lăsându-şi capul pe braţul lui. Tocmai închidea ochii, când bărbatul ţipă din nou.

— Nu, vă rog, nu! Vă rog, încetaţi!

Îi îngheţă sângele în vine. Îl auzise cât se poate de limpede – vorbea în engleză.

---

1 Numele sub care era cunoscută aviaţia militară germană în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. (n. tr.)

2

Rămase nemişcată, încremenită din cauza şocului. Bărbatul nu mai scoase nicio vorbă. Ţinea în continuare ochii închişi. Nu se luminase de ziuă. Era încă întinsă lângă el, oricine ar fi fost. Pieptul lui se mişca în ritmul respiraţiei, mai susţinută acum. Îl salvase deja, dar ce soartă îl aştepta? Încercă să se convingă că era într-adevăr Werner Graf. Dar cum ar fi putut să fie? Ce ofiţer din Luftwaffe ar fi strigat în somn în limba engleză? Deşi n-o vorbea câtuşi de puţin fluent, recunoştea ritmul lin al cuvintelor englezeşti. Nici nu era greu. Cine era omul ăsta şi ce s-ar întâmpla cu el dacă l-ar da pe mâna poliţiei locale? Ar fi totuna cu a-l da pe mâna Gestapoului. Era îmbrăcat în uniforma Luftwaffe-ului. Dacă era englez sau american, nu exista nicio îndoială că avea să fie luat drept spion şi executat. Nici moartă n-ar ajuta biroul local al Gestapoului să-şi impună teroarea asupra unor noi victime. Aşa că ce-i mai rămânea de făcut?

Se ridică în capul oaselor şi se strecură afară. Aerul îngheţat îi şfichiuia pielea, părându-i-se aproape lichid în clipa în care îl trase în plămâni. Nu mai ningea. Norii se împrăştiaseră, luaţi pe sus ca o faţă de masă murdară, lăsând să se vadă stelele care scânteiau pe cerul negru ca tuşul. Vântul se potolise, de-abia mai înfiora crengile copacilor. Restul era încremenit. Ce s-ar întâmpla dacă l-ar lăsa aici? Oare s-ar mai trezi din somn? Ar fi în stare să iasă din adăpost odată ce-şi venea în fire? Câmpul peste care-l târâse era o întindere netedă acum, o feerie. Oricine ar fi trecut pe-acolo n-ar fi avut habar de prezenţa lor. Dar avea să se lumineze de ziuă. Erau izolaţi aici. Rar trecea cineva prin locul acesta, dar se mai întâmpla uneori. După aprecierea ei, avea cel puţin trei ore la dispoziţie până când soarele iernatic avea să se ridice poticnit pe cer, luminând pădurea – doar trei ore, şi-apoi riscau să fie observaţi. Un schior amator ar fi putut da peste ei în timp ce înaintau greoi prin zăpadă şi apoi decizia n-avea să mai depindă de ea. Bărbatul urma să cadă victimă Gestapoului prin intervenţia unor necunoscuţi. Întotdeauna era mai uşor să iei partea Gestapoului – un

cetăţean obişnuit ar fi fost recompensat dacă proceda astfel şi închis dacă făcea contrariul. Trebuia să depui un efort supraomenesc pentru a nu le face jocul. În asta consta geniul sistemului lor – trebuia să dovedeşti o tărie de caracter de neînchipuit pentru a face ce s-ar fi cuvenit. Să nu-ţi pârăşti vecinii era la fel de periculos ca activităţile antisociale de care era aşa de interesată poliţia secretă. Asta însemna că aveau spioni peste tot. Însemna că „privirea germană" – să te uiţi rapid, cu coada ochiului, ca să te asiguri că nu te pândeşte nimeni – intrase de-acum în viaţa cotidiană.

Năluca planurilor ei îi reveni în minte. Se aşteptase ca a doua zi să-i fie descoperit cadavrul, aşa îşi dorise să se întâmple. Ar fi putut să se cufunde în adâncul pădurii, unde n-ar fi găsit-o nimeni luni bune de-acum, unde i-ar fi putrezit carnea pe oase, lăsând în urmă doar scheletul alb. S-ar fi zis că nu avea de ales acum, trebuia să-şi abandoneze vechile planuri şi să-l ajute pe omul de lângă ea. Dacă îl lăsa în groapa săpată în zăpadă, urma să moară. Dacă îl preda autorităţilor, urma să moară. Va trebui să trăiască apoi cu gândul că a contribuit la împlinirea voinţei parşive a Gestapoului şi la perpetuarea regimului pe care îl reprezenta. Dacă aştepta până în zori, risca să dea nas în nas cu cineva care i-ar fi forţat mâna, astfel că bărbatul ar fi murit, şi poate şi ea odată cu el. Nu părea să aibă de ales.

Zăpada acoperise urmele paşilor care o aduseseră aici, dar cunoştea dealurile şi pajiştile astea, fie că erau acoperite de zăpadă sau nu. O porni spre cabană. O să-i ia mai bine de-o oră să ajungă acolo, şi tot atâta înapoi. Oare era spion sau poate vreun prizonier de război evadat? Dar, dacă era prizonier de război, de ce s-ar fi paraşutat deasupra Germaniei? Poate că avionul lui fusese doborât sau poate avusese vreo defecţiune şi fusese silit să-l abandoneze. De ce altceva ar fi nimerit aici, în creierii munţilor? Freiburg se afla la o distanţă de aproximativ 16 kilometri. Poate că fusese deturnat de la traiectoria iniţială. Şi totuşi nu auzise niciun avion, nici nu văzuse urme de proiectile pe cer venind încoace. Bombardamentele erau din ce în ce mai dese. Chiar şi aici. Gândindu-se la bombardamente, îşi aminti de tatăl ei şi, odată cu amintirea, reveni şi durerea care o împinsese să vină aici, cu pistolul în buzunar, dar gândul la bărbatul din groapa săpată în zăpadă o readuse în prezent, împingând-o să meargă înainte.

Coborî dealul pe a cărui culme îl găsise pe căpitan, făcând cale întoarsă, iar în curând nu se mai vedeau nici adăpostul din zăpadă, nici copacul sub care îl săpase.

— Încearcă să nu-ţi faci griji din cauza lucrurilor care nu ţin de tine, îşi

spuse cu voce tare.

Îi făcea bine să-şi audă propriile gânduri, mai c-ar fi zis că mai e cineva lângă ea şi că nu era singură în efortul de a-i salva viaţa omului.

— Ce ai de gând? îşi zise. De ce îţi faci de lucru cu individul ăsta pe care nici măcar nu-l cunoşti?

Cuvintele îi ţâşniseră de pe buze de parcă ar fi fost rostite de altcineva.

Era în pragul epuizării, când cabana îi apăru dinainte. Uşa era descuiată, aşa că o împinse. Nu se aşteptase să se mai întoarcă aici, dar lăsase curăţenie lună, cu gândul la oamenii care aveau să descopere la un moment dat locul. Îşi scoase clăparii, lăsându-i la uşă când intră. Îşi dădu jos mănuşile, apoi bâjbâi până găsi chibriturile, aflate pe o masă învecinată. Toată camera se lumină de la lumânarea aprinsă, iar fata îşi surprinse propriul chip în oglindă, înainte de a-şi feri involuntar privirea. Nu ţinea morţiş să se vadă în oglindă. Focul din şemineu se stinsese peste noapte şi nu mai rămăseseră în urma lui decât tăciunii. Lemnele erau în spate. O să se ocupe mai târziu de asta. Străbătu holul, intrând în camera de zi, unde găsi o sticlă de coniac pe care şi-o îndesă în buzunarul de la haină. Îşi puse mâinile pe creştet, încercând să se gândească dacă i-ar mai fi şi altceva de folos pe drumul de întoarcere împreună cu el. Fusese o călătorie destul de anevoioasă şi de una singură. Începu să se întrebe dacă era cu putinţă, de fapt, şi o ispiti gândul să se aşeze şi să închidă ochii, doar să-şi tragă un pic sufletul.

Îşi turnă apă într-o cană şi o goli pe nerăsuflate. O puse apoi la loc şi îşi băgă în buzunar un cuţit de bucătărie. Uşa de la camera în care dormise în ajun era întredeschisă, lenjeria strânsă, cuverturile puse teanc la un capăt. Patul reprezenta un lux de neînchipuit, tot ce şi-ar fi putut dori în momentul de faţă. Ştia ce s-ar fi întâmplat cu bărbatul din zăpadă, dacă ar fi stat să se odihnească. Închise uşa de la dormitor şi ieşi din nou în întuneric, pe uşa din spate. Lemnele de foc pe care le adunase săptămâna trecută rămăseseră neatinse, presărate cu un praf fin de zăpadă, suflat pe sub prelata menită să le apere. Măsură din priviri sania cu care adusese buştenii din pădure. Era solidă, ar fi putut să-i susţină greutatea. O trase după ea, dând roată casei, înainte de a intra din nou.

Ceasul cu cuc de pe perete anunţă ora cinci. Un omuleţ de vreo două degete ieşi şi lovi de cinci ori clopotul cu un ciocănel. Lui Fredi, fratele ei, îi plăcea la nebunie ceasul ăla. Bucuria pe care i-o trezea băiatului ceasul ăsta idiot fusese singurul lucru care-o împiedicase să-l facă bucăţi. Tot ce-i fusese drag lui Fredi, tot ce atinsese el era o comoară acum.

— Fredi, spuse, în timp ce omuleţul se retrăgea la locul lui. Mă vezi, nu-

i aşa? Am nevoie să îmi fii alături. Am nevoie să te simt alături. Nu pot face treaba asta fără tine.

Nu-i mai rostise numele cu voce tare de luni bune, nu-şi îngăduise s-o facă. Nu se simţise în stare. Era mai bine să uiţi – să ignori trecutul, spre a face faţă durerii chinuitoare. Dar avea nevoie de el acum, avea nevoie să simtă din nou iubire. Încercă să-şi amintească iubirea pe care o simţise, încercă s-o tragă la suprafaţă din străfundurile fiinţei ei, ca apa binefăcătoare dintr-o fântână în deşert. Îşi încleştă pumnul, inspiră adânc şi deschise uşa de la intrare.

Vântul se potolise. Era o atmosferă încremenită, lipsită parcă de viaţă. Prinse funia legată de sanie şi o porni prin zăpadă. Încă i se vedeau urmele, aveau să rămână întipărite acolo până la următoarea ninsoare. Oricine ar fi putut să-i ia urma. Întunericul avea să-i mai ocrotească o oră, două, dar apoi riscau să fie văzuţi de oricine ar fi ieşit să-şi facă plimbarea de dimineaţă. Cum avea să explice faptul că târa după ea prin zăpadă o sanie în care zăcea un aviator din Luftwaffe? O să se gândească la o minciună, dacă va fi cazul. Deocamdată, tot ce conta era să meargă înainte.

Teama c-o să-l găsească mort îi dădu târcoale tot drumul până acolo. Şi dacă Gestapoul îl urmărea? Dacă îi văzuseră paraşuta şi nu apucaseră să-l prindă în timpul viscolului? De bună seamă în cazul ăsta erau deja pe drum spre câmp. Îi veniră în minte amintiri brutale legate de interogatorii, celule şi ochii cenuşii, glaciali, ai individului din Gestapo care o interogase. Se simţi uşurată abia când văzu câmpul. Nevoia imperioasă de a se asigura că nu vor fi observaţi îi înăbuşi orice alt gând.

Câmpul era pustiu, cum fusese şi la plecare. Ciuli urechea. Niciun zgomot. Tăcerea nopţii avea multe de spus. Copacii erau încremeniţi, zăpada era grea şi deasă. Aşteptă două minute, apoi îşi dădu seama că irosea vremea. Nimeni nu-l observase, dar, dacă nu se mişca rapid, în cele din urmă avea să-l zărească cineva. Trase cu ochiul de după copacul în spatele căruia se ascunsese şi apoi ţâşni peste câmp, spre groapa săpată în zăpadă. Văzând că deschizătura era doar de câţiva centimetri acum, îngenunche şi curăţă o parte din zăpadă. Bărbatul zăcea în continuare pe sacul de dormit pe care i-l scosese din raniţă, iar pieptul i se mişca în ritmul respiraţiei. Încă nu-şi venise în fire.

— Hei? zise ea. V-aţi trezit, domnule? Mă auziţi?

Vocea ei părea să reverbereze în noaptea pustie. Bărbatul nu se mişcă. Întinse mâna şi-i împunse umărul – nicio reacţie. Avea să se lumineze în curând. Trebuia s-o facă acum. Prinse firele de nailon ale paraşutei şi trase de ele până deveniseră încordate, susţinându-i greutatea, apoi îşi

înfipse bine picioarele în zăpadă și se opinti. Corpul bărbatului înaintă greoi pe rampă, până când ieși cu totul din groapă. Se trânti gâfâind lângă el, cu inima bătând să-i spargă pieptul. Îl scosese. Acum mai trebuia doar să-l urce pe sanie și să-l tragă cale de trei kilometri, până la cabană. Atâta tot.

Zăcea în zăpadă, uitându-se la stelele care pâlpâiau. Începea s-o cuprindă oboseala – dorința de a se abandona somnului era copleșitoare. Nimic n-ar fi fost mai frumos decât să închidă ochii și să cedeze tentației. O durea tot corpul, încă simțea junghiuri în umeri și de-a lungul brațelor după ce-l trăsese din groapă. Dar trebuia să meargă mai departe. Dacă se oprea acum, însemna c-a dat greș. Nu era dispusă să accepte așa ceva. Sania avea cam un metru și 20 de centimetri. El avea cam 1,80. Dacă n-ar fi avut picioarele rupte, l-ar fi tras pur și simplu după ea, lăsându-i membrele să atârne în zăpadă. Nu putea nici să-i lase capul să i se târască prin zăpadă. Trase sania până în dreptul lui. Asta era singura lui șansă. Dacă trebuia să-i lase picioarele să atârne, așa să fie. Poate că exista vreo metodă să-i reducă disconfortul.

Rania rămăsese în groapă, așa că se întoarse după ea. Funia pe care o văzuse mai devreme rămăsese strânsă colac pe fundul ei. O scoase. Era prea lungă, dar avea la ea cuțitul luat de acasă. O tăie în șase bucăți, fiecare de aproximativ 45 de centimetri. Avea să dureze câteva minute, așa că scoase coniacul din buzunar și, aplecându-se, desfăcu buzele bărbatului și îi turnă un pic în gură. El se înecă la început, dar, când femeia îi trase capul mai sus, observă cu oarecare mulțumire că măcar o parte i se dusese pe gât. Trase și ea o gură, simțind că o încălzește până în stomac.

Îi luă vreo două, trei minute să adune mai multe ramuri zdravene, fiecare de șapte până la zece centimetri. Le lăsă lângă corpul aviatorului, pregătindu-se pentru ce urma să fie partea mai dificilă. Își scoase mănușile. Simți imediat asaltul gerului, dar ignoră durerea, concentrându-se asupra lucrului pe care îl avea de făcut.

Își așeză o mână pe glezna stângă a bărbatului și-și strecură cealaltă mână pe sub cracul pantalonilor, pipăind osul. Era fracturat la câțiva centimetri sub genunchi. Ar fi fost de preferat să-l fixeze de îndată ce-l găsise, dar avusese probleme mai urgente de care să se ocupe la momentul respectiv. Bărbatul schiță o grimasă la atingerea ei, dar ea își văzu de treabă, îndreptând osul pe sub piele, în timp ce trăgea încet, ferm, de gambă. Osul se așeză la loc, iar fata luă două crengi, legându-le de-o parte și de alta a piciorului cu bucățile de funie tăiate. Osul era fixat și

imobilizat acum – atâta vreme cât va rezista funia. Verifică din nou legăturile. Erau suficient de strânse. Era tot ce putea spera. Acum trebuia să repete figura la piciorul drept. Își strecură din nou mâna pe sub cracul pantalonilor, pipăind osul. Aici fractura nu părea să fie la fel de gravă. Așeză osul și îl legă cu crengi.

Rămase încremenită câteva secunde.

— Cine ești? îl întrebă șoptit.

Aștepta o clipă, ca și cum bărbatul avea să se ridice în capul oaselor să-i răspundă. Dar de pe buzele lui nu se desprinse niciun sunet, se auzea doar șuierul vântului, care se învolbură din nou în jurul lor. Luă raniţa în spate și-l desfăcu din legăturile parașutei, care își îndeplinise de-acum scopul. Ar fi încurcat-o la mers. Era greoaie. Unii au fost executați după ce fuseseră prinși cu mai puțin de-atât. Chiar dacă bărbatul nu era căutat de Gestapo, dacă cineva ar descoperi parașuta, asta ar ridica niște semne de întrebare, ceea ce ar putea conduce la el. Putea risca s-o ia cu ea, pentru că, dacă erau prinși, nu va avea cum să explice prezența lui, cu sau fără parașută. O împături cum putu mai bine, cât să rămână un teanc de nailon, și o așeză deasupra lui. Luă bucata de funie care mai rămăsese, vreo șase metri, și o înfășură în jurul saniei, fixându-l bine pe ea, cu parașuta la piept. Strânse funia, lăsându-i bărbatului îndeajuns de mult spațiu încât să poată respira. Și apoi erau gata de plecare.

Prinse sfoara din fața saniei și trase de ea. Sania se puse în mișcare pe zăpada netedă și o luară din loc. Prima bucată de drum – câteva sute de metri – merse relativ lin, cât străbătură pajiștea acoperită de zăpadă, însă cel mai rapid drum spre cabană trecea printr-un pâlc de copaci și peste un pârâu înghețat. Nu va putea trece pe-acolo, trăgându-l după ea. Va trebui s-o țină pe poteci, ceea ce însemna un risc mai mare de a se întâlni cu cineva. Se gândi cu cine ar fi putut da nas în nas și la suspiciunile cultivate de naziști în rândul germanilor de rând. Simţea cum îi atârnă pistolul în buzunar. Uitase să-l scoată de-acolo.

După fiecare pantă domoală urma o ascensiune anevoioasă, iar la capătul drumului o aștepta panta abruptă care ducea spre cabană. Exact când avea să fie complet vlăguită. Continua să înainteze, deși de-abia o mai țineau mușchii. Simţea cum o lasă puterile. Începea să inspire din ce în ce mai adânc, mai zgomotos. Își simţea broboanele de transpirație înghețând pe dată pe pielea expusă. Știa cât de periculos era lucrul ăsta, știa că risca să se aleagă cu degerături, dar nu se opri. Nu-și permitea să se oprească. Mergea tot înainte, în timp ce soarele se ițea în zare. Răsăritul nu-i aducea nicio bucurie, zorii nu aduceau nicio alinare. Mai

avea cam un kilometru şi jumătate până la cabană, iar mantia întunericului, menită să-i ocrotească, se destrăma cu fiecare clipă.

Auzi zgomot de paşi venind din faţă. La început i-a fost greu să-şi dea seama de unde anume. Se opri, fără să scoată un zgomot, şi inima i-o luă la goană. Auzul i se obişnuise cu tăcerea şi desluşi clar zgomot de paşi pe potecă, venind către ei. Se uită în urmă, la bărbatul întins pe sanie. Era greu de apreciat cât timp aveau la dispoziţie, dar se îndoia că ar fi fost mai mult de un minut. Înaintea lor, poteca descria o buclă, astfel că persoana care se apropia avea să rămână nevăzută până în ultima clipă. Trase brusc de sanie, coborând după un şir de copaci. Se strădui s-o ascundă cum putea mai bine, acoperind-o cu nişte crengi căzute. Urmele pe care le lăsaseră pe potecă erau vizibile încă. Oricine ar fi putut observa unde se opriseră. Îşi duse mâinile la gură, încercând să acopere zgomotul propriei respiraţii.

Un minut trecu chinuitor de încet, iar zgomotele se înteţeau. Silueta îi apăru dinainte. O recunoscu şi mai că-i veni să râdă, în timp ce scutura din cap. Era *Herr* Berkel, tatăl fostului ei iubit. Ştia, fără urmă de îndoială, că ar da-o pe mâna poliţiei. Daniel făcea parte din Gestapo. Nimic nu i-ar fi făcut o mai mare plăcere lui *Herr* Berkel. Se afla la vreo douăzeci de metri depărtare, venea agale pe potecă, cu bastonul în mână. Nu mai vorbiseră de ani de zile, de pe vremea când ea şi Daniel erau încă împreună. Era un bărbat posac, lipsit de orice urmă de farmec sau rafinament. Locuia în apropiere. Probabil că asta era plimbarea lui de dimineaţă.

Era un tip solid, trecut bine de şaizeci de ani. Îşi duse involuntar mâna la pistolul din buzunar. Ce era dispusă să facă pentru a proteja un bărbat pe care-l întâlnise cu doar câteva ore în urmă, cu care nu schimbase nici măcar o vorbă? Probabil că nici nu ştia numele lui adevărat. Uitându-se la *Herr* Berkel, îi veniră în minte imagini clare ale tuturor relelor care puseseră stăpânire pe patria ei. Îşi întoarse privirea spre bărbatul întins pe sanie şi simţi fiecare fărâmă de speranţă pe care o mai avea. Bărbatul acesta îi salvase deja viaţa, întocmai cum i-o salvase şi ea pe-a lui.

Berkel se opri pe potecă, la vreo şase metri de ascunzătoarea lor. Se îndreptă de spate, dezmorţindu-şi şalele, şi scoase o ţigară din buzunar. O puse între buze, o aprinse şi trase fumul în piept. Se afla îndeajuns de aproape încât să-i poată desluşi chipul, din locul în care era ascunsă. Privirea lui păru să se concentreze asupra unui lucru anume, apoi bărbatul se urni din nou, mai încet de data aceasta, fixând poteca. Se uită

în dreapta, apoi în stânga, până la câțiva metri de locul unde se ascunseseră. Se opri, și ei aproape că-i stătu inima în loc. Ținea degetul pe trăgaci. Era pregătită. Era gata să tragă într-un om pe care-l cunoștea aproape dintotdeauna, pentru a apăra un om pe care-l găsise cu doar câteva ore în urmă. Oare unde putea să ascundă cadavrul? Trebuia să se asigure că n-o să se ajungă la asta. *Herr* Berkel scutură din cap și-și continuă dumul pe potecă. Trecu de locul unde erau ascunși, părând să nu-i fi observat.

Tânăra aşteptă cinci minute, apoi iți capul dintre copaci, cercetând poteca. Îi dădură lacrimile și simți cum o cuprinde încordarea. Prinse funia și reuși să-și convingă mușchii obosiți să tragă din nou sania pe potecă. Soarele scânteia pe cerul albastru, imaculat, luminând feeria creată de ninsoarea din ajun. O întindere albă, tulburată doar de urmele pașilor lui *Herr* Berkel. Începu să tragă din nou de sanie, concentrându-se asupra dorinței de a ajunge cu el teafăr la cabană.

Nu mai ieșise nimeni la plimbare în dimineața aceea. Își luă mâna de pe pistolul din buzunar, ca să poată trage sania. Toate gândurile îi pieriseră din minte, de vreme ce tot ce putea vedea dinaintea ochilor era întoarcerea acasă. Nu mai exista altceva. Lumea se reducea la asta. Un pas chinuit, apoi încă unul, până când îi apăru dinainte ultimul deal. Nu făcuse niciun popas, în afara celui impus de prezența lui *Herr* Berkel, dar acum se așeză, trăgându-și sufletul înainte de ultima încercare. Ajunsese până aici. Mai rămăsese doar povârnișul ăsta, după care în casa de pe deal o aşteptau hrană, apă, analgezice și, mai ales, somnul.

Se uită spre el.

— Aproape am ajuns. Mai avem puțin.

Mușchii picioarelor ei erau pe punctul să cedeze, dar ținu piept durerii și slăbiciunii, îndreptându-se de spate și prinzând bine funia legată de sanie. Trase, se opinti, asudă și ajunse acasă.

Gâfâind, împinse cu mâna ușa de la intrare. Trase sania în casă, lăsând o dâră de zăpadă și noroi pe care avea s-o curețe mai târziu.

Ajunseseră, erau în cabană. Părea o minune. Îl trase până în camera de zi și îl lăsă în dreptul șemineului, în care mai rămăseseră doar tăciunii din focul de peste noapte. Mai avea lemne cât să facă din nou focul și, în câteva minute, îl aţâţase din nou. În timp ce-și scotea căciula și haina, avu senzația că-și leapădă a doua piele. Se duse în bucătărie și dădu pe gât câteva căni de apă, apoi se întoarse la el. Îi duse ceașca la buze, picurându-i câțiva stropi în gură. O parte i se duse pe gât. Bărbatul era foarte murdar și duhnea, plus că avea ambele picioare rupte, dar trăia, și

asta era de-ajuns deocamdată. Îl lăsă acolo, inconştient dar în siguranţă, în faţa focului. Apoi se duse în camera ei, se dezbrăcă şi adormi de cum puse capul pe pernă.

3

Ticăitul unui ceas. O pendulă. Deschise ochii şi se trezi într-o baltă de transpiraţie infectă, legat de o scândură. O pâclă îi împânzise mintea şi îi luă câteva clipe să-şi amintească unde se afla, întrebându-se ce căuta aici. O durere cruntă iradia dinspre picioare, urcând şi răspândindu-i-se în tot corpul. Era rezistent la durere, dar totul avea o limită, apoi se uită în jur, căutând o cale de evadare. În şemineu, la câţiva metri distanţă, scânteiau tăciunii unui foc gata să se stingă. Era singur. Oare fusese capturat? Nu putea spera la milă. Unde erau ceilalţi? Amintirea familiei lui îi străpunse conştiinţa tulbure. Tatăl, mama şi soţia lui – fosta lui soţie, între timp. Pentru câteva secunde, amintirea vagă a divorţului îl izbi în plin. Apoi îi veni în minte scrisoarea primită de la ea şi iată-l din nou acolo, plutind deasupra patului lui, la centrul de instrucţie, privindu-se pe sine în timp ce-o citea. Îi străfulgerară prin faţa ochilor frânturi din viaţa lui dinainte, pentru a dispărea apoi în neant. Încercă să-şi amintească ceva despre prezent, despre locul unde se afla acum. Senzaţia unor mâini care-i atingeau corpul, senzaţia că fusese târât – îi veniră în minte mai curând ca un soi de esenţă, decât ca o amintire solidă, de care să se poată agăţa. Parcă retrăia momentul – părea chiar că simţea din nou mirosul şi retrăia senzaţia tactilă. Dar îi era peste puteri să-l vadă cu ochii minţii. Încercă să se ridice de pe suportul de lemn pe care se afla, sau orice altceva ar fi fost, dar eforturile lui se dovediră zadarnice şi se prăbuşi la loc. Îşi simţea pleoapele ca de plumb. Apucă doar să arunce o privire în jur, apoi ochii i se închiseră şi îşi găsi din nou alinarea în somn.

Când ea se trezi, pe înserat, se întunecase deja. Se ridică în capul oaselor. Îi chirăia stomacul de foame. Îşi simţea muşchii braţelor, ai umerilor şi spatelui rigizi ca o carapace de broască ţestoasă. Îşi apăsă degetele în adânciturile în care muşchii încordaţi veneau în contact cu oasele şi tendoanele, în zona superioară a umerilor, străduindu-se să alunge

durerea prin masaj. Uşa camerei de zi era întredeschisă. Aruncă o privire spre bărbatul încă inconştient întins acolo. Rămase nemişcată, pândind orice sunet, dar nu se auzea nimic. Nicio mişcare, în afară de adierea vântului printre ramurile copacilor. Se ridică din aşternut şi se opri în dreptul patului, aproape involuntar. Se îndreptă spre dulap şi-şi trase pe ea o rochie simplă, cenuşie. Simţi podeaua rece sub tălpi şi-şi luă ciorapi groşi de lână în picioare, înainte să-şi pună papucii.

Se apropie timid, un necunoscut în propria-i casă. Mai întâi îi văzu picioarele şi atelele improvizate, fixate de-o parte şi de alta a fiecăruia dintre ele. Bărbatul nu se mişca. Nici nu deschisese încă ochii.

— Hei, domnule, îi şopti. V-aţi trezit?

Niciun răspuns.

Inspiră adânc, încercând să-şi încetinească ritmul inimii. Părul lui şaten, tuns scurt, era îmbibat de noroi şi încă ud de la zăpadă. Faţa nebărbierită era zgâriată şi acoperită de murdărie. Nu părea să se fi mişcat. Întinse mâna, să-i verifice pulsul. Bătăile inimii erau susţinute şi regulate. O să scape cu viaţă. Se duse la bucătărie şi reveni cu o cană de apă, picurându-i câţiva stropi printre buze. Din nou, bărbatul reuşi să înghită o parte, tuşind şi împroşcând în jur restul.

Îngenunche lângă el şi-şi strecură mâna pe sub sanie, pentru a dezlega funia care-l ţinea imobilizat. Se gândi s-o taie, dar decise apoi că era mai bine să n-o facă. S-ar fi putut dovedi utilă din nou, dacă bărbatul refuza să coopereze. Funia căzu sub sanie şi Franka dădu la o parte paraşuta. Întinse mâna spre cureluşele petrecute peste umerii lui, cu care era fixată paraşuta, şi le trase în jos cu uşurinţă. Mai rămânea o problemă – cum să procedeze cu paraşuta? Ascunderea unui astfel de obiect era genul de acţiune subversivă pentru care riscai să ajungi la închisoare, sau chiar mai rău. Dacă îi dădea foc, s-ar fi produs vapori toxici. Pentru moment, o lăsă grămadă lângă uşa din spate.

Bărbatul avea nevoie de odihnă. Deşi lăsase o dâră de mizerie când intrase cu ea în casă mai devreme, sania rămânea cel mai bun mijloc de a-l transporta. Se lăsă în genunchi şi întoarse sania, îndreptând-o spre camera de oaspeţi, în care dormeau ea şi Fredi în copilărie, în nopţile de vară. N-o mai folosise nimeni de ani de zile. Bărbatul rămase nemişcat cât timp ea împinse sania în dormitor. Uşa era deschisă deja, patul era făcut, iar în cameră era curăţenie lună. Încercă să-şi amintească cine dormise aici ultima dată. Probabil că ea, sau poate chiar Fredi. Îşi amintea că tatăl ei venea aici cu Fredi, dar asta se întâmpla cu ani buni înainte de război – înainte de momentul în care tatăl lor a început să nu se mai descurce

singur cu Fredi. Înainte ca ea să-i abandoneze. Îşi şterse amintirile din minte, ca pe mizeria de pe parbrizul unei maşini, şi încercă să se concentreze asupra problemelor din prezent. Se întoarse în camera de zi, după raniţă. La fundul sacului se aflau haine civile, împăturite, dar nimic în care să poată dormi, şi ea n-avea de gând să-l lase tolănit în casă, îmbrăcat doar în lenjeria de corp. O să-i vină ceva din hainele rămase de la tatăl ei. În câteva minute, îi găsise o pereche de pantaloni de pijama vechi şi un halat de baie vişiniu. Se întoarse în cameră şi aruncă pijamaua pe pat, dar rămase câteva clipe cu halatul în mână, pipăind materialul moale. Trecutul o înconjura aici. Nu avea cum să i se sustragă.

Bărbatul era murdar şi plin de praf. Primul lucru de care avea nevoie era o baie, şi i-ar fi mai uşor să-l spele înainte să-şi vină în fire. Întinse mâna şi atinse atelele improvizate, menite să-i fixeze oasele. Vor trebui înlocuite. Nu părea să merite riscul de a-l duce la spital, nici măcar acasă la vreun doctor. Nu putea avea încredere în nimeni.

Oare în *el* putea avea încredere? Auzise la radio tot felul de informaţii despre forţele aliate, dar ştia că nu se putea încrede în modul cum îi prezentau naziştii pe americani, res-pectiv ca pe nişte corcituri needucate, şi pe britanici, ca pe nişte jigodii perfide. Chiar şi aşa, era pentru prima dată când întâlnea un soldat aliat. Nenumăratele poveşti şi buletine de ştiri la care fusese expusă de-a lungul anilor îi consolidaseră în minte perspectiva nazistă asupra lor. Îi era imposibil să respingă tot ce văzuse şi auzise, în ciuda neîncrederii pe care i-o trezeau regimul şi presa controlată de acesta. Văzuse cum se comportaseră forţele aliate în Germania. Bombardaseră oraşe întregi, pline de civili, fără milă. Îi era greu să-i vadă ca pe nişte salvatori, oricât şi-ar fi dorit.

Buzele lui zvâcniră şi ochii îi jucară ca nişte râme pe sub pleoapele închise. Ea se trase înapoi speriată, aşteptându-se ca el să deschidă ochii. Nici măcar nu se gândise ce avea să-i spună sau la ce-o să facă în momentul în care se trezea. Din fericire, chipul lui reveni la încremenirea dinainte şi dilema fu amânată.

Franka intră în bucătărie. În casă era gheţărie. *Herr* Graf, sau cum l-o fi chemat, putea să aştepte până făcea focul. Curăţă o parte din cenuşa din arzător, împingând buştenii arşi cu un vătrai care era în casă dinainte să se nască ea. Aprinse focul cu un chibrit şi întreaga bucătărie fu scăldată în lumină. Întotdeauna simţea o plăcere aparte când făcea focul şi se trăgea puţin înapoi, privind cum se aprind buştenii de la surcelele pe care le pusese dedesubt. Mulţumită, se îndreptă spre bufet. Nu avea prea multă mâncare, doar nişte conserve vechi cu supă. Proviziile cu care venise erau

aproape epuizate. Şoselele spre oraş aveau să fie blocate zile întregi – maşina n-o să-i folosească la nimic. Se duse la dulăpiorul de medicamente şi descoperi un flacon vechi de aspirină, în care mai erau nouă pastile – cât să-i ajungă vreo douăsprezece ore. Va avea nevoie de mai multe medicamente pentru el, şi de ceva mai puternic, mai ales dacă trebuia să-i fixeze din nou oasele fracturate. Flaconul zornăi ca o jucărie pentru bebeluşi când îl băgă în buzunar.

Luă unul dintre scaunele de lemn de la masa veche din mijlocul camerei. Bun, mergea. Îl ridică deasupra capului şi-l trânti de podea. Degeaba, scaunul rămase intact. Clătină din cap, râzând. Se îndreptă spre chiuvetă şi luă de-acolo un ciocan şi mai multe şurubelniţe, de dimensiuni diferite. După câteva minute, obţinuse bucăţile de lemn solide de care avea nevoie pentru a-i fixa oasele, până când găsea o soluţie permanentă.

Intră în dormitor. Bărbatul nu se mişcase. Tratase de-a lungul timpului fracturi mai grave, dar asta se întâmpla într-un spital. Cum o să i se refacă oasele, dacă nu i le punea în ghips? N-o preocupa atât problema de a face rost de ghips şi a-l fixa singură, cât suspiciunile pe care le-ar stârni dacă ar cumpăra aşa ceva. Dacă acţiona precaut, poate, poate reuşea să cumpere ghips, şi provizii, şi morfina de care va avea nevoie, fără să intre în bucluc. Mai rămânea problema drumului până în oraş, dar o alungă pe moment.

Desfăcu toate bucăţile de funie cu care erau fixate crenguţele folosite ca atele, punându-le deoparte, ca lemne de foc. Următoarea manevră avea să fie dificilă pentru bărbat, indiferent dacă era conştient sau nu. Trebuia să-i scoată bocancii şi pantalonii murdari. Începu să tragă de şireturi, uitându-se din când în când la chipul lui, conştientă de fiecare grimasă pe care i-o provoca. Dezlegă şireturile şi apăsă uşurel bocancul, încercând să-l scoată. Osul de la picior se deplasă şi bărbatul scoase un ţipăt. Era bizar să-l vadă reacţionând. Ca şi cum ar fi auzit o marionetă tânguindu-se după ce-a fost scăpată pe jos. Se opri, aşteptându-se să-l vadă că se trezeşte, dar nu se întâmplă asta. Îi scoase bocancul şi îi atinse din nou piciorul cu mâinile, pipăind osul. Se deplasase, dar nu foarte mult, şi îl fixă din nou, îndreptându-l. Bocancul drept căzuse greoi pe podeaua acoperită de o mochetă subţire. Franka inspiră adânc şi se pregăti sufleteşte să treacă la stângul. După experienţa acumulată cu dreptul, totul decurse mai lin de data asta. Reuşi să-i scoată ciorapii încetul cu încetul, lăsând să se vadă picioarele umflate şi pline de vânătăi. Cu foarfeca adusă din camera de zi, rezolvă rapid şi cu pantalonii, iar în curând bărbatul era întins pe sanie, doar în lenjeria de corp.

Bucăţile desprinse din scaun s-au dovedit numai bune pe post de atele, ţinându-i picioarele perfect drepte. Apoi îi scoase tunica, aruncând-o într-un colţ al camerei. Îi scoase la fel de uşor cămaşa, aşa că era de-acum pregătit să fie mutat în pat. Îi dădu roată, oprindu-se în spatele lui, şi îl ridică uşurel de pe sanie. Din fericire, patul nu era înalt şi-l rezemă cu trunchiul de el. Îl trase peste aşternutul curat, deşi conştientă că bărbatul era încă foarte murdar. Dar era în pat acum. Se trase înapoi, savurând victoria pentru o clipă, minunându-se să-l vadă pe acest necunoscut întins în vechiul ei pat, în cabana din munţi a tatălui său, unde îşi petreceau verile.

Era mai bine să rămână inconştient cât îi făcea baie. N-ar fi fost prima dată când spăla pe cineva, dar avea să fie prima dată când îmbăia un necunoscut adormit în altă parte decât la spital. Nu avea vreme de pierdut. Tot ce-i mai lipsea era ca bărbatul să se trezească în timp ce-l curăţa. Ar fi fost cum nu se poate mai deplasat.

— E momentul să facem baie, dragule, îi spuse zâmbind. Cum ţi-a mers azi? N-o să-ţi vină a crede ce-am păţit când mă întorceam de la spital.

Avea grijă să nu vorbească prea tare, ca să nu-l trezească. Nicio glumă n-ar fi meritat riscul ăsta. Aşeză o căduţă cu apă caldă lângă pat şi luă în mână cârpa udă. Când îl stropi pe faţă, murdăria uscată se transformă în noroi. Îl şterse energic.

— Am găsit un bărbat – da, un bărbat – care zăcea în zăpadă. Într-o uniformă Luftwaffe, culmea!

Nu mai schimbase o vorbă cu nimeni de zile întregi. Era o senzaţie plăcută să se audă vorbind cu voce tare, fie şi cu un necunoscut inconştient.

— Nu, dragule. Vorbesc serios. Ştii că nu se cade ca o soţie germană impecabilă să-şi râdă de soţul ei, nu când vitejii noştri soldaţi îşi riscă viaţa pentru viitorul Reichului pe frontul rusesc.

Îşi trecu mâinile peste faţa lui, curată acum.

— Ce-ai spus? Vrei să dau drumul la radio? Ei bine, datoria mea de soţie bună e să-ţi fac orice hatâr.

Se îndreptă spre camera de zi şi porni radioul cu baterii. Undele transmise de posturile germane erau tulburate de combinaţia tipică de ştiri şi propagandă. Aparatele radio puteau fi deţinute doar cu permisiunea autorităţilor şi prindeau doar posturile aprobate de regim. Însă majoritatea cetăţenilor ştiau să fenteze restricţiile pentru a prinde posturi străine, aşa că reuşi să prindă o emisiune a unui post elveţian, care tocmai transmitea un nou şlagăr al lui Tommy Dorsey, acompaniat de

formaţia lui. Acordurile de swing se răspândiră în toată cabana. Muzica o făcu să se oprească locului, cu cârpa în mână. Undeva în lume oamenii continuau să compună astfel de melodii, continuau să asculte muzică, să danseze, să trăiască. Deodată se simţi conectată din nou la o lume pe care o crezuse pierdută.

Fără să mai spună altceva, îl spălă pe tot corpul, lăsând muzica s-o pătrundă.

— Gata, eşti curat, îl anunţă.

Îi lăsă o aspirină pe noptieră, cu un pahar cu apă alături. Îl înveli şi îi puse sticle cu apă fierbinte la picioare. Oare cine era acest bărbat? Ce căuta aici? Cum naiba putea să păstreze secretul prezenţei lui timp de şase săptămâni, sau cât avea să dureze până i se sudau oasele? Cum avea să reacţioneze la vederea ei, odată ce-şi venea în fire?

Rămase în prag, fixându-l câteva minute, încă înconjurată de acordurile muzicii, înainte de a ceda foamei care-i dădea ghes.

— Mâine va fi ziua cea mare, zise cu voce tare. Mâine voi afla cine eşti.

Scoase cheia din uşă şi încuie în urma ei.

Foamea triumfă asupra nevoii de a se îmbăia, aşa că se îndreptă spre bufet, să ia o conservă de supă. Ar fi fost grozav dacă ar fi avut şi nişte pâine, dar terminase pâinea rămasă cu brânza adusă în ajun. Ar fi trebuit să fie ultima ei masă. Se aşeză pe scaun, privind în gol în timp ce supa se încălzea pe sobă, enumerând în minte lucrurile de care avea nevoie pentru ca ea şi bărbatul din dormitor să iasă cu bine din iarnă. Într-un fel sau altul trebuia să ajungă la Freiburg ca să ia provizii, bandaje, ghips, aspirină şi morfină – un drum de aproape 16 kilometri doar dus. În condiţii normale s-ar fi dus cu maşina, dar, din cauza vremii, soluţiile simple erau scoase din ecuaţie. Se ridică şi se îndreptă spre debaraua din dreptul uşii din spate. Schiurile ei vechi stăteau neatinse în spate de tot, după nişte paltoane demodate şi alte vechituri acumulate de-a lungul anilor. Nu le mai folosise de mai bine de zece ani, de când era adolescentă, pe vremea când încă trăia mama ei şi veneau aici în fiecare iarnă. Întinse mâna şi le cântări în palmă. Părea că nu avea de ales. Luă schiurile sub braţ şi se întoarse cu ele în bucătărie. Supa era gata, aşa că o turnă în castron, pe care-l goli în câteva secunde. Păru doar să-i aţâţe foamea. Îşi mai încălzi o conservă, promiţându-şi că o să cumpere alta când se va duce la Freiburg.

Se sătură cu a doua conservă de supă, dar simţea în continuare mizeria îmbibată de transpiraţie care-i acoperea tot corpul. Gândul de a încălzi toată apa de care avea nevoie aproape că o copleşi, dar mirosul pe care

probabil că-l răspândea se dovedi o motivație suficientă. Puse ibricul și două oale mari cu apă pe sobă și se așeză, urmărindu-le până când apa dădu în clocot. Conștiința faptului că un necunoscut, fie el și unul imobilizat și inconștient, se afla în casă cu ea o urmări când închise ușa să se schimbe. Ieșind din cameră în halat, se îndreptă spre baie, închizând ușa după ea. Lumina lumânării scălda încăperea într-o atmosferă relaxată, dar lipsa apei spulbera vraja. Baia minunată la care visase a fost redusă la simpla intrare în cadă și frecarea pielii cu o cârpă udă.

O izbi frigul din cabană în clipa în care ieși, cu apa încă prelingându-i-se pe corp. Luă un prosop și se șterse energic, încercând să se încălzească. Odată uscată, și-a luat halatul pe ea, îndreptându-se spre oglindă. Nu se mai uitase în oglindă de zile bune. Părul ei blond, care-i venea până la umeri, era acum neîngrijit, lipit de pielea gâtului. Ochii albaștri îi erau injectați, umbriți de cearcăne mari, negre. Își trecu pieptănul prin păr, strâmbându-se de durere în timp ce descurca șuvițele încurcate.

Se gândi la *Herr* Berkel și își aminti de fiul lui, fermecătorul tânăr hitlerist după care i se aprinseseră călcâiele în scurtul răstimp cât făcuse parte din Liga Fetelor Germane, ramura feminină a Tineretului hitlerist, *Hitlerjugend*. Toți cunoscuții ei se înscriseseră în cele două organizații. Devenise un ritual de trecere. Oricine nu se înscria – băiat sau fată – ar fi făcut notă discordantă, primind eticheta de molâu, obrăznicătură sau chiar bolnav prefăcut. Poate chiar ar fi devenit un paria.

O izbi un val de paranoia. Cum putea fi sigură că Berkel nu-i văzuse? Poate că-i văzuse și deja îi dăduse pe mâna Gestapoului. Părea puțin probabil, dar, când nu te puteai încrede în nimeni, nu-ți permiteai nicio greșeală.

Se lăsase seara și aprinse lumânări în bucătărie și în dormitor, precum și lampa din camera de zi. Aruncă un ochi în cameră, dar bărbatul tot nu se trezise. Se întoarse în camera ei și, deși corpul ei tânjea după somn, nu-și îngăduia să adoarmă. Nu încă. Se îmbrăcă din nou. Gestapoul putea să apară oricând. Bărbatul era expus. Dacă-l ascundea în debara, ar prelungi probabil cu doar câteva secunde intervalul de timp în care va fi găsit și era prea grav rănit ca să-l ascundă afară, în plin ger. Derulându-și în minte scenarii de coșmar – perfect realiste toate –, se întoarse în camera în care acesta dormea. Nu erau în siguranță, nici măcar aici, mai ales dacă trebuia să plece în oraș. Uniforma încă zăcea grămadă în colțul unde o aruncase. În caz că făcea într-adevăr parte din Luftwaffe, putea să i-o înapoieze. În

eventualitatea mult mai probabilă în care era spion englez sau american, asta i-ar fi asigurat execuția ca spion. Trebuia s-o ascundă, dar unde?

Bătu din picior și auzi sunând a gol sub dușumele. Luă trusa de scule din bucătărie, se întoarse în dormitor și trase covorașul subțire, descoperind scândurile de dedesubt. Dacă le desfăcea, putea crea o ascunzătoare bună. Dar mai întâi va trebui să mute patul. Trecu pe partea laterală a patului și-l împinse în capătul opus al camerei, cu bărbatul adormit cu tot.

Strecurând gheara ciocanului în lăcașul de la capătul scândurii lungi, îl trase în sus, smucind scândura. După ce se luptă câteva minute cu ea, scândura îndărătnică cedă. Cu mănușile pe mâini, rezemă scândura de perete, descoperind un spațiu adânc de o jumătate de metru. Era murdar și îngrozitor de rece acolo, dar cu un pic de curățenie și câteva pături va fi un loc numai bun. Se apucă să scoată următoarea scândură, întrebându-se câte ar fi trebuit să desprindă ca să-i facă loc. Cu cât mai puține, cu atât mai bine – totul trebuia să pară cât mai firesc.

Dinspre pat se auzi o tuse care o smulse din starea de concentrare, iar ciocanul îi căzu din mână, în gaura pe care o făcuse. Se ridică exact în momentul în care bărbatul deschidea ochii. Acesta din urmă se sculă în capul oaselor, cu chipul schimonosit de o grimasă groaznică. Închise ochii, apoi îi deschise din nou și se întoarse spre locul în care Franka rămăsese țintuită locului, fără să spună nimic. Ochii lui erau înnegurați de durere și confuzie.

— Cine ești? De ce mă ții aici? o întrebă într-o germană impecabilă.

4

Accentul lui era greu de identificat. Mai cunoscuse berlinezi, le auzise accentele aspre, tăioase. Accentul lui avea câteva dintre notele specifice lor, dar parcă lipsea ceva. Era greu de explicat, aproape ca şi cum ai fi încercat să-i descrii un dans unui orb. Stătea în capul oaselor pe pat, cu o expresie rugătoare. Trecuseră câteva secunde de când îi pusese întrebarea şi cuvintele lui încă adăstau ca fumul în aer. O mie de gânduri i se învârtejiră prin minte, dar nu reuşea să prindă niciunul. Făcu un pas în faţă, cu mâinile întinse spre el, cu palmele în sus, ca şi cum ar fi vrut să se apere.

— Sunt cineva care îţi vrea binele.

El nu-i răspunse, părând să vrea să audă mai multe.

— Te-am găsit în zăpadă. Erai inconştient. Durerea pe care o simţi acum e din cauză că ţi-ai fracturat ambele picioare.

Bărbatul îşi trecu palmele peste atelele pe care femeia le improvizase din scaunul rupt şi se strâmbă din nou.

— Mă numesc Franka Gerber. Eu te-am adus aici. Suntem doar noi doi. Satul cel mai apropiat se află la câţiva kilometri distanţă.

— Unde ne aflăm?

— La vreo 16 kilometri est de Freiburg, în munţii Pădurea Neagră.

Bărbatul îşi duse o mână la frunte. Părea să-şi fi revenit din starea de confuzie şi vorbea ceva mai limpede acum.

— Faci parte din poliţie? o întrebă.

— Nu.

— Ai vreo legătură cu Gestapoul sau cu forţele de securitate?

— Nu. N-am nici telefon. Te-am găsit şi te-am adus aici.

Cuvintele îi ţâşniră de pe buze. Mâinile îi tremurau pe lângă corp. Le ascunse la spate.

Bărbatul o privi circumspect, apoi i se adresă din nou.

— Sunt *Hauptmann*[2] Werner Graf din Luftwaffe.

— Ți-am văzut uniforma.

— De ce m-ai adus aici?

— Te-am găsit azi-noapte. Eram prea departe de orice loc în care ai fi putut primi asistenţă medicală. N-am avut de ales.

— Mulţumesc pentru că mi-ai salvat viaţa, *Fräulein* Gerber. Ai legături cu forţele armate?

— Nu, sunt asistentă. Mă rog, am fost.

Bărbatul încercă să-şi mişte picioarele. Chipul i se schimonosi de durere, iar ea mai făcu un pas spre el, ajungând chiar lângă pat.

— Întinde-te la loc, *Herr* Graf.

I se părea ridicol să folosească un nume despre care ştia că e fals.

— Ştiu că ai dureri mari.

Căută flaconul de aspirină. N-o să aibă niciun efect, în afară de acela de a-i alina durerea, dar va fi de-ajuns să-l ajute să adoarmă la loc. Pastilele erau pe noptiera pe care o împinsese ca să tragă scândurile, şi privirea lui fu atrasă acum de gaura pe care o căscase în podea.

— Ce se întâmplă aici? Ce ai de gând să faci?

— Doar nişte reparaţii, îi spuse Franka. Nimic care să dea motive de îngrijorare.

Scoase trei pastile şi i le întinse. El se uită la medicamente, apoi o privi din nou în ochi.

— E doar aspirină. N-o să aibă cine ştie ce efect, dar te va ajuta până fac rost de ceva mai puternic.

Îi citi durerea în ochi, precum şi teama şi confuzia pe care se străduia din răsputeri să le ascundă. Bărbatul întinse mâna, şi ea îi puse pastilele în palmă. Îi dădu puţină apă, şi el înghiţi pastilele, golind paharul cât ai clipi.

— Mai vrei apă?

— Da, te rog.

Ea se îndreptă în grabă spre bucătărie, aruncând o privire la raniţa lui, rămasă pe podeaua camerei de zi. Pistoalele erau tot acolo. Pistolul tatălui ei era în sertarul dulapului de la intrare. Când se întoarse, bărbatul încerca să se ridice din pat, cu chipul scăldat în sudoare şi schimonosit de durere.

— Nu, te rog, îi zise. Întinde-te la loc. N-ai motive de îngrijorare. Nu îţi sunt duşman.

Îi întinse paharul cu apă. El îl goli dintr-o înghiţitură, la fel ca mai devreme. Franka îi luă paharul din mână. Rămăsese în capul oaselor. Îşi încrucişă braţele la piept în timp ce fata îi vorbea. Părea că se concentra

asupra fiecărui cuvânt rostit de ea.

— Întinde-te. Nu avem cum să te mutăm. Drumurile sunt blocate şi ai ambele picioarele rupte. Suntem blocaţi amândoi aici. Va trebui să avem încredere unul în celălalt.

— Cine eşti? întrebă el, frecându-şi ceafa.

— Sunt din partea locului. Am crescut la Freiburg. Asta era casa de vacanţă a familiei mele.

— Eşti singură aici?

— Doar cu tine. Ce căutai afară în zăpadă? Ţi-am găsit paraşuta.

— Nu pot să vorbesc despre asta. Sunt informaţii clasificate. Dacă ar cădea pe mâinile forţelor aliate, ar putea afecta soarta războiului.

— Dar te afli încă în patria noastră. Eşti în siguranţă. Aliaţii sunt la sute de kilometri distanţă.

Bărbatul încuviinţă, uitându-se involuntar spre podea.

— Probabil că eşti lihnit de foame. Îţi aduc ceva de mâncare.

— Da, te rog.

— Cu plăcere, *Herr* Graf.

Se refugie în bucătărie. Mâinile îi tremurau când se întinse să ia ultima conservă de supă din bufet. Era greu de spus cum ar fi fost mai bine să procedeze acum. Putea fi foarte periculos să încerce să-i dea în vileag prefăcătoria, dar trebuia să-i arate că poate avea încredere în ea.

„Încrederea se construieşte în timp", îşi spuse în şoaptă. „N-o să se manifeste din prima seară."

Se întoarse la el, în timp ce supa se încălzea pe sobă. Bărbatul tresări în clipa în care Franka intră în cameră.

— Eşti bine?

— Da, mulţumesc. Doar că mă dor foarte tare picioarele.

— Înţeleg. Îmi pare rău. Voi încerca să fac rost de mai multe analgezice mâine.

El nu-i răspunse nimic.

— Ţi-am păstrat bocancii, dar din păcate a trebuit să-ţi tai pantalonii. Şi rana e undeva pe-aici. Am văzut că ai haine de schimb acolo.

El încuviinţă, părând că nu ştie ce să spună.

— Mulţumesc pentru că ai avut grijă de mine, îi răspunse după câteva clipe.

Privirea i se întoarse involuntar spre fereastră, apoi reveni asupra ei.

— Ţi-am aşezat oasele de la picioare, dar mă tem că vom avea nevoie de ghips, ca să ne asigurăm că se vindecă bine.

— Da, mulţumesc, *Fräulein* Gerber. Cum crezi tu.

Părea că ochii i se închid şi se lăsă din nou pe spate.

— Mă întorc imediat, îl anunţă.

Supa era gata şi i-o turnă într-un castron. Se întoarse în dormitor. Bărbatul era întins pe pat, cu privirea în tavan. Se ridică în capul oaselor când îi puse tava în faţă. Devoră supa încă şi mai rapid decât o devorase ea pe-a ei mai devreme. Îi luă tava, regretând că n-avea şi pâine să-i dea.

— Acum ai nevoie de odihnă.

— Mai am nişte întrebări să-ţi pun.

— Întrebările pot să aştepte.

— Ai mai spus cuiva că sunt aici? Oricui?

— N-am mai vorbit cu nimeni de zile întregi, dinainte să te găsesc. N-avem telefon aici, după cum ţi-am zis. Nu există nici măcar un oficiu poştal. Ar trebui să mă duc la oraş după scrisori, asta dacă ar şti cineva că sunt aici. Dar nu ştie nimeni. Suntem singuri.

Se aplecă spre el.

— Te-am adus aici ca să te refaci.

— Îţi sunt recunoscător, dar e important să plec de-aici cât mai curând cu putinţă.

— N-o să pleci nicăieri câteva săptămâni de-acum înainte, cu problemele de la picioare. Odată ce se deschid drumurile, o să vedem dacă te putem duce la oraş, dar până atunci eşti blocat aici, cu mine. Trebuie să te resemnezi cu gândul ăsta şi să înţelegi că poţi avea încredere în mine. Rolul meu e să mă asigur că te vei face bine.

— Îţi sunt recunoscător, *Fräulein*.

Înclină capul spre ea, dar în tonul lui nu se citea cine ştie ce bucurie sau recunoştinţă sinceră. Ca şi cum ar fi recitat nişte replici.

— Nu-ţi face griji. Doar nu era să te las acolo, să mori îngheţat, nu-i aşa? Tot ce contează acum e să te odihneşti.

Până şi propriile ei cuvinte îi sunau artificial. Parcă ar fi fost doi actori proşti, jucând într-o piesă de teatru.

Bărbatul încuviinţă şi se întinse la loc, cu o grimasă vădită de durere. Franka întinse mâna spre lumânarea aflată pe noptieră şi o stinse cu degetele umezite. Închise uşa în urma ei, sleită după toată prefăcătoria. Mai răsuci o dată cheia în broască, ştiind că el o auzise probabil. Bărbatul nu protestă.

Focul din camera de zi stătea să se stingă, aşa că mai puse câteva lemne, dându-se din nou un pas înapoi şi aşteptând până se aprinse. Avea senzaţia că e singură într-o cuşcă, alături de un animal rănit, căruia nu putea să-i anticipeze reacţia. Faptul că bărbatul avea picioarele rupte era

singura garanție a faptului că e în siguranță. Câtă vreme era imobilizat la pat, nu-i putea face vreun rău, mai ales dezarmat. Era crucial să înțeleagă că ea nu-i dorește răul, dar și faptul că ea deține controlul. Nu se va supune capriciilor unui individ dornic să-i intimideze pe alții, fie că era soldat nazist sau că făcea parte din rândul forțelor aliate. Îl va ține aici, la adăpost de Gestapo. Acesta va fi ultimul ei gest de sfidare, înainte de a li se alătura lui Hans și celorlalți.

O durea tot corpul, nu-și dorea decât să doarmă. Intră în dormitor. În mod normal ar fi lăsat ușa deschisă, ca să mai intre căldură din camera de zi, dar acum închise ușa după ea.

Se îndreptă spre fereastră. Era o noapte liniștită, senină, și stelele scânteiau ca niște firicele de lumină întrezărite printr-o perdea de catifea neagră. Probabil că mâine vremea va fi îndeajuns de frumoasă încât să poată merge în oraș. Se va putea circula pe poteci. Era genul de călătorie care i-ar fi făcut mare plăcere în urmă cu zece ani. Lumea părea complet diferită acum. Se alesese cu atâtea cicatrice între timp.

Franka scoase o buiotă din dulap și, la vederea obiectului, o năpădiră amintiri din copilărie – nopțile în care stătea cuibărită sub pătură, cu ochii închizându-i-se de somn, în timp ce mama îi cânta s-o adoarmă.

Nu-și propusese să rămână atât de mult aici. Locul era bântuit de prea multe fantome. Dar acum nu prea mai avea de ales. Dacă pleca de la cabană, însemna să-l abandoneze, ceea ce ar fi însemnat o victorie pentru Gestapo. Se îndreptă cu buiota spre bucătărie, umplând-o cu apă fierbinte. Îi făcea bine s-o strângă în mâini, ca și cum i-ar fi insuflat vitalitate. O strânse la piept, simțindu-i căldura, apoi se întoarse în dormitor. Oare era posibil să fie totuși german? De ce ar fi vorbit în somn în engleză? Poate că povestea asta era mai simplă decât își imaginase și ar putea să-l ducă la spitalul local în câteva zile, odată ce se eliberau drumurile. Poate că nu auzise bine ce spusese el în somn. Ea nu vorbea engleza și auzise doar câteva cuvinte. Poate că nici nu spusese nimic, de fapt. Poate că era într-adevăr *Hauptmann* Werner Graf din Luftwaffe. Franka simți un gol în stomac la gândul că bărbatul nu era cine își imagina ea c-ar fi, că putea să fie unul de-ai lor. Oare era pilot german? Văzuse filmele de propagandă care înfățișau străini veniți să se alăture gloriosului Reich german. Părea puțin probabil. Dacă făcea parte din Luftwaffe, l-ar da pe mâna autorităților de îndată ce-și venea în fire și cu asta, basta.

Dormitorul se cufundă în întuneric de îndată ce suflă în lampa de pe noptieră. Nu. Chiar rostise cuvintele acelea în engleză. Le auzise. Le auzea și acum, încă reușea să le reproducă. Nu era *Hauptmann* Werner Graf din

Luftwaffe. Oare cum sfârşise în zăpadă, în munţii Pădurea Neagră? Era imposibil să fi zăcut mai mult de câteva minute acolo, când îl găsise ea, altfel ar fi descoperit doar un leş. Dacă era spion sau prizonier de război, risca pedeapsa cu moartea pentru faptul că-l ajuta. N-o deranja. Naziştii nu puteau să-i mai răpească nimic. Nu mai aveau ce să-i răpească.

Franka se întoarse pe-o parte, trăgându-şi păturile groase până în dreptul bărbiei, astfel încât nu i se mai vedea decât faţa. Doar în culcuş, sub pături, puteai să te refugiezi la căldură în casa asta, doar aici şi în faţa focului. Bărbatul avea o singură pătură, şi o să circule curentul prin gaura pe care o lăsase în podea. Se dădu jos din pat, luând cheia de la dormitorul lui. Îşi trase pe ea cămaşa de noapte şi o haină, apropiindu-se tiptil. În casă domnea liniştea. Descuie uşa, apăsă pe clanţă şi ciocăni cu cealaltă mână, în timp ce împingea uşa.

— *Hallo*? şopti. Dormi, *Herr* Graf?

Bărbatul era întins, dar observă că ţinea ochii deschişi. Pentru o clipă de coşmar, avu impresia că murise, dar în curând întoarse capul spre ea.

— Nu dorm, *Fräulein*.

— Îţi e destul de cald?

— Mi-e bine, mulţumesc.

Nu-l crezu pe cuvânt. În camera lui era mai frig decât în a ei şi n-avea la fel de multe pături. Lăsase draperiile trase, iar înăuntru se revărsa lumina lunii. Trăsăturile lui se distingeau în penumbră. Îl luă de mână. Nu-şi propusese să-l atingă, voia doar să vadă cât de înfrigurat era. El îşi întoarse privirea spre ea.

— Ai îngheţat, îi zise. De ce nu mi-ai mai cerut o pătură?

— Nu vreau să provoc şi mai mult deranj.

— Aiurea. N-are rost să înduri frigul, câtă vreme sunt destule pături în dulap.

Îi dădu drumul la mână şi deschise dulapul. Scoase o pătură groasă şi o întinse peste el.

— O să-ţi ţină de cald.

El se uita ţintă la ea şi Franka dădu un pas înapoi.

— Mâine mă duc în oraş. Nu se va putea circula cu maşina, dar avem nevoie de hrană şi nici nu vreau să mă gândesc ce dureri înduri.

Făcu o pauză, aşteptând un răspuns care nu se făcu auzit.

— În mod evident, nu pot să te iau cu mine, dar, dacă doreşti, pot să anunţ biroul local al Gestapoului că te afli aici.

Era rândul ei să-l privească ţintă.

— Nu e nevoie, *Fräulein*. Nu am nicio legătură cu poliţia locală. După

cum spuneam mai devreme, sunt implicat într-o misiune delicată, de care depinde soarta războiului. N-ar fi indicat în momentul de faţă să anunţi pe nimeni că mă aflu aici.

— Deci nu vrei să anunţ pe nimeni că te afli aici? I-aş putea informa pe cei din Luftwaffe, pe superiorul tău ierarhic, cel care te-a trimis aici în misiune.

— Chiar nu e nevoie. O să plec de îndată ce se eliberează drumurile. Până atunci, îţi voi fi recunoscător pentru găzduire.

Franka se întrebă dacă avea habar cât va dura până i se sudau oasele, sau dacă doar simula ignoranţa. De un lucru era sigură însă: nu era pilot german vorbitor de engleză.

— Cum doreşti.

Se întoarse să plece.

— *Fräulein*, cum m-ai adus până aici?

— Cu sania.

— M-ai tras până aici, în timp ce zăceam inconştient?

O privea cu ochii mari pe întuneric. Îşi ţinea mâinile în faţă, ca şi cum s-ar fi rugat.

— Eşti o persoană cu adevărat remarcabilă. Îţi rămân îndatorat pe veci.

— Ai nevoie de odihnă acum. Îţi mai aduc ceva?

— O oală de noapte, poate? Pentru orice eventualitate.

— Desigur, îi răspunse Franka, îndreptându-se spre bucătărie.

Găsi un lighean care putea îndeplini acest rol şi i-l aduse. El îl acceptă zâmbind şi îi mulţumi din nou. Franka închise uşa după ea, răsucind cheia în broască. Decise să nu mai rostească numele Werner Graf. Era o înjosire pentru amândoi.

O

Franka se trezi în zori. Dormise profund, cum nu mai dormise de luni bune. Cumva, prezenţa bărbatului în casă amorţise amintirile care-i dădeau târcoale când se lăsa întunericul. Amintirile erau întotdeauna mai dureroase peste noapte şi devenise un chin să doarmă singură. Prezenţa lui aici era o alinare şi o simţea. Deja îl ajutase foarte mult, şi el o ajutase pe ea. De cum deschise ochii, se gândi la el. Se întrebă dacă dormise şi dacă mai avea dureri. Se întrebă dacă oasele erau încă fixate cum trebuie de atelele improvizate şi când, sau dacă, avea să afle adevărul despre el. Simţi podeaua rece sub tălpi şi-şi căută papucii, trăgându-i în picioare înainte de a se îndrepta spre fereastră. Trase perdelele, lăsând să apară soarele iernatic pe un cer senin, de culoarea cobaltului. Stratul de zăpadă

era la fel de gros ca în ajun. Simți o undă de îndoială. Oare chiar trebuia să bată drumul până în oraș astăzi? Nu putea să aștepte? Mai aveau prea puține provizii și nu-l putea lăsa să sufere până se eliberau drumurile. Cine știe când avea să se întâmple asta? Pe-aici drumurile puteau rămâne blocate săptămâni întregi, deși asta se întâmpla până să apară naziștii, cu eficiența lor brutală. Era hotărât, deci: va merge în oraș chiar azi. O să meargă la Freiburg. Va găsi proviziile de care avea nevoie și nu era nimeni pe urmele ei – nu trebuia să se ascundă de nimeni.

Franka se îndreptă spre camera lui, lipindu-și urechea de ușă. Nu se auzea niciun zgomot dinăuntru, așa că se trase înapoi și intră în bucătărie. Schiurile rămăseseră rezemate de perete, unde le lăsase în ajun. Era absurd să încerce să parcurgă 16 kilometri pe schiuri, mai ales că-și ieșise din mână în ultimii ani. Erau mai puțin de trei kilometri până la drumul principal spre Freiburg, iar de-acolo era convinsă c-o să prindă o ocazie. Mai puse lemne pe focul din camera de zi și din bucătărie. Până la întoarcerea ei, focul avea să se stingă de tot, dar o să țină cât de cât de cald în lipsa ei.

Trecuseră doar câteva zile de când fusese ultima dată la Freiburg, dar păreau să fi trecut ani buni de-atunci. Era alt om acum. Cele câteva zile petrecute în oraș săptămâna trecută îi apăreau ca prin ceață. Închise ochii, încercând să uite.

Descuie ușa de la camera lui, pândind orice zgomot, înainte de a împinge ușa. Încăperea era cufundată în întuneric, perdelele erau încă trase. Bărbatul stătea întins pe pat, dormea. Gaura din podea era tot acolo. Chibzui dacă să-l trezească, dar decise să nu. Se îndreptă spre masa de scris din camera de zi și luă o bucată de hârtie și un stilou.

Am plecat la oraș, să iau proviziile de care vorbeam azi-noapte. Lipsesc doar câteva ore. Te rog, nu te ridica din pat până mă întorc.

Franka Gerber

Se întrebă dacă ar fi trebuit să semneze „*Fräulein* Gerber", dar nu se obosi să rescrie biletul. Când se întoarse în camera lui, tot nu se trezise. Și dacă bărbatul era prizonier de război? Ce se făcea atunci? Îl putea ține aici cât mai dura războiul? După debarcarea Aliaților în Italia, cu câteva luni în urmă, și dezastrul de la Stalingrad, înfrângerea Reichului părea în sfârșit posibilă. Dar mai era până atunci. Naziștii încă țineau bună parte din Europa ca într-o menghină, la fel cum țineau și Germania de altfel. Oare îl putea ascunde aici luni, poate chiar ani de zile?

„S-o luăm pas cu pas, Franka", își spuse. „Adu-i niște analgezice și ceva

provizii, ca să nu muriţi de foame, şi-apoi poţi să te gândeşti la ce va urma."

Îi lăsă biletul şi un pahar cu apă pe noptieră. Flaconul de aspirină era gol, luase ultima pastilă peste noapte. De îndată ce se trezea, durerea avea să-l izbească în plin. Franka închise ochii, luând flaconul în mână şi expirând pe nări. Nu mai putea face nimic. Încuie uşa în urma ei.

Soarele întrezărit prin geamul ferestrei nu-i dăduse iluzia c-ar fi fost cald afară, aşa că îşi luă paltonul, căciula şi mănuşile. Îşi luă rucsacul pe umeri, îşi puse schiurile şi se avântă în lumina dimineţii. Ochelarii de soare o apărau de soarele orbitor. Îşi trase schiurile în picioare, încă îi veneau perfect. Odată ce şi le puse, avu senzaţia că păşea în trecut.

Cerul era senin în zare, punctat doar de întinderea de coroane înzăpezite care străjuiau dealurile din jur. Zăpada era de un alb imaculat, neîntinat, şi ar fi dat un aer feeric oricărui peisaj, cu atât mai mult unui tablou spectaculos în sine, ca acesta. Oare când îl observase cu adevărat ultima dată? Întunericul care o copleşise eclipsase orice altceva. Prinse viteză, cuprinsă de o voioşie pe care o credea pierdută. Cabana dispăru în zare.

O

Pământul se apropia ameninţător, iar vuietul aerului îi îneca toate simţurile. Căută o paraşută care dispăruse. Pământul de sub el se preschimbă în câmpul din spatele casei părinţilor lui. Deodată era culcat, tăvălindu-se prin iarba moale, şi, când încercă să se mişte, îl izbi durerea. Îl trezi brusc zgomotul uşii de la intrare. Îşi muşcă buza, încleştându-şi pumnii, simţind cum agonia îl izbeşte în plin. Încercă să-i ţină piept, inspirând prelung pe nas. Deschise din nou ochii. Trecuseră câteva minute, şi simţea broboane de transpiraţie pe frunte.Văzu biletul de pe masă. Întrebările îl năpădiră mai repede decât reuşea să le proceseze. Mintea lui şovăia, aproape mistuită de durere. Cine era femeia asta? Oare totul nu era decât vreun complot al Gestapoului, menit să-i câştige încrederea, să-l facă să dezvăluie adevărata natură a misiunii lui? Femeia îi spusese că se aflau la 16 kilometri distanţă de Freiburg. Încercă să-şi amintească unde anume venea asta şi cât de departe era de obiectiv. Pădurea Neagră – aterizase în Pădurea Neagră. Probabil că-i văzuseră paraşuta. Femeia era agent al Gestapoului. Cum ar fi putut să-l aducă de una singură până aici? Nu părea cu putinţă. Probabil c-o ajutase cineva. Povestea ei nu era credibilă. Îi apăru în minte chipul ei. Avea frumuseţea unui pumnal cu mânerul de sidef. Verifică dacă avea vreo rană la nivelul

bustului. Îl durea capul, dar, în afară de asta și, desigur, de problema cu picioarele, părea teafăr. Probabil că femeia se dusese să cheme întăriri. Vor ajunge aici în câteva minute.

Se aplecă să-și atingă stinghiile de lemn fixate la picioare. Păreau prea firave ca să-l imobilizeze la pat, dar poate că tocmai ăsta era planul ei. Era îmbrăcat în pijama, raniţa lui dispăruse, iar uniforma îi era aruncată într-un colţ al camerei. Se ridică opintit în capul oaselor, încercând să tragă cu ochiul pe fereastră, prin perdelele crăpate. Nu se vedea decât o întindere albă. Avea nevoie de un plan. Pasul unu: să iasă de aici. Dar cum? Patul fusese împins tocmai în celălalt capăt al camerei. Fereastra se afla la vreo doi metri și jumătate distanţă, dar ar fi putut la fel de bine să fie la un kilometru și jumătate. Mai luă o gură de apă, înainte să treacă la partea mai dificilă. Avalanșa de durere care-l izbi când își lăsă picioarele pe marginea patului nu avea termen de comparaţie. Trebui să-și pună mâna la gură, pentru a-și înăbuși ţipetele. În cameră era frig, dar simţea cum i se prelinge transpiraţia pe spate. Se întinse la loc și inspiră de câteva ori poticnit. În casă domnea liniștea.

Se auzi apoi zgomotul unui ceas cu cuc, nouă bătăi. Sunetul îl readuse în prezent și găsi forţa necesară să se ridice din nou în capul oaselor. Uşurel, își lăsă și mai mult picioarele pe marginea patului, sprijinindu-și greutatea în braţe și expirând adânc, printre buzele întredeschise.

„Controlează-ţi durerea", își spuse în germană.

Își impuse să vorbească în germană. Orice pas greșit i-ar fi fatal acum.

„Nu te da de gol. Poţi s-o faci."

Cu picioarele betege suspendate peste marginea patului, se ridică în șezut, cu privirea spre geam. Se uită la scândurile pe care tânăra le desprinsese din podea. Ce-o fi vrut să facă? Oare chiar încerca să-i blocheze pe cât posibil drumul spre fereastră? Studie încăperea. Nu se afla nimic între el și geam, nimic de care să se sprijine odată ajuns acolo. Poate c-ar fi o opţiune mai bună s-o ia târâș spre uşă.

Se răsuci spre uşă, lăsându-se să cadă la podea. Își lăsă mâna în jos. Simţea durere în tot corpul, dar își încleștă dinţii, sprijinindu-și cât mai mult greutatea în palmă. O porni târâș pe braţe, trăgându-și picioarele după el, până ajunse în dreptul uşii. Întinse mâna spre clanţă. Era încuiată, dar, ce-i drept, știa deja treaba asta. Îi luă două minute – care i se părură interminabile – să-și târască tot corpul până în locul unde-i aruncase tunica de la uniformă. Zâmbi când își băgă mâna în buzunarul de la piept, găsind agrafele pe care le lăsase acolo după ultimul instructaj.

Broasca era fixată în uşa de lemn pe un suport de metal înnegrit.

Încercă să tragă cu ochiul pe gaura cheii, dar nu reuşi să desluşească decât lumina focului. Dobândirea abilităţilor de a sparge broaşte nu fusese inclusă explicit în pregătirea lui. Fusese mai curând un fel de curs suplimentar, oferit de instructorul lui. Şi el se descurcase de minune. Se sprijini cu o mână pe clanţă, împingând agrafa îndoită prin gaura cheii, pentru a răsuci yala. Prima dată nu reuşi. După câteva secunde auzi declicul mecanismului. Apăsă pe clanţă şi uşa se deschise.

Focul ardea zdravăn. În dreptul şemineului se afla un morman de lemne, iar deasupra era o policioară încărcată cu bibelouri şi un aparat de radio. O porţiune din tapet era mai închisă la culoare decât restul, semn că de acolo lipsea un tablou. Uitându-se în jur, îşi dădu seama că mai multe tablouri fuseseră date jos de pe perete. Un balansoar gol încremenise în dreptul focului, iar lângă el se afla o canapea veche şi ponosită. În stânga lui era uşa de la bucătărie, lăsând să se vadă o lumină tremurătoare, semn că femeia făcuse focul şi acolo. Raniţa lui fusese lăsată într-un colţ, lângă o etajeră, şi se întrebă de ce nu încercase să i-o ascundă. Poate n-avea niciun motiv s-o facă, dacă cei din Gestapo erau deja pe drum încoace. În cabană domnea tăcerea, tulburată doar de trosnetul lemnelor din şemineu.

Se târî pe antebraţe până în dreptul raniţei, băgă mâna în ea şi scoase de acolo un rând de haine, câteva hărţi şi o lanternă. Dispăruseră amândouă pistoalele, dar nu pierdu vremea întrebându-se pe unde le-o fi dosit. În schimb se ridică în şezut, rezemat de perete, şi cercetă din nou raniţa. Documentele lui erau intacte – carnetul de membru al Luftwaffe, actul prin care i se acorda permisie şi ordinul de deplasare erau toate ştampilate ca la carte, semnate şi contrasemnate. Iar în faţa lui, la nici zece metri distanţă, se afla uşa de la intrare.

O

Frankăi îi luă, în mod miraculos, doar treizeci de minute să ajungă în vale şi la drumul principal spre oraş. Drumul fusese curăţat îndeajuns cât să poată trece maşinile pe-acolo, iar zăpada fusese împinsă în grămezi, de-o parte şi de alta a şoselei.

„Eficienţa naţional-socialistă”, bombăni în sinea ei.

Trecură cinci minute până când opri un camion la ocazie. Un soldat al Wehrmachtului[3] îi făcu semn să urce, oprind în zăpadă. Franka se încordă, dar nu mai avea de ales. Ar fi stârnit şi mai multe suspiciuni dacă nu accepta oferta. Îşi luă schiurile la subsuoară şi o porni greoi spre portiera lăsată deschisă.

— Ziua bună, *Fräulein*, o salută soldatul, zâmbind. Urcați. Merg până la Freiburg.

— Minunat, mulțumesc.

Urcă pe locul din dreapta, străduindu-se să-i zâmbească la rândul său, în timp ce trăgea portiera în urma ei. Era tânăr, n-avea mai mult de douăzeci și doi de ani, era chiar mai tânăr decât ea.

— Cu ce treburi în oraș într-o zi ca asta?

— La cumpărături. Nu mă așteptam la o asemenea vreme. Am rămas înzăpeziți și nu prea mai avem provizii.

El o măsură din priviri mai mult decât și-ar fi dorit și camionul viră un pic spre bordură, înainte să-l readucă pe direcția de mers. Franka decise să se abțină de la comentarii asupra abilităților de șofer ale tânărului.

— N-am mai folosit schiurile de ani de zile. Mă bucur că ați acceptat să mă luați.

— Cu plăcere, *Fräulein*.

Ea se strădui să-i cânte în strună, în timp ce el turuia întruna, ținând-o așa până în oraș. Nu-i spuse nimic despre ea, fentând orice întrebare. Era o abilitate cultivată de-a lungul anilor. O adusese la rangul de artă.

Se iviră mai întâi dealurile înzăpezite din jurul orașului, urmate de acoperișuri și turle, toate pudrate cu alb. De la depărtare, Freiburg părea o cetate medievală europeană ca oricare alta. La fel însă ca întreaga Germanie, orașul se schimbase sub regimul nazist. Bombardierele forțelor aliate nu făcuseră ravagii la Freiburg, cum făcuseră la Hamburg, la Kassel sau la Dresda. De fapt, avuseseră loc doar câteva bombardamente minore asupra orașului, dar cumva asta nu făcea decât să amplifice durerea produsă de moartea tatălui ei. Ce rost avusese bombardamentul acela din octombrie? Se întrebă dacă pilotul sau bombardierul se gândise măcar o secundă la cei pe care uma să-i ucidă, atunci când lansase bomba deasupra blocului în care locuia tatăl ei, ucigându-l în somn.

Erau măcar conștienți de faptul că uciseseră civili? Le-ar păsa, de fapt? Cumva se îndoia. Simți că se încordează involuntar. Nu aveau să-l cunoască niciodată pe omul blajin și cumsecade pe care i-l răpiseră.

Primise vestea despre moartea tatălui ei printr-o scrisoare, iar directorul închisorii îi refuzase cererea de a merge la înmormântare, pe temei că „nu trebuie să manifestăm compasiune nemeritată față de cei care au trădat Reichul". Apucase să-i viziteze mormântul abia după eliberarea din închisoare, ca să-și ia rămas-bun pentru totdeauna, cu vocea stinsă.

La vederea soldaților care păzeau punctul de intrare în oraș, fu

readusă brutal în prezent. Nu va găsi aici evadarea pe care i-o oferise cabana. Modul în care regimul nazist ţinea sub control populaţia Germaniei se vedea cu ochiul liber. Libertatea de mişcare sau călătoriile neautorizate aparţineau unor vremuri demult apuse. Franka le înmână teancul de documente pe care trebuia să le prezinte oricând i se cerea, uneori de mai multe ori pe zi. Santinela le studie, în timp ce ea aştepta în tăcere.

— *Ahnenpass*? o întrebă.

Franka încuviinţă şi băgă mâna în buzunar, scoţând *Ahnenpass*-ul, un document care atesta originea ei ariană. Santinela îi aruncă o privire şi i-l înapoie, cu o înclinare a capului. Ea zâmbi, încercând să-şi ascundă ruşinea. Îşi aminti bancul pe care-l spunea Hans despre minciunile arienilor.

„— Ce înseamnă arian?" întreba el restul grupului.

„— Blond ca Hitler!" – care avea părul negru.

„— Înalt ca Goebbels!" comenta altcineva – Goebbels avea 1,65 m.

„— Un exemplar atletic desăvârşit, ca Goering!" – care era un vierme umflat şi scârbos.

Mulţi ajunseseră la închisoare din cauza bancurilor. Naziştii nu prea aveau simţul umorului. Orice comentariu nefavorabil era cenzurat şi putea fi sancţionat cu închisoare, sau chiar mai rău, oricât de amuzantă ar fi fost gluma.

Santinela le făcu semn să treacă. Franka refuză oferta soldatului de a bea ceva împreună în seara aceea, invocând scuza că avea un iubit care lupta pe frontul rusesc. Sări din maşină în centrul oraşului. Drapelele naziste fluturau în adierea vântului. Hitler explicase semnificaţia diverselor simboluri de pe drapeluri în cartea pe care o scrisese în închisoare şi pe care Franka, la fel ca toţi ceilalţi copii, fusese obligată s-o studieze la şcoală, ca şi cum ar fi fost un catehism – o serie de reguli de viaţă. Fundalul roşu reprezenta ideea socială a mişcării, cercul alb din mijloc simboliza puritatea ţelurilor sale naţionaliste, iar svastica neagră indica superioritatea rasei ariene. Arienii alcătuiau o rasă inventată de supraoameni blonzi, iar naziştii convinseseră poporul german că el aparţinea acesteia. Ea însăşi era exemplarul arian desăvârşit – înaltă, atletică, blondă, cu ochi albaştri, pătrunzători, de care ajunsese să-i fie ruşine. Complimentele pe care le primea pentru aspectul ei arian desăvârşit i se păruseră măgulitoare ca adolescentă. Acum le detesta.

La câteva sute de metri mai încolo se întindea târgul de Crăciun, în plină desfăşurare, la doi paşi de Freiburg Minster, catedrala medievală în

stil gotic care domina centrul oraşului. Catedrala era unul dintre puţinele lăcaşe de cult catolice rămase în picioare, dar numai ca simbol al libertăţii religioase promise de Hitler atunci când venise la putere. Nu se mai ţineau liturghii – preotul paroh fusese trimis într-un lagăr de concentrare cu ani în urmă. Bisericile protestante erau încă deschise, dar, cu câţiva ani în urmă, fuseseră obligate să fuzioneze, alcătuind Biserica Reichului Naţional, o metodă de a ţine sub control cultele şi o garanţie că liderul Bisericii Protestante din Germania era deopotrivă arian şi membru al Partidului Nazist. Membrii Bisericii se autointitulau creştini germani „cu svastica pe piept şi cu crucea în suflet". Naziştii permiteau încă sărbătorirea Crăciunului, dar supravieţuirea sărbătorii nu era garantată. Orice deturna loialitatea de la cauza nazistă era perceput ca o ameninţare.

Franka înainta târşâindu-şi picioarele, cu privirea în pământ, cu schiurile la subsuoară şi cu rucsacul în spinare. Mai mulţi soldaţi în uniformă trecură pe lângă ea, mai s-o atingă, râzând şi glumind. Unul dintre ei fluieră după ea, dar femeia nu-şi ridică privirea de la mâzga alb-cenuşie de pe trotuarul pietruit. Se întrebă dacă avea să dea nas în nas cu cineva cunoscut şi, în caz că da, oare vor fi aflat deja vestea despre ea? Oare ar evita-o, ca pe o trădătoare? Spera să nu afle răspunsul.

Când împinse uşa farmaciei, se auzi clinchetul unui clopoţel. Se îndreptă spre raftul de opioide, fără să-şi ridice privirea din pământ. Sticluţele minuscule cu heroină îi săriră în ochi primele, dar ea îşi îndreptă atenţia spre morfină. Cumpără cât să-i ajungă câteva zile, plus seringile necesare pentru a o administra. Mai luă aspirină, ghips, bandaje şi ciorapi de nylon pe care să-i poată trage peste picioarele bărbatului, după care se îndreptă cu toate spre tejghea. Farmacistul, un bărbat între două vârste, cu o mustaţă deasă, căruntă, o privi cu un aer bănuitor pe deasupra ochelarilor. Franka observă insigna nazistă prinsă pe halatul alb.

— Pentru fratele meu, îi spuse zâmbind. Şi-a rupt picioarele azi-noapte, la săniuş, iar acum am rămas înzăpeziţi.

— Mare necaz. O să-i faci singură ghipsul?

— Sunt asistentă medicală. Mă descurc.

— E norocos.

— Nu ştiu dacă poţi numi „norocos" pe cineva care şi-a rupt amândouă picioarele, dar probabil că aveţi dreptate.

Farmacistul îi zâmbi şi-i înmână punga cafenie de hârtie. Franka îşi luă la revedere şi ieşi tiptil din farmacie, încercând să se ţină cu firea. Cât fusese înăuntru, era convinsă c-o să vomite.

Aerul proaspăt îi biciui pielea jilavă; începea să ningă uşurel. Mai avea

de luat doar proviziile de mâncare înainte să plece. Ducea dorul cabanei singuratice. Străzile acestui oraș superb fuseseră pervertite, schimonosite de ideologia nazistă omniprezentă, sub apăsarea căreia era imposibil să duci o viață care să te mulțumească, mai ales ca femeie. Femeilor nu li se permitea să devină medici, avocați, funcționari sau judecători. Juriile puteau fi alcătuite doar din bărbați. Nu puteai avea încredere în capacitatea femeilor de a lua decizii – se credea că era prea mare riscul ca ele să se lase mânate de emoții. Femeile nu aveau nici drept de vot, dar la ce-ți folosea dreptul de vot oricum? Toate partidele, cu excepția Partidului Național Socialist, fuseseră scoase în afara legii. Femeile germane nu aveau voie să se machieze, nici să-și vopsească sau să-și onduleze părul. În schimb, li se inculca de la vârste fragede principiul celor trei „K": *Kinder* (copii), *Kirche* (biserică) și *Küche* (bucătărie). Și le amintea și acum pe comandantele de detașament, care le îndemnau să uite de idei ridicole precum aceea de a avea o carieră care să te împlinească. Era mai important să stai acasă și să naști fii vânjoși care puteau sluji într-o bună zi Reichul. Acesta era rolul pe care trebuia să-l joace o femeie în Germania modernă, și multe dintre fetele pe care le cunoscuse în tinerețe se adaptaseră acestui rol. Unele primiseră Crucea de Onoare pentru Mame – o medalie pe care regimul nazist o acorda femeilor care nășteau mai mult de cinci copii sănătoși, arieni. Hilda Spiegel, o fostă colegă din Liga Fetelor Germane, primise deja distincția supremă: Crucea de Aur pentru Mame, după ce născuse cel de-al optulea copil la doar 27 de ani.

Amintiri din viața de odinioară o asaltară ca un roi de lăcuste. Fiecare clădire pe lângă care trecea îi trezea o nouă amintire. Locul unde se aflase blocul în care locuise tatăl ei în ultimii cinci ani de viață se afla doar la câteva străzi distanță și simți că încetinește involuntar, pe măsură ce se apropia de el. Se gândi la bărbatul din cabană. Era unul de-ai lor – unul dintre soldații aliați care înfăptuiseră crima. Tânjea după luxul de a uita.

Ajunse la magazinul universal. Populația germană era afectată de repercusiunile războiului. La debutul conflictului, magazinele fuseseră aproape la fel de bine aprovizionate ca înainte de începerea luptelor, dar în primăvara lui 1942 începuse o raționalizare strictă, și multe produse de uz comun erau considerate acum articole de lux. Începu să-i chiorăie stomacul când simți miros de pâine proaspătă. Găsi o franzelă, niște brânză și mezeluri. Aproape tot drumul spre casă era în pantă, așa că încercă să evite produsele mai grele, cum erau conservele de supă care rezistaseră atât de mult în cabană. După ce adună toate proviziile pe care le putea lua pe cartelă, se îndreptă spre tejghea, pentru a plăti cu o parte

din banii moşteniţi de la tatăl ei. Îşi aminti de momentul în care avocatul îi citise testamentul. Ştia că fusese închisă o perioadă şi, în ciuda faptului că n-o spusese cu voce tare, Franka bănuia că omul cunoştea motivul. Citea în ochii lui tot ce gândea despre ea.

Ieşi din magazin. Era aproape ora două. N-avea rost să încerce să se întoarcă la cabană pe stomacul gol. Îşi păstrase câteva bonuri pentru prânz şi ştia un local în apropiere. Când intră, în cafenea era forfotă şi se auzea zumzet de conversaţii. Fumul plutea în aer. Într-un colţ erau mai mulţi soldaţi, care râdeau şi beau bere. Aşezându-se cât mai departe de ei, comandă un şniţel cu cartofi şi o ceaşcă de cafea cu lapte. După cinci minute, i se aduse mâncarea. Era delicioasă şi o înghiţi aproape pe nerăsuflate. Bărbatul aşezat la masa de alături se ridică de la locul său, lăsându-şi acolo ziarul – numai bun ca ea să se ascundă în spatele lui. Îl luă şi-l ridică în dreptul feţei. Era plin de articole care-i ridicau în slăvi pe Führer şi pe vitejii soldaţi care luptau în Rusia, pentru viitorul Germaniei. După câteva secunde se opri din citit, rămânând pur şi simplu cu privirea în gol. Se gândea la drumul de întoarcere spre cabană şi la bărbatul de-acolo, când auzi o voce chiar în faţa ei.

— Franka Gerber?

Simţi o gheară în piept, în timp ce lăsa ziarul din mână. Văzu uniforma neagră a Gestapoului înainte de a-şi ridica privirea spre chipul bărbatului pe care spera să nu-l mai vadă vreodată – Daniel Berkel.

O

Bărbatul îşi puse hărţile, busola, hainele de schimb şi actele de identitate la loc în raniţă, întocmai cum le găsise. Stătea în capul oaselor, în dreptul etajerei. Uşa de la intrare se afla la vreo zece metri distanţă, dar uşa din spate era mai aproape. Reuşea să desluşească pe sub ea lumina albă a soarelui reflectată în zăpadă. Nu era îmbrăcat destul de gros ca să iasă şi i-ar fi imposibil să evadeze cu picioarele rupte. Adevărul căruia încercase să-i ţină piept doar din îndărătnicie îi apărea acum limpede: fără pistoale, era la mâna Frankăi Gerber, oricine ar fi fost ea. Era îmbrăcat tot în pijamaua pe care i-o dăduse ea, dar ce-ar fi dacă s-ar uita totuşi afară? Poate că fata spunea adevărul şi erau undeva în creierii munţilor. Poate că nu. Se târî pe podea. Suprafaţa holului era grunjoasă şi simţea particulele de praf sub palme, în timp ce înainta târâş. Întinse mâna dreaptă spre clanţă, sprijinindu-se în cotul stâng. Se feri din drum, în timp ce trăgea de uşă. O întindere de alb aproape că-l orbi. Curentul de aer rece îl izbi în pieptul dezgolit, iar picioarele îl dureau de parcă i s-ar fi înfipt nişte cuţite

în carne. Uşa dădea spre un loc în care erau ţinute lemnele de foc. La câţiva paşi mai încolo se vedeau copaci încărcaţi de promoroacă. „Nu se vede nimic. La naiba.” Închise uşa.

Stătu câteva secunde să-şi tragă sufletul, înainte de a se târî înapoi în camera de zi. Focul ardea încă şi, preţ de un minut sau două, rămase întins în faţa lui. Ce naiba putea să facă, deşi erau atât de aproape de oraş? Cum va putea să ajungă acolo cu amândouă picioarele rupte? Şi, dacă ajungea teafăr până acolo, ceea ce părea atât de absurd, încât era aproape imposibil, oricine l-ar găsi l-ar duce imediat la spitalul local. Şi cu asta s-ar fi terminat totul, şi pentru el, şi pentru misiunea pe care o avea de îndeplinit. Cel mai probabil va muri îngheţat în zăpadă, cum s-ar fi întâmplat fără îndoială dacă femeia nu l-ar fi adus aici. Poate chiar era cine pretindea că este. Poate că-i voia binele. Care era probabilitatea să fi fost găsit de cineva binevoitor în ţara asta de fanatici? Văzuse buletinele de ştiri care înfăţişau mulţimi enorme de oameni care aclamau fiecare cuvânt al lui Hitler, fluturând steaguri şi bătând în tobe. Aparent, toţi cetăţenii fuseseră spălaţi pe creier, îmbrăţişând cauza nazistă ca şi cum ar fi fost o nouă religie. Ce alt motiv ar fi avut să facă tot ce făceau în teritoriile ocupate? Cum altfel ar fi putut justifica o organizaţie atât de brutală precum Gestapoul? Îşi aminti cuvintele instructorului lui:

— Să nu aveţi încredere în nimeni.

Le zisese că singurul neamţ bun e un neamţ mort. Recruţii începuseră să râdă, dar nimeni nu se îndoia de adevărul spuselor lui. O credeau cu toţii, întocmai ca şi el.

Priveliştea dezvăluită de uşa din spate nu-i spusese ni-mic. Trebuia să se asigure. Începu să se târască spre uşa de la intrare. Ceasul cu cuc din hol bătu ora zece. Continuă să înainteze, puţin câte puţin, ignorând junghiurile de la picioare. Ajunse în dreptul uşii şi apăsă pe clanţă, întredeschizând-o înainte de a se trage din drum, ca s-o deschidă cu totul. Îl izbi din nou acel alb orbitor şi văzu un Volkswagen acoperit de zăpadă. Se ridică pe braţe, cât de sus putea. Nu deslușea nimic, doar zăpadă şi copaci cât vedeai cu ochii. Nici măcar vreun drum. Nu se auzea nimic. Niciun semn de viaţă. Era adevărat: erau singuri aici.

Închise uşa de la intrare şi începu să se târască spre camera de zi. Voia ca ea să-l găsească în pat, nu voia să-i trezească bănuiala că se dăduse jos de acolo şi cotrobăise prin casă. Se opri în dreptul mesei din hol, sub ceasul cu cuc. Mai curând mânat de un capriciu, ridică mâna, să tragă sertarul. Acesta se deschise şi el recunoscu imediat zgomotul metalului care alunecă pe o suprafaţă. Întinse mâna şi trase de-acolo un pistol. O să

fie pregătit și, dacă veneau într-adevăr, n-o să se lase doborât fără să-i tragă pe câțiva dintre ei după el.

O

— Ce plăcere să te revăd! Arăți mai bine ca oricând. De când nu ne-am văzut, Franka? o întrebă Berkel.

Franka se uita țintă la capul de mort de pe chipiul lui. El și-l scoase și-l vârî la subsuoară.

— Mulțumesc. De ani buni, *Herr* Berkel. Să fie deja patru?

— Nu te-am mai văzut de când te-ai mutat la München. Îmi permiți să iau loc o clipă?

Trase scaunul din fața ei.

— Desigur.

Nu prea avea de ales.

— Te rog, spune-mi Daniel. Nu e cazul să ne formalizăm doar din cauza funcției pe care o ocup. Suntem prieteni vechi, care descoperă ce-a mai făcut fiecare de când nu s-au mai văzut, și doar asta vreau să fac – să aflu cum îți mai merge. Te deranjează dacă fumez?

Îi întinse o țigară. Franka nu mai fuma de ani de zile, dar acceptă totuși. El aprinse mai întâi țigara ei, apoi pe-a lui. Rotocoale de fum alb se învolburară între ei. Franka se rezemă de spătarul scaunului, sperând că țigara i-ar putea liniști nervii.

— Ce te aduce la Freiburg?

— M-am întors ca să vizitez mormântul tatălui meu și pentru citirea testamentului.

— Da, desigur, i-am văzut numele pe lista morților, după ultimul bombardament al forțelor aliate. Condoleanțe. Bestiilor ălora nu le pasă câți dintre cetățenii noștri masacrează. Visez la ziua când vom putea răzbuna moartea tatălui tău și a sutelor de mii de cetățeni germani uciși de Aliați.

Franka tremura toată.

— Și eu, Daniel.

Berkel părea convins.

— Mai voiam să-ți spun și cât de rău mi-a părut să aud vestea despre tine.

Trase din țigară. Franka nu știa ce să spună, ce să-i răspundă.

— Am auzit ce s-a întâmplat la München.

Ar fi vrut să-l întrebe de unde, dar își dădea seama că el probabil știa totul despre toată lumea din Freiburg.

— E o tragedie că ai căzut sub influenţa acelor trădători abjecţi ai Reichului.

Franka simţi o nouă îndârjire. Hans fusese de o sută de ori mai bărbat decât avea să fie vreodată Daniel sau decât puteau fi amicii lui naziști. Rămase nemişcată, străduindu-se să-şi potolească spaima ascunsă dincolo de aparenţa calmă.

— Mulţumesc, Daniel.

— Mă bucur că judecătorul a înţeles faptul că tu, ca femeie, trebuie să fii protejată. Firea ta blândă te-a făcut mai vulnerabilă la propaganda şi minciunile odioase pe care le răspândeau scursurile alea. Îmi pare rău că ai trecut prin aşa ceva.

Trase din nou din ţigară, apoi continuă.

— Probabil că a fost o experienţă cumplită. Ştiu că nu e atât de evident uneori, dar naţional-socialiştii chiar doresc binele poporului german.

Franka nu reacţionă. Îşi dădea seama, după expresia sinceră de pe chipul lui, că Daniel credea fiecare cuvânt pe care-l rostea.

— Am avut noroc. Asta e sigur.

— Da. M-am bucurat că n-ai sfârşit prin a fi executată, asemenea celorlalţi trădători. Încă ai un viitor înainte, ca soţie şi mamă, şi într-o bună zi vei naşte fii care vor putea sluji Reichul.

Daniel îşi termină ţigara şi o stinse în scrumiera aflată între ei pe masă. Franka abia dacă trăsese trei fumuri din ţigara ei. Se aplecă spre ea.

— Ştiu că ţi-ai învăţat lecţia.

— Desigur. Am fost nesăbuită, m-am lăsat mânată pe căi greşite. Ar fi trebuit să-i reclam pe nenorociţi, dar mi-a fost teamă.

Inspiră adânc, încercând zadarnic să aline durerea pe care o simţea rostind acele cuvinte.

O femeie în vârstă se apropie de masă. Berkel se ridică s-o întâmpine.

— *Herr* Berkel, mă bucur să vă văd, îi spuse femeia.

— Asemenea, *Frau* Goetsch. Arătaţi minunat.

— Vă sunt nespus de recunoscătoare.

— Nu vă faceţi probleme. Mi-a făcut plăcere.

Femeia ridică o pungă.

— Am ceva pentru dumneavoastră şi familia dumnea-voastră.

— O, nu, nu pot să accept.

— Luaţi-o, pentru băieţi. E pentru ei – în schimbul a tot ce aţi făcut pentru familia mea.

Berkel acceptă punga.

— Mulţumesc. O să le spun băieţilor că v-aţi gândit la ei cu ocazia

Crăciunului.

— Să fiţi binecuvântat, *Herr* Berkel, îi spuse femeia, îndepărtându-se. *Heil Hitler*.

— *Heil Hitler*, îi răspunse Berkel, aşezându-se din nou. Te rog să mă scuzi, îi spuse el Frankăi.

— Cine era femeia?

— O veche prietenă de familie care a avut un necaz. Am ajutat-o cu dragă inimă. Mi-aş dori să mă fi lăsat să te ajut şi *pe tine*, să fi venit la mine când trădătorii ăia au încercat să te manipuleze.

— Poate că, dacă ai fi fost acolo, m-aş fi simţit mai în largul meu să apelez la tine.

— Mă bucur să te aud spunând asta. Acum sunt convins că judecătorul a luat decizia bună. E momentul să-ţi vezi de viaţă. Te-ai gândit cum ai putea contribui la efortul Reichului? Întotdeauna e nevoie de infirmiere, mai ales că în fiecare zi sunt răniţi în rândul vitejilor noştri în Rusia.

— M-am gândit şi eu la asta. Dar abia am ieşit din închisoare, acum trei săptămâni. Am nevoie de puţin timp. Poate după ce trece Crăciunul.

— Înţeleg. Unde vei petrece Crăciunul?

— La München. Acolo e viaţa mea acum. M-am întors doar pentru câteva zile.

— Şi totuşi ţi-ai luat schiurile? o întrebă Berkel, aruncând o privire sub masă.

Deodată Franka îşi aminti că avea morfina în rucsac, împreună cu bandajul şi ghipsul. Dacă Daniel o percheziţiona, ar fi dat de bucluc.

— Apartamentul tatei a fost distrus în urma bombardamentului. Stau la vechea noastră casă de vacanţă de la munte. Dar nu mă aşteptam să rămân înzăpezită, ce-i drept.

— Da, a fost o vreme neobişnuită. Dar ziceai că ai de gând să te întorci la München de Crăciun? Mai sunt doar nouă zile până atunci.

— Aşa îmi propun. Nu vreau să-mi petrec Crăciunul singură, în cabana aia veche. Vreau să mă întorc la München cât mai repede posibil.

— Îmi amintesc de cabana aia. Am petrecut momente frumoase acolo.

Franka încercă să nu se cutremure, amintindu-şi sfârşiturile de săptămână petrecute cu Daniel la cabana tatălui ei. Perioada aceea din studenţie, când el era seducătorul lider local al Tineretului hitlerist, părea desprinsă dintr-o altă viaţă. Aproape toate celelalte fete fuseseră geloase pe ea. N-aveau decât să-l ia acum. Observă că avea verighetă pe deget.

— Te-ai însurat, deci?

— Da, de patru ani deja. O mai ţii minte pe Helga Dagover?

— Desigur.

— Avem doi băieți, Bastian și Jürgen.

— Felicitări!

— Da, sunt niște băieți arieni de soi, exact genul de care are nevoie patria. Desigur, până se fac ei mari, războiul se va fi terminat și vor putea culege roadele a ceea ce încercăm să sădim.

Franka nu-i răspunse. Dorința de a fugi, de a evada de acolo era aproape imposibil de stăpânit, iar ea făcea un efort de voință supraomenesc să stea locului.

— Vrei să-ți arăt o poză cu ei?

— Desigur.

Berkel bägă mâna în buzunar și-și scoase portofelul. Pe chip îi apăru un zâmbet mândru în clipa în care scoase fotografia și ochii i se luminară, așa cum Franka nu și-ar fi putut închipui vreodată.

— Nu-i așa că sunt cei mai frumoși băieți din lume?

— Așa e.

— Îi iubesc nespus. Partea cea mai neplăcută a slujbei mele este că mă ține foarte mult timp departe de ei, dar îi port mereu în suflet.

Puse fotografia la loc în portofel. Bägă mâna în buzunar și scoase o tabacheră argintată. Franka observă că inițialele gravate pe ea nu-i aparțineau. O servi din nou cu o țigară, dar ea îl refuză. Nu mai fumase de ani de zile, iar țigara dinainte nu făcuse decât să întețească senzația de greață care se răspândea în corpul ei ca mătasea-broaștei pe suprafața unei bălți stătute. Berkel își aprinse țigara și se rezemă de spătarul scaunului. Frankăi îi veni în minte bărbatul de la cabană.

— Tu nu te-ai căsătorit, Franka.

— Nu, nu m-am căsătorit.

— Câți ani ai acum, douăzeci și șase? Ai așa de multe de oferit. Doar nu vrei să rămâi fată bătrână. În curând nu vei mai putea avea copii. Odată ce floarea tinereții s-a scuturat, nu ți-o mai dă nimeni înapoi, să știi.

— Știu și eu ce vârstă am, Daniel.

— Nu mi-o lua în nume de rău. N-am vrut să te jignesc. Ești mai frumoasă ca oricând.

— Nu-ți face griji, Daniel, și-ți mulțumesc încă o dată, îi spuse, nesimțindu-se în stare să se uite mai mult de câteva secunde în ochii lui.

— În adolescență erai o partidă pe cinste.

Berkel se rezemă de spătarul scaunului de lemn, împreunându-și mâinile la ceafă.

— O, da, îmi amintesc bine. Toți ceilalți băieți erau geloși pe mine.

Aveam cea mai frumoasă iubită din tot Freiburgul. Simţeam că sunt cel mai norocos băiat din lume. Ce s-a întâmplat cu noi? Nu mi-ai explicat niciodată. Doar mi-ai dat papucii.

„Mi-am dat seama cine eşti de fapt. Mi-am dat seama în ce fel de om te-au transformat." Franka se întrebă dacă o făcea dinadins pe prostul, dacă era o stratagemă menită să-i pună la încercare loialitatea, sau dacă într-adevăr chiar nu ştia. Oare nu-şi dăduse seama până acum? Se despărţiseră în 1936, când Franka avea nouăsprezece ani. El încercase să reia relaţia şi, în ciuda faptului că ea rămăsese fermă pe poziţie şi nu-i redevenise iubită, avusese grijă nici să nu-l îndepărteze prea mult. Se temea de influenţa şi de autoritatea lui crescândă, ca membru al biroului local al Gestapoului.

De *Kristallnacht*[4], în 1938, Berkel se alăturase gloatei, atunci când străzile Freiburgului şi ale tuturor oraşelor şi târgurilor din Germania scânteiau, pline de cioburile ferestrelor şi vitrinelor sparte ale prăvăliilor negustorilor evrei, când cerul nopţii se înroşise de la flăcările care mistuiau sinagogile. Mii de oameni fuseseră ucişi într-o insurecţie naţională, susţinută de stat împotriva germanilor cu origini evreieşti, iar Daniel Berkel fusese unul dintre capii haitei de dulăi puşi pe jaf, care-i târau pe patronii de prăvălii evrei în stradă, pentru a fi bătuţi şi luaţi la şuturi. În noaptea aceea, Franka înţelesese ce încercau naziştii să facă în Germania. Suferise o prefacere atunci. Plecase din Freiburg mai ales pentru a fugi de el. Îl abandonase pe Fredi pentru a fugi de el.

— Asta-i o poveste antică şi de demult. De ce să ne îngropăm în trecut, când poporul german are un viitor atât de luminos dinainte?

El îi zâmbi, dar privirea i se înnegură. Trase încă un fum din ţigară, înainte de a-i răspunde.

— Ai ceva de ascuns? De ce nu-mi spui, ca să putem lăsa trecutul în urmă şi să mergem înainte ca prieteni? Dacă tot o să locuieşti la Freiburg…

— N-am de gând să locuiesc în Freiburg. O să mă întorc definitiv la München peste câteva zile, de îndată ce se eliberează drumurile.

Berkel mai trase un fum din ţigară, moment în care apăru chelneriţa. El îşi comandă o bere, şi Franka simţi o gheară în stomac.

— Aşadar, a apărut altcineva?

— Nu e vorba de asta. Ne-am îndepărtat. Eram doar nişte copii pe-atunci.

— Mulţi dintre bărbaţii cu care lucrez – bărbaţi buni, loiali, dedicaţi propăşirii patriei şi apărării Reichului – erau deja căsătoriţi la vârsta aia.

Unii aveau chiar şi copii.

— N-a fost să fie pentru noi.

Chelneriţa se întoarse cu berea şi îi spuse că era din partea casei, ca de obicei pentru membrii Gestapoului. El nu-i mulţumi, doar se aplecă spre Franka, ţintuind-o din nou cu privirea.

— Am citit că erai încurcată cu capul grupării de trădători de la München. Îţi doreai ca el să fie tatăl copiilor tăi?

Numele lui Hans părea întinat, acum că-l rostise Berkel. Franka îşi încleştă mâinile sub masă, atât de strâns, încât aproape că-i dădu sângele.

— Acea parte a vieţii mele s-a sfârşit acum.

Se chinui să-şi stăpânească lacrimile. N-avea de gând să plângă de faţă cu el. Nici moartă n-avea de gând să plângă de faţă cu el.

— Ai avut noroc. Ar trebui să le mulţumeşti agenţilor Gestapoului care i-au prins pe el şi pe ceilalţi. Ar trebui să-i mulţumeşti şi călăului. Ţi-au făcut cel mai mare serviciu pe care i-l poate face guvernul unui cetăţean. Te-au eliberat. Te-au eliberat de nebunia ideilor pe care le propovăduiau infractorii ăia, ba chiar au avut mărinimia de a-ţi cruţa viaţa.

Fiecare cuvânt o durea. Oare chiar ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare judecătorului pentru faptul că-i cruţase viaţa? Între timp îşi dorise de nenumărate ori să n-o fi făcut.

— Mă îngreţoşează gândul că există astfel de oameni.

Berkel pronunţă cuvântul „oameni” ca pe o vorbă de ocară.

— Dar mă încurajează gândul că au primit prompt sentinţa pe care o meritau şi că alţi nevinovaţi au fost ocrotiţi de influenţa lor abjectă.

— Au făcut ce credeau că e mai bine pentru poporul german, spuse Franka.

Vorbea atât de încet, încât aproape că nu-şi auzea propriul glas.

El scutură din cap şi sorbi cu nesaţ din bere.

— Nătângi şi naivi. Oare încercau să aducă înapoi vremurile când aveam şomaj generalizat şi proteste pe străzi? Democraţia a fost cea mai mare calamitate pe care a suferit-o această ţară. Führerul ne-a salvat de nenorocirea de la Versailles, aruncată asupra noastră de trădătorii din noiembrie[5], şi ne-a readus printre cele mai măreţe popoare din lume.

Franka ar fi vrut să-l întrebe de ce nu era pe front, de vreme ce părea atât de dedicat cauzei. Gestapoul nu răspundea în faţa legii. Ar putea s-o ducă pe loc la sediul Gestapoului, în centru, şi risca să nu mai fie văzută vreodată. Nimeni n-ar întreba de soarta ei. Ar fi doar încă un duşman al poporului făcut să dispară. Viaţa ei era supusă capriciilor acestui bărbat căruia îi frânsese cândva inima.

— Ai dreptate, am fost mânată pe căi greșite. Sunt recunoscătoare pentru faptul că am fost cruțată. Liderii mișcării au făcut presiuni asupra mea, să merg la întâlniri. Dădeau impresia că asta ar face un patriot.

— Când era exact pe dos. Mă bucur să văd că n-ai căzut de tot în capcana lor. Mă bucură gândul că ai șansa să-ți răscumperi greșeala.

— Mi-a făcut plăcere să stăm la povești, Daniel, dar chiar ar fi cazul să plec. Trebuie să mă întorc la cabană înainte să se întunece.

El o fixă cu privirea preț de câteva secunde, înainte să-i răspundă.

— Desigur. Ar fi un drum foarte periculos noaptea, pe întuneric. N-aș vrea să fiu eu cel vinovat pentru că te-a reținut.

— Bine, Daniel. Te rog să mă scuzi, îi spuse, ridicându-se.

El nu se mișcă, privind-o încruntat de la locul lui.

— Dar, stai așa, drumurile până acolo sunt blocate, nu? De-asta ai venit cu schiurile.

— Da, așa c-ar trebui neapărat să plec…

— Cum îți propui să te întorci? Doar n-o să parcurgi o distanță de 15-16 kilometri pe schiuri.

— M-am ocupat de asta.

— Cum? Doar n-ai venit cu mașina. Probabil că e înzăpezită la cabană.

— Așa e, dar…

— Deci cum aveai de gând să te întorci?

— Mă așteaptă cineva cu mașina.

— Cine? Nu mai cunoști pe nimeni aici, iar după povestea cu închisoarea, probabil că n-ai o reputație foarte bună în zonă.

— Păi, aveam de gând să…

— Să aștepți la ocazie? Nu te prosti, te conduc eu.

Franka simți că-i sare inima din piept.

— Nu, e prea mare deranjul. Ți-ar răpi mai bine de o oră din programul tău încărcat.

— Sunt în pauza de prânz. Pot să recuperez mai târziu.

O pironea cu privirea. Franka dădu să-i răspundă, dar fără succes. El se ridică.

— Bun, ne-am înțeles atunci, mașina mea e afară. Ești gata de plecare?

— Trebuie doar să achit nota.

— Lasă banii pe masă.

Franka aruncă cele câteva bancnote boțite pe masă. Fără să mai spună altceva, Berkel o conduse afară. Un Mercedes negru era parcat în fața localului, iar el îi deschise portiera din spate, ca să-și îndese schiurile și bețele acolo. Ea își păstră rucsacul, lăsându-l la picioare când se așeză pe

locul din dreapta.

„Ține-ți gura. Nu-l contrazice."

Vorbiră despre cunoscuți și despre vremurile de odinioară, în timp ce străbăteau orașul. Franka se întrebă dacă Berkel o luase în vizor sau nutrea sincer iluzia că sunt prieteni vechi. Poate că nu era nici una, nici cealaltă. Poate că erau ambele, sau poate exista o altă explicație. Franka trebui totuși să-i prezinte actele santinelei de la punctul de trecere. Berkel îl salută pe soldat ducându-și agale mâna la chipiu, punctând faptul că îi era superior în grad. Ea așteptă până ieșiră din oraș și intrară pe autostradă, înainte de a-i pune întrebarea.

— Cum sunt băieții tăi?

— Minunați, absolut minunați. Sunt cele mai frumoase făpturi pe care le-am văzut vreodată. Mai sunt și doi tineri arieni voinici pe deasupra. Suntem mândri de ei. Jürgen are doar trei ani și deja știe versurile de la *Deutschland über Alles*[6].

Franka nu mai spuse nimic în timp ce Berkel îi povestea despre fiii lui. Asta îi oferi un răgaz, dar în curând el propovăduia din nou virtuțile Reichului și geniul lui Hitler. Timpul trecea chinuitor de încet. Se apropiau de locul în care trebuia s-o lase, iar acesta i se păru asemenea unei oaze.

— Ți-aș fi recunoscătoare dacă m-ai lăsa aici, Daniel. Ai fost foarte amabil. Alți bărbați, mai meschini, m-ar fi învinovățit toată viața pentru ce-am făcut. Am făcut greșeli, dar sunt hotărâtă ca de-acum înainte să-mi trăiesc viața cât mai frumos cu putință.

Berkel opri pe marginea drumului și se întoarse spre ea.

— Treaba mea e să fiu suspicios tot timpul, Franka, și așa sunt și acum. A fost extraordinar să te văd, dar pentru mine nu ești doar o veche prietenă. Ești un dușman al statului, condamnat ca atare, și, deși sunt de părere că aproape toți cetățenii de rasă ariană merită o a doua șansă, va trebui să-ți dovedești loialitatea față de Reich și de iubitul nostru Führer. Sper să nu ne întâlnim niciodată în calitate oficială, dar să știi că sunt cu ochii pe tine.

— După cum spuneam, în câteva zile o să mă întorc definitiv la München…

— Și, dacă e așa cum spui, îți urez noroc și-ți zic doar *Heil Hitler*.

— *Heil Hitler*, îi răspunse ea, cu o voce abia auzită.

Își puse rucsacul în spate. El coborî s-o ajute cu schiurile și i le înmână.

— Mi-a făcut plăcere să te revăd, Franka. Sper să găsești pacea pe care o cauți. Ai grijă cu cine te înhăitezi.

Ea încuviință, iar Berkel se urcă din nou în mașină. Rămase nemișcată,

în timp ce maşina se urnea din loc.

Se simţea violată, insultată, dezgustată. Cabana nu mai părea un loc sigur, la adăpost de regimul nazist pe care-l dispreţuia mai mult ca oricând. Acum, că stătea să se întunece, nu avea timp de pierdut pe marginea drumului, să analizeze conversaţia pe care o purtase cu Daniel, nu că ar fi fost nerăbdătoare s-o facă. Îşi puse din nou schiurile şi o porni pe poteca ce ducea spre cabană.

De bună seamă, faptul că-i spusese că are de gând să se întoarcă la München o să preîntâmpine o vizită inopinată din partea Gestapoului. Dar dacă îl căutau pe bărbat? Cineva i-ar fi putut vedea paraşuta.

Drumul spre coama dealului, împovărată cu provizii, se dovedi mult mai anevoios decât la coborâre şi trebui să se oprească pe la jumătatea pantei, să-şi tragă sufletul. Lumina începea să dispară şi, când îi apăru în sfârşit dinainte cabana, se întuneca de-a binelea. Fulgi de zăpadă se cerneau şerpuit spre pământ. Nu se vedea lumină pe fereastra dormitorului. Franka se întrebă dacă bărbatul dormea. Oare va începe în sfârşit să aibă încredere în ea, acum că bătuse drumul până în oraş pentru el? Cât avea să mai dureze mascarada cu Werner Graf? Cum putea avea încredere în el, când ştia că o minte cu privire la identitatea lui? Îşi scoase schiurile când ajunse în dreptul uşii de la intrare şi le scutură înainte de a le rezema de peretele casei. Uşa se deschise cu un scârţâit. Lumina focului scălda pereţii camerei de zi în nuanţe de portocaliu şi galben şi se întrebă cum reuşise bărbatul să pună lemne pe foc. Când dădu cu ochii de el, îl descoperi aşezat în balansoar, lângă şemineu, cu pistolul tatălui ei în mână, cu ţeava îndreptată spre ea.

---

2 Grad militar echivalent celui de căpitan (n. tr.).

3 Denumirea forţelor armate din Germania nazistă, titulatură sub care erau reunite armata terestră (*Heer*), forţele navale (*Kriegsmarine*) şi forţele aeriene (*Luftwaffe*) (n. tr.).

4 „Noaptea de cristal" sau „Noaptea sticlei sparte", nume sub care este cunoscut pogromul declanşat în noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1938 împotriva evreilor din Germania şi Austria (deja anexată Reichului), susţinut prin instigare făţişă de regimul nazist (n. tr.).

5 Nume sub care erau prezentaţi de propaganda nazistă liderii Republicii de la Weimar, care au semnat armistiţiul din 1918, marcând capitularea Germaniei în Primul Război Mondial (n. tr.).

6 Imnul naţional al Germaniei, începând din 1922. După prăbuşirea regimului nazist, doar a treia strofă a fost păstrată ca imn al Republicii Federale Germane şi, ulterior, al Germaniei reunificate (n. tr.).

5

Franka lăsă rucsacul să-i alunece de pe umeri direct pe podea. Bărbatul o privea fix şi ţinea pistolul aţintit spre pieptul ei. Pleoapele i se zbăteau şi avea dinţii încleştaţi de durere. Franka se blestemă pentru că nu ascunsese mai bine pistolul. Îi era greu să-şi imagineze cum se dăduse jos din pat, cu atât mai mult cum ajunsese până în dreptul mesei de lângă uşa de la intrare.

— Cum ai reuşit să ieşi din camera ta?

— Eu pun întrebările aici.

Îl văzu apăsându-şi degetul pe trăgaci.

— Ţi-am adus analgezice. Probabil că te supără foarte tare picioarele. Am adus şi mâncare, pentru amândoi, să ne ajungă câteva zile bune.

— Ţi-am pus o întrebare. Ce caut aici? De ce m-ai adus la cabana asta?

Era iritată de nerecunoştinţa lui şi simţi că începe să-şi iasă din fire. Bărbatul era îngrozit – străin într-o ţară ostilă. Franka îi era recunoscătoare pentru faptul că nu apăsase pe trăgaci de îndată ce intrase pe uşă.

— Din pură necesitate. Eram prea departe de cel mai apropiat spital şi nu aveam cum să te transport până acolo.

— Ai mai spus cuiva că sunt aici?

— Nu.

— De ce nu?

— Pentru că m-ai rugat să n-o fac. Mi-ai zis că, dacă află chiar şi autorităţile locale de prezenţa ta aici, asta ţi-ar putea compromite misiunea.

El continuă s-o fixeze cu privirea şi rămase cu arma aţintită asupra ei. Părea că nu ştie ce să răspundă.

— Ţi-am spus, mă numesc Franka Gerber. Sunt originară din Freiburg, iar cabana asta le-a aparţinut părinţilor mei. Niciunul nu mai e în viaţă. Tata a murit acum câteva luni, într-un bombardament asupra oraşului.

Mama a murit acum opt ani, de cancer.

Se gândi să-i spună de Fredi, dar îşi dădu seama că n-ar fi fost în stare să povestească despre el fără să clacheze – nu mai avea mult, oricum.

— Te-am adus aici pentru că aveai nevoie de ajutor. Ai fi murit acolo. E un miracol că te-am găsit. Nu mai e ţipenie de om pe-aici, pe o rază de câţiva kilometri.

— De ce mă ţii aici?

Glasul lui tremura , poate de durere, poate din altă cauză.

Ea se uită lung la ţeava pistolului.

— Pentru că nu am de ales. Drumurile sunt blocate. N-am cum să te transport la drumul principal. Pur şi simplu mi-e imposibil, de vreme ce ai amândouă picioarele fracturate.

Arătă spre rucsac.

— Am adus ghips, bandaje şi tot ce-mi mai trebuie să ţi le pun în ghips. Pot să te ajut, dacă îmi dai voie, dar pentru asta trebuie să ai încredere în mine.

— De unde să ştiu că nu eşti o agentă a inamicului, care mă ţine aici pentru a-mi câştiga încrederea?

— Nu sunt o agentă a Aliaţilor. Sunt o simplă asistentă, din Freiburg.

Bărbatul coborî pistolul câţiva centimetri, apoi îl ridică din nou.

— O să-mi scot căciula şi mănuşile acum, îi spuse Franka.

El încuviinţă şi ea făcu ce spusese, lăsându-le să cadă pe podea. Se apropie încet de el, cu braţele întinse în faţă, cum te apropii de un câine speriat.

— N-ai motive să te temi de mine. Nu sunt în slujba nimănui. N-am intenţii ascunse.

— Ce ai de gând să faci cu mine?

— Vreau să te văd plecând pe picioarele tale. Nu vreau să-mi spui care e misiunea ta. Nu e nevoie să-mi vorbeşti. Tot ce-mi doresc e să ai încredere în mine şi să ştii că nu vreau să-ţi fac niciun rău.

Franka încercă să-şi ascundă tremurul glasului. Făcu un semn spre scaunul de lângă el. Bărbatul nu refuză, aşa că se aşeză acolo.

— Pe mâna cui mă vei da?

Bărbatul îşi duse mâna la gură, tuşind şi continuând să ţină pistolul îndreptat spre ea.

— N-am de gând să te dau pe mâna nimănui, decât dacă vrei.

— Nu există telefon aici? Nu locuieşte nimeni în zonă, pe o rază de câţiva kilometri?

— Suntem absolut singuri. N-ai decât să mă împuşti dacă vrei, dar asta

ar fi sinucidere. A început din nou să ningă. Am putea rămâne înzăpeziți aici câteva săptămâni. N-o să poți călători și o să mori în locul ăsta. Trebuie să ai încredere în mine. Nu vreau să-ți fac niciun rău.

— Poți să mă transporți în oraș?

— Nu. N-ai ajunge în veci. De-abia am reușit eu să ajung, și cunosc bine potecile. Vin de-o viață aici. Trebuie să înțelegi că, pentru o vreme, ne-am pricopsit unul cu celălalt. Trebuie să avem încredere. Și mai trebuie să-ți spun că mi-e greu să am încredere în tine, câtă vreme ții pistolul ăla îndreptat spre mine.

— Nu aveai niciun drept să-mi confiști armele.

— A fost o simplă măsură de precauție. Nu aveai nevoie de ele.

— De unde știi?

— Pentru că, dacă voiam să te omor, te-aș fi lăsat să zaci în zăpadă. Când te-am găsit, erai muribund.

Văzu o undă de capitulare în ochii lui, în fața logicii, poate, sau a necesității.

Bărbatul coborî pistolul câțiva centimetri și închise ochii pentru o clipă.

— De unde să știu că ce îmi spui e adevărat?

— Dacă aș fi fost vreo agentă a Aliaților, de unde naiba aș fi știut că urmează să te paraşutezi în zăpadă, la mama naibii, în Germania? Ce-aș căuta aici în munți, așteptând să cazi tu din cer? Teoria ta e că cineva te-a găsit când zăceai în nesimțire și te-a lăsat aici ca să fii atras în cursă de o femeie?

El închise ochii, dar nu răspunse nimic.

— Mai există pe-aici vreo altă autoritate în afară de Gestapo? Ei nu prea le au cu subtilitățile și nuanțele. Nu încearcă să obțină informații cu frumosul de la victimele lor. Dacă făceam parte din Gestapo, în momentul ăsta te-aș tortura deja.

— De ce naiba mi-ar fi teamă de Gestapo?

— Ei bine, atunci de ce nu mă lași să raportez că te afli aici?

Bărbatul deschise ochii și dădu să răspundă, dar ea îl întrerupse.

— Te pot ajuta. Vreau să te ajut. Am bătut drumul până la Freiburg azi pentru tine. Aș fi putut să mă duc în satul învecinat, dar acolo n-aș fi găsit analgezicele de care ai nevoie. Lasă pistolul deoparte și dă-mi voie să te ajut, iar apoi, când se vor deschide drumurile, te voi preda autorităților locale și-ți vei putea continua convalescența într-un spital pentru Luftwaffe.

Bărbatul își plecă privirea, lăsând pistolul în poală. Glasul lui era stins,

vlăguit.

— De ce faci asta pentru mine?

— Pentru că sunt asistentă. Pentru că ai nevoie de ajutor.

„Pentru că simţeam nevoia să însemn din nou ceva. Simţeam nevoia să fac ceva util, ceva bun."

— Nu e necesar să mă predai autorităţilor. Pot să am grijă de mine.

— Cum doreşti, *Herr* Graf. Mie mi-e indiferent. Imaginează-ţi că te afli într-un salon de recuperare dintr-un spital. Eu sunt aici pentru a-mi face meseria şi, odată ce-ai plecat din locul ăsta, nu mai eşti responsabilitatea mea. E bine aşa?

— Da. Mulţumesc, *Fräulein*.

Părea gata să se prăbuşească. Faţa îi era lividă.

— Cu plăcere. Probabil că eşti lihnit. Ai mâncat ceva?

— N-am ajuns până în bucătărie.

— Oricum n-ai fi găsit cine ştie ce.

Franka inspiră adânc. Tot nu ştia cine e acest bărbat, dar lucrul ăsta putea să aştepte. Deocamdată trebuia să redevină asistentă şi asta îi dădea o stare de bine. Băgă mâna în rucsac şi scoase o sticluţă cu morfină. El nu spuse nimic în timp ce ea scotea seringa, încărcând-o cu lichidul transparent.

— Asta va atenua durerile. Am luat provizii pentru vreo trei zile, apoi revenim la aspirină. S-ar putea să-ţi dea o stare de ameţeală, leşin sau somnolenţă şi o să-ţi las o găleată pentru când simţi că-ţi vine să vomiţi, dar în următoarele zile oricum n-o să te ridici din pat. N-ai niciun motiv să te deplasezi până aici.

— Am înţeles.

— Nu eşti prizonierul meu, îi spuse Franka, lovind uşurel tubul seringii. Nu-ţi sunt duşman. O să te convingi cu timpul. Eşti liber să pleci de îndată ce se deschid drumurile sau poţi să mai rămâi un pic, dacă vrei să stai până te recuperezi.

— Mulţumesc.

— Cum facem acum să te ducem înapoi în pat?

— M-am târât până aici. Pot să mă târăsc şi înapoi.

— Şi cum îţi propui să te urci în pat? N-o să te poţi ridica.

— Mă descurc.

— Am o idee mai bună.

Franka îi dădu roată şi lăsă fotoliul-balansoar pe spate, ridicându-i picioarele. El îşi înăbuşi durerea, muşcându-şi pumnii. Franka îi puse o mână pe umăr.

— Îmi pare rău. Trebuie mai întâi să te duc la loc în pat, apoi o să-ți dau analgezicele.

— E doar un mic disconfort. Nimic serios.

Franka își retrase mâna și începu să împingă balansoarul. El ținea în continuare pistolul în poală. Ea nu întinse mâna spre armă, nici nu i-o ceru înapoi. Împingerea scaunului se dovedi mai dificilă decât anticipase și drumul până în dormitor fu unul anevoios. Din fericire aveau de străbătut doar vreo șase metri și, după câteva încercări nereușite, ajunseră în dreptul patului. Bărbatul încercă să se ridice, chinuindu-se să-și sprijine greutatea corpului în brațe, până când ea îl prinse de subsuori, ajutându-l să se ridice și să se așeze în pat. El întinse mâna spre pistol și-l îndesă sub pernă. Era mai bine să-l lase să păstreze arma, să-i demonstreze că are încredere în el, că nu îi e dușman. El se întinse pe pat, cu o expresie care-i trăda durerea, deși se străduia s-o ascundă. Era transpirat și gâfâia. Franka ieși să-i aducă un pahar cu apă înainte de a-i administra medicamentul.

— Durează vreo douăzeci de minute până își face efectul, iar mâine-dimineață o să-ți pun ghipsul. Între timp, îți aduc ceva de mâncare, până nu se declanșează senzația de greață.

Bărbatul încuviință. Zâmbindu-i, Franka o porni spre bucătărie și se întoarse cu pâine proaspătă și brânză pe o farfurie. El devoră totul în câteva secunde, apoi se prăbuși pe pernă.

Era trecut de ora șapte.

— Acum o să te las singur. Încearcă să te relaxezi și să dormi bine la noapte. Mâine o să stăm de vorbă.

„Și atunci eu voi fi cea care va pune întrebările."

Bărbatul închise ochii, semn că morfina începea să-și facă efectul. Îi apăru un zâmbet discret pe chip.

— Noapte bună, *Fräulein*, șopti.

Ea îl înveli cu mai multe pături, suflă în opaiț și închise ușa în urma ei. El deja spărsese broasca o dată. N-avea niciun rost să mai încuie ușa. Va trebui să aibă încredere în el, deoarece știa că n-are de gând să-i înapoieze pistolul tatălui ei.

Oboseala pe care încercase s-o ignore toată ziua o prindea din urmă și se îndreptă spre bucătărie, ca să-și ia niște pâine cu șuncă. Oricât de mult și-ar fi dorit să se bage în pat, știa că focul n-o să reziste peste noapte și că rezerva de lemne era pe terminate. Își luă cina frugală și, făcând un ultim efort, își puse paltonul, mănușile și căciula și se aventură din nou afară. Din fericire, mai erau destule lemne tăiate pe terasa din spatele cabanei,

cât să le ajungă pentru noapte. Mâine va trebui să mai aducă. Asta va cădea pe umerii ei. La fel ca tot restul.

Daniel Berkel îi bântuia gândurile în timp ce stătea întinsă pe pat. Ochii lui albaştri şi reci au fost ultimul lucru care-i apăru în minte, înainte de a se abandona în sfârşit somnului.

O

Când se trezi, în casă era frig. Focurile se stinseseră peste noapte, iar în cabană era o atmosferă aproape glacială. Mormanul de pături cu care se învelise era singurul refugiu, dar ştia că e unul temporar. Foamea şi dorinţa de a vedea ce face bărbatul din cealaltă încăpere o îmboldiră să-şi lase tălpile pe podea. Paltonul ei era atârnat în dreptul patului şi şi-l trase peste cămaşa de noapte, înainte de a ieşi din dormitor. Neuazind niciun semn de viaţă din cealaltă cameră, îşi pregăti un mic dejun cu cârnaţi, pâine şi brânză. Ninsese zdravăn peste noapte, iar maşina ei fusese înghiţită aproape cu totul de zăpadă. Măcar ninsoarea avea să-i acopere şi urmele şi, cu drumurile blocate câteva zile de-acum, bărbatul va avea răgazul să treacă peste durerile cele mai mari. Noul strat de zăpadă o s-o apere şi de vizite inopinate din partea lui Berkel. Poate că, odată ce se topea zăpada şi se relua circulaţia, el va presupune că se întorsese la München. Ar fi vrut ea. Cei din Gestapo nu presupuneau niciodată nimic. Va trebui să pregătească ascunzătoarea de sub duşumea, cât mai curând cu putinţă.

Franka intră în dormitorul bărbatului, împingând uşa cu două degete. Nu se trezise, dormea întins pe spate, sforăind.

— Dormi, oricine ai fi, îi şopti Franka. E exact ce-ţi trebuie acum.

Mai rămase un minut, două în prag, ascultându-i zgomotul respiraţiei, sperând că-l va auzi din nou spunând ceva în engleză, pentru a-şi consolida convingerea. Dar el nu scoase nicio vorbă, nici în engleză, nici în germană. Ieşi. Încălzirea cabanei era o problemă mai presantă.

Dincolo de terasa din spate, zăpada avea aproape un metru. Luă sania şi se avântă cu ea în pădure, cu toporul în mână. Tatăl ei o învăţase să se descurce încă de când era copil. N-o iubise mai puţin din cauză că era fată, dar nici n-o ţinuse în puf. O învăţase să adune lemne, să le usuce şi să facă focul. O învăţase să tragă cu puşca, să pună capcane, să jupoaie şi să pregătească vânatul. Totodată o familiarizase cu operele lui Goethe, Hesse şi Mann, precum şi cu romanul lui Remarque, interzis acum, *Pe frontul de vest nimic nou*. În cele două ore cât adună vreascuri, se gândi la tatăl ei. Aliaţii îl uciseseră, şi acum unul de-ai lor dormea în cabana lui. Încercă să-

l separe mental pe necunoscutul din camera de oaspeţi de indivizii care lansaseră bombele. Ştia că naziştii sunt agresorii, dar în ce fel se făcea dreptate bombardând masiv populaţia civilă? Muriseră deja zeci de mii de oameni nevinovaţi, iar bombardamentele nu făceau decât să se înteţească. Pe de altă parte, duşmanul duşmanului ei era prietenul ei. În ciuda a ceea ce făcuseră, trebuia să existe un dram de dreptate de partea forţelor aliate, şi gestul de a-l ajuta pe bărbat îi dădea prilejul să-şi ia într-o oarecare măsură revanşa contra naziştilor.

Franka lăsă lemnele după uşa din spate, stivuite în zigzag, ca să reducă la minimum timpul de uscare. Trebuiau să se usuce rapid, pentru că vremea, ca şi războiul în sine, părea c-o să se schimbe mai întâi în rău, înainte să se schimbe în bine.

Era aproape unsprezece dimineaţa când intră din nou în camera lui. Bărbatul deschise ochii când o auzi. În privirea lui tulbure se citea durerea.

— Cum te simţi?

— Bine. Cred c-aş mai avea nevoie de o doză de analgezic. Am dormit toată noaptea, dar mă tem că acum începe să treacă efectul.

— Sigur.

Ţinea deja seringa pregătită în mână când se apropie de patul lui. El îşi scoase braţul de sub mormanul de pături, întinzându-l spre ea. Nu rosti niciun cuvânt în timpul injecţiei, privind-o calm cum îi înfige acul în braţ.

După injecţie, ea îi aduse o gustare uşoară, aşteptând să termine de mâncat înainte de a deschide discuţia.

— O să-ţi pun picioarele în ghips acum. Aşa o să ai mult mai multe şanse să te recuperezi cum trebuie şi nici n-ar trebui să ai dureri prea mari cât timp primeşti morfină.

El ţinea ochii întredeschişi, dar încuviinţă.

— Mai întâi o să te spăl pe picioare, apoi o să-ţi pun ciorapii.

El înclină iarăşi din cap, cu ochii închişi.

Franka încălzi puţină apă şi o amestecă bine cu săpun, să facă clăbuc, într-un lighean vechi pe care-l găsise sub chiuveta din bucătărie. Îi desfăcu atelele improvizate şi le păstră, să le pună pe foc în seara aceea. Apoi îl spălă pe picioare, până la genunchi. Ştia că probabil avea nevoie de o baie pe tot corpul, dar asta va trebui s-o facă de unul singur. Îi puse ciorapii, care-i veneau până la genunchi, şi înfăşură bandaje de tifon peste ei. În timp ce pregătea compoziţia pentru ghips, se trezi vorbind, în parte pentru a-l face să se simtă în largul lui, în parte pentru a auzi un glas în tăcerea mormântală din cameră.

— Am lucrat trei ani ca asistentă la München, la spitalul universitar. Am văzut multe picioare fracturate. Am văzut răni din ce în ce mai grave, pe măsură ce războiul avansa. O mulțime de băieți tineri, aflați la început de drum, cu toată viața înainte, care-și pierduseră picioarele, mâinile sau ochii. Și apoi n-au mai fost doar soldați – au început să apară femei și copii, striviți în paturile lor sau cu arsuri grave în urma bombardamentelor Aliaților. Mii de oameni. Nu mai aveam spațiu pentru cadavre la morgă, nici pe departe. A trebuit să le lăsăm pe alee, să le așezăm unul peste altul.

Rămase tăcută preț de câteva minute, în timp ce înmuia bandajul în compoziție și i-l înfășura pe picior.

— Ai lucrat vreodată ca asistentă pe-aici?

— Nu, după ce am terminat colegiul, am plecat la München. Am profitat de prima ocazie care mi s-a oferit pentru a pleca din Freiburg.

— De ce ai vrut să pleci?

Tresări auzindu-i glasul. Avea ochii deschiși și o privea insistent.

— Eram tânără. Mă despărțisem de iubitul meu. Voiam s-o iau de la capăt. M-am sustras responsabilităților pe care le aveam față de familia mea și am plecat. Mi-am imaginat cumva că la München oamenii sunt altfel.

— Și erau?

— Unii, dar nu prea mulți.

Termină cu primul picior, lăsând ghipsul să se întărească, apoi trecu la celălalt.

— Am senzația că eu răspund la toate întrebările, deși eu sunt cea care te-a găsit zăcând în zăpadă.

Bărbatul nu spuse nimic.

— De ce te-ai parașutat aici, în munți, și ce s-a întâmplat cu avionul? N-am auzit niciun zgomot. Ce alt motiv ai fi avut să sari cu parașuta, exceptând probleme tehnice cu avionul?

El nu-i răspunse decât după câteva secunde și, când o făcu, vorbea poticnit, ca și cum ar fi fost amețit.

— Îmi pare foarte rău, *Fräulein* Gerber, dar nu pot să vorbesc despre motivele prezenței mele aici. Asta mi-ar putea compromite misiunea și ar putea pune în pericol vitejii aflați pe front.

Franka își întoarse din nou privirea spre piciorul lui, mușcându-și buza.

— Atunci spune-mi câte ceva despre tine. De unde ești?

— Sunt din Karlshorst, din Berlin. Cunoști orașul?

— Nu foarte bine. L-am vizitat de câteva ori pe vremea când eram adolescentă, împreună cu detaşamentul meu din Liga Fetelor Germane. Am văzut obiectivele turistice, Unter den Linden[7], Reichstagul, Stadtschloss.

— Trebuie să fi fost incitant pentru o fată tânără să ajungă în centrul Reichului.

Ea termină de înfăşurat tifonul şi începu să înmoaie bandajele în compoziţie. Ghipsul de la celălalt picior începuse să se întărească deja. Îşi plimbă degetele pe deasupra lui. Era exact aşa cum trebuia să fie.

— Ai încredere în mine? îl întrebă.

— Desigur. Eşti o cetăţeană loială a Reichului.

— Atunci de ce m-ai ameninţat cu arma azi-noapte?

— Nu eram sigur unde mă aflu. Am fost instruit să n-am încredere în nimeni. Sunt prea multe în joc. Îmi dau seama acum că am greşit. Văd ce fel de om eşti. Admir pe oricine ar face asemenea eforturi pentru un membru al forţelor armate ale Führerului. Eşti, în mod vădit, o persoană care apreciază importanţa fiecărui soldat în strădania noastră comună în slujba victoriei finale.

Frankăi mai că-i veni să râdă auzind vorbele pe care le debita bărbatul, dar reuşi să se abţină. Oare ce gândea el de fapt?

— De ce nu m-ai rugat să contactez pe nimeni când am fost în oraş? Cum rămâne cu soţia şi fiicele tale? Ştiu că trăieşti, măcar?

— Asta mi-ar putea compromite misiunea. Trebuie să te rog să nu spui nimănui că m-ai văzut, cu atât mai puţin că mă aflu aici.

Franka se îndreptă spre fereastră, păşind peste gaura căscată în podea. Trase draperia. De-aici se întrezărea zăpada care se cernea din cer.

— Iar ninge. Drumurile vor rămâne blocate zile bune. Poate chiar săptămâni. N-o să poţi pleca de-aici prea curând. Trebuie să începi să ai încredere în mine. S-ar putea să fiu singurul tău prieten.

Ridică ligheanul, aruncă înăuntru restul de instrumente medicale şi de ghips şi ieşi vijelios din cameră, închizând uşa după ea.

O

Trecu o zi, apoi încă una. Bărbatul era cufundat într-o stare de delir indusă de morfină în cea mai mare parte a timpului şi nu vorbeau prea mult. Îşi reveni din transă abia a treia zi. Durerea se estompa, iar ea îi făcuse ultima doză de morfină în cursul dimineţii. Acum era ora două după-amiaza. Uşa de la camera lui era închisă, dar Franka bănuia că aude programele pe care le asculta ea la radio – niciunul nu era din cele

autorizate de naziști. Dacă era un supus atât de loial al regimului, oare de ce nu obiecta? Ce făcea ea era ilegal și îndeajuns de grav încât să rişte să ajungă din nou la închisoare. Se aşează în fotoliul-balansoar, cu cartea în mână, dar privind în gol. Încercă să se convingă că bărbatul era cine susținea că ar fi, dar nu putea trece peste ce auzise, peste ce spusese el în somn. Dacă ar fi fost ofițer în Luftwaffe, chiar și spion, ar fi rugat-o să ia legătura cu cineva când fusese în oraș. Chiar dacă era adevărat ce-i spusese și se temea ca Gestapoul să nu afle de misiunea lui, ar fi trebuit să existe totuși o persoană de contact. De bună seamă cineva ar fi vrut să afle dacă trăiește sau e mort. Își lăsă cartea în poală și se frecă înciudată la ochi. Mai puse câteva lemne pe foc și urmări preț de câteva secunde cum erau mistuite de flăcări. Părea că nu-i rămâne decât un singur lucru de făcut.

El era treaz și se uita țintă în tavan când împinse ușa.

— Trebuie să-ți spun cine sunt. Dacă ești cine spui că ești, atunci cel mai probabil vei fi scârbit de mine, iar perioada pe care vom fi siliți s-o petrecem împreună – o săptămână, două – va fi dificilă. Dar trebuie să-ți spun. Poate că atunci îți vei deschide sufletul în fața mea.

— *Fräulein*, nu e nevoie să ne facem confidențe. Cu cât știm mai puțin unul despre celălalt, cu atât mai bine. Îți sunt foarte recunoscător pentru ce ai făcut pentru mine, dar nu-ți pot îngădui să-mi compromiți misiunea.

— Care misiune? Ce misiune ar putea avea un pilot german în munții Pădurea Neagră, în toiul iernii? Cred c-ai ajuns aici din greșeală. Cred, totodată, că plănuiești să evadezi de îndată ce-o să te pui pe picioare. Asta te privește, atâta timp cât nu mă pui în pericol.

Bărbatul părea șocat.

— N-aș face niciodată ceva care te-ar putea afecta. Nu acum, când știu…

— Ai habar de ce desprindeam scândurile din dușumea când te-ai trezit?

Bărbatul nu-i răspunse, continuă doar s-o privească.

— Desprindeam scândurile din dușumea ca să te pot ascunde. Astfel încât, când va veni Gestapoul, ceea ce se va întâmpla negreșit, să nu te găsească în patul ăsta.

— *Fräulein*…

— Gestapoul o să vină, repetă Franka. M-am întâlnit cu un fost iubit, care e căpitan în Gestapo. Nu i-am spus că ești aici, dar o să vină, mai ales dacă te caută deja.

Se aplecă peste pat, cu amândouă mâinile sprijinite pe pătură.

— O să-ți spun cine sunt și, odată ce-mi termin povestea, dacă încă vei susține că ești pilot al Luftwaffe, o să am grijă de tine în continuare în următoarele câteva zile, apoi poți să pleci șontânc-șontânc imediat ce-o să se schimbe vremea. Sau poți să ai încredere în mine, iar eu te voi ajuta.

Bărbatul nu-i răspunse. Era livid. Întinse mâna spre paharul cu apă pe care i-l lăsase pe noptieră, apoi se uită la gaura din podea. Se lăsase tăcerea.

— Te ascult, îi spuse.

---

7 Bulevard central din Berlin, care face legătura între Poarta Brandenburg și Stadtschloss, numit astfel datorită teilor care-l străjuiesc de-o parte și de alta – Linden înseamnă „tei" în germană (n. tr.).

6

Numirea unui nou cancelar în 1933 nu părea un eveniment epocal sau demn de atenţie. Se perindaseră mulţi alţii, şi puţine lucruri se schimbaseră în bine. Viaţa era la fel de grea. Criza mondială se adâncea, iar Germania părea cel mai grav afectată. Conform presei, peste cincisprezece milioane de oameni, 20% din totalul populaţiei la momentul respectiv, trăiau la limita subzistenţei. Acest nou-venit, acest Hitler, era considerat o puşlama, o glumă proastă. Partidul Naţional-Socialist pe care îl reprezenta nu obţinuse niciodată mai mult de 37% din voturi, dar preşedintele îl numise cancelar. Oricum ar fi fost, „micuţul caporal austriac", cum îl numeau adversarii lui politici, n-avea cum să reziste prea mult. El şi gloata lui de adepţi în cămăşi cafenii aveau să fie îndepărtaţi de la putere odată ce republica punea capăt luptelor interne care dezbinaseră instituţiile statului. Şi, pe deasupra, era imposibil ca Hitler să fi vorbit serios când îşi exprimase intenţia să deconstruiască republica şi să ia totul de la capăt, sau hotărârea să răzbune înfrângerea Germaniei în războiul mondial, ori când îşi susţinea discursurile despre evrei. O declaraţie transmisă presei de către unul dintre purtătorii lui de cuvânt a fost ignorată aproape complet: „Trebuie să înţelegeţi că ce s-a petrecut în Germania nu este o schimbare oarecare. A trecut vremea democraţiei şi a puterii parlamentare. A început o nouă eră."

În aceeaşi săptămână Franka învăţase cuvinte noi, precum „limfom" şi „metastază", şi îşi văzuse tatăl plângând pentru prima dată. Fredi nu înţelegea nimic, iar mama lor l-a strâns tare la piept, în timp ce el afişa zâmbetul acela serafic al lui. I-a îndemnat să dea dovadă de curaj. Trecuseră deja prin atât de multe. Îi aşteptau doar lucruri minunate în viitor. Avea să înfrângă cancerul şi urmau să meargă înainte, împreună. Viaţa de-abia începuse pentru ei. N-avea nici patruzeci de ani. Nu conta ce spuseseră doctorii. Credinţa o va ajuta să treacă peste asta, cum o ajutase şi înainte, cum o ajutase şi când se născuse Fredi şi de-a lungul tuturor

greutăţilor pe care le avusese de înfruntat cu el după aceea.

Cancerul se răspândise.

În doar câteva săptămâni, Hitler îşi consolidase puterea. Libertatea cuvântului, libertatea presei şi libertatea de reuniune au fost abolite, şi cu asta experimentul german în materie de libertate şi democraţie se încheiase. Cetăţenii germani cedaseră puterea absolută lui Hitler şi naziştilor fără să crâcnească. Oamenii nu păreau să se simtă apăsaţi de noul regim. Nu aveau prea mare încredere într-un sistem democratic disfuncţional şi prost conceput. Copiii începuseră să poarte banderole cu embleme naziste la şcoală, iar noul gest de salut – să-ţi întinzi braţul înainte, rostind *Heil Hitler* – devenise un mod de a-ţi arăta loialitatea faţă de partid.

Entuziasmul trezit de un regim care promitea să-i redea Germaniei locul de cinste printre marile naţiuni ale lumii era molipsitor. Franka îl simţea şi ea. Aproape toţi tinerii pe care-i cunoştea îl simţeau. S-ar fi zis că poporul german se afla în pragul unei prefaceri incredibile, epocale. Sprijinul de care se bucura noul regim naţional-socialist venea din toate direcţiile. Franka a citit în ziar că până şi o organizaţie numită Asociaţia Evreilor cu Naţionalitate Germană îşi exprimase sprijinul pentru noul regim.

Franka a observat schimbarea aproape imediat. O nouă clasă dominantă se afirma în oraşele mari şi mici de pe tot cuprinsul Germaniei, iar reprezentanţii acesteia erau dornici să se facă remarcaţi. Îmboldiţi de emblemele partidului prinse la rever, de carnetele de membru din buzunar şi de svasticile purtate pe mâneci, reprezentanţii acestui grup, până atunci obscur şi ignorat, au început să se afirme. Josef Donitz, un băcan din oraş, a început să meargă la lucru îmbrăcat în uniforma Batalioanelor de asalt[8]. După doar câteva săptămâni, a preluat frâiele administraţiei locale fără formalităţile sau bătăile de cap pe care le presupun alegerile. Şeful brigadei locale de pompieri, prieten de-o viaţă cu tatăl Frankăi, a fost eliminat din funcţie de un pompier aflat în subordinea lui, un alcoolic notoriu care se întâmpla să fie membru de partid. Angajaţii cu carnete de membri li se adresau fără menajamente superiorilor, care începeau să-i asculte reverenţios. La fiecare nivel al vieţii sociale şi politice, revoluţia naţional-socialistă a luat forma unei percolări de jos în sus – drojdia s-a ridicat la suprafaţă.

Îndârjirea mamei Frankăi a făcut-o să depăşească prog-nosticul medicilor. Sarah a interpretat cele „şase luni de trăit" drept „ne vedem la anul, doar ca să vă fac în ciudă". Voia să-şi petreacă timpul la aer, în

mijlocul naturii care părea să se întindă la infinit în jurul lor. Tatăl Frankăi, Thomas, a cumpărat cabana din munți de la unchiul lui, Hermann, care o folosise pe post de adăpost în timpul partidelor de vânătoare de căprioare și mistreți. Franka și mama ei au redecorat cabana, în timp ce Thomas s-a străduit s-o facă locuibilă pe timp de iarnă. Au stat acolo aproape toată vara lui 1933, savurând timpul petrecut împreună. Franka adora să-și vadă familia așezată în fața cabanei când se întorcea cu prietenele din vreo drumeție prin munți. În serile acelea calde de vară, când soarele apunea după cabană, scăldând cerul și copacii în portocaliu și roșu, când mirosul de mâncare proaspăt gătită se contopea cu fumul din pipa tatălui ei, părea că-și găsiseră un colțișor de rai. La sfârșitul acelei veri de vis, când Sarah a declarat c-o să revadă priveliștea aceea și anul următor, Fredi a îmbrățișat-o afectuos. Franka și tatăl ei nu au spus nimic. Doar Fredi părea să creadă că e cu putință, iar până la urmă s-a dovedit că avusese dreptate.

Atmosfera de la școală se schimbase. Naziștii erau hotărâți să fie partidul tinerilor. Să câștige și să păstreze loialitatea tineretului german era un țel fundamental pentru ei. Când Franka s-a întors la Freiburg după vara aceea, influența revoluției național-socialiste era evidentă. Drapelul nazist era arborat în fiecare clasă, apoi deodată au apărut portrete ale lui Adolf Hitler, semizeul aflat în fruntea națiunii, în locul crucifixelor de pe pereți. Chipul unui individ pe care cu un an în urmă nici măcar nu l-ar fi recunoscut era acum în fiecare sală de clasă. Cărți din biblioteca școlii, considerate subversive, au fost scoase de pe rafturi, făcute morman și arse în curtea școlii. Franka a întrebat-o pe bibliotecară despre ce cărți era vorba și i s-a spus că membrii de partid confiscaseră orice operă, de ficțiune sau nu, care exprima vreo idee liberală sau sugera că poporul, mai curând decât Führerul, ar trebui să-și cârmuiască propriul destin. Volume noi despre cum salvaseră naziștii Germania din abisul Republicii de la Weimar au ocupat în curând locurile rămase libere pe rafturi. Aceste cărți noi erau scrise într-un limbaj simplu, infantil, dar niciunul dintre profesori nu s-a plâns de asta. Cu toții au devenit membri ai Ligii Profesorilor Național-Socialiști. Dornici să-și păstreze posturile și sub presiunea exercitată de administrația locală, au început să promoveze noile idei naziste. Profesorul preferat al Frankăi, *Herr* Stiegel, a fost unul dintre puținii care au protestat împotriva noilor practici, insistând să-și țină orele ca înainte de instalarea noului guvern. A rezistat două săptămâni și, când Franka și alți câțiva elevi au mers să-l viziteze la casa lui veche de lângă oraș, nu au mai găsit pe nimeni acolo. Nu aveau să-l mai

vadă niciodată. Nina Hess s-a lăudat ulterior că-l turnase unuia dintre liderii naziști locali. A primit drept recompensă o eșarfă roșie, care simboliza loialitatea ei față de regimul nazist și pe care a purtat-o în fiecare zi, până la sfârșitul anului școlar.

Nimeni nu voia să rămână pe dinafară, și Franka s-a trezit furată de valul năvalnic de entuziasm dinaintea zorilor poporului arian. Naziștii începuseră să folosească termenul „arian" pentru a descrie caracteristicile germanului ideal. Franka făcea parte, fără îndoială, din această rasă superioară pe care o descriau. Când guvernul îți spunea că părul tău blond și ochii albaștri sunt un semn al perfecțiunii, că te fac germanul ideal, asta îți dădea un sentiment de satisfacție. Ea nu cunoștea oameni aparținând altor rase, dar naziștii susțineau că ea și prietenele ei aparțineau, din naștere, unei rase superioare tuturor celorlalte. Era o senzație plăcută. Avea sentimentul apartenenței la ceva important.

Decizia de a se înscrie în Liga Fetelor Germane a venit de la sine. Toate prietenele ei o făcuseră deja. Avea aproape șaptesprezece ani pe atunci și era un pic cam mare ca să mai fie membră, dar promisiunea c-ar putea deveni comandant de detașament a impulsionat-o. Nu voia să rămână pe dinafară și, în mod limpede, acela nu era un moment la care să asiști de pe margine. Era momentul să acționezi cu îndrăzneală. Așa că s-a înscris, în ciuda obiecțiilor părinților ei, care păreau circumspecți în privința Partidului Nazist, din nenumărate puncte de vedere. Franka Gerber era un exemplu de om tânăr minunat care, conform profețiilor lui Hitler, avea să ajute Germania să domine lumea întreagă și nu intenționa să lase niște idei demodate să-i stea în cale. Avea să-și aducă și ea contribuția la cauza poporului german.

Franka ținea mult la uniforma ei, alcătuită dintr-o bluză albă, cu o cravată neagră, legată lejer în jurul gâtului, prinsă cu o insignă cu svastică, și o fustă bleumarin. Fetele din Ligă defilau în pas de marș, într-o manieră asemănătoare băieților din Tineretul hitlerist, care le aruncau ocheade. Făceau instrucție și exerciții fizice și mergeau în drumeții lungi, înnoptând adesea în cort, sub cerul liber, unde interpretau cântece în cinstea Führerului și visau la momentul când vor putea da naștere unor fii vajnici, contribuind astfel la efortul de război care se profila la orizont. S-au format legături strânse între fete. Le uneau țelurile lor comune și eforturile concentrate. Era minunat să te simți acceptată, prețuită, superioară.

Daniel era comandant de detașament în Tineretul hitlerist și coordona exercițiile de instrucție când defilau în pas alergător prin oraș, în maiouri

cu svastici pe piept, cântând *Să piară ce e vechi, să dispară cei slabi*. Întruchipau într-adevăr tot ce avea mai bun tineretul german, erau supli şi zvelţi, la fel de iuţi ca ogarii şi duri ca oţelul produs de Krupp, întocmai cum le ceruse Hitler să fie. Daniel era cel mai răsărit dintre ei şi îi îndruma pe membrii mai tineri cu un aer sever, dar drept. Îmbujorate, toate fetele şuşoteau despre el, punându-şi mâna la gură, când trecea ţanţoş pe lângă ele. El şi Franka au fost atraşi unul de celălalt ca doi magneţi – împreună întruchipau forţa şi frumuseţea noii Germanii. Tatăl lui, care fusese şomer înainte de revoluţia naţional-socialistă, ocupa acum un loc de frunte în consiliul local. Franka nu îl văzuse niciodată fără insigna nazistă în piept sau fără banderola nazistă pe braţ. Fiul lui era întruchiparea visurilor lui, promisiunea unei noi vieţi, mai bune, pentru rasa ariană.

Daniel era sever cu noii recruţi, dar faţă de ea dădea dovadă de tandreţe. Era ambiţios şi mereu cu gândul la viitor, serios şi hotărât. Era iubitul ideal pentru vremurile incitante pe care le trăia. Franka s-a trezit implicată din ce în ce mai profund. La sfârşitul anului şcolar, chiar înainte de absolvire, l-a invitat pentru prima dată la ea acasă, cu gândul să-l prezinte părinţilor. Daniel s-a comportat politicos şi respectuos. S-a prezentat la cină îmbrăcat în uniforma lui de membru al Tineretului hitlerist şi, când tatăl Frankăi i-a deschis uşa, a schiţat salutul nazist. Mama Frankăi a venit spre el, străduindu-se să zâmbească în clipa în care Daniel a salutat-o. S-au îndreptat spre masă, şi Franka s-a aşezat lângă el. Fredi stătea pe locul lui obişnuit, în capul mesei. Daniel l-a salutat cu un gest din cap. Nu s-a purtat cu sfială în faţa părinţilor ei, şi le-a vorbit despre planurile lui de a intra în Gestapo, o organizaţie de elită a poliţiei înfiinţată recent, precum şi despre nevoia de a apăra revoluţia de spioni şi de cei care se sustrăgeau de la îndatoririle lor. Atunci a auzit pentru prima dată Franka expresia „duşmani ai poporului". Părinţii ei şi-au păstrat atitudinea politicoasă, dar ea a surprins un schimb de priviri discret între ei şi a intuit că-l judecau. Ştia ce avea să urmeze după plecarea lui.

Tatăl Frankăi l-a luat în braţe pe Fredi şi l-a dus la culcare. Mama ei l-a aşteptat să coboare, înainte de a o ruga pe Franka să ia loc. Şi-a lăsat mâna palidă pe piciorul ei. Arăta mereu obosită acum, frumuseţea îi era umbrită de inamicul nevăzut dinăuntrul trupului ei. Expresia din ochii ei injectaţi era gravă, dar calmă.

— Cât de serioasă e treaba cu Daniel? Ştiu că ieşiţi împreună de ceva vreme.

— Îl iubesc, mamă. Tu erai doar puţin mai mare decât sunt eu acum când l-ai întâlnit pe tata.

Thomas s-a așezat, frecându-se la ochi.

— Eu avem douăzeci și doi de ani, mama ta avea nouăsprezece. Tu ai doar șaptesprezece ani și nici n-ai terminat liceul. Ne întrebăm dacă nu cumva Daniel îți distrage atenția de la învățătură. Ești atât de implicată în povestea asta cu Liga Fetelor Germane acum. Pare că-ți petreci tot timpul liber cu ele.

— Îmi iubesc detașamentul. Sunt parte din ceva. Voi nu știți nimic despre ce se întâmplă în țara asta. Ați rămas blocați în lumea veche a Kaiserului și a imbecililor de la Weimar, care au dus țara la pierzanie.

— Lumea veche? întrebă Sarah. Cine te-a învățat astfel de lucruri?

Franka și-a înăbușit elanul de compasiune care o îndemna să-și aline mama. N-ar fi fost un gest patriotic. Discuția era un prilej să-și convingă părinții că fiecare cetățean german avea datoria de a-și aduce aportul la revoluția național-socialistă.

— Ne facem griji pentru tine, îi spuse mama.

— De ce vă faceți griji? Le am alături pe celelalte fete din Ligă. Până și profesorii mei recunosc cu toții meritele noii mișcări. Toată lumea pare s-o facă, toată lumea în afară de voi.

— Povestește-mi atunci cum e cu revoluția asta glorioasă a voastră, o îndemnă Thomas, cu o voce înfundată.

— E de-ajuns să te uiți la statisticile din ziare. Hitler pune capăt crizei. Șomajul a scăzut la un nivel care ar fi fost de neînchipuit până să ajungă Führerul la putere. Muncitorul german este din nou productiv. De bună seamă asta e o realizare demnă de laudă?

— Da, încuviință tatăl ei, dar gândește-te cum se obțin lucrurile astea. Industria s-a pus din nou în mișcare – industria de armament. Hitler ne poartă spre un nou război. Iar statisticile de care vorbești tu nu includ femeile, nici evreii – două grupuri care au fost excluse de pe piața muncii.

— Hitler redă forța Germaniei.

— Pentru oamenii de rând sau pentru naziști? Povestea asta se va încheia cu un război.

— Führerul este lăudat în lumea întreagă. Inge, comandanta mea de detașament, ne-a arătat un articol din ziar în care David Lloyd George, prim-ministrul britanic din timpul războiului, îl numea pe Hitler un conducător de seamă. Spunea că și-ar dori ca Marea Britanie să aibă un om de stat ca el.

— Pare un netot, spuse Sarah.

— Îi cunosc pe naziști mai bine decât el, adăugă tatăl ei. Sunt niște lupi gata să atace poporul german și mi-e teamă, Franka. Mi-e teamă de efectul

pe care-l au asupra ta. Dacă rămâi lângă un băiat ca Daniel, asta nu va face decât să amplifice efectul.

— Mi-am găsit locul în cadrul revoluției, tată. Național-socialiștii instituie politici pentru binele tuturor germanilor – inclusiv al vostru.

— Cum rămâne cu femeile? repetă Sarah. Au fost excluse din multe sectoare de activitate. Și evreii? Sunt marginalizați de societatea germană.

— Nu știu cum e cu evreii. O să-și găsească și ei locul în noua noastră societate.

— N-ai ascultat discursurile lui Hitler? Individul ăsta a cărui adeptă ai devenit instigă fără jenă la ură împotriva evreilor. Și cum rămâne cu fratele tău? Ce loc se va găsi pentru el în această nouă lume ariană perfectă?

— Nu știu nimic despre asta.

Franka se ridică.

— Cred c-am discutat destulă politică în seara asta.

Și cu asta a plecat, încă și mai îndârjită în hotărârea ei de a urma calea național-socialismului. N-avea să se lase ținută pe loc de ideile lor învechite. Era vremea ei, nu a lor.

A doua zi Daniel a întrebat-o, strângând-o în brațele lui vânjoase, cum crede că decursese cina.

— A decurs bine, îi spuse. Părinții mei cred că ești un tânăr de toată isprava și un partener ideal pentru mine – întruchiparea tânărului național-socialist de rasă ariană.

Ca toți ceilalți tineri, Franka fusese încurajată să raporteze opiniile și ideile părinților. Orice idei care se abăteau de la dogmă trebuiau eradicate. Știa că orice i-ar fi spus lui avea să ajungă la urechile autorităților locale. De-acum înainte aveau să ia cina doar cu părinții lui.

Sarah a dezmințit prognosticurile tuturor, cu excepția celui dat de Fredi, și a apucat, într-adevăr, vara lui 1934. Deși ocupată cu detașamentul, Franka încerca să ajungă cât mai des la cabană, să-și viziteze familia. Fredi se dezvolta fizic, dar mintea lui rămânea cea a unui copil, după cum știuseră dintotdeauna c-o să se întâmple. Blândețea firii lui și sufletul său pur îi copleșeau pe toți cei care-l cunoșteau. Era desăvârșit, neîntinat de răul care se învolbura în jurul lui – mai presus de toate astea. Legătura dintre el și Sarah devenea din ce în ce mai strânsă, pe măsură ce starea ei se agrava. Încă mai sperau cu toții la miracolul promis de ea, dar, odată cu trecerea timpului, părea o posibilitate din ce în ce mai îndepărtată. Franka

a ratat bună parte din vara aceea idilică alături de ei. Părea că întotdeauna avea câte ceva de făcut în cadrul detaşamentului şi erau atâtea fete mai mici, care aveau nevoie de îndrumarea unei persoane dedicate şi experimentate ca ea. Ştia că părinţii ei înţeleg lucrul ăsta, chiar dacă îşi exprimau obiecţiile.

La sfârşitul verii, Franka a fost numită comandant de detaşament. Mama ei a lipsit de la ceremonia în care i se înmânase eşarfa, se simţise prea rău în ziua respectivă. Daniel a fost de faţă însă, dând tonul la aplauze, radiind în lumina soarelui.

Acele ultime luni din viaţa mamei ei au fost de o frumuseţe chinuitoare, de un miraculos plin de amărăciune. Mama ei s-a stins cu demnitate, fără zbateri. Au avut parte de refugiul unui ultim Crăciun împreună, după care noul an a adus cu el realitatea necruţătoare. Sarah a vrut să se stingă acasă. Surorile ei au venit în vizită, cu puzderia lor de copii, dar în cele din urmă s-au întors la casele lor, la München. Sarah s-a agăţat de viaţă, sfidând aşteptările, astfel că, atunci când a venit sfârşitul, acesta i-a luat pe toţi prin surprindere. Franka sperase cumva – nu, crezuse – că doctorii se înşelaseră şi că se pot întâmpla şi minuni.

Sarah era înconjurată de familie în acele ultime momente, în dimineaţa aceea geroasă de ianuarie. Franka şi-a amintit cum bunicul îi explicase că de-acum era de datoria ei să aibă grijă de Fredi şi că fratele ei nu putea înţelege cu adevărat ce se întâmplă, dar ştia că nu e aşa. Fredi era aşezat la căpătâiul muribundei, cu capul pe pieptul ei, fără să plângă şi fără să se mişte de-acolo. Ştia exact de ce avea nevoie mama lui şi asta îi dăruia cu altruism. Nimeni altcineva nu ştia ce să spună sau ce să facă. Doar el înţelegea cu adevărat.

Sarah a cerut să fie lăsată să vorbească între patru ochi cu Franka, iar ceilalţi au ieşit din cameră. Lumina zorilor se întrezărea posomorâtă dincolo de fereastră, scânteind albă pe pielea palidă a mamei. Încărunţise de-acum, iar focul din ochii ei se stinsese, lăsând în urmă doar tăciuni. Avea mâna rece în clipa în care Franka a prins-o într-a ei. Cumva a reuşit să nu plângă.

— Fata mea frumoasă, îi spuse, strângându-i mâna surprinzător de tare. Sunt mândră de tânăra în care te-ai transformat, de-abia aştept să te văd femeie în toată firea, cu tărie de caracter şi mamă, cum ştiu că vei fi. O să fii o asistentă minunată. Nu lăsa pe nimeni să-ţi impună cine eşti sau ce simţi. Doar tu ştii asta. Nu uita că eşti fiica mea, fata mea frumoasă şi deşteaptă, şi asta vei fi mereu. Voi fi mereu cu tine. N-o să te părăsesc niciodată.

Franka a trebuit să-şi şteargă lacrimile ca să-i vadă chipul.

— Nu lăsa noile idei ale naziştilor să te schimbe, nu lăsa ura să-ţi schimonosească sufletul. Nu uita cine eşti.

Înmormântarea a avut loc cinci zile mai târziu. Au venit toate fetele din detaşamentul Frankăi, precum şi majoritatea membrilor organizaţiei locale a Tineretului hitlerist. Franka s-a îmbrăcat în uniforma ei de la Liga Fetelor Germane şi a plâns în braţele lui Daniel după aceea, în timp ce în minte îi răsunau cuvintele mamei.

Restul anului şcolar a trecut ca prin ceaţă, iar vara a fost pustie şi lipsită de orice bucurie. Familia ei a încercat să recreeze la cabană atmosfera verilor trecute, dar Franka găsea mai multă alinare în tovărăşia detaşamentului pe care-l conducea. Acum că mama nu mai era, tatăl ei trebuia să-şi ia liber de la fabrică pentru a avea grijă de Fredi. Frankăi nu i se putea cere să renunţe la toate obligaţiile pe care le avea ca să aibă grijă de fratele ei mai mic. Ajuta cu ce putea, dar, acum că o îmbia posibilitatea de a merge la facultate, nu voia să creeze un precedent. Avea propria ei viaţă, propria cauză căreia să i se dedice. Tatăl ei o încurajase întotdeauna să fie independentă, aşa că i-a permis să se sustragă de la îndatoririle faţă de familie, faţă de propriul ei frate. În septembrie 1935 s-a înscris la facultate. A început studiile, iar Daniel o însoţea pas cu pas. Atunci şi-a început şi el formarea în cadrul Gestapoului.

Acum că apăruse un gol în viaţa ei de familie, era dureros pentru Franka să-şi petreacă timpul acasă. Voia să scape de amintirile dureroase legate de moartea mamei ei, care o bântuiau acolo. Şi-a dat seama că sursa de vitalitate a lui Fredi fusese mama lor şi că, oricât de mult ar fi încercat ea sau tatăl lor, nu-i puteau lua locul. Fredi era la fel de voios ca de obicei, o lumină vie în bezna din jur, dar trupul lui începea să cedeze.

În octombrie 1935, tatăl lor a comandat un scaun cu rotile pentru Fredi, o măsură temporară, deşi ştiau amândoi că probabil n-o să mai meargă vreodată pe picioarele lui. Fredi a fost încântat de acest nou mijloc de transport, interpretând totul ca pe un joc. Franka îl plimba adesea prin oraş, iar el le făcea cu mâna tuturor celor pe care-i vedea trecând pe stradă. Aproape toţi îi răspundeau zâmbind. Membrii de partid erau singura excepţie, ei mergeau înainte ţanţoş, cu pieptul împins în faţă, cu banderolele pe braţ şi insignele la rever. Păreau iritaţi de atitudinea lui veselă. Franka a ajuns să le dispreţuiască privirile piezişe.

Spre sfârşitul toamnei, tatăl ei a venit să-i vorbească. Tocmai

terminaseră cina şi strângeau vasele. Mesele de seară nu mai erau la fel. Tatăl Frankăi se încăpăţâna să gătească aceleaşi feluri pe care le pregătea mama ei, dar făcea economie şi nu se pricepea. Franka tocmai îi citea lui Fredi unul din basmele care-i plăceau nespus. Cartea era ferfeniţită şi îndoită la colţuri, dar el nu se plictisea niciodată să audă aceleaşi poveşti, repetate la nesfârşit. Tatăl ei a pornit radioul şi a căutat unul din posturile elveţiene care prezentau ştirile cât de cât obiectiv. S-a aşezat lângă copiii lui.

— Mulţumesc că n-ai raportat faptul că ascult posturi străine.

Franka a roşit.

— O, tată, n-aş face niciodată aşa ceva.

— Ştiu că fac presiuni asupra ta să le spui ce fac şi, dat fiind că Daniel e în formare pentru Gestapo… Îmi dau seama cât de greu îţi este.

Franka a rămas locului, amintindu-şi ce-i spusese Daniel cu doar o săptămână înainte:

„Poporul german este familia ta. Şi lui îi datorezi loialitate."

Franka ştia că Daniel ar fi vrut s-o convingă să raporteze ceva, să-i dea o fărâmă de informaţie pe care s-o dea mai departe noilor lui stăpâni, dar nu-i spuse o vorbă. Ştia că tatăl ei ar fi putut fi închis pentru că asculta posturi de radio străine, sau pentru că citea cărţile pe care se încăpăţânase să le păstreze în ciuda noii legislaţii, sau pentru comentariile pe care le făcea în treacăt despre noul regim. Erau atâtea lucruri. Mai multe fete pe care le cunoştea îşi turnaseră deja părinţii. Tatăl Gildei Schmidt petrecuse câteva săptămâni în închisoare pentru un comentariu defavorabil la adresa naziştilor şi era şi acum urmărit de Gestapo. Gilda îl raportase deoarece spusese că Hitler e un individ periculos, care instigă la război.

— Führerul şi-ar dori ca toată lumea să-i sprijine intenţiile curajoase, declară Franka, auzind cum îi ţâşnesc de pe buze cuvintele profesorilor ei. E hotărât să dea de urma tuturor duşmanilor poporului, astfel încât aceştia să poată fi educaţi asupra modalităţilor adecvate de a se pune în slujba poporului german.

— Vorbeşti de parcă n-ai fi tu însăţi.

— Ce vrei să spui?

— Parcă îl aud pe Daniel sau pe unul dintre naziştii care defilează prin centrul oraşului, ţinând discursuri. Nu uita cine eşti, Franka.

— Nu uit, tată.

— Am ceva să-ţi arăt.

A pus ziarul *Völkischer Beobachter* („Observatorul popular") pe masă,

în faţa ei. Titlul unui articol făcea referire la noile legi eroice, menite să stopeze pericolul evreiesc în Germania.

— Naziştii au declarat că evreii nu pot fi cetăţeni germani. Li s-a răpit cetăţenia şi li se interzic căsătoriile cu etnici germani. Asta e revoluţia glorioasă în care te-ai angajat.

I-a luat câteva clipe să-i răspundă.

— Sunt sigură că Führerul ştie ce e mai bine pentru Germania. I-am întrebat chiar deunăzi pe câţiva dintre comandanţii locali ai Ligii. M-au încurajat să mă concentrez asupra imaginii de ansamblu şi să las detaliile pe seama Führerului.

— Şi te-a mulţumit răspunsul ăsta?

Franka nu i-a răspuns. A pus mâna pe o altă carte din care să-i citească fratelui ei.

Tatăl său a întrerupt-o înainte de a se fi apucat de citit.

— Mai am ceva să-ţi arăt.

A scos un alt ziar.

— Ziarul ăsta se numeşte *Der Angriff* („Atac"). E controlat şi editat de Partidul Nazist, ca şi *Völkischer Beobachter*, dar ăsta e mult mai puţin subtil în a-şi exprima intenţiile.

Franka a luat ziarul. Îl văzuse pe tarabele vânzătorilor de ziare, dar nu pusese mâna pe el niciodată până atunci. Pe prima pagină era o caricatură în creion reprezentând un evreu, cu cârlionţii revărsaţi peste costumul închis la culoare, cu firicele de salivă prelingându-i-se peste dinţii ascuţiţi. Cu un pumnal încovoiat în mâna ca o gheară, era aplecat deasupra unei femei frumoase, cu aspect arian, adormită pe un pat. Titlul era „Evreii sunt calamitatea noastră". Franka a simţit că-i dau lacrimile. S-a întors spre Fredi, dar acesta găsise un trenuleţ de jucărie şi se juca.

— E un ziar de scandal, zise. Nu e decât un ziar ordinar de scandal.

— Ziarul ăsta are un tiraj de câteva sute de mii de exemplare. Hitler l-a lăudat de multe ori pentru integritate jurnalistică.

— Nu ştiu ce să spun. Sistemul nu e perfect, dar…

Nu-şi mai găsi cuvintele. Nu avea ce spune.

— Noi nu te-am învăţat să-ţi întorci spatele când vezi o nedreptate. Te-am învăţat mereu să…

— Să nu uit cine sunt.

— Exact. Cred că motivul pentru care ai îmbrăţişat atât de repede acest regim este faptul că eşti dornică să schimbi lumea, ca mulţi alţi copii din generaţia ta. Dar trebuie să-ţi dai seama la ce te înhami.

— Nu sunt de acord cu politicile la adresa evreilor, dar sunt sigură că

Führerul are un plan de bun simț pentru ei.

— De bun simț? Așa numești faptul că li s-a răpit cetățenia? Ai auzit de un loc numit Dachau, Franka?

Ea a clătinat din cap.

— Nici eu nu auzisem. E un târgușor, la nici 25 de kilometri de München, nu departe de locul unde s-a născut mama ta. Am avut o întâlnire de afaceri cu cineva acolo săptămâna trecută. Mi-a spus despre un lagăr pe care l-au construit naziștii în locul acela.

— Ce fel de lagăr?

— Un loc care e o crimă împotriva poporului german. Persoana cu care m-am întâlnit le-a furnizat câteva dintre materialele pentru noile clădiri, încă din 1933, și a trecut de mai multe ori pe-acolo de-atunci. Lagărul ăla e linia întâi a frontului în războiul pe care naziștii îl poartă deja împotriva propriului popor. La Dachau îi trimit pe inamicii politici ai regimului. Socialiști, comuniști, lideri ai sindicatelor, pe care naziștii le-au scos în afara legii, pacifiști și câțiva preoți și membri disidenți ai clerului. Sunt mii de oameni acolo, supuși la muncă silnică și înfometați până-și dau duhul, izolați cu garduri de sârmă ghimpată și păziți de indivizi din SS, cu capul de mort pe caschetă.

— Nu e cu putință. Führerul știe despre asta?

Franka a simțit un val de dezgust, dar chiar și-așa s-a întrebat ce părere ar fi avut despre asta Daniel și ceilalți comandanți ai Ligii.

— Cum ar putea să nu știe? *Herr* Hitler ia toate deciziile după care este cârmuită țara. Ar putea să-l scoată în afara legii oricând. Eu înclin să cred c-o să se mai deschidă multe alte lagăre.

— Cine e individul ăsta din Dachau cu care te-ai întâlnit? De ce răspândește minciunile astea odioase?

— Nu sunt minciuni. Deschide ochii, Franka. Vezi cui îi juri loialitate.

Franka a închis ochii. Avea senzația c-o să-i explodeze capul. Cu lacrimi fierbinți curgându-i pe obraji, s-a ridicat în picioare.

— Nu-mi vine să cred că răspândești minciunile astea dezgustătoare de față cu Fredi, care n-are cum să-și dea seama că-s minciuni. Avem o responsabilitate față de el, tată. Trebuie să nu ne coborâm la așa ceva.

A ieșit ca vijelia din bucătărie, urcând în camera ei, simțind cum se învârtejea în ea otrava îndoielii.

Universitatea era o prelungire a sistemului de propagandă nazist căruia îi căzuseră pradă Franka și prietenele ei în liceu. Intelectualii erau plasați la

acelaşi nivel cu evreii şi meritau acelaşi tratament. Sute de profesori universitari fuseseră concediaţi, pe tot cuprinsul Germaniei, pentru că aveau idei prea liberale sau pentru că erau evrei. Printre ei se numărau câţiva dintre cei mai mari savanţi din ţară şi mai mulţi laureaţi ai Premiului Nobel. Termenul „cultură" a devenit peiorativ. Universităţile fuseseră transformate în receptacule pentru Ministerul Propagandei. Nu mai existau niciun fel de activităţi studenţeşti, în afara marşurilor organizate de nazişti şi a discursurilor care proslăveau măreţul regim. Franka a descoperit că în cadrul studiilor ei, care se concentrau asupra anatomiei umane, putea evita terenul minat reprezentat de cursuri precum „Igiena rasială" sau „Popor şi rasă".

Franka a părăsit Liga Fetelor Germane. Celelalte şefe de detaşament au obiectat la decizia ei, dar ea le-a convins că nu mai avea timp, ocupată cu facultatea şi purtând responsabilitatea de a se ocupa de fratele ei. Era adevărat că avea mult de lucru, atât la facultate, cât şi acasă, dar mai exista un motiv. Nu reuşea să-şi ia gândul de la povestea cu lagărul din Dachau. Asta explica multe. Unde dispăruse *Herr* Rosenbaum, vecinul lor? Unde se aflau *Herr* Schwartz şi familia lui, precum şi fostul ei profesor, *Herr* Stiegel? Fuseseră reţinuţi de Gestapo pentru a fi interogaţi. Nu se mai întorseseră şi nimănui nu părea să-i pese. Franka ştia că putea fi închisă dacă le pronunţa numele, aşa că nu împărtăşi cu nimeni întrebările şi vârtejul de îndoieli. Putea avea încredere în tatăl ei, dar în nimeni altcineva – în niciun caz în Daniel.

Devotamentul lui Daniel pentru cauză se transformase în obsesie sub îndrumarea profesorilor lui de la Facultatea de Drept. Gestapoul era în primul rând o organizaţie poliţienească – cu aceleaşi căi de accedere în branşă, aceleaşi grile salariale şi acelaşi interval petrecut în câmpul muncii ca şi până atunci –, dar organizaţiile poliţieneşti, ca orice altceva, erau de nerecunoscut acum. Daniel s-a cufundat în doctrina nazistă cu voluptate. Era din ce în ce mai dificil să stai în preajma lui. Vorbea despre duşmani la tot pasul, despre comunişti şi evrei. Oricine putea deveni ţinta suspiciunilor lui. Ura care-l mâna îi răpise orice bucurie. Devenise imposibil de iubit, iar sentimentele pe care le avusese cândva pentru el se spulberaseră cu totul. Era februarie 1936, şi Franka se întorcea acasă, după ce luase cina cu Daniel. El insistase să plătească – aşa cum făcea de fiecare dată, amplificându-i sentimentul de vinovăţie pentru ce urma să facă.

— Eşti tăcută în seara asta, începu el.

— Mă preocupă multe lucruri.

— Ce anume? E vorba de mama ta? Sau din nou de fratele tău?

— E vorba de noi, Daniel.

El a avut o străfulgerare de surprindere, ceva ce nu era obişnuită să vadă pe chipul lui, dar nu a spus nimic.

— Cred că am evoluat diferit. O luăm pe căi diferite în viaţă.

— Ce tot spui?

S-au oprit în loc. Franka era conştientă de privirile necunoscuţilor care treceau pe lângă ei, dar ştia că trebuia să continue. S-a pregătit sufleteşte pentru următoarea parte, gata acum să spună cu voce tare cuvintele care adăstaseră nerostite în fiinţa ei luni întregi.

— Cred că avem nevoie să fim despărţiţi o vreme. Nu sunt sigură că vreau să…

— Vrei să te desparţi de mine? Poftim? Nu poţi să faci aşa ceva.

— Cred că eşti un tânăr curajos, hotărât, care are atât de multe de oferit…

— Nu fi absurdă. Nu ne despărţim. În câţiva ani ne vom căsători, ne vom stabili aici şi vom întemeia o familie. Am decis asta împreună.

— Nu mai e ceea ce-mi doresc.

— În regulă, mârâi Daniel. N-ai decât. Să nu-ţi închipui c-o să stau să te aştept până când te vei întoarce târâş la mine, căţea ce eşti.

Şi cu asta a luat-o din loc, furios.

După câteva săptămâni, Daniel a primit o scrisoare de la Serviciul de Muncă al Reichului, prin care era trimis să pres-teze muncă fizică neplătită în slujba patriei la o fermă din Bavaria. După încă vreo câteva săptămâni, Franka a început să primească scrisori de la el. Tatăl Frankăi, care nu-şi exprimase făţiş satisfacţia pentru faptul că se despărţise de Daniel, a ţinut pentru el scrisorile la început, dar apoi s-a înduplecat. Era femeie în toată firea şi putea să ia singură decizii. Franka a luat scrisorile pe care tatăl său i le ascunsese şi a urcat în camera ei. A desfăcut plicurile şi le-a lăsat să cadă pe podea, în timp ce scotea scrisorile dinăuntru. Daniel îşi cerea scuze, spunea că fusese supărat. Ea nu i-a răspuns, dar scrisorile continuau să vină. Daniel muncea din greu la o fermă imensă, cazat la un loc cu zeci de alte persoane. Vorbea despre sentimentul minunat pe care i-l dădea faptul că slujeşte Reichul şi despre tovărăşia care se legase între el şi ceilalţi lucrători, toţi tineri în jur de nouăsprezece ani. Curiozitatea o îmboldea să citească fiecare scrisoare, înainte de a-i da foc. Ştia, din tonul lui, că nu considera relaţia lor încheiată, deşi din punctul ei de vedere totul se sfârşise.

Gusturile tatălui ei în materie de lectură nu se schimbaseră de la

instalarea regimului nazist. Multe dintre cărţile vechi şi prăfuite care încărcau etajerele din biroul lui erau interzise acum şi risca să fie interogat de biroul local al Gestapoului sau chiar să ajungă la închisoare pentru câteva nopţi. Când ea îi amintea de interdicţia privind literatura subversivă, ridica din umeri şi promitea să le scoată de pe rafturi. Trecuseră astfel câteva săptămâni. Cărţile tot acolo erau. Franka a luat taurul de coarne, golind deja jumătate din rafturi când tatăl ei s-a întors într-o zi acasă de la muncă.

— Ce faci? o întrebă.

— Fac ceva ce-ar fi trebuit să faci tu de mult, îi explică Franka. Nu putem risca să ajungi la închisoare sau să fii dat afară, şi asta doar pentru câteva cărţi.

— Nu sunt nişte cărţi oarecare.

I-a smuls din mână volumul pe care îl ţinea.

— Vezi asta? Heinrich Heine?

— Am auzit de Heine. Oricine cunoaşte literatura germană a auzit de Heine.

— Şi totuşi a fost interzis de mai-marii noştri nazişti. Versurile lui fără seamăn au fost declarate în mod oficial deopotrivă interzise şi inexistente. Îmi amintesc cum citeam din *Cartea cântecelor* cu tine pe genunchi când erai mică.

Franka a încuviinţat. Îşi amintea cum scânteiau versurile pe pagină, cum jucau pe buzele tatălui ei, curgându-i în ureche.

Tatăl ei a început să răsfoiască volumul.

— Aveai de gând să faci un foc de tabără, cum fac naziştii?

A găsit pagina pe care o căuta şi a arătat spre un vers, uitându-se ţintă la ea.

— Nu, tată, aveam de gând să le ascund sub patul tău.

— Nu ţi se pare absurd faptul că deodată un mare poet nu mai este un mare poet, din cauză că nu aparţinea rasei potrivite, din cauză că era evreu? Omul a murit acum aproape optzeci de ani.

— Sigur că e absurd, dar cu vederile lui politice au o problemă. Încercam doar să te protejez, tată.

— Citeşte versul pe care ţi-l arăt. Citeşte-l.

Privirea ei a găsit cuvintele.

— „Acolo unde ard cărţi, în cele din urmă vor arde şi oameni.”[9]

— Poate c-au şi început deja, îi spuse tatăl ei.

Apoi i-a înmânat cartea şi a ieşit fără să mai spună altceva.

În seara aceea, după ce Fredi se culcase, era aşezată pe pat când tatăl ei

i-a adus şi celelalte cărţi.

— Cărţile astea sunt preţioase acum. Ai norocul să poţi citi aceste cuvinte la care atâţia alţii nu au acces. Şi de ce nu au acces? Pentru că naziştii ştiu că adevăratul lor inamic este cel care gândeşte cu capul lui, adevăratul patriot german, cel care obiectează la metodele lor şi care ia cuvântul împotriva nedreptăţilor lor. Nu te îndemn să propovăduieşti scrierile lui Heine, dar păstrează-i ideile în suflet şi foloseşte-le. Analizează ce se întâmplă şi nu uita că el nu auzise de Hitler sau de naţional-socialişti. Înţelegea natura umană şi natura poporului german şi de aceea scrierile lui sunt valoroase şi acum. De asta se tem naziştii.

Două săptămâni mai târziu, Hitler a pătruns cu armata în Renania, o regiune din Germania aflată la graniţa cu Franţa, care fusese demilitarizată în urma Tratatului de la Versailles, într-o încălcare flagrantă a legislaţiei internaţionale. În noaptea aceea, Franka stătea în pat, citind versurile pe care Heine le scrisese cu aproape un secol în urmă. Poetul spunea că, odată ce simţul moral al respectului pentru lege este încălcat în Germania, firea sălbatică a războinicilor scandinavi cântaţi în legendele barzilor va ieşi din nou la iveală. Iar această nouă furie, acest ropot de mânie germană, va fi ceva nemaivăzut în lumea întreagă.

Franka s-a întins pe pat, ştiind că începuse deja.

Din acel moment, s-a străduit din răsputeri să ignore intruziunile naziştilor în viaţa ei. S-a cufundat în studiu, fără să bage în seamă drapelele omniprezente şi afişele care umpleau holurile, ridicând în slăvi regimul. Existau lucruri de care naziştii nu se puteau atinge. Lucruri precum muzica, arta, cărţile pe care le ţinea ascunse sub pat acum şi evadarea minunată pe care i-o ofereau munţii şi pădurea din jur. La fiecare sfârşit de săptămână făcea drumeţii cu prietenele ei şi se retrăgea când ele făceau aluzii la „Adolf cel chipeş” cu râsete cochete, îmbujorându-se în obraji. Se auzise că unele femei leşinau în prezenţa lui. Atracţia asta i se părea greu de înţeles Frankăi, indiferent de împrejurări. Câţiva dintre băieţi îşi lăsaseră chiar şi mustăcioare în cinstea Führerului, dar până şi cei mai fanatici susţinători ai regimului se mai uitau în oglindă din când în când. Cultul părului facial ca omagiu la adresa demagogului nu a durat prea mult.

Ideologia nazistă şi paranoia pe care o cultiva s-au impregnat în toate relaţiile interumane, în aşa măsură încât nu mai puteai avea încredere în prieteni, iar rudele se turnau între ele în numele cauzei. Vechea societate

s-a năruit treptat. Până și cei mai înfocați susținători ai regimului erau tot timpul în vizorul autorităților. La Freiburg, ca în toate orașele din Germania, a fost plasat câte un agent nazist în fiecare bloc și pe fiecare stradă. Erau cunoscuți sub numele de *Blockwarte*. Pe strada Frankăi, el era *Herr* Duken, un grădinar care intrase în partid încă din anii 1920, pe vremea când nu era mai mult decât o gloată de scandalagii care răspândeau propagandă antisemită și își râdeau de „trădătorii din noiembrie", care semnaseră armistițiul ce pusese capăt Marelui Război. *Herr* Duken era un vecin autorizat să-și bage nasul în treburile altora, un băgăcios cu leafă care avea o putere înspăimântătoare. Își juca rolul cu voluptate. Acum era un individ important, respectat și temut de vecini. Treaba lui era să transmită orice abatere de la conduită la care asista sau orice zvon care îi parvenea. Își turna vecinii dacă nu arborau drapelul cu svastică la ocazii festive sau dacă nu sprijineau partidul cu suficient de mult zel. Știind că gândurile din mintea ei ar fi putut fi considerate infracțiuni care subminau regimul, Franka îi zâmbea lui Duken de câte ori îl vedea pe stradă. Zeci de *Blockwarte* operau în tot orașul și în comunele învecinate. Cabana de vacanță era singurul loc îndeajuns de izolat în care puteau evada.

Daniel s-a întors după stagiul de muncă în slujba statului mai dedicat ca oricând cauzei și, aparent, și Frankăi. Tentativele lui stângace de a o recâștiga s-au dovedit doar o neplăcere minoră, dar ea era precaută când alți băieți îi făceau avansuri acum. Știa câtă autoritate dobândise Daniel și nu voia să bage în belea vreun biet băiat care habar n-avea de asta și care voia doar s-o invite la o bere sau să ia cina împreună. Daniel i-a explicat la un moment dat, într-o încercare neinspirată de a o impresiona cu noile lui relații, că Gestapoul deținea adevărata putere în stat. Umbra miilor de agenți răspândiți pe tot cuprinsul țării, precum și a acelor *Blockwarte* care le dădeau raportul lor, pândea deasupra fiecărui cetățean german. În curând Daniel va avea puterea de a distruge vieți dintr-un capriciu. O analiză critică a regimului – chiar și simpla exprimare a unei obiecții – risca să atragă după sine arestarea, pedeapsa cu închisoarea, tortura, ba chiar și condamnarea la moarte. Frankăi nu-i venea să creadă că fusese atrasă vreodată de el și era hotărâtă să nu-l mai lase s-o atingă niciodată.

S-a întrebat ce-ar fi ajuns dacă n-ar fi fost corupt de naziști. Ce ar fi devenit dacă și-ar fi pus abilitățile în slujba unei cauze drepte? Era o tragedie, una dintre milioanele de tragedii care se derulau în paralel pe tot cuprinsul țării.

Și-a petrecut bună parte din vara lui 1938 la cabană, alături de familia

ei, și acolo puteau vorbi deschis. Nu erau în siguranță nicăieri altundeva. În aparență, Thomas Gerber era un cetățean loial și, în ciuda faptului că nu era nici pe departe un nazist devotat, își aducea contribuția la bunăstarea partidului, atât financiar, cât și prin respectul afișat. Orice formă de opoziție ar fi fost zadarnică – s-ar fi supus unei supravegheri și mai atente și risca să ajungă la închisoare. Avea responsabilități față de familie, iar o răzvrătire sortită eșecului n-ar fi făcut decât să le amplifice problemele. Unii prieteni de familie își exprimaseră aceleași păreri, pe furiș și pe șoptite. Nu toată lumea era de acord cu metodele naziștilor, dar nimeni nu lua poziție public. Cei care nu erau de acord cu doctrina național-socialistă își vedeau de viața de zi cu zi, la fel ca Thomas și Franka. Încercau să trăiască independent de un regim care considera independența un pericol. Știau că orice critică ar fi atras după sine pedeapsa. Hitler însuși declarase: „Toți trebuie să știe că, dacă ridică mâna să lovească statul, îi așteaptă o moarte sigură". Nu aveau ce face. Orice nemulțumire era internalizată. Franka a învățat să-și mențină o aparență calmă în timp ce urla în sinea ei. Dar faptul că se conforma o rodea pe dinăuntru. Cuvintele pline de curaj pe care le rosteau ea și tatăl ei în spatele ușilor închise erau doar atât – simple cuvinte. Când i-a sugerat că ar trebui să încerce să producă o schimbare, cumva, Thomas i-a râs în față.

— E imposibil, îi spuse. Mai presus de orice, naziștii sunt meticuloși, și or fi ei needucați și înapoiați, dar au un talent înnăscut pentru propagandă și înăbușirea criticilor. Sistemul pe care l-au instaurat e perfect în funcționalitatea lui disfuncțională. Oricine poate fi spion. Aș putea să număr pe degetele de la o mână persoanele în care am încredere acum.

— Dar la ce mai facem umbră pământului, atunci? De bună seamă putem să facem ceva, oricât de mărunt.

— Protestele nu pot duce la nimic bun. Ideea libertății de expresie e moartă și îngropată, precum Kaiserul. Cum putem realiza ceva, când până și să-ți exprimi public vreo obiecție la adresa unei hotărâri a Führerului este un act de trădare? Săptămâna trecută, un bărbat a fost condamnat la doi ani de închisoare pentru că s-a opus ideii exmatriculării copiilor evrei. Doi ani!

Văzând expresia abătută de pe chipul fiicei lui, a continuat:

— Sunt mândru de tine pentru că vrei să lupți, Franka. Dar cel mai bun lucru pe care-l putem face este să supraviețuim. Naziștii n-o să rămână aici pe veci. Ne mână în direcția unui război. E la fel de inevitabil ca

răsăritul soarelui în zori sau întunericul care se lasă pe înserat. Nu vor fi uşor de înlăturat, dar vor pierde până la urmă. Iar odată ce pierd puterea, victoria noastră va fi faptul că am supravieţuit. Atâta timp cât nu ne trădăm propriile valori şi nu-i lăsăm să ne întineze sufletul, atunci vom fi câştigat.

— Dar cu ce preţ, tată?

Franka a clătinat din cap.

— M-am săturat să mă tem tot timpul.

— Vom trece peste asta împreună, ca o familie. Îţi promit. Mama veghează asupra noastră în fiecare zi.

Franka ar fi vrut să-i dea dreptate, dar nu mai simţea prezenţa mamei în viaţa ei. Amintirile îi scăpau printre degete.

Faţada civilizată a naziştilor s-a năruit când şi-au asmuţit câinii de luptă de Kristallnacht. S-au folosit de asasinarea unui diplomat german de către un adolescent evreu de şaptesprezece ani, pentru a dezlănţui toată furia acumulată a huliganilor aflaţi în slujba lor. Ministerul Propagandei a organizat o serie de demonstraţii, care s-au răspândit în toată ţara ca un virus. De pe acoperişul casei, Franka urmărea cu groază crescândă gloata şi pe membrii Batalioanelor de asalt atacând toate prăvăliile ale căror proprietari erau evrei. Aproape toţi naziştii din zonă s-au înfiinţat, gata să arunce cu cărămizi sau bombe incendiare, să intimideze sau chiar să ucidă. Apoi l-a văzut pe Daniel, cu svastica pe braţ, intrând cu gloata după el în brutăria lui Greenberg. *Herr* Greenberg a fost târât în stradă şi bătut până a rămas fără suflare.

A doua zi, ziarele scriau despre răzbunarea îndreptăţită a unui popor revoltat. Ziariştii jubilau pentru că, în sfârşit, evreii primeau pedeapsa meritată pentru ani întregi de abuzuri nelămurite împotriva poporului german. Editorialele avertizau în legătură cu opiniile celor care nu erau de acord cu acţiunile eroice ale gloatei. Astfel de opinii cu tentă liberală erau respinse ca fiind prea delicate şi sentimentale. Ziariştii îşi avertizau cititorii că e cazul să semnaleze autorităţilor astfel de atitudini recalcitrante şi îi compătimeau pe toţi germanii care nu înţelegeau că trăiesc vremuri istorice.

Două zile mai târziu, guvernul a decis că toţi evreii din Germania trebuiau să plătească o amendă de un miliard de mărci pentru pagubele produse de Kristallnacht. Zeci de mii de evrei au fost trimişi în lagăre de concentrare – închisori misterioase numite KZ[10] de către germanii care

îndrăzneau să vorbească, în şoaptă, despre ele. Tatăl Frankăi i-a amintit de poveştile pe care le auzise despre primul lagăr, cel de la Dachau, poveşti care păreau confirmate fără dubiu acum. Deşi naziştii îşi dezvăluiseră cruzimea, ei nu şi-au pierdut sprijinul. Tineretul hitlerist continua să le cânte imnurile în timp ce mărşăluia prin oraş. Membrele Ligii Fetelor Germane continuau să planteze drapelele cu svastică şi să se hlizească visând la „Adolf cel chipeş", monstrul suprem. Trepăduşii naţional-socialiştilor continuau să meargă ţanţoş prin oraş, cu fruntea sus şi cu insignele naziste scânteind în bătaia soarelui. Milioane de oameni se salutau şi acum pe tot cuprinsul ţării, omagiindu-l pe Führer. Poporul german părea să fie în continuare sub puterea vrăjii prin care-l ţinea prizonier regimul nazist.

Viaţa mergea înainte, în ciuda nedreptăţilor şi ororilor care erau acum la ordinea zilei în Germania. Franka îşi terminase studiile şi i se oferise un post la München. Cumva, oamenii încă absolveau facultăţi, încă îşi căutau slujbe şi cântăreau opţiunea de a se muta în alt oraş. În ciuda tuturor restricţiilor impuse de regimul nazist, familia Gerber încerca să reziste, dar până şi lucrul acesta avea să se schimbe.

Starea lui Fredi se agrava.

La sfârşitul acelei veri, în 1939, i-au vorbit despre ideea internării în spital – nu mai puteau evita subiectul. Soarele tocmai asfinţea, scăldând orizontul ce părea neţărmurit într-o lumină eterică, poleind frunzele pădurii care-i înconjura. Fredi era aşezat în scaunul cu rotile. Era de-acum aproape la fel de înalt ca Thomas, dar mădularele lui erau subţiri şi strâmbe, aproape că nu-şi putea folosi deloc picioarele. Se juca din nou cu un trenuleţul, plimbându-şi-l de-a lungul coapselor. Şuieratul ca de tren pe care îl scotea era întrerupt odată la câteva secunde de râsetele lui înfundate.

— Fredi?

— Tată, ce ai păţit? De ce plângi?

— Pentru că te iubesc nespus, Fredi.

S-a întors către Franka.

— Amândoi te iubim.

— Mai presus decât orice altceva pe lumea asta, încuviinţă Franka.

— Şi eu vă iubesc, le spuse Fredi.

Franka l-a îmbrăţişat, l-a simţit înconjurând-o cu braţele lui ca nişte fuse şi sărutând-o uşurel pe obraz. A încercat să spună ceva, dar nu a

reuşit să scoată o vorbă. Nu-i venea să creadă că-l vor lăsa în grija unei instituţii. Era greu de crezut că s-ar fi putut întâmpla aşa ceva dacă mama lor ar fi fost încă în viaţă.

— Cum te simţi? îl întrebă Thomas.

— Mă simt minunat, îi spuse Fredi zâmbind.

— Nu te dor mâinile?

— Nu, mi-e bine.

Fredi era întotdeauna fericit. Nu ştia cum să fie altfel. Lumea nu-i putea otrăvi sufletul curat. Îşi păstrase zâmbetul în ciuda durerilor, în ciuda perioadelor de internare, în ciuda unor încercări pe care aproape nimeni altcineva nu le-ar fi putut îndura. Nu îi pierise niciodată zâmbetul. În timpul vizitelor lui deja regulate la spital, îl cunoştea toată lumea. Asistentele îl adorau. Câţiva dintre medici – cei cu insigne naziste la rever – se abţineau cu greu să nu-l trimită direct la plimbare, să-şi exprime ranchiuna pentru faptul că trebuiau să trateze pe cineva dintre cei pe care guvernul îi declarase „idioţi" care „nu merită să trăiască".

Franka a îngenuncheat lângă el. Soarele încă răspândea căldură, deşi începea să se întunece. Fredi părea să ştie că se întâmplase ceva. Intuiţia lui era mai ageră decât a ei. A dat să vorbească, dar el i-a luat-o înainte.

— Franka, te iubesc. Eşti tare frumoasă. Eşti cea mai bună soră mai mare.

— Trebuie să discutăm despre ceva, îngăimă Franka.

Thomas a îngenuncheat lângă ea.

— Ţi-a fost rău din ce în ce mai des în ultima vreme, continuă Franka, iar tata nu mai are timpul necesar să aibă grijă de tine.

— Îmi pare rău, tati.

— O, nu, nu-ţi cere iertare, Fredi, niciodată. Nu e vina ta. Eşti cel mai bun băiat din lume – cel mai bun fiu pe care şi l-ar putea dori vreodată un tată. Suntem tare norocoşi să te avem, eşti îngerul nostru pe pământ.

— Le iubeşti pe asistente, nu-i aşa?

— O, da, sunt tare drăguţe.

— Şi ştii că şi eu o să fiu asistentă, exact ca ele.

— Da.

— Mi s-a oferit o oportunitate minunată – un post la un spital din München. Mai ţii minte Münchenul, locul de unde era mama?

— Da, ţin minte acadelele pe care le-am luat de-acolo.

Thomas începu să râdă.

— Da, când am fost acolo acum doi ani. Am cumpărat acadele şi le-am mâncat în parc.

— Ei bine, o să plec să lucrez acolo.

— E departe cu trenul.

— Da, este – prea departe de aici. Va trebui să-mi găsesc o locuinţă acolo.

— O să fii cea mai bună asistentă din tot spitalul. O să ajuţi aşa mulţi oameni!

— Sper.

De-abia putea să vorbească.

Thomas a intervenit.

— Asistentele şi doctorii de la spitalul nostru vor să te muţi cu ei, într-o casă specială, unde pot să aibă grijă de tine mai bine decât noi.

— Tata nu mai poate să aibă grijă de tine de unul singur.

— O să veniţi să mă vizitaţi? întrebă Fredi. N-o să mă lăsaţi pur şi simplu acolo, nu-i aşa?

— O, nu. Niciodată. Eu o să vin în fiecare zi, iar Franka va veni cât de des va putea, ori de câte ori o să se întoarcă acasă.

— N-o să se schimbe nimic, îi spuse Franka. O să te iubim în continuare la fel de mult ca până acum. O să fim în continuare împreună. În curând o să locuim din nou împreună, pentru totdeauna.

Franka avea să-şi amintească cuvintele acelea de multe ori după ce le rostise. Fredi le-a acceptat, cum accepta orice îi spunea ea, cu un zâmbet şi cu inima deschisă. Dar, odată cu trecerea timpului şi ca urmare a unor împrejurări neprevăzute, promisiunea ei avea să se dovedească o minciună, ultimul lucru pe care şi l-ar fi dorit să-l spună, mai ales lui. Fredi s-a mutat la cămin săptămâna care a urmat. L-au lăsat în grija asistentelor şi au plecat de-acolo singuri, cu sufletul golit. Franka s-a mutat la München la 3 septembrie, în ziua în care Marea Britanie şi Franţa au declarat război Germaniei. Când sosea pe peronul din München, profeţia tatălui ei se împlinise, iar furia nebună, nemăsurată a războinicilor din vechime se dezlănţuia din nou asupra Europei.

---

8 *Sturmabteilung*, organizaţie paramilitară nazistă, cunoscută şi sub numele de „Cămăşile brune” (n. tr.).

9 Citat din tragedia *Almansor* de Heinrich Heine, scrisă în 1821 (n. red.).

10 Abreviere de la *Konzentrationslager*, „lagăr de concentrare” în lb. germană (n. red.).

7

Uraganul agoniei se îmblânzise, acum era doar un vânt puternic. Chiar şi-aşa, asta îl izbi pentru prima dată când deschise ochii în zori. Întinse mâna după sticluţa de aspirină, punându-şi câteva pastiluţe albe pe limbă şi înghiţindu-le cu o apă aşa de rece, încât se miră că n-avea o pojghiţă de gheaţă deasupra. Se întrebă ce-o fi fost în sticluţă. Să fie vreun fel de ser al adevărului creat de naziști? Nu prea mai conta. Singura lui opţiune era să se lase pe mâinile ei. Avea nevoie de ea. Nu exista alternativă.

Zăpada ţesuse un păienjeniş de gheaţă pe geamul ferestrei. Uşa era deschisă, dar nu se auzea niciun zgomot din camera de zi. Se gândi s-o strige, s-o întrebe ce face sau să întrebe dacă focul era încă aprins, dar se abţinu. Îşi trase aşternuturile peste faţă, până când nu i se mai vedeau decât ochii. Îşi aminti de povestea pe care i-o spusese în ajun şi de expresia hăituită din ochii ei în timp ce i-o spunea. Dacă femeia era agent al Gestapoului, era o actriţă pe cinste. Îşi duse mâna la ochi, frecându-şi pleoapele. Decizia de a-i spune adevărul nu mai putea fi amânată mult timp. Era în continuare imobilizat. Va rămâne blocat aici până când vor fi deszăpezite drumurile, şi asta ar putea dura săptămâni întregi. Ce-ar putea face cât timp era imobilizat la pat? Era la kilometri distanţă de obiectivul lui. Era neputincios şi exista posibilitatea ca în cele din urmă să nu-l aştepte decât tortura şi o moarte în chinuri.

Strecură mâna sub pernă, căutând suprafaţa rece, metalică a revolverului. Femeia îi salvase viaţa. Indiferent care ar fi fost motivele ei, ăsta era un adevăr incontestabil. Dacă o ucidea, devenea un criminal. Dar ce însemna să fii criminal în vremuri de război? Mai omorâse oameni până atunci, le citise spaima în ochi în clipa în care înţelegeau că erau pe cale să-şi dea ultima suflare. Îi venea uşor să-şi alunge din minte gândul la ce făcuse, să ignore faptul că le pusese capăt vieţii, să-şi învăluie faptele în negura războiului, dar se gândea adesea la oamenii aceia. Aproape în fiecare zi. Erau duşmani. L-ar fi ucis. N-o făcuseră doar pentru că el se

dovedise mai rapid, mai puternic, mai capabil decât ei. Se gândi la bărbatul pe care-l ucisese când i se blocase pistolul, la senzaţia pe care i-o dăduse sângele cald curgându-i peste pumni în momentul în care îi înfipsese cuţitul în piept. Îşi aminti zgomotul pe care-l auzise când trăsese cuţitul din rană. Ştia că nu putea fugi de grozăvia aceea. Nici acum, nici altădată.

Zgomotele care se auzeau din camera de zi îl readuseră brusc în prezent – zgomot de buşteni îndesaţi în şemineu, trosnet de vreascuri umede, care se aprind greu. Şi dacă era cine îi spusese că este? Dar care era probabilitatea să fi fost găsit de o persoană care se dovedise imună la hipnoza în masă indusă de Hitler?

Instrucţia primită nu lăsase loc de nuanţe. Naziştii trebuiau anihilaţi. Misiunea lui era lucrul esenţial şi orice sau oricine îi stătea în cale trebuia eliminat. Nimic nu era mai important. Nici el şi, cu siguranţă, nici Franka Gerber. Se gândi la chipul ei, la ochii ei frumoşi, sinceri. Nu se putea lăsa influenţat de farmecele ei. Trebuia să se ţină cu firea. Auzi paşi apropiindu-se de uşă.

— Bună dimineaţa, îl salută Franka. Cum te mai simţi?

— Mai bine, mulţumesc.

Părea stingherită din pricina faptului că-i dezvăluise prea mult în ajun.

— Îţi aduc ceva de mâncare?

— Da, mulţumesc.

Franka ieşi, iar el o auzi foindu-se câteva minute prin bucătărie, pentru a reveni apoi cu brânză şi mezeluri şi o ceaşcă de cafea fierbinte. Îl lăsă să mănânce, întorcându-se mai târziu să ia farfuria goală. O parte din fiinţa lui ar fi vrut ca Franka să se aşeze din nou lângă el şi să-i povestească mai departe. Unde era Fredi acum? Oare exista cu adevărat? Îi era din ce în ce mai greu să creadă că toată povestea era doar o stratagemă sofisticată, menită să-i câştige încrederea. Franka ieşi din cameră, fără să-i spună nimic.

Trecură câteva clipe, apoi auzi din nou paşi apăsaţi pe duşumeaua de lemn, şi ea reveni în dormitor, cu trusa de scule în mână. Trecu pe lângă pat fără să se uite la el şi se aplecă în dreptul găurii din podea. O privi cum scoate un ciocan şi începe să desprindă scândura aflată lângă deschizătură.

— Ce faci, *Fräulein*?

— Ce ţi se pare că fac? Desfac duşumeaua.

Nu se uită la el, doar îşi văzu de treabă. El aşteptă să termine de desprins scândura, înainte de a i se adresa din nou. I se părea nefiresc să

se uite la ea cum face toată treaba, în timp ce el zăcea în pat ca un nevolnic.

— De ce faci asta?

Franka se ridică şi expiră prelung aerul din plămâni, îndreptându-se de şale. Se lăsă din nou în genunchi şi se chio-rî în gaura pe care o făcuse. Părea s-o măsoare din priviri. Groapa avea cam un metru lăţime şi aproape doi metri lungime. Se ridică şi ieşi din cameră, continuând să-i evite privirea. După câteva minute, se întoarse cu mai multe pături sub braţ. Îngenunche în dreptul gropii şi întinse păturile, căptuşind spaţiul de sub duşumea. Se ridică din nou. Părea gata să spună ceva, dar, în schimb, se îndreptă spre peticul de loc dintre pat şi perete, unde zăceau în continuare raniţa şi uniforma lui. Împături uniforma şi o strecură în groapă.

— *Fräulein*, te întreb din nou ce anume faci acolo. Aia e uniforma mea.

— Oare?

Aruncă raniţa peste uniformă. Luă una din scândurile pe care le lăsase rezemate de perete şi o fixă la loc.

— *Fräulein* Gerber?

Franka fixă şi celalalte două scânduri la locurile lor. Se lăsă din nou în genunchi şi apăsă scândurile cât de tare putu. Îşi trecu palma peste suprafaţa duşumelei, ca să se asigure că nu ieşeau în afară, după care se trase înapoi să-şi studieze opera, cu degetele la bărbie. Semnele lăsate de capătul scândurilor, care arătau că fuseseră târâte, spuneau mai multe decât trebuia. Ieşi, iar bărbatul o auzi scotocind prin dulapuri timp de câteva secunde, apoi se întoarse, ţinând în mână un vas cu lac pentru lemn. Podelele cabanei fuseseră bine întreţinute. Stratul de lac era neted şi uniform, probabil că n-avea nici cinci ani. Franka se lăsă în genunchi şi începu să lăcuiască marginile scândurilor, pentru a acoperi porţiunile în care se deteriorase. După vreo două minute, nu se mai vedea că scândurile fuseseră deplasate.

— Asta e pentru când va veni Gestapoul. Dacă te găsesc aici, vom fi amândoi condamnaţi la moarte, iar eu n-am de gând să mă ascund după deget, spre deosebire de tine. N-o să vină cât e zăpada mare, ca acum, dar, odată ce se topeşte, o să înceapă să te caute. Cineva sigur ţi-a văzut paraşuta sau a auzit avionul din care te-ai paraşutat. Cu cât o ţii mai mult cu prefăcătoria asta ridicolă, cu atât mai mult ne pui în pericol. Dacă nu începi să ai încredere în mine, suntem morţi amândoi.

Şi cu asta ieşi din cameră.

Îl lăsă singur toată după-amiaza aceea posomorâtă. Pe fereastră intra

doar un firicel de lumină, iar uşa rămase închisă. Auzea zgomote din când în când, dar pe ea n-o mai văzu. Nu primise niciun răspuns – rămăsese doar cu şi mai multe întrebări. Nu avea ce face aici, imobilizat la pat. Durerea de la nivelul picioarelor era suportabilă acum, dar nu va fi în stare să plece pe picioarele lui săptămâni bune de-acum. Oare putea avea încredere în femeia asta? Oare chiar se dezisese de supunerea oarbă pe care le-o inculcaseră naziştii atâtor cetăţeni germani? Sau existau mai mulţi oameni asemenea Frankăi decât îşi imagina el? Ce ar fi oare dispusă să facă dacă se încredea într-adevăr în ea? Se simţea sub o presiune crescândă. Fiecare zi pe care o petrecea singur, imobilizat la pat, îl aducea cu un pas mai aproape de eşec şi nu era dispus să accepte aşa ceva. Îşi blestemă picioarele, îi blestemă pe nazişti, încercă să adoarmă, să scape cumva de perspectiva chinuitoare că ar putea să-şi rateze misiunea. Îşi muşcă pumnul aşa de tare, încât aproape că-i dădu sângele. Somnul îl ocolea. Nu exista nicio cale de evadare.

Ceasul cu cuc bătu ora şapte şi, după câteva secunde, uşa se deschise. Franka intră şi, când el se ridică în capul oaselor, îi puse tava în poală. El nu se atinse de mâncare, deşi avea senzaţia că moare de foame.

— *Fräulein*? Franka?

Afară vâjâia vântul.

— Ai poze cu familia ta? Ai vreo poză cu Fredi?

— Da, câteva.

— Poţi să mi le arăţi? N-am văzut nicio fotografie când am ieşit din cameră.

— Au fost şi poze cândva. Le-am dat jos cu câteva zile înainte să te găsesc.

— Le mai ai?

— Da.

Se făcu nevăzută şi reveni după un minut, cu două poze tocite în mână. I le întinse ca pe o pasăre rănită. El le prinse cu două degete. În prima fotografie apăreau ei patru, pozaţi împreună pe treptele casei lor, probabil. Franka era mai tânără, să fi avut vreo şaisprezece ani la momentul respectiv. Avea părul tuns scurt, buclat şi purta o rochie albă. Îl înconjura cu braţul pe tatăl ei, un bărbat arătos, solid, cu o barbă şatenă şi ochi în care i se citea zâmbetul. Mama ei avea părul lung şi blond, lăsat despletit pe umeri, un zâmbet luminos şi ochi care scânteiau chiar şi în fotografia veche, alb-negru. Ea îl înconjura cu braţele pe Fredi, care stătea cuibărit la pieptul ei. Părea să fi avut vreo opt ani. Braţele şi picioarele firave, slăbănoage i se ţeau prin tricou şi pantalonii scurţi. O privea

afectuos. Întoarse fotografia pe verso, să se uite la dată – iunie 1933. Franka îi întinse următoarea poză, făcută în faţa cabanei într-o zi călduroasă din vara anului 1935, doar cu ei trei. Fredi încă zâmbea, ţinut în braţe de tatăl lor, dar părea s-o facă numai pentru poză. Thomas se uita la fiul lui cu o expresie de adoraţie vădită. Franka era aşezată lângă ei, privind la aparat cu o expresie gravă, atipică pentru o fată de vârsta ei. Îi înapoie fotografiile.

— Mulţumesc că mi le-ai arătat.

Ea încuviinţă şi ieşi, luând fotografiile. Aproape terminase de mâncat carnea şi legumele pe care i le pregătise, când Franka reveni în cameră. Îşi adusese cu ea un scaun şi se aşeză în dreptul patului, aşteptându-l să termine de mâncat.

— Voiam să-ţi mulţumesc că mi-ai împărtăşit povestea ta aseară, îi spuse bărbatul odată ce termină de mâncat.

Luă o gură de apă, aşteptând un răspuns.

— A trecut multă vreme de când n-am mai vorbit despre familia mea. Mi-a redeschis nişte răni care de-abia începuseră să se vindece.

„Abţine-te. Las-o în pace. O să-ţi spună singură când va fi pregătită." Lăsă paharul pe tava pe care i-o adusese ea, înclinând din cap. Franka i-l luă şi ieşi, fără să mai spună altceva.

Câteva ore mai târziu, stătea în pat, ascultând cum vântul scutura ferestrele. Se întunecase, şi Franka veni să aprindă opaiţul de lângă pat. Se aşeză lângă el. Bărbatul nu spuse nimic, aşteptând ca ea să rupă tăcerea.

— Vreau să-ţi spun povestea până la capăt. M-am tot gândit şi m-am răzgândit, m-am întrebat ce-ar trebui să spun, ce-ar trebui să ascund şi dacă eşti într-adevăr cine cred eu că eşti. Dar apoi am avut o revelaţie. Mi-am dat seama că nu mai am nimic de pierdut. Dacă nu eşti cine cred eu că eşti şi voi plăti cu viaţa mea nenorocită pentru că-ţi spun povestea asta, atunci aşa să fie, dar eu nu mă mai cenzurez. Nu mai vreau. Nu-mi mai pasă. N-ai decât să mă omori. Tovarăşii tăi mi-au omorât tatăl. Ceilalţi i-au ucis pe aproape toţi aceia care mi-au fost dragi.

Era mult prea uşor să uite motivul pentru care se afla aici. Era mai bine să nu spună nimic, s-o lase să se destăinuie, dacă era aşa de hotărâtă s-o facă. Avea destule provizii încât să reziste o săptămână sau chiar mai mult. Dacă ea se hotăra să plece, putea supravieţui şi de unul singur. Nu era datoria lui s-o salveze pe femeia asta de demonii trecutului. Pur şi simplu nu era momentul să formeze legături sau să dea dovadă de sentimentalism.

În timp ce ea începea să vorbească, se lăsă pe spate. Vântul se potoli,

iar afară se întunecă de-a binelea. Încăperea era scăldată în lumina aurie răspândită de opaițul care ardea pe masă. Ea se uita în gol, ca și cum trecutul ar fi împresurat-o pretutindeni și ar fi fost de-ajuns să întindă mâna pentru a-l atinge.

O

Berlin era capitala țării și locul unde Hitler își avea reședința, dar era un oraș care acestuia nu-i plăcuse niciodată. Münchenul rămânea orașul lui de suflet. Vorbea adesea despre dragostea lui nemăsurată pentru locul în care sosise pe vremea când era un artist muritor de foame și desena ilustrate pe care le vindea pe străzi. Aici începuse revoluția național-socialistă, în 1923, cu așa-numitul Puci de la Berărie, eșuat – aici cadavrele celor uciși în ziua aceea fuseseră depuse în sarcofage imense de piatră, păzite de soldați SS cu chipuri parcă săpate în granit și îmbrăcați în uniforme negre. La München, Hitler și-a găsit primii adepți – soldați lăsați la vatră, oameni excluși și marginalizați într-o societate care rămăsese cu sechele în urma războiului. Pe vremea aceea, la începuturi, defilau îmbrăcați în paltoane și vindiacuri, neavând bani de uniforme. Numărul adepților lui a crescut, iar la doar câțiva ani după sosirea acolo s-a ales cu porecla de „Rege al Münchenului". Hitler n-a uitat niciodată lucrul ăsta. Münchenul era al lui.

În 1941, preluarea controlului de către naziști umbrise deja strălucirea și farmecul orașului. Era chiar mai greu să te sustragi drapelelor naziste omniprezente decât fusese la Freiburg. Bătăușii naziști preluaseră controlul asupra orașului, ca peste tot în țară, iar sentimentul de oprimare era la fel de apăsător ca o menghină. Dar n-au reușit totuși să înăbușe orice urmă de viață și frumusețe din locul acesta animat. Franka și-a găsit refugiul în artă, mergând regulat la concerte. Și-a găsit evadarea în muzică, ceea ce era în sine o formă de protest. Muzica trezea la viață acea parte a ființei ei la care naziștii nu puteau ajunge vreodată. Și-a găsit liniștea în această formă subtilă de protest, căci să te declari interesat de artă însemna să fii contra naziștilor fără a o afirma deschis. Hitler disprețuia dimensiunea intelectuală și aplecarea spre estetic. Să dovedești interes pentru astfel de lucruri era un semn de slăbiciune, în contrast cu duritatea și tăria de caracter impuse de doctrina nazistă. Sala de concerte oferea un loc de refugiu, și Franka simțea că devine una cu ceilalți oameni din sală când se lăsa inundată de elixirul muzicii.

Spitalul în care lucra era un loc unde găseai deopotrivă bucurie și spaimă, frumusețe și groază. Paturile erau pline de soldați veniți de pe

front, iar în rănile lor întrezărea un infern pe care nu şi l-ar fi închipuit niciodată până să înceapă războiul. Era înconjurată de tineri distruşi, al căror viitor fusese curmat de gloanţe şi bombe, rămaşi fără câte un ochi sau cu membrele amputate, cu feţele arse până la os, cu sângele băltind pe pardoseala de marmură. Ce risipă! Veghea la patul câte unui băiat care nu-şi dorea decât ca Franka să-l ţină de mână şi să-i zâmbească. Îi arătau poze cu soţiile şi iubitele lor, care veneau să-i viziteze cu flori şi cu ochii umezi. Să treacă de la un pat la altul, să le stea alături îi umplea fiinţa de o bucurie pe care n-ar fi crezut-o cu putinţă. Soldaţii aceia aprindeau parcă o lumină în întunericul din sufletul ei. Uneori vorbeau despre Reich şi despre speranţele lor pentru viitor, odată ce se va fi dobândit victoria finală. Cu dinţii sparţi, cu buzele sfârtecate, vorbeau despre gloria neasemuită de pe câmpul de luptă. Loialitatea lor faţă de regimul care le distrusese viaţa era de neclintit. Foarte puţini dintre ei îşi dădeau seama că fuseseră înghiţiţi de vii şi scuipaţi apoi în slujba unei minciuni. Puţini păreau să înţeleagă că vor deveni personajul negativ de îndată ce se va scrie acest capitol al istoriei. Au rămas convinşi că fac ceea ce trebuie, până în ultimul ceas. Franka nu se îndura să le spună contrarul. Ar fi fost cel mai crud lucru cu putinţă.

Hans Scholl purta uniforma cenuşie a Wehrmachtului, dar cu o charismă şi o vioiciune rar întâlnite în perioada aceea. Era cu un an mai tânăr decât ea, avea părul blond-închis şi un chip care şi-ar fi găsit locul în filmele care-i plăceau la nebunie. Celelalte asistente îşi dădeau coate când trecea ţanţoş pe lângă ele. Era student la Medicină. Când intra într-o încăpere nu schiţa salutul nazist, ci îţi întindea mâna. A invitat-o în oraş la veo treizeci de secunde după ce a întâlnit-o prima dată. Dezarmată de farmecul lui, Franka a acceptat aproape pe loc. În seara următoare, au mers la un concert împreună. A luat-o de mână în timpul acordurilor răsunătoare ale *Simfoniei a V-a* de Beethoven, iar ea a înţeles că Hans era altfel decât ceilalţi. A înţeles că era ca ea. Luna scânteia deasupra oraşului în noaptea aceea şi au rămas în parc după concert, sorbind vin roşu în căldura verii. Aproape că era de-ajuns ca să uiţi de toate. Hans o făcea să râdă, o făcea să se simtă frumoasă. Ochii lui străluceau în lumina argintie. Tirania şi teroarea erau uitate. Durerile din trecut au dispărut. Şi a înţeles că se înfiripase ceva.

Hans era originar din Ulm, un orăşel pe care îşi amintea că-l vizitase când era mică, aflat la aproximativ 160 de kilometri de München.

Povestea adesea despre familia lui. Tatăl său era un demnitar şi om de afaceri local, precum şi un critic acerb al Partidului Nazist, care fusese arestat de Gestapo din pricina ideilor lui periculoase. Pomenea adesea de fraţii lui, mai ales de sora lui mai mică, Sophie, care avea să înceapă şi ea facultatea în anul următor. Făcuse parte din organizaţia Tineretul hitlerist. Ar fi trebuit să fie o figură marcantă în cadrul mişcării – şi totuşi nu purta insigna nazistă şi avea o atitudine evazivă când venea vorba de regim, grăbindu-se să schimbe subiectul. În schimb, i-a împărtăşit poveşti pe care le auzise de la alţi soldaţi, care fuseseră trimişi pe front, în Polonia. Vorbea despre libertate şi drepturi cetăţeneşti cu o înflăcărare şi o vehemenţă care-i i-au risipit orice îndoială despre adevăratele lui convingeri. Când era cu el, avea un sentiment de eliberare. Era o persoană cu care putea discuta despre artă şi politică şi care era de acord cu ea că uneltirile regimului nazist aveau să ducă, în cele din urmă, la distrugerea poporului german. Câteva dintre celelalte asistente nu i-au mai vorbit după ce au aflat că erau împreună.

La sfârşitul verii lui 1941, Hans a invitat-o la o întâlnire cu un grup de prieteni de-ai lui. Teoretic, i-a spus, se întâlneau să discute filosofie. De fapt se întâlneau să-şi descarce frustrările politice. Întâlnirea a avut loc nu la vreun bar, ci în biroul unei case particulare. Pe masă erau înşirate cești de cafea şi pahare de bere, precum şi teancuri de hârtii şi cărţi. Hans le-a prezentat-o pe Franka prietenilor lui, Willi şi Christoph, şi a fost invitată să ia loc la masă, alături de încă vreo câteva persoane. Toţi erau studenţi şi mai tineri decât ea, cu excepţia gazdei, domnul doctor Schmorell, al cărui fiu, Alex, şedea lângă el. După ce s-a prezentat toată lumea, Hans a început să vorbească.

— Am auzit cu toţii poveştile de pe front. Eu şi Franka vedem zi de zi la spital victimele pe care le face acest război inutil în rândul germanilor.

Bărbaţii au tras cu ochiul la Franka, înainte de a-şi întoarce din nou privirea spre Hans.

— Chiar ieri am primit veşti de la un prieten de încredere, care a văzut cu ochii lui cum erau mânaţi polonezii şi ruşii în lagăre de concentrare pe frontul de est, spre a fi executaţi sau munciţi ca sclavii, până îşi dau duhul.

Senzaţia de evadare era copleşitoare, aproape c-o lua cu ameţeală. Franka nu mai auzise pe nimeni în afară de tatăl ei vorbind astfel. Nici măcar Hans nu fusese atât de deschis cu ea până atunci. Parcă se aprinsese un foc înăuntrul ei.

— Fetele sunt adunate, interveni Willi, şi trimise la bordeluri împotriva voinţei lor, pentru a le oferi servicii noilor lor stăpâni din SS. Nu e vorba

doar de subjugarea unui popor. Vorbim de viol și crimă la o scară monumentală. Vorbim de orori aproape fără precedent – și sunt comise în numele nostru.

Cristoph s-a ridicat.

— Modul în care e tratată populația din teritoriile ocupate este unul abominabil, mult mai rău decât modul în care regimul își tratează propriii cetățeni. Întrebarea care se pune e următoarea: Acționăm? Putem să stăm cu mâinile în sân în timp ce se întâmplă așa ceva? E foarte frumos să ședem în jurul mesei și să dăm glas unor idei pentru care am putea ajunge cu toții la închisoare, dacă ar fi descoperite.

S-a întors spre Franka, dându-i senzația că era în bătaia reflectoarelor.

— Franka, Hans ne-a povestit ce i-au făcut naziștii fratelui tău. Ai suferit cumplit din cauza lor.

Toată lumea aștepta s-o audă spunând ceva, dar Franka nu se simțea în stare să vorbească. Doar lui Hans îi povestise ce se întâmplase cu Fredi, vorbind poticnit, fără să dezvăluie durerea profundă pe care o simțea, și nu se simțea pregătită să împărtășească povestea cu acești necunoscuți, deși aveau aceleași convingeri.

— Nu mă simt pregătită să vorbesc despre asta în momentul de față, dar o să spun doar atât, naziștii distrug, sau încearcă să distrugă, tot ce a fost cândva pur și nobil în minunata noastră țară. Întrebi dacă ar trebui să facem ceva? Răspunsul meu fără echivoc este da. Avem datoria morală s-o facem.

— Dar ce putem face? întrebă Willi. Dacă avem obligația morală să facem ceva, ca germani loiali, ce-ar trebui să facem? Cu siguranță nu putem înfrunta armata. Nu suntem asasini, nici agitatori. Nu suntem tirani sau adepți ai forței, cum sunt naziștii.

— Ne folosim de punctele noastre forte, îi spuse Hans. Ne punem ideile pe hârtie și răspândim adevărul din perspectiva noastră. Naziștii se grăbesc să-și afirme puterea și faptul că imperiul pe care-l clădesc va dăinui o mie de ani, dar le e așa de teamă de propriul popor, încât reprimă fără drept de apel orice critică. Un singur lucru îi îngrozește: adevărul. Dacă putem răspândi adevărul în rândul oamenilor – despre ororile pe care le comit naziștii în numele lor –, vom câștiga. Evreii care au mai rămas în orașele noastre sunt identificați printr-o stea galbenă, dar unde sunt ceilalți? Acum știm. Noi știm, dar cei mai mulți oameni nu știu sau se prefac că nu știu. Dacă îi putem sili pe germani să înfrunte adevărul, avem șansa de a produce o schimbare reală, pe termen lung. Trebuie să fim conștiința Germaniei. Trebuie să vorbim în numele evreilor, al

homosexualilor, al clerului şi al celorlalţi duşmani ai poporului care au fost făcuţi să dispară. Trebuie să le arătăm compatrioţilor noştri şi lumii întregi că unii germani sunt revoltaţi de acţiunile naziştilor şi le cer să pună capăt acestor orori.

Dezbaterea politică a mai durat câteva ore, până când Franka a plecat acasă, epuizată. Cuvintele pe care le auzise în timpul întâlnirii i s-au învârtit în minte zile întregi după aceea, înecând propaganda nazistă care altfel i-ar fi dominat viaţa de zi cu zi.

Parcurgerea tuturor paşilor necesari pentru a pune în practică aceste idei le-a luat destul de mult timp. Sub regimul nazist, obiectele necesare pentru îndeplinirea misiunii, adică maşinile de scris, hârtia şi un copiator, erau greu de obţinut fără a trezi suspiciuni. Hans a găsit un loc în care să poată ţine echipamentul de care făcuseră rost şi au început să lucreze la o schiţă a manifestelor. Au elaborat o pledoarie de bun simţ, care a fost rafinată pe parcursul întâlnirilor lor regulate.

S-au autointitulat Trandafirul Alb, iar prima distribuire a manifestelor a fost programată să aibă loc câteva luni mai târziu, în vara lui 1942. Nu existau reguli sau un regulament prestabilit privind întâlnirile ori modul de aderare la Trandafirul Alb. Nu a fost elaborată nicio listă oficială a membrilor şi nimănui nu i s-a cerut să păstreze secretul sau să jure cu mâna pe Biblie la intrarea în grupare. S-a înţeles tacit că Hans era liderul mişcării şi, ca urmare, lui îi reveneau deciziile asupra direcţiei în care se îndrepta organizaţia. Noii membri erau recrutaţi, întotdeauna cu aprobarea celor deja existenţi, mai curând pe baza intuiţiei decât din alte considerente. Dacă un informator al Gestapoului se infiltra între ei, riscau să fie arestaţi şi închişi cu toţii, sau chiar mai rău. Simţeau apăsarea jugului nazist, dar continuau să râdă şi să se bucure de viaţă. Erau încă tineri.

Niciuna dintre activităţile mişcării nu avea legătură cu spaţiul universităţii, pe care o frecventau cei mai mulţi dintre ei. Gruparea era o insulă într-un ocean de adepţi loiali ai nazismului, şi membrii ei refuzau să ia parte la activităţile studenţeşti, desfăşurate exclusiv cu aprobarea sau cu sprijinul regimului.

Franka şi Hans îşi petreceau acum tot timpul liber împreună. Viaţa lor nu se reducea la activităţile politice din cadrul Trandafirului Alb. Mai aveau timp să fie tineri şi îndrăgostiţi, în ciuda faptului că Germania se afunda

din ce în ce mai mult în prăpastie.

În aprilie 1942, cu câteva săptămâni înainte de prima operaţiune de diseminare a manifestelor, Franka şi Hans se plimbau ţinându-se de mână pe malul râului. Alte cupluri treceau agale pe lângă ei. Unii erau adolescenţi, alţi erau soţi, cu copiii zburdând ceva mai în faţă, dar nu păreau foarte diferiţi de Franka şi Hans. Au trecut pe lângă o pereche de bătrânei aşezaţi pe o bancă, ce admirau asfinţitul cu expresii de mulţumire pe chipurile ridate.

— Crezi că aşa o să stăm şi noi peste vreo cincizeci de ani?

A rostit-o pe ton de glumă, deşi întrebarea nu era pusă la întâmplare.

— Desigur, îi răspunse Hans. Nu-mi imaginez că mi-aş putea dori vreodată să fiu cu altcineva.

Franka a dat să spună ceva, dar el a continuat:

— Într-un fel sunt invidios pe alte cupluri. Par să ignore ororile din jurul lor. Îmi imaginez că e o fericire, cumva, să te poţi desprinde aşa de toate.

— Tu n-ai putea niciodată să faci aşa ceva, Hans. Nu-ţi stă în fire. Şi de-asta te iubesc atât de mult.

— De-asta şi pentru că sunt extraordinar de arătos, nu-i aşa?

— N-am vrut să încep cu asta. Nu cumva să par prea superficială.

— E prea târziu, mi-am dat seama.

— Te comporţi altfel când suntem doar noi doi, îi spuse Franka. Eşti mai relaxat.

— Tu mă vezi cum sunt cu adevărat, Franka – cum mi-aş dori să fiu tot timpul.

S-a uitat în jur, să se asigure că nu-i auzea nimeni, apoi a continuat:

— Tu mă vezi aşa cum voi fi toată viaţa, odată ce flagelul nazismului va fi învins pe veci. Asta e tot ce-mi doresc – să duc o viaţă liniştită, modestă, în care să pot fi eu însumi, alături de tine.

Franka l-a crezut. A crezut fiecare cuvânt rostit de el.

Manifestul avea circa opt sute de cuvinte. Franka îl studia cu aviditate, aşa cum devorează un om hămesit hrana. Privirea îi poposea mereu asupra celei de-a treia propoziţii, care suna astfel: „Cine dintre noi îşi poate închipui ruşinea pe care o vom simţi noi şi copiii noştri când ni se vor deschide ochii, iar crimele oribile, ce întrec orice măsură, vor ieşi la lumină?" Mai departe, cei care se revendicau din tradiţia creştinismului german erau îndemnaţi să adopte „o rezistenţă pasivă – rezistenţă

oriunde v-aţi afla, spre a preveni înaintarea acestei maşinării de război aflate în slujba ateismului, înainte să fie prea târziu". Pagina se încheia cu o poezie despre libertate, urmată de recomandarea de a da mai departe mesajul şi de a-l copia de cât mai multe ori. În capul paginii era scris titlul: „Manifestul Trandafirului Alb".

Frankăi i-a revenit misiunea de a distribui o parte din miile de manifeste pe care le tipăriseră. S-a întors cu trenul la Freiburg, cu pliantele subversive în valiză. Erau îndeajuns de compromiţătoare încât risca să fie executată. Bucuria pe care o simţea de obicei când se întorcea acasă a lăsat locul agitaţiei, dar drumul a decurs fără probleme. Odată întoarsă la Freiburg, a trimis pliantele prin poştă, la toate adresele din lista pe care o avea cu ea. Poşta funcţiona la fel de bine şi la München, dar autorităţilor n-aveau să reuşească să identifice punctul de origine al Trandafirului Alb, dacă scrisorile erau trimise de la Freiburg, Berlin, Hamburg, Köln şi Viena. Franka s-a întors triumfătoare după câteva zile. Niciunul dintre ei nu fusese prins. A urmat o nouă serie de manifeste, şi apoi încă două. Au aplicat acelaşi procedeu, şi-au luat aceleaşi precauţii. Mii de manifeste ale Trandafirului Alb au fost răspândite pe tot cuprinsul Germaniei. Autorităţile n-au recunoscut faptul c-ar fi avut vreun impact, dar în curând Franka a început să audă oamenii şuşotind în campus şi în alte părţi ale oraşului. Se vorbea despre tezele Trandafirului Alb. Efervescenţa pe care speraseră s-o stârnească membrii grupării se pornise. Foile bătute la maşină erau transmise din mână în mână, lăsând în urmă entuziasm şi nelinişte. Cititorii erau uluiţi de conţinutul pliantelor. Unii reacţionau cu dezgust, alţii cu uimire sau neîncredere. O undă s-a propagat de la München pe tot cuprinsul ţării. Mai multe persoane au mers cu pliantele la Gestapo – la urma urmelor, cel mai bine era să semnalezi imediat aşa ceva. N-avea rost să laşi pe altcineva să-şi asume meritul de a fi raportat primirea unor astfel de mesaje subversive. Gestapoul a început să-i caute pe autorii manifestelor, dar n-a reuşit să dea de urma membrilor Trandafirului Alb. Hans era hotărât, acesta era doar începutul.

Franka a cunoscut-o pe sora mai mică a lui Hans, Sophie, după ce aceasta s-a înscris la universitate, în mai 1942. Fata s-a mutat cu fratele ei. A fost stingheritor la început. Franka se obişnuise ca ei doi să aibă o oarecare intimitate, iar prezenţa surorii mai mici a lui Hans spulbera uneori asta. Dar era o persoană plăcută şi generoasă – chiar dacă un pic prea serioasă. Hans nu venise niciodată cu ideea ca ea să se alăture grupării. Considera că e mai bine să-şi ascundă de ea activităţile ilegale,

dar în scurt timp Sophie a descoperit o parte din pliantele ascunse în apartamentul în care locuiau. A cerut să fie lăsată să li se alăture. Franka a ajutat-o să-l convingă pe Hans. Se simţea inspirată de curajul lui Sophie şi de hotărârea ei lucidă de a apăra ceea ce considera că e drept. Toate acestea erau molipsitoare.

Orice refuz ar fi fost zadarnic şi, după câteva zile de împotriviri, Hans s-a dat bătut. În câteva săptămâni, Sophie ocupa o poziţie egală cu cea a lui Hans la cârma grupării. A preluat cu totul frâiele organizaţiei în perioada în care Hans, Alex şi Willi au fost trimişi pe frontul rusesc alături de unităţile lor, la sfârşitul verii.

Franka a continuat să lucreze la spital, ascunzându-şi activităţile subversive de toată lumea, cu excepţia câtorva confidenţi foarte apropiaţi. Relaţiile ei cu colegii şi cunoştinţele erau impregnate de îndoială şi suspiciune. Studia fiecare cuvânt pe care-l rosteau, fiecare gest pe care-l făceau. Nu putea avea încredere în nimeni. Şi, izolată astfel, simţea şi mai acut absenţa lui Hans din viaţa ei. În scrisorile pe care i le trimitea regulat, chiar şi codificate şi fără efuziuni, făcea referire la activităţile lor din cadrul grupării ca la „proiectul de construcţie". Avea multe să-i spună. Întreruperă temporar tipărirea manifestelor, în aşteptarea întoarcerii lor, dar activitatea continua. Fondaseră o filială a grupării la Hamburg, pentru a ajuta la diseminarea pliantelor. Încheia fiecare scrisoare adresată lui Hans cu un paragraf în care vorbea doar despre ea, doar despre ei doi. Orice s-ar fi întâmplat, voia ca el să ştie că se gândea la el în fiecare zi, în fiecare ceas, şi că număra zilele până când avea să se întoarcă teafăr şi nevătămat. Ştia că existau anumite lucruri pe care naziştii n-aveau să le cenzureze în scrisorile adresate soldaţilor de pe front.

Tatăl ei nu s-a mai întors la cabană în vara aceea. Ar fi fost prea dureros pentru el. A vizitat-o la München de Crăciun, o umbră a omului care fusese înainte să-l distrugă naziştii. Pe postul lui de la fabrică fusese numit un nazist local, având jumătate din vârsta lui. I se dăduse o slujbă umilă şi se gândea să iasă la pensie anticipat. Tatăl şi fiica s-au regăsit în gară, pe peron. Era nebărbierit, palid şi mirosea a whisky. Au luat cina în oraş, dar niciunul n-a vorbit prea mult, temându-se fiecare de ce-ar fi putut spune celălalt. Făceau plimbări lungi prin oraş, trecând pe lângă molozul rămas în urma clădirilor bombardate, care se tot înmulţeau, şi pe lângă adăposturile antiaeriene, care începeau să apară peste tot. Vorbeau despre zilele de odinioară, despre vremurile fericite petrecute la cabană şi despre mama Frankăi. Şi atât. De-abia dacă pomeneau de Fredi. Ar fi fost prea dureros. Era ceva care-i secătuise deja. Nu mai aveau energie.

S-a despărţit de tatăl ei la gară noaptea târziu, în acea duminică din ianuarie. Au podidit-o din nou lacrimile când l-a îmbrăţişat.

— O să te descurci? îl întrebă, desprinzându-se de el.

— Sigur, îi răspunse Thomas, dar în ochii lui se citea alt răspuns.

— Ai fi dispus să te muţi aici?

— Nu, mulţumesc. O să rămân la Freiburg, unde e serviciul meu, unde sunt mama şi fratele tău. Încă merg la mormântul ei aproape zi de zi. Mi-aş dori doar să am unde să-l pot vizita şi pe el. N-o să aflăm niciodată ce-au făcut animalele alea cu trupul lui.

Tatăl ei a cedat în momentul acela pe peron şi l-au podidit lacrimile. Franka s-a oferit să stea cu el, să se întoarcă temporar la Freiburg, l-a întrebat din nou dacă n-ar vrea să rămână, dar Thomas a refuzat. S-au aşezat pe o bancă, aşteptând trenul, îmbrăţişându-se până când a sosit într-un final trenul şi şi-au luat rămas-bun.

Când Hans s-a întors acasă de pe frontul rusesc, era mai hotărât ca oricând să răspândească ideile Trandafirului Alb. În timpul petrecut ca medic pe front, văzuse cu ochii lui cum soldaţii germani îşi pierduseră orice urmă de comportament cavaleresc, milă sau omenie. Ofiţerii de carieră, care odinioară respectau un cod strict al onoarei, îmbrăţişaseră acum pe deplin dogma nazistă cu privire la rasă, care mâna deopotrivă forţele armate ale Wehrmachtului şi SS-ului. Războiul de pe frontul de est era prezentat drept o cruciadă de apărare împotriva comunismului, dar Hans i-a spus că, de fapt, era o stratagemă prin care urmăreau să obţină spaţiul vital pe care îl promisese Hitler poporului german. Adevărata cruciadă era împotriva evreilor. Hans stătuse de vorbă cu zeci de soldaţi care asistaseră la masacrarea a mii de evrei din rândul civililor, aliniaţi pe marginea unor gropi comune în care sfârşeau împuşcaţi. Ceea ce văzuse acolo îl schimbase profund. În prima noapte după întoarcere, în timp ce tremura în pat lângă ea, Franka l-a ţinut strâns în braţe.

Ziarele erau pline de articole despre victorii eroice asupra hoardelor comuniste de pe frontul de est. Ruşii erau caricaturizaţi în chip de animale, prezentaţi dispreţuitor drept o specie subumană, ignorantă, care nu merita să trăiască. Doar evreii erau o formă de viaţă mai involuată. Doar ei erau într-un stadiu şi mai animalic pe scara evoluţiei, inferiori ruşilor, pe care neînfricaţii soldaţi arieni aveau să-i înfrângă cu uşurinţă. Bătălia de la Stalingrad a spulberat ideea că naziştii erau invincibili. Membrii Trandafirului Alb au sesizat acest lucru. Hitler a refuzat să dea ordinul de retragere, condamnându-şi soldaţii la moarte într-un oraş îngheţat, la 1 600 de kilometri de casă. Armata a 6-a germană a fost

anihilată. Conform rapoartelor oficiale, sutele de mii de soldaţi care muriseră acolo erau eroi, iar jertfa lor avea să poarte Reichul spre mari victorii viitoare. Membrii Trandafirului Alb nu s-au lăsat amăgiţi. Ştiau că victoria naziştilor nu mai era asigurată şi că, pentru prima dată, Germania privea în faţă înfrângerea, înfruntându-i ochii cenuşii şi reci. Hitler avusese parte de prima înfrângere importantă. Trandafirul Alb nu putea rata o asemenea ocazie.

În ziare abundau ştirile despre modul în care sancţiona regimul orice gest de opoziţie, oricât de mărunt. Un bărbat a fost condamnat la moarte pentru că declarase că Hitler ar trebui ucis deoarece permisese ca atâţia soldaţi germani să moară. Gestapoul a decapitat un chelner pentru că râsese de Führer şi a executat un om de afaceri pentru că îndrăznise să declare cu voce tare că războiul luase o turnură periculoasă pentru germani. La Berlin, cincizeci de persoane au fost executate pentru că le transmiseseră informaţii sensibile ruşilor, incident care ulterior a primit numele de Afacerea Orchestra Roşie[11]. Bărbaţii implicaţi nu au fost executaţi prin ghilotinare – metoda oficială de execuţie în timpul regimului nazist. Au fost atârnaţi de nişte cârlige de abator şi lăsaţi să moară în chinuri. Femeile, care fuseseră condamnate la închisoare pe viaţă de tribunale, au fost executate prin ghilotinare la ordinul direct al lui Hitler.

Mai multe cunoştinţe de-ale Frankăi fuseseră arestate de Gestapo pentru cine ştie ce comentariu care le scăpase într-un moment de neatenţie sau pentru că scriseseră ceva ce n-ar fi trebuit în vreo scrisoare. Menghina în care ţineau naziştii Germania se strângea din ce în ce mai tare, deşi sfârşitul lor era aproape. Cumva, Trandafirul Alb a reuşit să se strecoare printre tentaculele răsfirate ale Gestapoului, dar cu toţii se simţeau sub presiune din cauza activităţii lor clandestine. Franka se simţea urmărită permanent de teama arestării. Cu toţii se simţeau astfel, dar asta nu făcea decât să-i îndârjească şi mai tare. Nu s-a pus problema s-o lase mai moale. Asta ar fi fost totuna cu a se da bătuţi.

Au elaborat şi au tipărit noi manifeste. Franka şi-a jucat încă o dată rolul. În baia din trenul spre Köln, unde mergea să distribuie un nou rând de pliante, citea ultimul manifest.

„Nu vom tăcea", se spunea în manifest. „Noi suntem glasul conştiinţei care vă mustră. Nu vă vom lăsa în pace!"

Mii de exemplare au fost expediate pe tot cuprinsul Germaniei.

Entuziasmul pe care-l simţea cândva fusese înlocuit de groază la gândul că va fi prinsă. De bună seamă era doar o chestiune de timp.

Întrebarea era cine va capitula întâi, Trandafirul Alb sau regimul. Balanţa războiului nu mai înclina în favoarea naziştilor – Bătălia de la Stalingrad şi înfrângerile suferite de atunci o dovediseră –, dar Gestapoul era mai de temut ca oricând. De câteva săptămâni se înfiripase în mintea ei gândul de a părăsi gruparea. În trenul cu care se întorcea la München s-a hotărât să facă o pauză, să plece o vreme şi să-i convingă şi pe Hans şi Sophie să facă acelaşi lucru. Acţionau cu o nesăbuinţă care avea să-i coste viaţa. Părea singura opţiune logică. Dar să le spună lucrul ăsta avea să fie partea cea mai dificilă. Hans şi ceilalţi demaraseră o campanie de graffiti pe zidurile Universităţii din München, acoperind zidurile şi străzile din jurul universităţii vechi cu sloganuri contra lui Hitler, scrise cu smoală. Întreceau măsura.

Era februarie 1943. Aliaţii îşi întrerupseseră timp de o noapte bombardamentele neobosite. Franka s-a furişat pe străzi, pe întuneric, până la atelierul unde tipăreau pliantele subversive. A bătut la uşă, dându-le semnalul secret. Willi i-a deschis şi a întâmpinat-o cu un sărut pe obraz. Sophie era aşezată la un birou dintr-un colţ al încăperii, scriind ceva. Hans opera matriţa, cu mânecile suflecate, roşu la faţă şi transpirat.

— Putem să stăm puţin de vorbă, Hans?

El a încuviinţat şi i-a făcut semn lui Alex să-i ia locul. Franka l-a condus în camera din spate şi s-au aşezat.

— Vreau să vă opriţi, îi spuse.

— Ce tot spui?

— Gestapoul e din ce în ce mai aproape, şi o ştii şi tu. Au luat la întrebări pe toată lumea din universitate. Ştiu că baza noastră de operaţiuni e aici. Ne vor găsi, e doar o chestiune de timp. Poate că e momentul să ne oprim, cât mai suntem cu toţii în viaţă. Nu poţi ajuta cu nimic mişcarea de rezistenţă dacă eşti mort.

Lui Hans îi tremura mâna când a luat cana de cafea.

— Nu putem să ne oprim, nu acum, când am atras atenţia întregii naţiuni. Poate că Gestapoul se apropie, dar asta nu face decât ca miza să fie şi mai importantă. Avem o bază de care trebuie să ne folosim cât de mult putem. Nimeni n-a mai avut ocazia să facă ceea ce facem noi. Nu putem irosi aşa ceva. Exact asta îşi doresc naziştii.

— Toată lumea admiră ce aţi făcut.

— Ce am făcut cu toţii. Ne-am jucat cu toţii rolul, inclusiv tu, Franka.

— Desigur, mulţumesc. Sunt mândră că am avut o contribuţie la asta, oricât de măruntă, dar ce putem îndeplini dacă suntem ucişi sau ajungem la închisoare?

— Crezi că eu nu sunt conştient de riscuri? Şi un copil ştie că oricine critică regimul e ca şi mort. Dar asta nu înseamnă că e şi mai mare nevoie de noi? Nu amplifică importanţa a ceea ce facem? Suntem singurii oameni care răspândesc ideea libertăţii într-o ţară care are nevoie de ea mai mult decât de orice. Hrănim minţile înfometate ale maselor. Dacă noi dispărem, cu noi va dispărea şi visul unei naţiuni mai bune.

— Chiar crezi că poţi doborî cel mai puternic regim din Europa cu câteva manifeste?

— Înţelegi câtuşi de puţin ce încercăm să facem aici?

— Sigur că da…

— Nu cred că putem schimba nimic de unii singuri. Putem aduce o schimbare doar dacă întregul popor german ni se alătură împotriva naziştilor. Despre asta e vorba. Despre asta a fost vorba dintotdeauna – despre răspândirea ideii de libertate şi sădirea adevărului în minţile oamenilor.

— Nu vreau să te văd murind, Hans. Te iubesc.

— Şi eu te iubesc, Franka, dar misiunea asta e mai importantă decât noi doi. Stârnim o disonanţă care ar putea răsturna cel mai mare rău care a afectat vreodată ţara noastră, sau poate chiar lumea întreagă.

— Nu poţi doar să te opreşti pentru o vreme?

— Nu acum. Poate că Gestapoul se apropie, şi poate că voi muri în curând, dar istoria nu mă va ierta dacă nu profit de această ocazie care ni s-a oferit. Şi cum aş putea să-mi las sora să facă treaba asta de una singură? Doar ai văzut-o. E chiar mai înflăcărată decât mine în privinţa asta. Există o singură direcţie pentru mine şi pentru Trandafirul Alb – înainte.

— S-ar părea că nimic din ce-ţi spun nu te-ar putea face să te răzgândeşti.

Ochii lui injectaţi au rămas netulburaţi.

— Promite-mi măcar că vei fi precaut.

El s-a ridicat s-o îmbrăţişeze. Franka l-a strâns la piept şi l-a sărutat pentru ultima dată. A condus-o spre ieşire, în timp ce toţi ceilalţi i-au urat noapte bună, apoi a închis uşa în urma ei.

Hans şi Sophie au fost arestaţi la Universitatea din München la 18 februarie 1943. Un om bun la toate, promovat de nazişti, membru al unui Batalion de asalt în timpul liber, i-a văzut aruncând manifeste de la balcon, ca pe confetti. Gestapoul îl instruise să pândească şi mai atent ca de obicei orice activitate suspectă. Probabil că ziua în care i-a văzut pe cei doi studenţi azvârlind manifestele subversive de la balcon a fost cea mai

fericită din viaţa lui. I-a arestat personal, fără îndoială entuziasmat, cu gândul la avansarea iminentă şi la recompensa bănească la care în mod sigur putea spera. Hans şi Sophie au fost duşi la sediul Gestapoului, în incinta Palatului Wittelsbach, fostul palat regal al monarhilor Bavariei, în centrul oraşului. Au fost acuzaţi de înaltă trădare, acţiuni violente de răsturnare a regimului, subminarea doctrinei naţional-socialiste şi înfrângerea propriei armate în vreme de război. Christoph a fost arestat câteva ore mai târziu. Gestapoul a găsit în apartamentele lor toate dovezile pe care şi le-ar fi putut dori, iar procesul avea să fie o mascaradă.

Vestea că Hans şi Sophie fuseseră arestaţi s-a răspândit în întreg campusul. Franka era de gardă în seara când a venit Willi să-i spună. A plâns toată noaptea. Nu se puteau aştepta la milă, doar la răzbunare, şi era numai o chestiune de timp până când Gestapoul avea să vină şi după ei. A doua zi, ziarele au scris despre arestarea studenţilor trădători. În editorial, redactorul îşi exprima speranţa că justiţia îşi va face prompt datoria, şi aşa s-a şi întâmplat. Roland Freisler, renumitul judecător-şef al Tribunalului Popular, care judeca doar cazuri de trădare şi acţiuni subversive, a fost chemat de la Berlin. Procesul a început patru zile mai târziu, la 22 februarie. Franka aştepta, împreună cu ceilalţi membri, rugându-se ca acesta să arate o brumă de indulgenţă. Procesul a durat doar câteva ore. Hans, Sophie şi Christoph au fost declaraţi vinovaţi şi condamnaţi la moarte. Au fost transportaţi de la tribunal la închisoare şi ghilotinaţi. Soţia lui Christoph, care era internată în spital la momentul respectiv, n-a aflat decât după câteva zile că fusese executat. Părinţii lui Hans şi Sophie, care asistaseră la proces, s-au întors la Ulm după ce s-a dat verdictul, cu intenţia de a reveni după câteva zile, să-şi revadă copiii. Nu li s-a spus că fiul şi fiica lor urmau să fie executaţi chiar în aceeaşi zi.

Franka se afla în apartamentul ei când Gestapoul a venit s-o aresteze, câteva săptămâni mai târziu. Procesul ei a fost programat pentru luna aprilie, când urmau să fie judecaţi şi alţi membri – panica ce-i cuprinsese pe naziști în urma primei arestări părea să se fi potolit. Interogatoriul la care a supus-o Gestapoul a fost mai blând decât îşi imaginase. Şi-a dat seama după câteva minute că-şi închipuiau că e prea delicată, prea frumuşică şi prea feminină ca să fi avut ceva de-a face cu o organizaţie atât de condamnabilă precum Trandafirul Alb. S-ar fi zis că anchetatorii îşi formaseră deja o părere în privinţa ei şi nu trebuia decât să le cânte în strună. Ştiau că Hans şi Sophie fuseseră forţele călăuzitoare ale mişcării, iar Willi, Christoph şi Alex acţionaseră ca secunzi ai lor. Tot ce doreau era ca Franka să valideze povestea pe care şi-o formulaseră deja în privinţa

mişcării şi a rolului ei de prietenă cu inima îndoită a liderului, fata ariană de bună credinţă care fusese atrasă pe căi greşite de nişte disidenţi trădători. Rolul ei părea vital în naraţiunea pe care naţional-socialiştii încercau s-o brodeze pentru publicul german, deopotrivă şocat şi fascinat. Avocatului angajat de tatăl ei nu-i venea a crede ce noroc avuseseră.

— Mă îndoiesc c-ar fi atât de îngăduitori cu tine dacă n-ai fi atât de frumoasă, îi spuse.

— Tot ce contează e să scapi cu viaţă, îi spuse tatăl ei. Spune-le orice vor să audă ca să scapi cu viaţă. Leapădă-te de organizaţie. Salvează-te.

Franka voia să susţină cauza, voia să declare în faţa instanţei că era mândră de ceea ce făcuseră şi că Hitler era trădătorul asasin.

— Cum pot să mă dezic de prietenii mei? Aş întoarce spatele tuturor lucrurilor în care cred. Cum aş putea să mai trăiesc cu mine însămi?

— N-o face de dragul tău. Fă-o pentru mine. Am nevoie de tine, mai mult ca oricând. Nu mă părăsi. Supravieţuieşte. De dragul meu.

Aşa că asta a făcut. S-a dezis de Trandafirul Alb în faţa instanţei, declarând că fusese atrasă pe căi greşite de revoluţionarul periculos care se dovedise a fi iubitul ei. Îşi simţea inima o rană în piept şi, cu fiecare lepădare, se jupuia din ce în ce mai tare. Tatăl ei îi i-a zâmbit din sala de judecată, ridicând încurajator degetul mare în timp ce ea îşi declara loialitatea faţă de Reich. S-a gândit la Hans şi la ultimul discurs înălţător în cinstea libertăţii, pe care îl ţinuse în aceeaşi sală de judecată. Dar, după cum spusese şi tatăl ei, Hans murise, şi Trandafirul Alb pierise odată cu el. Nu era nevoie să moară şi ea odată cu ei. Aşa că a trădat toate lucrurile în care credea, pentru a-i fi alături, ca să nu rămână singur. Franka a fost condamnată la şase luni de închisoare. Judecătorul şi-a declarat speranţa că asta îi va da răgazul să reflecteze la tovărăşiile pe care şi le alege şi că, odată eliberată, ar trebui să-şi facă datoria, căsătorindu-se cu un slujbaş loial al Reichului, de preferinţă un soldat aflat pe front, căruia să-i dăruiască mulţi copii care să poată îndeplini voinţa Führerului. Franka a început să plângă în timp ce aprodul o conducea afară din sala de judecată. Ruşinea era de neîndurat. Willi, Alex şi profesorul universitar care-i inspirase, domnul doctor Huber, au fost executaţi cu toţii. Ei erau adevăraţii eroi.

Franka a scăpat de temutele KZ, lagărele de concentrare, care deveniseră grozăvia de nerostit a Germaniei, adevărul pe care nici cei mai inveteraţi adepţi ai regimului nu voiau să-l recunoască. A fost trimisă la Penitenciarul Stadelheim, împreună cu mai mulţi membri ai grupării, în locul în care Hans şi ceilalţi fuseseră executaţi. S-a cufundat într-o

depresie cruntă. Fantomele eroilor căzuți din Trandafirul Alb îi bântuiau visele. Timpul trecea. Depresia ei se agrava. Thomas îi scria regulat, iar promisiunea următoarei scrisori era singurul lucru care o ținea în viață. Cuvintele lui blânde, optimiste erau singurul semn de dragoste sau frumusețe într-o lume care fusese golită de astfel de lucruri. În luna octombrie, scrisorile au încetat să mai sosească. Tatăl ei fusese ucis de o bombă rătăcită, lansată de un avion al forțelor aliate. Franka urma să fie eliberată trei săptămâni mai târziu. Familia ei căzuse victimă ambelor tabere în acest război inutil, dezgustător. Îi răpiseră tot ce avea.

A mai rămas la München o săptămână, două, după eliberare. Nu-și amintea prea multe din perioada aceea. Nu-și mai găsea locul acolo. Nu se mai putea preface că aparține acelei societăți. Drapelele fluturau în continuare deasupra clădirilor bombardate, svasticile împodobeau în continuare nenumăratele sicrie trimise de pe frontul de est. A primit o scrisoare din Freiburg, de la avocatul tatălui ei. Testamentul lui Thomas era pregătit să fie citit. Nimeni altcineva n-avea să mai ia parte la lectură. În momentul acela a decis să-și pună capăt zilelor. Nu mai avea nimic. Părea firesc să se întoarcă, s-o facă aici, în orașul ei natal, în apropierea locului în care fusese cel mai fericită.

L-a ascultat pe avocat citind testamentul tatălui ei, i-a suportat privirea piezișă sub portretul lui Hitler atârnat deasupra biroului lui și a doua zi a vizitat mormintele părinților ei. Erau cuibăriți unul lângă altul, pe un deal de unde se vedea orașul în care locuiseră. Imediat după aceea s-a refugiat la cabană. Amintirile cele mai dureroase o năpădeau noaptea și era un chin cumplit să doarmă singură. Durerea a devenit de neîndurat. În noaptea aceea a pornit-o, fără să știe încotro, fără să-și imagineze că va ajunge așa departe, dar întotdeauna mai era încă un deal de escaladat, încă un șir de copaci de depășit, și apoi l-a descoperit pe el.

Franka își încheie povestea. Lumânarea, care arsese aproape cu totul, începuse să pâlpâie. Afară totul încremenise – o liniște desăvârșită.

— Franka, ce s-a întâmplat cu Fredi? Cum a murit? Ce i-au făcut naziștii?

— Nu pot să vorbesc despre asta acum. Trebuie să plec.

Închise ușa în urma ei, lăsându-l singur în dormitorul cufundat în penumbră.

---

11 Die Rotte Kapelle (Orchestra roșie) este numele dat de Gestapo unui ansamblu de

grupări de rezistență împotriva nazismului, din timpul celui de Al Doilea Război Mondial, aflate în legătură cu Uniunea Sovietică (n. red.).

8

Trecuse o săptămână de când îl găsise. Durerea din picioare se atenuase, dar era încă imobilizat la pat, sechestrat în cabana asta. Afară începea să se întunece, iar soarele scălda fereastra pudrată de zăpadă în nuanțe de roșu și portocaliu-aprins. Își tot derula în minte povestea Frankăi, căutând zadarnic o neconcordanță. N-o mai văzuse din ajun, de când ieșise din camera lui, după ce-i povestise despre trecutul ei. Cu greu să abținuse să-i spună ce știa despre activitățile Trandafirului Alb. Se gândi la instructajul care i se făcuse, la tehnicile de interogare pe care le învățase. În ochii ei citise o sinceritate profundă. Știa că nu minte, dar știa totodată că-i ascunde ceva. Îi spusese aproape toată povestea ei, dar mai exista ceva, o piesă lipsă. Chiar și-așa, era aproape imposibil să-și închipuie că ar fi fost un agent al Gestapoului. Dacă Franka știa că nu e german și l-ar fi raportat, acum s-ar fi aflat într-o încăpere fără ferestre, cu o lumină orbitoare în ochi. Ea trădase regimul, făcuse închisoare pentru activități subversive și scăpase de la ghilotină doar pentru că bărbații care o judecaseră o subestimaseră. Oare reușise cumva să-și dea seama cine e? Cum? Întinse mâna spre paharul de pe noptieră și sorbi din apa rece. Dacă își dăduse seama că nu e german, ce altceva mai dedusese oare?

Azi era vreme frumoasă. Nu era ușor să-ți dai seama prin geamul acoperit de gheață, dar părea că nu mai ninsese. Cel mai probabil deja se putea ajunge la cabană. Lumea putea da buzna în ascunzătoarea lor. Se uită în jur. Nu era niciun loc în cabană din care ar fi putut să-i asculte cineva, din care să-i pândească în taină vreun agent al Gestapoului, printr-o gaură făcută în perete. Auzea fiecare zgomot când ea venea cu lemnele de-afară, când își făcea o cafea în bucătărie. O auzise făcând baie mai devreme și știa că acum citește în balansoar, în fața șemineului din camera de zi, ascultând radioul. Nu se ascundea deloc față de el. Asculta posturi de radio interzise și vorbea adesea despre disprețul ei la adresa regimului. Dacă ar fi fost un ofițer al Luftwaffe, după cum indicau

documentele lui, Franka risca sancţiuni grave din partea Gestapoului, în cazul în care el ar fi raportat-o. Spunea adevărul când afirma că ştie despre el. Nu exista nicio altă explicaţie. Cumva, ştia.

Un zgomot din camera de zi îl avertiză că se ridicase din fotoliu şi era în bucătărie acum. Auzi paşi care se apropiau, apoi o bătaie în uşă. Uşa se deschise. Era palidă şi trasă la faţă. Rareori se întâmpla s-o vadă peste zi, dacă n-avea un motiv anume să intre în cameră. De obicei venea doar la ora mesei, dar mai era cel puţin o oră până la cină.

— Te simţi bine?

— Mi-e bine, *Fräulein*.

Ţinea de disciplină, de comportamentul care-i fusese inculcat, să-şi înăbuşe instinctele, să nu se dea de gol. Auzise scârţâit de arcuri peste noapte şi observă că acum avea cearcăne la ochi.

— Franka? N-ai de ce să te simţi vinovată.

— Poftim?

— Nu e vina ta că tu ai scăpat cu viaţă şi ei nu. Şi n-ar trebui să te simţi ruşinată pentru că nu-ţi doreşti să mori.

Cuvintele îi ţâşniră involuntar de pe buze, fără vreun scop ascuns. Se miră şi el.

— Am trădat ultimul lucru în care credeam.

Se întoarse spre el, cu vocea stinsă, cu ochii în pământ.

— Nu mai aveam nimic altceva în viaţă. Dacă aş fi luat poziţie măcar…

— Atunci ai fi fost moartă acum, cum aş fi fost şi eu. La ce-ar fi ajutat asta? Cui i-ar fi folosit? Hans a murit, dar asta nu înseamnă că viaţa ta nu poate merge înainte.

— E absurd, nimănui nu i-am mai destăinuit atât de multe. Nici măcar nu te cunosc.

— E greu să găseşti confidenţi în ziua de azi.

Oare putea avea încredere în ea? Să fie adevărată povestea ei? Care era probabilitatea să găsească o persoană ca ea? Voia s-o creadă, dar nu putea, nu câtă vreme ştia că încă îi mai ascunde ceva.

— Franka? Pot să-ţi spun Franka?

— Da, sigur.

— Vreau să-ţi mulţumesc că mi-ai spus povestea ta.

— O să mă raportezi?

— Pentru ce?

— Pentru că ascult posturi de radio interzise. Pentru remarci care incită la revoltă împotriva Führerului.

— Nu sunt nazist.

— Cine eşti atunci?

— Nu toţi germanii în uniformă sunt naziști. Ar trebui să știi asta mai bine decât alții.

— Și nu toți cei îmbrăcați în uniforme naziste sunt germani.

— Nu-ți permiți să contești autoritatea guvernului în vreme de război, îi răspunse, simțind și el cât de găunoase îi erau vorbele.

— Trandafirul Alb susținea contrariul.

— Și tu te consideri o patrioată adevărată, pentru că ai luat poziție împotriva guvernului?

— Mă consideram cândva. Nu mai merit să mă numesc astfel. Nu după ceea ce am făcut. Hans și Sophie, Willi și Alex. Ei sunt adevărații patrioți.

Se lăsă o tăcere apăsătoare în cameră. Acum era momentul. Oportunitatea perfectă.

— Mai e ceva ce nu-mi spui, îi zise.

— Ce tot spui?

— Mă pricep la oameni. Ține de meseria mea. Am fost instruit să-mi dau seama când cineva ascunde ceva și văd că tu o faci.

— Dar tu, *Herr* Graf?

Îi pronunță numele stropșit, de parcă-i făcea gura pungă.

— Tu ce îmi ascunzi?

— Nu e vorba de mine aici.

— A, nu?

Era conștient de faptul că avea în continuare pistolul sub pernă și știa ce impact ar avea asupra conversației, asupra întregii situații, dacă ar întinde mâna după el acum.

— Există un lucru despre care nu mi-ai spus.

— Tu nu mi-ai spus nimic! țipă Franka.

— Nu pot divulga detaliile misiunii pe care o înde-plinesc…

— Știu, pentru binele Reichului. Pătrunzi până în străfundurile ființei mele și, când îți ofer ceva, îmi ceri și mai mult.

Franka se ridică.

— Spui că nu ești nazist, dar ești exact ca ei. Poate că tu ești cel care ascunde ceva.

Se îndreptă spre ușă și o trânti în urma ei, dar ușa rămase întredeschisă. Se cutremură toată cabana în timp ce se îndrepta cu pași apăsați spre bucătărie. O auzi trăgând un scaun în dreptul mesei și apoi o auzi plângând.

Bărbatul făcu un efort să nu cedeze slăbiciunii pe care o simțea.

Plângea de una singură.

Ce putea face, imobilizat în patul ăsta, în cabana asta, aici în munți? Putea să aibă încredere în ea? Aceeași întrebare i se derula neîncetat în minte, neschimbată. Oare ea putea face ceea ce nu mai era el în stare să facă acum? Era adevărat că-i dezvăluise bună parte din povestea ei, dar își dădea seama că mai pândea ceva acolo. O simțea. Ce se întâmplase cu Fredi, cu fratele ei? Îl omisese din poveste, ca și cum ar fi dispărut în neant. De ce nu mergea să-l viziteze, dacă era internat într-o instituție din apropiere? Aceasta era ultima parte a enigmei, ultima piesă din puzzle. Odată dezvăluită, secretele nu mai puteau fi luate înapoi, iar pistolul pe care-l ținea sub pernă se putea dovedi singura soluție. Trebuia să se asigure. Viața ei depindea de asta.

Trecură câteva ore bune. Nu-i aduse cina. I se goli paharul de apă și nu veni nimeni să strângă oala de noapte. O auzea pe-afară, auzea fiecare pas, dar nu scoase niciun sunet. Știa că acesta era momentul de cotitură și că ea trebuia să facă următoarea mișcare. Așteptă. Ceasul din hol bătu ora unsprezece. Întunericul de nepătruns de afară prefăcuse geamul într-o oglindă, reflectând lumina gălbuie a opaițului.

Îi auzi pașii. Franka rămase în prag câteva clipe, cu lumina lămpii jucându-i în ochii albaștri. El nu spuse nimic.

— O să-ți spun ce vrei să știi, dar n-o fac pentru tine, ci pentru mine, îi zise cu o voce stinsă, absentă. Port de prea mult timp povara asta. Nu i-am povestit despre asta decât lui Hans, dar unele detalii n-am putut să le împărtășesc nici măcar cu el.

Rămase cu privirea în gol și cuvintele începură să-i curgă șuvoi.

O

Fredi avea aproape paisprezece ani când l-au internat, în 1939. Creșterea în înălțime începea să-l afecteze. Deja avea aproape 1,80 și, pe măsură ce se înălța, membrele păreau să i se usuce. Mersul pe picioarele lui era doar o amintire de-acum și Thomas se chinuia în fiecare zi să-l așeze și să-l ridice din scaunul cu rotile. Franka pleca la München, să înceapă o nouă viață. Tatăl ei o încurajase, aproape obligând-o să accepte postul. Insista că trebuie să-și trăiască propria viață și că niciunul din ei nu s-ar fi descurcat singur cu Fredi. Era mai bine să fie în grija unor specialiști. Franka a acceptat dorința tatălui său fără să protesteze, dar în sinea ei știa că era mânată de egoism, de propria ei dorință de a duce o viață independentă, separată de a lor. Avea douăzeci și doi de ani. Daniel fusese

singura ei iubire. Îşi dorea mai mult. Freiburgul i se părea otrăvit acum. Münchenul, metropola, avea să-i ofere o nouă speranţă.

Fredi era un om mai bun decât toţi cei pe care-i cunoscuse vreodată. Ura, răutatea, dorinţa de răzbunare – emoţiile care stăteau la baza nazismului – erau de neînţeles pentru el. Nu cunoştea altceva în afară de iubire. Cei care-l întâlneau simţeau dragostea pe care o răspândea. Era imposibil să-i reziști. A acceptat cu bunăvoinţa şi optimismul atât de caracteristice lui vestea că urma să se mute la cămin, declarând că va avea prilejul să-şi facă sute de prieteni. Şi aşa a şi fost. Când Franka s-a întors să-l vadă, în noiembrie 1939, la câteva săptămâni după ce se instalase, părea că se afla acolo de-o viaţă. Toată lumea îl cunoştea. Toată lumea îl iubea şi i-a luat aproape o oră s-o prezinte pe Franka noilor lui prieteni, de la infirmierele care-l întâmpinau zâmbindu-i larg, la pacienţii care nu se puteau mişca sau nu puteau vorbi, dar care îl salutau înclinând din cap sau ridicând o mână. Nimeni nu putea rezista firii lui.

Franka mergea să-l viziteze cât de des putea. Se întorcea la Freiburg cam o dată la trei săptămâni, mergând de fiecare dată să-l vadă împreună cu tatăl ei, pe care personalul îl saluta pe nume. Fredi părea fericit, ca şi cum s-ar fi aflat în locul ideal. Tatăl ei i-a repetat asta atât de des, încât a început s-o creadă, iar sentimentul de vinovăţie cauzat de faptul că se mutase la München s-a mai ostoit. Starea lui s-a stabilizat. Doctorii nu le-au dat speranţa vreunui tratament, dar degenerarea la nivelul membrelor a fost încetinită. Fredi putea circula cu uşurinţă prin cămin în scaunul cu rotile, având mereu unde să se ducă şi pe cine să viziteze şi să înveselească.

Franka le cunoştea pe multe dintre asistente de pe vremea când făcuseră şcoala împreună şi ţinea legătura cu ele ca să afle cum evoluează Fredi de la o vizită la alta. Cu trecerea timpului, Franka şi tatăl ei erau din ce în ce mai liniştiţi. Aranjamentul le pria tuturor. Tatăl lor putea să se relaxeze pentru prima dată după mulţi ani. Cu sufletul împăcat în privinţa lui Fredi, Franka se putea dedica noii ei vieţi cu vervă şi pasiune. S-ar fi zis că era cu putinţă să-şi găsească echilibrul.

Vestea a venit din senin. Era în aprilie 1941, iar Franka se afla la serviciu, când a fost chemată la telefon. Era una dintre infirmierele de la cămin, plângând la telefon.

Dubele negre ale SS-ului au sosit pe neaşteptate într-o după-amiază de marţi. Era o zi frumoasă şi toţi pacienţii, chiar şi cei în stări catatonice, fuseseră scoşi la aer. Pacienţilor mai mari, care se puteau ţine pe picioare, li s-a cerut să se alinieze. Asistenta-şefă a obiectat, dar a fost trasă

deoparte şi arestată. Bărbaţi în halate albe, care nu s-au prezentat drept doctori, s-au uitat în gurile pacienţilor adulţi. Personalul a fost informat că era un control de rutină şi că nu va dura mult. Pacienţii au fost împărţiţi în grupuri, şi unora li s-a pus o ştampilă pe piept. Unuia din grupuri i s-a permis să se întoarcă în cămin, iar membrii celuilalt grup, mult mai numeros, au fost mânaţi spre locul unde erau parcate dubele. Pacienţii au fost urcaţi în maşini, unii în scaunele cu rotile, alţii opintindu-se în cârje, iar alţii purtaţi pe tărgi. Un copil l-a întrebat pe comandantul SS unde se duc şi el i-a răspuns că merg în rai. S-au urcat în dube cu zâmbete împăcate.

Fredi era agitat. Parcă simţea instinctiv că îi mint. S-a zbătut, încercând să se agaţe de infirmiere, rugându-se de ele să-l lase să rămână. Infirmierele care ţipau, încercând să-i vină în ajutor, au fost ţinute la distanţă cu patul puştilor şi trântite la pământ. Un individ zâmbitor din SS i-a pus lui Fredi o mână pe umăr şi i-a spus c-o să se întoarcă în curând, încărcaţi de poveşti minunate, ba mai mult, şi că vor avea îngheţată la discreţie. Alinat de minciunile lui, Fredi a început să se liniştească. Acelaşi soldat din SS a apucat scaunul lui cu rotile de ghidon şi l-a urcat în duba neagră, alături de prietenii lui. Soldaţii le-au dat tonul la cântat copiilor, ca şi cum i-ar fi dus în excursie la bâlci. Fredi le-a făcut cu mâna infirmierelor când s-a trântit portiera în urma lui şi, în timp ce porneau, din maşini se revărsau vocile copiilor care cântau.

Tatăl Frankăi a făcut investigaţii disperate în încercarea de a-şi găsi fiul, dar s-a izbit de un zid de neştiinţă prefăcută şi dezminţiri. După câteva zile chinuitoare, a primit o scrisoare prin care era informat că Fredi murise în urma unui atac de cord şi că fusese incinerat. Scrisoarea era însoţită de un certificat de deces şi se încheia cu salutul oficial, *Heil Hitler*.

Decizia venise direct de la Hitler. Führerul era ineficient, leneş şi avea tendinţa de a da directive vagi, pe care se aştepta să le vadă aplicate rapid. Se referise în trecut la „mâncătorii inutili", care iroseau resursele în vreme ce floarea tinerimii germane era jertfită pe câmpul de luptă. Oamenii care „nu meritau să trăiască" urmau să fie scoşi din paturile de spital, pentru a face loc răniţilor veniţi de pe front sau mamelor ai căror fii puteau compensa pierderile suferite în război. La ce foloseau în vreme de război bolnavii incurabili, oamenii cu dizabilităţi fizice şi psihice şi bătrânii senili? „Retrăgându-le drepturile", se putea clădi o naţiune mai sănătoasă şi mai viguroasă, menită să asigure viitorul rasei ariene. Hitler a numit o comisie de medici care urma să decidă cine avea să trăiască şi cine avea să moară. Mii şi mii de oameni au fost selectaţi cu scopul de a fi ucişi.

Thomas Gerber a fost distrus. Moartea lui Fredi a secătuit orice urmă de viaţă, iubire sau bucurie din el. Vitalitatea şi voioşia care îl caracterizaseră cândva au dispărut. Franka nu l-a mai auzit râzând după asta. Parcă nu mai ştia să râdă. Şi-a pierdut locul de muncă la scurt timp după aceea şi s-a refugiat într-o beţie continuă, în care uita de toate. Franka a simţit o durere cum nu mai cunoscuse vreodată. A plâns zile întregi, nu era în stare să mănânce sau să doarmă, simţind o ură nemăsurată împotriva naziştilor, o ură care-i mistuia măruntaiele precum lava. Cei care-l uciseseră pe Fredi erau prezentaţi drept eroi, iar principalul vinovat era venerat ca un zeu. Nu exista scăpare – cei care-l uciseseră pe Fredi erau pretutindeni. Îi includeau pe toţi cei care purtau banderola sau insigna nazistă. Pe toţi soldaţii din SS şi toţi arienii loiali. Pe toţi membrii Tineretului hitlerist şi pe toţi istericii cu priviri pierdute care urlau salutul nazist la nenumăratele marşuri. Cine ştie câte mii de persoane fuseseră ucise în cadrul programului de eutanasiere al naziştilor sau subjugaţi din cauză că erau evrei, ţigani, comunişti, lideri sindicali, disidenţi politici sau cetăţeni de rând surprinşi făcând un comentariu imprudent. Franka îşi dădea seama că în Germania se trasase o linie de demarcaţie între agresori şi victime. Existau mii de oameni care purtau povara acelei vine colective despre care scria Hans, dar existau mult mai multe victime ale regimului – cei ale căror rude fuseseră trimise în lagăre de concentrare sau masacrate pentru că „nu meritau să trăiască". Îşi trăiau viaţa în închisoarea în aer liber în care se transformase Germania nazistă, sub autoritatea celor care comiseseră crime atroce împotriva lor.

Nu exista un cadavru pe care să-l poată înmormânta şi nimeni n-avea să fie tras vreodată la răspundere pentru moartea lui Fredi. Franka s-a întors să viziteze căminul, sperând să închidă cumva bucla. Infirmierele au început să plângă când au văzut-o. Prietena Frankăi, cea care-o sunase, i s-a aruncat în braţe, cerându-i iertare pentru ceva ce nu-i stătuse în putere să oprească. Franka n-a rămas mult acolo. Locul era bântuit de-acum, iar personalul aprecia că, mai devreme sau mai târziu, SS-ul urma să vină şi după ceilalţi pacienţi. Franka s-a întors la München şi a încercat să se cufunde în muzică şi în muncă, în orice îi putea distrage atenţia de la durerea pe care o purta mereu cu ea, în orice o putea ajuta să uite. L-a întâlnit pe Hans. El a înţeles şi şi-au unit forţele în numele revoltei, dispuşi să moară în slujba poporului german.

Fredi o însoţea pretutindeni. Îi vedea chipul în fiecare zi, îi auzea râsul oriunde se afla. Fusese prea bun, prea pur pentru haznaua de ură şi prejudecată în care se transformase ţara asta. Nu mai era loc de îngeri

aici. Doar cei schimonosiţi de ură şi de frică mai puteau avea o existenţă înfloritoare în locul ăsta.

O

Vântul zdruncină geamurile ferestrelor, apoi se opri. În ultimele două minute, de când îşi încheiase povestea, domnise o tăcere tuburată doar de plânsetele Frankăi.

— Am spus prea multe, zise. E timpul să te las să te odihneşti. Nu avem nimic de câştigat dacă…

— Franka?

Ea se îndrepta spre uşă, dar se opri, auzindu-i glasul.

— Mă numesc John Lynch. Sunt originar din Philadel-phia, Pennsylvania, şi am nevoie de ajutorul tău.

9

Insula Guadalcanal[12]*, noiembrie 1942*

Vântul mai îmblânzea arşiţa neînduplecată, şi John îşi scoase cascheta, ştergându-şi de pe frunte cu încheietura mâinii transpiraţia, care părea să-i scalde tot corpul. Soldaţii din jurul lui îşi puseră jos ranițele şi puştile, iar mulţi se aşezară pe caschete. Iarba înaltă de pe dealul de deasupra lor foşnea, legănându-se în adierea brizei. John duse mâna la bidonul cu apă de la şold. Avea mâinile uscate, pline de tăieturi, şi îi tremurau când duse apa la buze. Bău doar cât să-şi potolească setea şi puse la loc capacul. Nu mai primiseră provizii de câteva zile bune, iar apa era pe sfârşite. Nu părea să fie o prioritate pentru cei de la vârf. Îşi simţea corpul străbătut de o mulţime de junghiuri şi până şi gestul de a se lăsa pe vine părea un lux după o zi de marş. Îşi rezemă puşca de panta masivului la poalele căruia se instalase plutonul lui. Câţiva dintre soldaţi desfăcură conservele cu raţii şi îşi înfipseră degetele murdare în ele. Mirosul fumului de ţigară plutea în aer. Oamenii gemeau. Puţini dintre ei aveau chef de vorbă. Ştiau ce urmează. Ştiau că e doar un scurt răgaz. Dealul acesta trebuia cucerit.

Albert King, un fermier din Texas, îi oferi o ţigară. John scutură din cap.

— Ţigările mele nu-s destul de bune pentru tine, hm? îi spuse King. Şi văd că băţul pe care-l ai înfipt în fund nu te lasă să te aşezi.

— Îmi aştept valetul. E foarte greu să găseşti servitori buni în ziua de azi.

Auziră vocea maiorului înainte să-l vadă păşind ţanţoş de-a lungul şirului de soldaţi epuizaţi, studiindu-i rând pe rând. Se opri în dreptul lui John şi King.

— Am nevoie de voluntari, le spuse maiorul Bennett. Am nevoie de cinci oameni care să urce să vadă care-i treaba pe dealul ăla.

Mai înaintă câţiva paşi, ţintuindu-i cu privirea pe fiecare dintre ei.

— Suntem ţinte perfecte aici. Dacă inamicul are o mitralieră, cum cred că are, o să intre printre noi tăind în carne vie. Am nevoie de cinci oameni

care să elimine orice s-ar afla acolo sus. A fost în zonă și o echipă de artilerie mai devreme, așa că sunt mari șansele să nu mai găsiți decât cadavrele unor gălbejiți. Cine se oferă?

Se ridicară câteva mâini, fără vlagă și în silă, printre care și cea a lui John. Bennett îl alese pe el primul. Cei cinci oameni se strânseră în jurul maiorului.

— Lynch are comanda. Dacă au o mitralieră, scoateți-o din circuit. Când vă întoarceți, îmi raportați mie.

Soldații îl urmară pe John când își iți capul deasupra marginii masivului. Valuri de iarbă se legănau în bătaia vântului, urcând până la o înălțime de 90 de metri spre coama dealului. Soarele tocmai asfințea. Cerul era scăldat în nuanțe de oranj și auriu, presărate de cine știe ce pictor celest. Lumina părea să se îngroașe, ca și cum ai fi putut s-o atingi dacă întindeai mâna. John își șterse palmele asudate pe uniforma decolorată de camuflaj și le făcu semn celorlalți să-l urmeze. Stătea ghemuit, ridicându-și doar ochii deasupra întinderii de iarbă deasă care foșnea de jur împrejur. Ceilalți se răsfirară, King și Carpenter în stânga lui, Smith și Munizza în dreapta. Înaintau în tăcere, croindu-și cu greu drum prin iarba deasă. Acum îi despărțeau 90 de metri de restul companiei. Le făcu semn să se oprească. Se lăsară pe vine, toți în același timp, făcându-se pe dată nevăzuți. Își desprinse binoclul atârnat de centură. Nu se vedea nimic. Coama dealului era chiar în afara razei lui vizuale, ascunsă de un masiv.

John le făcu semn celor patru să-l urmeze, apoi înaintă precaut, mergând pe vine. Ceilalți soldați erau la același nivel cu el, răsfirați pe o distanță de vreo 25 de metri de-o parte și de alta. Restul companiei dispăruse, ascunsă de panta dealului. Respirând poticnit, John simți că inima i-o ia la goană. Fiecare pas era mai dureros decât cel dinainte. Avea picioarele pline de bășici, carne vie, ciorapii îi erau îmbibați de sânge. Nu era nimic aici. Le puteau face semn celorlalți să urce. Mai trebuia doar să vadă dincolo de masivul aflat în fața lui. Aproape că se întrezărea coama dealului. Se întoarse să se uite la soldații care-l însoțeau și, în fracțiunea aia de secundă, ajunseseră înaintea lui la masiv. Păcănitul mitralierei despică aerul și o fântână arteziană roșu-aprins țâșni din pieptul lui Munizza. Se auzi pocnetul unei puști și un jet de sânge țâșni din capul lui Smith, care se prăbuși pe spate. John se aruncă la pământ. Gloanțele mușcară din țărână în fața lui, iar el se rostogoli într-o parte, pentru a-l descoperi pe King zăcând vreo zece metri mai încolo. Se târî până în dreptul lui, în timp ce în urechi îi răsuna huruitul mitralierei.

— O să mor aici, îi spuse King.

Era întins pe spate, cu pieptul uniformei îmbibat de sânge.

John îl luă de mână.

— N-o să mori, Al. Te scot eu de-aici.

Ridică din nou capul, doar cât să vadă buncărul aflat la vreo 90 de metri mai încolo. Duse binoclul la ochi şi reuşi să desluşească mitraliera cu care se trăgea. Ţărâna îi ţâşni iarăşi în faţă şi îşi lăsă capul în pământ. Abia după câteva secunde îndrăzni să-l ridice. Ceilalţi muriseră. Carpenter zăcea la nici 30 de metri mai încolo, în stânga lui, iar Munizza zăcea chiar lângă el. Smith se rostogolise mai la vale, cu sângele şiroind din trupul ciuruit. John simţi o broboană de sudoare prelingându-i-se pe faţă când îi desfăcu tunica lui King. Rana era în partea dreaptă a pieptului, sub plămân. Nu avea să-i fie fatală, dacă reuşea să-i acorde îngrijiri medicale. Dar cum o să coboare dealul cu el? Mitraliera aia avea să-i ia în vizor de îndată ce se urneau din loc. Ar fi putut să coboare târâş, de unul singur, dar cum rămânea cu King şi camarazii lui care aveau să fie doborâţi de aceeaşi mitralieră ulterior? Trebuiau să cucerească dealul. N-aveau cum să evite asta.

Îi strânse mâna lui King.

— Trebuie să urc, să văd care e situaţia. Mă întorc. O să-i fac să plătească pentru ce v-au făcut ţie şi celorlalţi.

King îşi slăbi strânsoarea şi John o porni târâş, ascuns după masiv, trecând pe lângă cadavrul lui Smith. Îşi iţi capul cât să vadă buncărul, dar nimeni nu trase asupra lui. Mitraliera lansă câteva rafale spre locul în care zăcea King şi se auzi păcănitul câtorva puşti, ridicând ţărâna din locul unde fusese John înainte. Niciun glonţ nu ţâşni spre locul în care se afla acum. Urcă peste marginea masivului şi începu să înainteze târâş, acoperit de iarba de aproape un metru. Mâinile îi tremurau atât de tare şi îşi simţea gâtlejul aşa de uscat, încât ar fi vrut să se întoarcă la cadavrul lui Smith, să vadă dacă mai avea apă în bidon. Şi-l lăsase pe al lui cu raniţa, la companie. Îşi înăbuşi dorinţa care-l îmboldea, aproape irezistibil, să coboare în fugă dealul. Înaintarea părea ceva nefiresc, o nebunie, dar nu se oprea.

John coti către dreapta, sperând că va ieşi la loc deschis. Din câte ştia, era foarte posibil să-l aştepte un întreg batalion de japonezi acolo, şi acestea aveau să fie ultimele lui secunde. Se gândi la Penelope, îşi aminti cum jucase soarele pe pielea ei în camera aceea de hotel din Honolulu, înainte de a fi trimis pe front. Aproape că simţea din nou atingerea ei, aproape că-i auzea glasul. Se gândi la părinţii lui, la fratele şi sora lui, şi-şi

înăbuşi amărăciunea pe care o simţea şi acum. Nu voia să simtă asta. Nu acum. Îşi aminti toamnele din Pennsylvania şi covorul de frunze roşii din curtea din spate a casei şi cum se jucau el şi Norman prin ele, copii fiind.

Şuvoiul de gloanţe se lăsă aşteptat. O ţinu tot înainte, târându-se pe coate, cu puşca în mână. Buncărul îi apăru acum mai desluşit, la nici 100 de metri în stânga lui, şi chiar lângă el era instalată o mortieră. Îi aşteptau. Aveau să facă praf compania. Trei soldaţi japonezi erau postaţi în dreptul mortierei, gata de tragere, cu privirile aţintite spre locul unde se aflau King şi ceilalţi. Buncărul era săpat în pământ, iar prin fereastra întunecată se ţea o mitralieră. Japonezii se mutau cu arma dintr-un capăt în altul, pândind orice mişcare. John se întoarse pe spate, ţinând puşca ridicată deasupra pieptului. Se gândi la King. Să se întoarcă la el şi să încerce să coboare spre locul unde rămăsese restul companiei? Japonezii nu observaseră că se furişase până aici. Era în poziţia ideală să-i atace prin învăluire. Din unghiul ăla, mitraliera nu avea cum să bată până unde se afla el. Era mai mare riscul să fie luat în cătarea puştii dacă încerca să coboare. Japonezii s-ar asigura că nu mai apucă să dea de veste despre poziţia lor.

Înaintă târâş, până la nici 50 de metri de mortieră. Soldaţii japonezi continuau să se uite spre panta dealului, fără să-l fi observat. Era îndeajuns de aproape încât să-i audă vorbind. Unul dintre ei începu să râdă. John sări în picioare, îşi duse puşca la umăr şi trase. O luă la fugă spre ei, apăsând din nou pe trăgaci. Unul dintre soldaţi căzu la pământ, împuşcat în gât. Ceilalţi doi duseră mâna la puşti, în timp ce mitraliera lansa o nouă rafală, în gol. John văzu gloanţele pe care le trăgea înfigându-se în pieptul unuia dintre bărbaţi. Ultimul soldat ridică puşca, dar John îl luase deja în cătare şi trase ultimele cartuşe, nimerindu-l în cap. Nu se oprise din fugă şi simţea cum gâfâie, cum îi ţâşneşte aerul fierbinte din plămâni. Desprinse una din grenadele de la centură, oprindu-se în dreptul mortierei, pentru a o arunca opintit spre intrarea în buncăr. Nimeri uşa, exact în momentul în care doi soldaţi japonezi dădeau să iasă, spulberându-i într-o ploaie de noroi şi sânge. Se apropie în fugă de buncăr, desfăcu încă o grenadă şi o aruncă înăuntru de la nici doi metri. Căzu la pământ, cutremurat de explozia care aproape că zbură acoperişul buncărului. Se auzi un ţipăt, iar un bărbat ieşi poticnit, cu sabia de samurai în mână, cu o expresie dementă în ochii aproape ieşiţi din orbite şi cu faţa înnegrită. John duse mâna la puşcă şi apăsă pe trăgaci, dar mecanismul sărea în gol – nu mai avea cartuşe. Soldatul plin de sânge şi arsuri venea împleticit spre el, despicând ţărâna, iar John se rostogoli din

calea lui şi duse mâna la cuţit. Jumătate din faţa soldatului era spulberată şi pielea îi atârna fâşii, ca nişte panglici. Dădu să-l lovească din nou cu sabia, dar gesturile îi erau încetinite, lipsite de vlagă. John îl prinse de braţ, îl trase deasupra lui şi îi înfipse cuţitul în burtă. Sângele ţâşni fierbinte din rană şi soldatul făcu ochii mari, simţind cum se scurge viaţa din el. Se lăsă tăcerea. John îl împinse la o parte. Scăldat în sângele bărbatului, se ridică în genunchi. Se auzea din nou şuieratul vântului prin iarbă şi se lăsă întuneric beznă – siluetele camarazilor lui care urcau dealul să-i vină în ajutor de-abia se întrezăreau, profilate pe cerul întunecat.

O

Washington, DC, februarie 1943

Îi apretaseră prea tare cămaşa.

— Nu mai trage de guler, îl dojeni Penelope, splendidă în rochia ei roşie cu paiete. O să-l boţeşti, netotule.

Părea furibundă.

— N-are nimic, Penny. Ce contează?

— Contează pentru că lumea e cu ochii pe noi.

Îl luă de mână şi-l trase în sala de bal. Se simţea nelalocul lui, ca şi cum n-ar fi fost acolo de fapt. Era mereu cu gândul la camarazii lui de pluton. Amintirile păreau să-l tragă înapoi. Acea parte a fiinţei lui care conta cu adevărat rămăsese acolo, avea să fie mereu acolo.

Se uită la soţia lui. Era la fel de frumoasă ca în reveriile lui. Deşi erau împreună acum şi se ţineau de mână, îi era inaccesibilă totuşi. Ceva pândea dincolo de zâmbetul ei, dincolo de vorbele frumoase cu care-l întâmpinase la gară. Obsesia ei legată de ce gândeau şi simţeau alţii i se părea mai străină ca oricând. Oare aşa fusese şi când o cunoscuse, în facultate? Îşi aminti seara aceea de toamnă de la Princeton. Fusese întâlnirea dintre două familii de vază – fuziunea supremă. Păruse ceva aproape forţat la început – un bal organizat la vila părinţilor ei, planificat aproape anume pentru a le face cunoştinţă. Primul lui impuls fusese acela de a respinge întreg aranjamentul, dar a cedat frumuseţii ei şi îndemnurilor părinţilor lui. Şi o iubise o vreme – până când îşi dăduse seama că bărbatul pe care şi-l dorea ea nu era cine îşi dorea el să fie. Simţi că strânsoarea mâinii ei slăbea pe măsură ce-şi croiau drum printre mese, spre locul unde îi aşteptau părinţii lui.

Tatăl lui era prieten cu senatori și membri ai Congresului și-l întâlnise chiar și pe președinte la un moment dat, prin 1938, când acesta vizitase fabricile din Philadelphia. Avea și acum fotografia cu ei doi atârnată în biroul lui, deasupra mesei de scris. Se folosise de relațiile pe care le avea pentru a-l aduce pe John acasă, într-o permisie de o lună pe care el nu o ceruse.

Pe trupul lui John se vedeau încă semnele incursiunii în junglă, dar rănile începeau să se vindece. Îi luase zile bune să se curețe, să-și spele mizeria de sub unghii, să devină prezentabil. Lumea era cu ochii pe el. Tatăl său îl întâmpină întinzându-i mâna. Își îmbrățișă sora, pe Pearl, și dădu mâna cu fratele lui, Norman, deși nu prea-i venea să-l privească în ochi. Era prima dată, de când se întorsese, când apăreau cu toții împreună în public. Era un prilej pentru ei să se laude cu el în fața celor din cercurile pe care le frecventau. Penelope își sărută rudele prin alianță și așteptă ca John să-i tragă scaunul înainte de a se așeza. Pearl se așeză de-o parte și Penelope de cealaltă, încadrându-l. Soțul lui Pearl era pilot în forțele aeriene și se afla acum la o bază din Anglia. Începuseră bombardamentele asupra Europei. În ochii ei se citea îngrijorarea pe care se chinuia s-o ascundă.

Veni momentul discursurilor, un prilej pentru fiecare vorbitor să declare că era imperios necesar să se cumpere obligațiuni de război. Îi veni rândul tatălui lui John și, de pe estradă, acesta îi făcu semn lui John, rugându-l să se ridice. El se conformă, arătând decorația Silver Star care-i fusese acordată în Guadalcanal pentru faptul că eliminase buncărul japonezilor și pentru că-i salvase viața lui King. Cei peste două sute de oameni aflați în sală se ridicară la unison să-l aplaude. Simți mâna lui Pearl pe umăr și o văzu pe Penelope trăgându-se înapoi, aplaudând odată cu ceilalți. Se așeză de îndată ce se stinseseră aplauzele, simțind că i se ia o povară de pe umeri.

Cina se încheie și câțiva prieteni de familie și alți binevoitori, dintre care îi cunoștea doar pe unii, veniră pe rând să-i strângă mâna și să-i spună cât de mult admirau ce făcea el pe front și că ar fi și ei acolo acum, alături de el, dacă n-ar fi așa de bătrâni. Îl durea încheietura de la cât dăduse mâna cu unul și cu altul. Îl dureau mușchii feței de la cât zâmbise. Penelope îi fermecă pe toți, și moșnegii începură să scoată cecurile.

Orchestra începuse să cânte, când tatăl lui îl chemă. Lângă el se afla un bărbat cărunt, mai curând îndesat, de vreo șaizeci de ani, îmbrăcat în frac.

— John, aș vrea să-ți prezint pe cineva. Domnul este William Donovan. Bill, ți-l prezint pe fiul meu, John.

— Mă bucur să te cunosc, îi spuse Donovan, strângându-i mâna ca într-o menghină.

— John își dorește mai multe decât îi pot oferi eu.

— Ce tot spui, tată?

John intuia încotro se îndreaptă discuția – era una pe care el și tatăl lui o avuseseră adesea și după care se simțea întotdeauna vinovat.

— Planul era ca el să preia compania, continuă tatăl său, dar n-a vrut – aproape că mi-a frânt inima. Dar celălalt fiu al meu, Norman, se descurcă de minune.

— De ce n-ai vrut să continui munca tatălui tău, băiete? îl întrebă Donovan.

— Nu mi se potrivea.

— Mare păcat, dar John nu și-a dorit niciodată să devină magnat, să intre în rolul pe care i-l pregăteam eu. Vrea să-și croiască drumul lui.

— Putem să discutăm mai târziu despre asta? îl rugă John.

— Da, poate că ar fi un moment mai potrivit atunci. Vă las să stați de vorbă.

Donovan așteptă să plece tatăl lui John, înainte de a rupe tăcerea.

— Voiam în primul rând să-ți mulțumesc pentru ce faci pe front.

— Mulțumesc.

— Știi cine sunt, John?

Din tonul lui, John deduse fără echivoc că făcea parte din armată, deși era îmbrăcat civil.

— Nu sunt sigur, domnule. N-aș vrea să fac presupuneri. Tata părea foarte dornic să ne facă prezentările.

— Avea un motiv întemeiat, fiule. Sunt un prieten vechi de-ai tatălui tău. Am luptat împreună în război, pe vremea când tu erai foarte mic.

— De ce nu v-am întâlnit până acum, domnule?

— Eu și tatăl tău n-am mai ținut legătura o vreme. Nu ne mai văzuserăm de ani buni, apoi ne-am reîntâlnit la un dineu ca acesta anul trecut, chiar înainte de Crăciun.

Donovan scoase o tabacheră din buzunar și-l îmbie să ia o țigară. Când John refuză, Donovan o puse la loc în buzunar, fără să-și aprindă nici el vreuna.

— Tatăl tău mi-a povestit despre tine și despre faptele tale de vitejie în slujba țării. Mi-a spus că ești un patriot adevărat.

— Așa e, domnule.

— Vorbești și germana, nu-i așa, de când ai fost acolo?

— Am trăit o vreme la Berlin în anii 1920, înainte ca lucrurile s-o ia

razna. Tata deschisese nişte fabrici acolo.

— Cum mai stai cu germana acum?

— N-am mai exersat de mult, dar o vorbesc fluent. Am fost traducătorul familiei în primii ani, cât am locuit acolo. Pearl şi Norman sunt mai mari ca mine. Ei au rămas aici, la internat, şi veneau doar în vacanţele de vară.

— Atunci de ce ai ajuns în Pacific, dacă ai atâtea legături cu Europa?

— Eu voiam doar să lupt, domnule. Ştiam că lumea se aştepta să fac parte din rândul ofiţerilor. Ştiam asta, dar am vrut să…

— Ai vrut să dovedeşti că poţi să porneşti de jos, că-ţi poţi face datoria alături de ceilalţi răcani.

— Se poate spune şi aşa, domnule.

— Ai auzit de Office of Strategic Services, OSS[13]?

— Am auzit câte ceva, spuse John, înţelegând acum adevăratul motiv pentru care fusese chemat acasă. Am auzit zvonuri că s-ar fi pus bazele unei agenţii de spionaj.

— E mai mult de-atât, dar activităţile de spionaj fac şi ele parte din munca noastră. Am înfiinţat OSS anul trecut, cu scopul de a reuni diversele divizii de informaţii din cadrul armatei, marinei şi forţelor aeriene. Treaba noastră este să coordonăm activităţile de spionaj din spatele liniilor inamice pentru toate subdiviziunile forţelor armate. Peste zece mii de persoane, bărbaţi şi femei, sunt în subordinea noastră acum.

— Ce organizaţie exista înainte de înfiinţarea OSS?

— Doar câteva băbuţe care se ocupau de nişte fişete la Departamentul de Război.

John ştia mai multe decât lăsa să se creadă. Auzise de „Bill Ţicnitul” şi de proiectul lui de suflet. Doar că-i luase o vreme să-şi dea seama că acesta era interlocutorul lui. OSS era o organizaţie în cadrul căreia oamenii cu relaţii puteau să se joace de-a războiul. Donovan se folosea de relaţiile din cadrul reţelei lui de prieteni pentru a recruta personal, oameni care proveneau de la universităţi de elită, de la firme prestigioase de avocatură şi de la marile bănci. Părea să fie un club rezervat castei privilegiate din care John încerca să evadeze.

— Suntem băgaţi până-n gât în ambele conflicte acum. Avem agenţi în Pacific şi în spatele liniilor inamice din Europa. Oamenii noştri, bărbaţi şi femei, se oferă să se infiltreze în rândul inamicilor fără vreun comitet de primire şi adesea fără vreo casă conspirativă, în cele mai ostile teritorii cu putinţă. Sunt cei mai mari viteji, floarea forţelor armate, care ne furnizează zilnic informaţii vitale.

O femeie căruntă, într-o rochie neagră, îl bătu pe umăr pe Donovan, iar acesta o întâmpină, sărutând-o pe obraz. Îi spuse că vine în câteva minute și continuă doar după ce femeia se îndepărtă.

— Avem de-a face cu un nou tip de război. Vremurile de odinioară, când luptele se puneau la cale pe un câmp, au apus de-acum. Războiul acesta va fi câștigat de tabăra care știe mai multe despre ce gândește inamicul și despre cum urmează să acționeze.

— De ce îmi spuneți toate astea, domnule?

— Am discutat mult cu tatăl tău în ultimele luni. Îi strălucesc ochii de mândrie de fiecare dată când îți rostește numele. Mi-a spus c-a vrut să lase pe mâinile tale conducerea companiei, dar că tu îți doreai altceva. Mi-a vorbit și de certurile dintre tine și fratele tău, de când acesta din urmă a preluat compania.

John se întrebă cât de multe știa individul acesta despre el. Nu putea exista decât un motiv pentru curiozitatea lui Donovan.

— Tata v-a spus că nu sunt de acord cu direcția în care orientează fratele meu compania?

— Printre altele. Am vorbit pe îndelete despre tine. Mi-a mărturisit că nu te simți în largul tău în lumea asta, spre deosebire de fratele tău, îi spuse Donovan, arătând spre oamenii din jur. Știu că te-ai înrolat în infanteria marină pentru că voiai să dovedești că poți să răzbați prin forțe proprii. Știu, pentru că mă regăsesc în tine. Eu am fost avocat până să înceapă primul război, dar îmi doream mai mult. Voiam să mă pun în slujba a ceva, dar nu doar în folosul propriu. Voiam să-mi dovedesc ceva mie însumi.

Charisma individului era incontestabilă. Vorbea pe un ton blând, dar emana un aer de autoritate fără echivoc.

— Crezi că te-ar interesa să intri în OSS?

— Ce fel de oameni căutați, domnule?

— Caut un spărgător cu conștiință. Am nevoie de un om care se poate lăsa mânat de rațiune mai curând decât de sentimente. Am nevoie de un om integru, dar capabil de subtrefugii, discret, dar îndrăzneț. Am nevoie de cineva care să fie deopotrivă pătimaș și înzestrat cu sânge rece. Având în vedere abilitățile tale și felul în care te-ai remarcat deja pe front, știu că ai fi candidatul ideal pentru organizație.

— Presupun că mi-ați studiat deja dosarul?

— Suntem meticuloși, John. Trebuie să fim. Rolul nostru în acest război e prea important ca să lăsăm ceva la voia întâmplării.

John se întoarse. Tatăl lui era la vreo zece metri mai încolo, în dreptul

barului, cu un pahar în mână. Donovan avea dreptate – chiar părea mândru.

Scrisoarea de la Penelope sosi trei luni mai târziu, când John era în toiul pregătirilor, într-un parc din zona rurală a Virginiei, menit să reconstituie atmosfera și condițiile din Reich. Instructorii le țineau, lui și celorlalți recruți, cursuri de supraviețuire în spatele liniilor inamicului. Fără să aibă o bază de instrucție, organizația de-abia înființată rechiziționase porțiuni din parcul forestier Prince William, transformând fostele tabere de vară în terenuri secrete de instrucție. John tocmai se întorsese după mai multe nopți petrecute pe teren, în care nu dormise prea mult. Un duș fierbinte și un pat păreau un lux de neimaginat. Se anunță că venise poșta și i se înmână o scrisoare. Judecând după data de pe plic, fusese expediată cu două săptămâni în urmă. John se așeză pe pat în timp ce desfăcea plicul. N-o mai văzuse de aproape șase săptămâni și de-abia dacă-i simțise lipsa. Știa ce avea să-i spună, dinainte de a deschide scrisoarea. Ar fi procedat la fel în locul ei. Citi primele două cuvinte și mai că-i veni să râdă. Era clișeul absolut în vreme de război și iată că i se întâmpla lui.

Dragă John,

Am întâlnit pe cineva. E căpitan de aviație. Vreau să mă căsătoresc cu el. Îți cer divorțul ca pe un ultim gest de dragoste între noi doi. Nu te mai iubesc. Nu mai ești bărbatul cu care m-am căsătorit. Iubesc pe altcineva. Te rog, ajută-mă să te părăsesc. Știu că vom ține mereu unul la celălalt. O dragoste atât de intensă ca a noastră nu piere niciodată cu adevărat. Dar ce a fost între noi s-a sfârșit. Tu ai o altă viață acum, separată de a mea. Sufletele noastre nu mai sunt unite, nu mai sunt de nedespărțit, așa cum au fost cândva.

Îmi pare rău. Te rog să mă ierți și să-mi acorzi divorțul de care am nevoie, pentru a te putea părăsi cu sufletul întreg.

Cu drag,
Penelope

Nu mai plânsese de ani buni. Nici măcar nu știa dacă mai e în stare să plângă. Emoțiile i se păreau străine într-un loc ca acesta și se uită în jur, să se asigure că nu-l vede nimeni. Încă strângea în mână scrisoarea. Nu se îndura să-i dea drumul. Habar n-avea dacă o mai iubea. Știa că-și pusese deoparte sentimentele pentru ea, până când avea să găsească răgazul să le

analizeze din nou. Poate după ce se va fi sfârşit războiul – poate că atunci ar fi avut răgazul s-o iubească din nou. Dar acum era prea târziu. Întinse mâna spre creionul pe care-l ţinea lângă pat şi mâzgăli câteva cuvinte pe o foaie. Nu putea s-o urască, nu de vreme ce fusese vina lui. Citi şi reciti scrisoarea, apoi îi scrise răspunsul – „Ai obţinut divorţul" –, trimiţându-l chiar a doua zi.

Decembrie 1943, deasupra zonei de sud-vest a Germaniei

Vuietul motorului acoperea aproape orice alt zgomot. John simţea fiecare vibraţie în tot corpul. Era încordat şi inima i-o luase la goană. Îşi aminti de cuvintele superiorului său, care-i spusese fără ocolişuri că nu erau siguri cât de convingătoare erau documentele false pe care le avea asupra lui, nici cât de credibilă era biografia pe care i-o inventaseră. Nu aveau vreun precedent în funcţie de care să judece situaţia actuală. OSS-ul nu mai paraşutase niciun agent în Germania până atunci, cu atât mai puţin unul care să acţioneze pe cont propriu. Ştia care sunt riscurile. Se oferise voluntar şi concurase cu mulţi alţi agenţi pentru privilegiul de a îndeplini această misiune.

Şeful echipajului îşi duse mâinile la gură şi-i strigă ca într-o portavoce, încercând să acopere zgomotul motorului:

— Ne apropiem de obiectiv. Ar trebui să ajungem în treizeci de minute.

John încuviinţă şi omul se făcu nevăzut în carlingă. John se mută la geam, câţiva paşi mai încolo. Norii se învolburau pe cerul nopţii şi se întrezăreau doar câteva lumini pe întinderea întunecată deasupra căreia zburau. Îşi trecu palmele peste uniforma de Luftwaffe pe care o purta şi îşi derulă pentru a nu ştiu câta oară povestea în minte. Avea senzaţia că Werner Graf pusese stăpânire pe sufletul lui, că acum *era* cu adevărat el. I se părea că John Lynch este o falsă identitate sau, cel mult, amintirea unei vieţi pe care o trăise cândva. Nu părea să mai aibă vreun rost să fie John Lynch. Amintirile puteau pune în pericol misiunea şi l-ar fi putut costa viaţa. Va redeveni John într-o bună zi, odată ce Werner Graf îşi va fi îndeplinit scopul.

Avionul se zdruncină când dădură peste turbulenţe şi se trezi aruncat în faţă, dar centura de siguranţă îi opri căderea. Unul dintre instructori îl avertizase că Gestapoul va verifica dacă are vânătăi lăsate de vreo centură la nivelul pieptului şi al coapselor. Îşi alungă aceste gânduri de îndată ce se înfiripară. N-avea niciun rost să-şi facă griji. Chiar niciun rost.

Se auzi un ropot care înecă huruitul motoarelor. John îşi ridică privirea.

Se auzi încă un ropot, şi încă unul. John îşi dădu seama că zburau deasupra Germaniei. Nu se aşteptase ca artileria antiaeriană să doboare avionul înainte de a ajunge la locul unde trebuia să se paraşuteze.

Luase în calcul aproape toate celelalte scenarii. Se pregătise pentru toate întrebările cu putinţă, îşi exersase accentul şi povestea pe care trebuia s-o spună de atâtea ori încât le pierduse socoteala, dar nu luase în calcul ipoteza c-ar putea fi doborât. Bărbatul scoase încă o dată capul din carlingă, să-i spună că se trage în ei din amândouă părţile. John ridică degetul mare, semn că înţelegea, şi omul se făcu din nou nevăzut. Tocmai trăgea uşa de la carlingă, când o explozie asurzitoare despică aerul. Forţa exploziei spintecă o latură a avionului, la câţiva paşi de locul pe care stătea John, şi aerul rece ţâşni înăuntru. John se agăţă de raniţă, atât de strâns, încât i se albiseră articulaţiile. Aripa se sfâşiase ca hârtia. Motorul scuipa fum, gâjâind ca un moşneag care-şi drege glasul. John îşi căută paraşuta, ştiind că probabil se aflau la sute de kilometri distanţă de destinaţie. Avionul se cutremură şi începu să coboare, în timp ce proiectilele continuau să explodeze de-o parte şi de alta. Exploziile se înteţeau şi avionul se cutremura la fiecare deflagraţie, aruncându-l pe John de colo-colo în scaunul său. Avionul fu hurducat din nou, de data asta din direcţie opusă, dar continuă să înainteze greoi. Tirul de artilerie continua.

Şeful echipajului deschise din nou uşa, analizând pagubele, în timp ce avionul continua să piardă din altitudine. Artileria începea să slăbească tirul, exploziile erau sporadice acum. John se uită din nou pe geam. Vălătuci de fum gros, negru, se revărsau dinspre motor. Acesta se înecă şi se opri cu totul. Şeful echipajului îşi vârî din nou capul în carlingă şi John reuşi cu greu să deslușească ce striga. Bărbatul veni spre el.

— E imposibil să mai ajungem la destinaţie! îi strigă, dar John ştia deja asta. Suntem pe avarie. Motorul din dreapta e compromis. E imposibil să ne întoarcem. Va trebui să facem stânga-împrejur şi să încercăm să ajungem în Elveţia. Dacă vrei să te paraşutezi, acum e momentul.

John încuviinţă şi îşi desfăcu centura de siguranţă. Oare erau destul de sus? Avionul părea să piardă din altitudine cu fiecare secundă. Mai erau kilometri întregi până la obiectiv, dar putea să meargă până acolo, dacă ajungea teafăr la sol. Dacă rămânea la bordul avionului, nu putea să spere decât c-o să se întoarcă şi o să anunţe că a dat greş – asta dacă mai ajungeau până acolo. Tirul de focuri se întrerupsese deocamdată. Trecuseră de oraşul pe care-l apăra artileria, oricare va fi fost el, şi acum sub ei se întindea o tapiserie întunecată.

Şeful echipajului îi strânse mâna. Urările lui fură înghiţite de vuietul vântului în clipa în care se deschise trapa. John se apropie de ea şi simţi cum îl izbeşte curentul de aer. Dispecerul veni să-i verifice coarda fixă de la paraşută şi îi făcu semn că era în regulă. Se aprinse luminiţa verde, în timp ce avionul era hurducat şi smucit. Îşi impuse să se concentreze asupra a ceea ce avea de făcut, amintindu-şi că trebuie să sară în linie dreaptă, cu picioarele strânse, şi să-şi lase bărbia în piept. Simţi cum avionul încetineşte şi dispecerul îl bătu pe umăr. Apoi făcu saltul. Aerul rece îl izbi în plin, ca apa unei cascade. Simţi o smucitură în dreptul coapselor şi la subsuori atunci când se deschise paraşuta. Avionul fusese înghiţit de întuneric. Totul încremenise şi era complet singur. Vuietul motoarelor se risipi, astfel că nu mai auzea decât zgomotul propriei respiraţii şi şuierul aerului.

Paraşuta flutura de colo-colo, în timp ce el se prăbuşea cu repeziciune spre pământul cufundat în beznă. Nu avea cum să-şi dea seama unde va ateriza, dar, după cât de întuneric era, deduse că se afla într-un loc izolat, puţin populat, aşa încât mai exista o şansă. Îşi dădea seama că era prea jos, dar nu avea ce face. Se gândi să spună o rugăciune, dar buzele lui amorţite nu mai nimereau cuvintele, în timp ce pământul venea spre el ca un tren de mare de viteză, nevăzut şi neauzit. Simţi o durere cruntă la nivelul picioarelor când veni în contact cu pământul acoperit de zăpadă. Deschise ochii, văzând zăpadă de jur împrejur, şi simţi o moleşeală în tot corpul, apoi i se făcu negru dinaintea ochilor.

---

12 Cea mai mare dintre Insulele Solomon, din sud-vestul Pacificului, unde a avut loc prima ofensivă majoră a forţelor aliate împotriva Imperiului Japonez în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n. tr.).

13 Office of Strategic Services, agenţie de informaţii care a operat în Statele Unite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial şi care a stat la baza CIA-ului. William Donovan a fost, într-adevăr, fondatorul şi directorul agenţiei (n. tr.).

10

Franka încremenise pe scaun. Focul din camera de zi se stinsese şi temperatura din cabană scăzuse destul de mult. El rămăsese nemişcat în faţa ei, dezarmat. Iar ea ştia acum adevărul. Avea sentimentul că i se făcuse dreptate. Nu o luase razna. Suspiciunile ei erau întemeiate. Bărbatul acesta din cabana tatălui ei, pe care-l salvase din zăpadă, era american. Spion. Ştiuse că e american sau englez, fusese convinsă de asta de câteva zile bune, dar tot era o revelaţie s-o audă din gura lui. Se gândi la Daniel şi la Gestapo. N-aveau să se arate îngăduitori de data asta. Pedeapsa pentru ascunderea unui spion era ghilotina, dar asta doar după torturi care te făceau să-ţi doreşti moartea. Şi totuşi cumva se simţea eliberată. Pentru prima dată de când începuse să distribuie manifestele, de când văzuse entuziasmul şi mândria din ochii lui Hans, simţea din nou că trăieşte. Că trăieşte cu adevărat. Că viaţa ei nu se mai reduce la a mânca, a dormi şi a respira. La a pierde vremea – viaţa ei însemna din nou ceva.

— Trebuie să mă ocup de foc, îi zise, lăsându-l singur.

Gândurile i se învolburau în minte. Ştia tot acum, mai puţin de ce. De ce se afla el aici? În ce consta misiunea lui? De ce fel de ajutor avea nevoie? Buştenii începură să trosnească în momentul în care îi aruncă peste tăciunii din şemineu. Rămase câteva clipe acolo, încălzindu-şi mâinile, înainte de a intra în bucătărie. Îi era foame. Nu prea mai aveau de mâncare. Era greu să tragă de raţiile ei cât să ajungă pentru două persoane şi o să le fie şi mai greu acum, că epuizaseră conservele. Se gândi c-ar trebui să meargă în oraş a doua zi. Nu era nevoie să se ducă până la Freiburg. Se opri şi se rezemă de masa din bucătărie, cu braţele încrucişate la piept. Închise ochii, apoi o porni din nou spre dormitor.

— Aşadar, acum ştii totul, îi spuse John.

Accentul lui rămăsese neschimbat, dar Franka observa acum imperfecţiunile. Se întrebă cum ar face faţă unui interogatoriu – dacă cei

formaţi să discearnă astfel de detalii ar observa mai repede decât ea.

— Germana ta e excelentă, nu ţi-ai ieşit deloc din mână.

— Îmi ieşisem un pic, înainte să intru în programul de instrucţie. Dar am recuperat rapid. Asta a fost partea uşoară.

— Care a fost partea mai grea?

— Să fac faţă tehnicilor de interogare. Şi simulărilor de tortură.

— Eu am fost interogată de Gestapo.

— Desigur.

— N-a fost nevoie să mă tortureze. Ştiau deja totul.

Se întrerupse pentru câteva clipe şi se îndreptă spre fereastră.

— Te mai gândeşti la familia ta, la căminul tău din America?

— Încerc să nu mă gândesc. Am încercat să fiu Werner Graf, dar John Lynch nu-mi dădea pace.

— Ai fost foarte convingător.

— Cum de-ai bănuit?

— Te-am auzit vorbind în somn când te-am găsit. Delirai, strigai ceva în engleză.

— Habar n-aveam c-aş putea întâlni pe cineva ca tine. Nici nu ştiam că există cineva ca tine.

Franka auzise cât de sinceri pot fi americanii. Era o experienţă neobişnuită.

— Vreau să te întreb ceva – de ce l-ai învinovăţit pe fratele tău că a preluat compania tatălui vostru, când tu n-o voiai?

— Nu-mi place deloc ce face. O s-o ducă de râpă. Munca de-o viaţă a tatălui meu e în pericol.

— Dacă afacerea asta era atât de importantă pentru tine, de ce n-ai preluat-o tu? Ţi-ai pierdut dreptul de a critica deciziile lui Norman când l-ai refuzat pe tatăl tău.

— Eşti de neoprit, nu-i aşa?

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— N-am vrut să aleg un drum pe care totul se reduce la a face bani. Îmi doream mai mult. Cine ştie ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi fost războiul? Probabil c-aş fi fost acasă acum, lucrând alături de Norman.

— În loc să te cerţi cu el.

— Încercam să-l ajut.

Franka simţea că întinsese destul coarda.

— Probabil că ţi-e foame. N-ai mâncat nimic toată ziua.

— Sunt lihnit.

— Nu prea mai avem mâncare. Va trebui să plec mâine în oraş.

Se duse în bucătărie şi încălzi tocana care mai rămăsese, rupând o bucată zdravănă din pâinea pe care o făcuse, ca să i-o pună alături. El devoră totul în nici două minute. Franka aşteptă să termine, înainte de a-i pune întrebarea.

— Ce cauţi aici?

John luă şervetul pe care i-l pusese pe marginea tăvii şi se şterse la gură.

— Meriţi să ştii, îi spuse, lăsând şervetul din mână. N-ar fi trebuit să mă aflu aici. Destinaţia mea era la câţiva kilometri de Stuttgart. Planificasem cel mai sigur traseu până acolo, evitând oraşele importante unde ştiam că e concentrat tirul antiaerian. Presupun că n-au luat în calcul instalaţiile din jurul Freiburgului. Probabil că sunt mai noi.

— Le-au pus la punct după bombardamentul în care a murit tata. Oraşul nu fusese prea grav afectat până atunci. Mai devreme sau mai târziu, trebuia să se alăture şi Freiburgul celorlalte oraşe germane făcute praf de forţele aliate.

— Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat cu tatăl tău. Războiul are obiceiul de a face victime în rândul nevinovaţilor.

— Se culcase deja când au apărut bombardierele. Bănuiesc că nici nu şi-a dat seama ce se întâmplă. N-a apucat să-şi cunoască asasinii.

— Moartea tatălui tău a fost un incident nefericit, spuse John, regretând pe dată formularea aleasă.

— Nefericit? Doar pe el îl mai aveam pe lume, iar voi mi l-aţi răpit. Şi acum îmi ceri ajutorul?

— Naziştii îţi sunt duşmani, nu forţele aliate. Piloţii bombardierelor care au venit la Freiburg în noaptea aceea habar n-aveau…

— O să-mi spui că habar n-aveau că bombardează civili? Cum rămâne cu bombardamentele de la Hamburg, Köln sau Mainz? Mii de oameni nevinovaţi au murit în acele bombardamente.

— După cum au murit mii şi la Londra, şi la Birmingham, şi în toate teritoriile ocupate.

— Vrei să sugerezi că dreptatea e de partea Aliaţilor? Cum poţi să justifici uciderea a mii de civili germani?

— Războiul e o lighioană mârşavă. Drept să spun, cred că vieţile civililor germani nu contează pentru generalii care au trimis bombardierele, întocmai cum vieţile cetăţenilor britanici sau sovietici nu contează pentru germani.

— Dar pentru tine?

— Ce vrei să spui?

— Pentru tine contează, John? Ai locuit aici cândva.

— Franka, eu văd buletinele de ştiri cu cetăţeni germani care-şi declară sus şi tare loialitatea faţă de Hitler. Toţi cei de-acasă le-au văzut. Campania de bombardamente e menită să frângă voinţa de luptă a poporului german.

— Nu înţelegi că nu mai contează voinţa poporului german? Naziştii au subjugat-o cu ani buni în urmă. Expresia asta nu mai înseamnă nimic.

— Poate că aşa este, dar naziştii au dezlănţuit nebunia asta. Ei au început bombardamentele la întâmplare, la Varşovia şi la Londra, cu mult înainte ca Statele Unite să fi intrat în război. Dacă naziştii folosesc populaţia civilă ca scut, e regretabil, dar asta nu va fi o piedică în calea forţelor aliate.

— Tu m-ai ajuta dacă nişte bombardiere germane ţi-ar fi ucis tatăl?

— Nu văd cum s-ar putea întâmpla aşa ceva.

— Dar dacă s-ar întâmpla? Dacă ai avea de ales între loialitatea faţă de regim şi cea faţă de familie? Ai sfida regimul pentru binele poporului pe care se presupune că-l slujeşte?

— Nu s-ar putea întâmpla niciodată aşa ceva.

— Nimeni nu şi-a imaginat că s-ar putea întâmpla în Germania – o naţiune modernă, industrializată. Un bastion al ştiinţelor şi al artei.

— În cazul în care mă întrebi dacă aş unelti împotriva guvernului ţării mele cum ai făcut tu, riscând pedeapsa cu moartea, atunci răspunsul este „Nu ştiu".

— Ai ajuta un agent străin, sfidând ceea ce pare a fi voinţa compatrioţilor tăi?

— Dacă toate persoanele dragi mie ar fi murit din cauza lor şi dacă aceştia ar fi schimonosit tot ce face America o naţiune nobilă, măreaţă şi dreaptă – da, aş face-o.

— Robespierre a spus la un moment dat: „Nimeni nu-i are la suflet pe misionarii care vin cu arme".

— Nu sunt duşmanul tău, Franka. Nu mi-ai fi salvat viaţa şi nu m-ai fi adăpostit aici în ultimele zile dacă ai fi crezut că sunt. Există un motiv pentru care m-ai adus aici. Poate că într-o bună zi poporul german le va fi recunoscător Aliaţilor.

— Dacă va mai exista un popor german care să cântărească trecutul.

— Poate să pară ironic, dar Aliaţii sunt ultima speranţă a Germaniei. Foloseşte-te de mine, Franka. Dă-mi şansa să contribui la a scăpa ţara asta de naziști în numele tău.

Franka îi smulse tava din poală. O furculiţă se rostogoli zdrăngănind pe

podea şi trebui să se aplece după ea.

— Îi urăsc pe nazişti. Nu vreau să simt asta, dar e un sentiment care mă urmăreşte în fiecare zi. Mă gândesc la ce-au făcut…

John o întrerupse, cu o voce tăioasă.

— Lasă în urmă ura. Fă ceva pentru viitorul poporului german, de dragul tatălui tău şi al lui Fredi.

— Nu ştiu. Ce vrei să fac?

— Un lucru simplu. Ceva ce-ar putea face aproape orice persoană adultă.

— Am nevoie de puţin timp.

Franka se îndreptă spre bucătărie şi lăsă tava pe masă. Îşi simţea inima împietrită. Îşi cufundă mâinile în apa adunată în chiuvetă şi îşi clăti faţa. Se gândi la toate cunoştinţele ei care fuseseră luate de val şi seduse de nazişti şi de minciunile lor. Ea nu era ca ei. Era o infractoare, un duşman al statului, condamnată ca atare, şi acum adăpostea un altul. Era orice, numai nazistă nu. Era imposibil. Să-l dea pe mâna autorităţilor nu era o opţiune – n-ar fi făcut-o nici moartă. Şi atunci? Îl putea lăsa să plece pe drumul lui şi să păstreze secretul în vreme ce el se furişa până în străfundurile Reichului; dar încotro avea s-o pornească *ea*? Ce-o să facă? O să se întoarcă în pădure, ca să termine ce începuse în noaptea în care l-a găsit pe el? Sau se va strădui pur şi simplu să supravieţuiască războiului? Bărbatul acesta îi oferea mai mult.

— Povesteşte-mi mai departe, îi spuse, intrând din nou în cameră. Spune-mi ce cauţi aici. Dacă vrei ajutorul meu, trebuie să ştiu tot.

— Artileria a doborât avionul în care mă aflam şi m-am paraşutat undeva deasupra munţilor. Şi apoi m-ai găsit tu.

El făcu o pauză de câteva secunde, apoi continuă:

— Misiunea mea este o persoană.

Cu fiecare cuvânt, tensiunea părea să se risipească.

— Se numeşte Rudolph Hahn[14]. Este om de ştiinţă – una dintre cele mai strălucite minţi din lume. Face muncă de pionierat într-un nou domeniu al fizicii, care ar putea înclina balanţa războiului în favoarea Germaniei. Unul dintre agenţii noştri germani s-a infiltrat în laboratorul lui şi a intrat în contact cu el. Hahn a acceptat să fugă în America. Am venit să-l scot din ţară.

— De ce n-a putut face asta agentul care a intrat în contact cu el?

— E diplomat şi nu e persoana cea mai potrivită pentru a înfrunta aspectele periculoase ale misiunii. Gestapoul pare să-l fi luat în vizor, aşa că a trebuit să se dea la fund. Hahn este încă pe poziţie. Pe el nu l-au

arestat deocamdată.

— Şi cum plănuieşti să-l scoţi din ţară?

— Hai s-o luăm un pic mai încet.

— Ai nevoie de ajutorul meu, nu-i aşa?

— Da, dar…

— Tu nu poţi face nimic, pentru că el se află la aproape 200 de kilometri depărtare, iar tu eşti imobilizat la pat, cu amândouă picioarele fracturate.

John întinse mâna spre paharul cu apă de pe noptieră şi luă o gură din el.

— Aşadar vrei ajutorul meu, dar încă n-ai suficientă încredere în mine să-mi spui totul, îi zise Franka.

— Tu poţi învăţa să ai încredere în mine şi să accepţi ceea ce reprezint?

Ea nu mai spuse nimic.

— Plănuiam să traversăm Alpii la sud de München şi să pătrundem în Elveţia, pentru că trecătorile montane ne ofereau cea mai discretă modalitate de a trece frontiera. Deşi n-ar fi fost deloc uşor să ajungem până acolo. Aveam un ghid şi am făcut cursuri de alpinism la OSS, nu că mi-ar mai folosi la ceva acum.

Îşi studie picioarele, trecându-şi palmele peste ghips.

— Cum va înclina acest om de ştiinţă balanţa războiului în favoarea Germaniei? La ce lucrează?

— Eu nu pot să mă întâlnesc cu el, continuă John, ignorând întrebarea.

— La ce lucrează?

— O să mă obligi să-ţi spun, nu-i aşa?

— Dacă e să-mi risc viaţa pentru tine şi cauza ta, vreau să ştiu de ce o fac. Vreau să ştiu care e miza.

— Domnul profesor Hahn şi colegii lui lucrează la o nouă tehnologie, numită fisiune nucleară. În 1939 au publicat o lucrare despre noul proces, iar de atunci Aliaţii încearcă să monitorizeze cum evoluează proiectul.

— Şi ce-i aşa special la această „fisiune nucleară”?

Se chinui să-şi amintească sintagma.

— Nu ţi-aş spune nici dacă mi-ar fi spus şi mie cineva, dar cred că este ceva monumental şi că ar putea schimba deznodământul războiului. Fără Hahn, proiectul se va stinge. El este creierul. Naziştii nu-şi dau seama cât de aproape sunt de ceva epocal. Proiectul nu a primit suficientă finanţare şi a fost ignorat aproape cu totul de superiorii ierarhici. Hitler e obsedat de motoarele cu reacţie. Sunt concentraţi acum asupra lor.

— Aşadar, de ce s-a hotărât acest Hahn să treacă în tabăra voastră?

— Nu-i place cum se poartă regimul cu populaţia evreiască. Mulţi dintre prietenii şi colegii lui dinainte de război erau evrei. Naziştii i-au exclus din toate proiectele, pe motive rasiale. Mulţi dintre ei au murit între timp sau sunt în exil. Pe câţiva i-am primit noi. E nemulţumit totodată de lipsa fondurilor. Americanii înţeleg cât de importantă este activitatea lui. Va primi toată finanţarea şi tot sprijinul de care ar putea avea nevoie odată ce ne întoarcem cu el în State.

— Astfel încât americanii să poată dezvolta ei această nouă tehnologie?

— Trebuie s-o dezvoltăm înainte să pună naziştii, sau chiar sovieticii, mâna pe ea. E o cursă care ar putea decide deznodământul războiului. Dacă naziştii îşi dau seama ce s-ar putea obţine, asta ar putea schimba totul. Ceea ce n-o să se mai întâmple dacă Hahn dispare. Avem nevoie de cunoştinţele şi experienţa lui. Dacă au făcut vreun progres major, trebuie să ştim şi noi.

— Care e rolul meu?

— Planul era să intru în contact cu Hahn, să-i câştig încrederea şi apoi să trec graniţa cu el în secret.

— Vrei să trec graniţa cu el? întrebă Franka, făcând ochii mari.

— Nu, trebuie doar să te întâlneşti cu el, să-i povesteşti ce s-a întâmplat cu mine şi apoi…

Era greu de înţeles că se ajunsese la asta.

— Şi apoi?

— Şi apoi să te întorci cu el aici, ca să-l pot trece eu graniţa odată ce mă recuperez.

— Abia peste o lună vei putea să mergi din nou şi cu siguranţă nici atunci n-o să fii în stare să escaladezi vreun munte.

— Lasă detaliile în seama mea.

— Aş zice că nu e doar un detaliu. Vrei să merg la Stuttgart şi să mă întâlnesc cu omul ăsta, nu?

— Nu văd vreo alternativă.

— Nu am pregătire de spion. N-am mai făcut aşa ceva până acum.

— Totul se reduce la a te întâlni cu cineva, a asculta ce are de spus şi a-i transmite un mesaj.

— Şi dacă nu vrea să stea de vorbă cu mine sau dacă mă prind?

— Nu văd cum te-ar putea prinde, altfel decât dacă te-ai preda, şi o să-ţi spun parola care îl va obliga să asculte ce ai de spus. Vrei s-o faci? Vrei să mă ajuţi?

— Nu ştiu, pare o misiune complexă…

— E mult mai simplă decât pare. Poţi s-o faci. Poţi să schimbi ceva.

— Bine, încuviinţă Franka, ţinând ochii închişi.

— Mulţumesc, îi spuse, prinzând-o de cot.

Era prima dată când se atingeau fără motiv şi Franka simţi un fior. Era ridicol.

— Planul era să-l întâlnesc în grădina publică. El avea să fie aşezat pe o bancă, citind ziarul.

— Pe o vreme ca asta?

— Trebuia să rămână acolo pentru scurt timp, între 5.50 şi 6.00 seara, şi doar o zi pe săptămână – lunea. A fost acolo azi, mai devreme, aşteptându-mă.

— Va fi acolo şi săptămâna viitoare? Să merg atunci?

— Având în vedere că sâmbătă e Crăciunul? Nu cred. Probabil c-o să meargă acasă, la Berlin. Cred că e mai bine să te duci în săptămâna următoare, pe 3 ianuarie. Aşa o să am ceva mai mult timp de recuperare, iar tu vei fi mai bine pregătită. Nu va trebui să faci nimic spectaculos, doar să te întâlneşti cu el şi să-i povesteşti ce s-a întâmplat cu mine.

— De unde o să ştie că nu fac parte din Gestapo?

— Parola. Odată ce o aude, va şti că eu te-am trimis. Va trebui doar să intri în contact cu el şi poate să-i oferi opţiunea de a veni aici odată ce mă simt mai bine, dar putem decide asta ulterior. Avem destul timp.

— Două săptămâni. Va trebui să-ţi aduc nişte cârje. Nu foloseşte la nimic să stai imobilizat la pat. O să faci escare. Cel mai bine e să te ridici din pat şi să faci mişcare. Trebuie să merg la oraş mâine, să cumpăr nişte provizii. O să iau şi cârje de acolo.

— O să găseşti cârje la magazin, când totul e raţionalizat?

— Nu, nu cred, dar am nişte relaţii la dispensar. Fac eu rost.

Dimineaţa aduse cu ea gerul, ca şi cele dinainte, dar aceasta părea diferită. Cu greu o luase somnul în ajun. Mai avea multe întrebări fără răspuns. Dar nu era cazul să-l bombardeze pe John acum. Aveau altele de rezolvat. În primul rând aveau nevoie de provizii. Luă tichetele pentru raţii pe care i le dăduse John. Ea ştia că sunt false, dar oare vânzătorul avea să-şi dea seama? Fără ele, nu se puteau baza decât pe ale ei. N-ar fi de-ajuns. Ar muri de foame. Ţinu tichetele la lumină, studiind fiecare literă tipărită. Arătau destul de convingător, deşi, dacă te uitai atent, scrisul părea tremurat pe alocuri. O să încerce. Singura alternativă ar fi să cumpere mâncare de pe piaţa neagră. Se găsea hrană de cea mai bună calitate

pentru cei dispuși să plătească, dar riscau să atragă atenția poliției. Era un risc prea mare.

John era treaz când îi duse micul dejun.

— Bună dimineața, *Fräulein*.

— Sper c-ai dormit bine.

— Da. De mult n-am mai dormit așa bine. Tu cum te simți după discuția noastră?

— Agitată. Derutată. Am sentimentul că mi s-a dat o responsabilitate majoră.

— Nu ți-aș fi vorbit despre misiunea asta dacă nu te-aș fi crezut capabilă s-o duci la bun sfârșit. Știu c-am luat decizia bună.

Franka rămase cu el cât luă micul dejun – brânză și ce mai rămăsese din tocana gătită cu două seri în urmă. Nu-i spuse că nu era destulă mâncare pentru amândoi. Vorbiră despre vreme, despre drumul pe care urma să-l facă în ziua aceea și despre starea lui. Nu părea să mai fie altceva de spus despre identitatea lui sau despre misiune. În ajun, își promisese că n-o să-l preseze.

Franka împinse ușa și ieși. Nu mai ninsese în ultimele două zile, dar ninsese așa de mult în săptămânile trecute, încât mașina ei era încă îngropată în troiene și nu se putea circula pe drum. Scotea aburi când respira. Un soare cu dinți își revărsa razele deasupra ei, fără alt efect decât acela că lumina se reflecta în albul zăpezii, așa că își puse ochelarii de soare.

Umbra lui Daniel Berkel adăsta asupra Freiburgului. Orașul ei natal era prea periculos. Chiar dacă nu se întâlnea cu el, erau prea mulți oameni care ar fi putut s-o recunoască, prea mulți oameni dornici să ajute Gestapoul. Nu mai era nevoie să meargă la farmacia din oraș, ca data trecută. Sankt Peter era la doar câțiva kilometri distanță. Era doar un orășel, dar avea o băcănie și un dispensar. Va fi de-ajuns pentru ce le trebuia de data asta. Își puse schiurile și o porni. Se gândea la John Lynch și la cum va fi arătând Philadelphia. Se gândea la Rudolf Hahn și la ce avea să-i spună.

Nu văzu țipenie de om, până când ajunse la coada din fața băcăniei. Se așeză la rând, rezemându-și schiurile de perete. Nicio figură cunoscută care să-și bage nasul în treburile ei. Majoritatea celor pe care-i cunoscuse aici plecaseră pe front sau muriseră între timp. Era o ușurare să n-o cunoască nimeni. Amestecă tichetele ei cu cele pe care i le dăduse John, ca să nu sară în ochi cele false. Îi ieși figura. Vânzătorul nu observă nimic. Jubilând, ieși din magazin cu rucsacul încărcat, cu tot ce putuse lua în

schimbul colecţiei de tichete.

Domnea o linişte mormântală pe străduţele înguste din Sankt Peter. Înaintând greoi pe trotuar, Franka nu-şi ridică privirea din pământ tot drumul până la dispensar. Un adolescent cu o mână în ghips se uită la ea când deschise uşa. Lângă el erau aşezaţi alţi doi tineri, cu câte un ochi lipsă şi braţe amputate, unul într-un scaun cu rotile, celălalt în cârje. Războiul se infiltrase în fiecare colţişor al societăţii germane. Nimeni nu era imun. O bătrână cu chipul pământiu stătea la un birou mohorât de lemn, încărcat de hârţoage. Franka se îndreptă spre ea, aşteptând la rând în urma unei mame cu un copil mic în braţe. Când îi veni rândul, bătrâna de la birou o privi cu un aer obosit.

— O caut pe Martina Kruger, e asistentă aici.

— Ce treabă aveţi cu doamna asistentă Kruger?

— Suntem prietene vechi – e o problemă personală.

— Doamna asistentă Kruger e ocupată, o să vă rog să…

— Durează doar câteva minute.

Femeia bombăni ceva nedesluşit.

— Poate face o pauză.

— Aşteaptă un minut.

Femeia se făcu nevăzută pe o uşă aflată în spatele ei.

După două minute, uşa se deschise din nou şi Martina se apropie zâmbind, venind s-o îmbrăţişeze pe Franka. Se cunoşteau de când erau mici, se întâlniseră la grădiniţă şi fuseseră colege de şcoală. Martina fusese în acelaşi detaşament în Liga Fetelor Germane. Franka n-o mai văzuse din 1939, de când se mutase la München. Era aproape neschimbată, atrăgătoare, cu părul lung, şaten, şi ochi verzi, scânteietori. Femeia de la recepţie se uită chiorâş la Martina, care se strâmbă la rândul ei şi apoi ieşi cu Franka. Îşi aprinse o ţigară şi îi oferi una şi Frankăi, care clătină din cap. Vorbiră câteva minute despre familia Martinei. Avea două fiice, şi soţul ei fusese trimis în Franţa. Franka avea încredere în ea, nu cât să-i ceară morfină sau ceva care i-ar fi putut crea probleme – dar de bună seamă n-ar simţi nimeni lipsa unor cârje vechi?

— Cum de te-ai întors aici? o întrebă Martina.

Franka se întrebă cât de multe ştia – probabil că ştia totul.

— M-am întors pentru citirea testamentului tatei.

— Mi-a părut foarte rău să aflu c-a murit. I-am văzut numele în ziar. Nu mi-a venit să cred.

— Mulţumesc. A părut ceva atât de arbitrar într-un oraş care a scăpat aproape neatins.

— Bombardamentele sunt din ce în ce mai dese. E doar o chestiune de timp până când Aliații vor încerca să ne omoare pe toți.

Franka ignoră comentariul, deși se simți cuprinsă de furie.

— Îmi pare rău că n-am mai ținut legătura atâta timp, iar acum vin să-ți cer o favoare, dar am nevoie de ceva.

Martina își mai aprinse o țigară.

— Sigur, de ce anume?

— Stau la cabana veche a părinților mei, cea de la munte. O mai ții minte, nu?

— Da, sigur.

— Sunt acolo cu prietenul meu.

Martinei îi sclipiră ochii.

— Nu mi-ai spus că ești cu cineva. E o relație serioasă?

— S-ar putea. E student la Medicină, dar tocmai s-a întors de pe front. Profităm de ocazie să petrecem un pic de timp împreună. Însă avem un necaz. Și-a rupt piciorul la schi și am rămas înzăpeziți.

— O, vai!

— N-a fost ușor. Am reușit să-i pun eu picioarele în ghips.

— Parcă ziceai doar de un picior?

— Nu, amândouă. Am vrut să zic amândouă.

Franka își simțea inima bătând să-i spargă pieptul. Expresia Martinei devenise deodată gravă.

— Se simte bine și i-am pus picioarele în ghips, dar nu poate să se deplaseze. Am nevoie de niște cârje. Mă întrebam dacă aveți unele vechi pe-aici, pe care le-aș putea împrumuta câteva săptămâni, până se topește zăpada.

— Are nevoie să-l consulte un doctor? Să întreb…

— Nu, nu e nevoie. Am nevoie doar de cârje. Am reușit să-i fixez eu oasele și par să se vindece frumos.

Franka nu mai zise altceva. Martina își termină țigara și o strivi sub picior. Se uită în jur, să vadă dacă trăgea cineva cu urechea.

— Când ai nevoie de ele?

— Acum, dacă se poate.

— Lasă-mă câteva minute, să văd ce pot face.

Franka așteptă afară în frig un sfert de oră și tocmai începea să se întrebe dacă Martina se va mai întoarce, când aceasta apăru cu o pereche de cârje vechi la subsuoară.

— Astea au trecut prin multe, dar ar trebui să fie încă bune. Și nu cred c-o să le simtă cineva lipsa.

— Mulţumesc foarte mult, îi spuse Franka, luându-le. Tommy o să-ţi fie foarte recunoscător.

Martina mai rămase câteva minute cu Franka, înainte să se întoarcă la datorie.

Franka legă cârjele de rucsac şi se îndreptă spre poarta de ieşire din oraş, explicându-i soldatului care făcea de pază că sunt pentru prietenul ei, care era veteran de război. El îi înapoie documentele, fără să-i mai pună alte întrebări.

Se întoarse la cabană, etalând cârjele ca pe un trofeu. John şi le trase la subsuori şi se ridică opintit. Îi era încă greu să se mişte şi trebuia să-şi târască picioarele după el, dar important era că nu mai stătea imobilizat la pat. Primul lui drum fu la bucătărie. Se aşezară împreună la masă, după ce Franka pregăti o supă, pâine şi brânză şi se puseră pe mâncat ca şi cum ar fi fost ultima lor masă.

În ziua aceea, spre seară, Martina Kruger reflectă mult la întâlnirea cu vechea ei prietenă. Oare de ce nu voise aceasta ca prietenul ei să fie consultat de un doctor? Chiar dacă oasele se vindecau cum trebuie, de bună seamă ar fi fost mai bine să se asigure. Gândul o urmări până la Crăciun, şi chiar şi în noul an, 1944. Nu reuşea să-şi scoată din minte expresia Frankăi şi cât de neobişnuită fusese rugămintea ei. Cu o undă de regret, merse la biroul local al Gestapoului să-şi toarne prietena. Probabil că nu era nimic la mijloc, îşi zise, şi cu siguranţă Franka n-avea nimic de ascuns, dar era mai bine să lase chestiunea în seama organelor competente. Îşi înăbuşi orice urmă de loialitate faţă de prietena ei, pentru că în vreme de război era mai important să-l pui pe Führer pe primul plan. La urma urmelor, Franka Gerber avea antecedente şi Martina nu putea risca să fie implicată în aşa ceva. Trebuia să se gândească la familia ei. Agentul din Gestapo îi dădu dreptate – făcuse ceea ce trebuia să facă.

O

A sosit Crăciunul. L-au petrecut împreună. Au stat de vorbă cu orele. Ea i-a înşirat toate ideile pe care le susţinea Trandafirul Alb, iar el i-a spus că auzise despre cum fusese distribuit manifestul studenţilor de la München pe tot cuprinsul Germaniei. Acesta a fost cadoul ei de Crăciun – mulţumirea lăuntrică de a şti că ceea ce făcuseră nu fusese în zadar. Franka i-a povestit despre copilăria ei petrecută în munţi. Au avut răgazul să ia la rând fiecare vară petrecută acolo, fiecare amintire a ei. El a învăţat-

o câteva expresii în engleză – mai ales din limbajul militar. I-a povestit despre Philadelphia, despre casa părinților lui și zilele însorite de vară petrecute pe malul râului. I-a povestit despre compania tatălui lui și despre cât de stingherit era de faptul că fusese crescut în puf. Dar felul în care vorbea despre asta se schimbase. Nu era un lucru demn de ocară. Existau lucruri mult mai importante pentru care să trăiești sau să mori.

I-a povestit despre cum își cunoscuse soția la Princeton și cât de fericiți fuseseră în primii câțiva ani de căsnicie. Penelope se căsătorise cu aviatorul ei la o săptămână după ce se pronunțase divorțul, cu o lună înainte ca John să fie trimis în misiune. Nu mai spusese nimănui povestea vieții lui atât de detaliat – despre fosta lui soție, despre copilărie și părinții lui și despre locul în care crescuse. Nu avusese niciodată răgazul. Îi enumeră toate detaliile pe care și le amintea despre Rudolf Hahn și îi povesti tot ce știa despre activitatea acestuia, ceea ce nu era mare lucru. Existau aspecte ale misiunii care îi fuseseră ascunse chiar și lui. Nu era nevoie să știe totul.

Au vorbit despre cum să-l aducă pe Hahn la cabană. Era mai bine să aștepte până când se vindecau fracturile. Asta însemna sfârșitul lunii ianuarie. Abia atunci puteau s-o pornească spre graniță. În ciuda tuturor lucrurilor despre care au povestit, în ciuda orelor petrecute împreună, n-au pomenit niciodată de viitor. N-au vorbit niciodată despre ce avea să facă Franka odată ce John o pornea spre Elveția cu Hahn. Nu conta nimic altceva în afară de misiune. El și-a tot repetat aceste cuvinte în minte, până când deveniseră o mantra, o deviză în viață.

Franka i-a mutat patul deasupra scândurilor desprinse din dușumea. Au pus la cale un protocol – ce să facă dacă Gestapoul venea într-adevăr să-l caute. L-au exersat de nenumărate ori. Singurul avertisment avea să fie zgomotul unei mașini care se apropia de cabană. În cazul acesta, John trebuia să se refugieze imediat în dormitor și să tragă scândurile deasupra lui, întinzându-se în spațiul de dedesubt, pe care ea îl făcuse cât mai comod cu putință. Patul urma să acopere scândurile, care aveau să-l acopere pe el. N-o să se poată ascunde dacă Gestapoul efectua o percheziție temeinică, dar ce motiv ar avea s-o facă? În ziarele locale nu se pomenise nimic despre spioni sau aviatori ai forțelor aliate dați dispăruți. Nu păreau să știe de prezența lui în zonă, cu atât mai puțin că se ascunde în cabana tatălui ei.

A venit Anul Nou. Ea nu mai văzuse pe nimeni în afară de el de la ultimul

drum în oraş, cu aproape două săptămâni în urmă, când vorbise doar cu Martina, cu ofiţerul care-i ceruse documentele şi cu angajaţii diverselor magazine în care intrase. John ieşea din ce în ce mai des din dormitor. Când se întorcea după plimbarea zilnică, îl găsea adesea aşezat în fotoliul-balansoar, lângă foc, citind literatură interzisă. Voia să citească doar cărţile pentru care naziştii ar fi condamnat-o la închisoare. Cu cât era mai gravă pedeapsa pentru deţinerea unei cărţi, cu atât mai mult îşi dorea s-o citească. *Muntele vrăjit* de Thomas Mann rămăsese pe masă, acolo unde îl lăsase, cu semnul de carte la vedere. Ascultau doar posturile de radio străine, interzise, savurând libertatea pe care le-o permitea singurătatea. Franka era fascinată când îi povestea ce se întâmpla pe celelalte fronturi, despre luptele din Rusia şi Italia, despre confruntările din Pacific.

Făcea tocană aproape în fiecare seară şi el o ajuta să toace legumele, atât de subţire că i se topeau în gură. Luaseră pentru prima dată masa împreună în ziua de Crăciun, şi devenise un obicei de-acum.

Mâncau în tăcere în seara aceea din ianuarie. John avea maniere impecabile. Încercă să şi-l închipuie aşezându-se alături de camarazii lui şi mâncând din raţiile de tip C pe care i le descrisese foarte detaliat. Era greu să facă un asemenea exerciţiu de imaginaţie.

El duse şervetul la buze şi-şi şterse firimiturile din colţul gurii, înainte de a continua să mănânce.

— Văd cum te uiţi la mine, cu zâmbetul ăla pe faţă, îi spuse. La ce te gândeşti?

— Încerc doar să mi te închipui alături de camarazii tăi, „răcanii", cum le-ai spus.

Era mândră că folosise o expresie argotică în engleză, pe care o învăţase de la el.

— Le-a luat o vreme să mă accepte în prima fază a instrucţiei. Odată ce şi-au dat seama că suntem de aceeaşi parte a baricadei, iar prejudecăţile la adresa celor din propria tabără te pot costa viaţa… Îmi place să cred că le-am câştigat respectul.

Lăsă furculiţa din mână, deşi nu terminase de mâncat.

— Ştiu că ai emoţii legat de ziua de mâine. Totul va fi bine. Trebuie doar să stai de vorbă cu el câteva minute. Nimeni nu va bănui nimic. Din câte ştim, nu planează nicio suspiciune asupra lui.

— Din câte ştiţi voi…

— Sigur că sunt lucruri pe care nu le ştim, dar nu i-aş încredinţa oricui misiunea asta.

— Nu prea ai de ales.

— Sigur că am. Aș putea să aștept. Hahn s-ar putea răzgândi sau și-ar putea duce proiectul la bun sfârșit, sau ar putea fi prins, sau s-ar putea întâmpla altceva între timp. Dar nu pot să aștept și nu pot să mă duc eu personal.

Se întinse peste masă, prinzându-i mâna într-a lui.

— Când o să-ți dai seama cât de importantă ești pentru misiunea asta? Nu-mi vine să cred că te-am descoperit. Dacă n-ai fi fost tu, aș fi murit până acum.

Franka își retrase mâna și ridică ceașca de cafea din fața ei.

— Cum de ești așa de sigur că sunt în stare să fac asta?

— Văd forța dinăuntrul tău. Cine altcineva ar fi putut să facă ceea ce ai făcut tu și să meargă înainte?

— Trebuie să pun lemne pe foc.

— Lasă asta acum. Focul poate să mai aștepte câteva minute.

O prinse din nou de mână. Palmele lui erau calde și puternice.

— Poți s-o faci. Ai toate calitățile necesare pentru asta. Ești curajoasă și…

— Nu sunt curajoasă. Sunt o lașă.

Simți că-i dădeau lacrimile și îi fu rușine că plângea de față cu el.

— Mi-am trădat crezul că să-mi salvez pielea. Am pretins că nu știam ce se întâmplă și ce făceau Hans și ceilalți.

Îi întoarse spatele, ridicând lemnele stivuite în colț. Focul trosni când aruncă buștenii în flăcări.

— Ei au fost adevărații eroi, dispuși să-și dea viața pentru idealurile lor.

— Faptul că au murit nu-i face mai eroici. Nu crezi că și ei ar fi ales viața, dacă ar fi avut șansa s-o facă? Cui i-ar fi folosit moartea ta? La ce ar fi servit o moarte în plus?

— Ar fi trebuit să mărturisesc ce am făcut și ce știam. Am jucat rolul „blondei proaste". Am făcut-o pe „idioata".

— Ai făcut ceea ce trebuia să faci pentru a supraviețui. Aș fi făcut exact același lucru în locul tău. Ai fost curajoasă, ai fost inteligentă, iar acum ești încă în viață. Și, datorită ție, trăiesc și eu. Da, ești blondă și ești femeie, dar în viața mea n-am întâlnit pe cineva mai inteligent și mai puțin laș.

Cuvintele lui de încurajare nu reușiră să-i stăvilească lacrimile, care curgeau și mai năvalnic acum, înnodându-i-se în barbă. Folosindu-se de cârje, John se ridică opintit din scaun și se apropie de ea.

— S-ar putea să fii cea mai curajoasă persoană pe care am cunoscut-o vreodată, Franka Gerber.

— L-am abandonat, spuse Franka.

— Poftim?

Vocea ei era la fel de firavă ca scrumul risipit de vânt.

— A murit din vina mea. L-am abandonat. Tata nu putea avea grijă de el de unul singur.

— O, nu. Nu e adevărat.

Erau atât de aproape, încât John simţea căldura trupului ei.

— N-ar fi trebuit să plec. Fredi a murit din vina mea. Dacă aş fi rămas la Freiburg, am fi putut avea grijă de el împreună. N-ar fi fost la căminul ăla, şi naziştii n-ar fi pus gheara pe el. Ar mai trăi şi-acum.

— Fredi n-a murit din vina ta. L-au omorât naziştii.

— De ce a trebuit să plec la München? De ce l-am părăsit?

— Îţi doreai un nou început. Aveai douăzeci şi doi de ani.

— Asta spui tu, dar…

— Nu eşti vinovată de moartea lui Fredi. Cine ştie dacă n-ar fi venit după el şi la voi acasă? N-ai fi putut face nimic. Nu aveai de unde să ştii.

— N-ar fi murit.

— Ai un prilej să te răzbuni, lovind în plin regimul care ţi-a omorât fratele şi iubitul. Nu-şi dau seama cât de important este acest program nuclear. Trebuie să-i punem punct înainte să-şi dea ei seama. Din ce spune Hahn, sunt cu un pas în faţă. Dacă îi lăsăm pe nazişti să dezvolte primii programul, s-ar putea să nu fie traşi la răspundere niciodată pentru faptul că l-au ucis pe Fredi, şi pe atâţia alţii.

— E prea târziu. Faptul e consumat.

— Nu e niciodată prea târziu, câtă vreme mai ai suflare. Naziştii au lăsat milioane de victime în urma lor, pe tot cuprinsul Europei. Ţi s-a oferit şansa de a lupta pentru dreptate în numele lor.

— Sau pentru răzbunare?

— Oricare. Ambele. Există diverse combinaţii de motive pentru ceea ce facem. Răzbunarea e unul dintre ele. Trebuie să ştiu sigur că eşti dispusă să te implici sută la sută în treaba asta, Franka. Altfel te pui în pericol şi mă pui şi pe mine. Pot conta pe tine?

— Da. Sută la sută.

---

14 Rudolph Hahn este un personaj fictiv, dar probabil inspirat parţial de biografia lui Otto Hahn, chimistul german care a descoperit, împreună cu Lise Meitner, fisiunea nucleară. Otto Hahn a fost una din vocile care s-au opus persecuţiei evreilor de către regimul nazist, dar nu a fost implicat în proiectul de dezvoltare a bombei atomice (n. tr.).

11

Franka se trezi până să se lumineze de ziuă şi urmări cum întunericul capitula dinaintea luminii cenuşii, terne a unei dimineţi înnorate. Mai rămase o oră în pat, strâmbându-se când frigul din cabană îi şfichiui pielea feţei. Se făceau două ore cu trenul de la Freiburg la Stuttgart. Şoselele erau încă blocate, maşina nu prea-i mai folosea la nimic, doar îi amintea cum ajunsese aici şi cum putea să plece. Cafeaua fierbinte o mai încălzi. Verifică proviziile rămase pentru John, deşi ştia exact câtă hrană mai aveau. Le mai verifică o dată. Îi auzi glasul prin uşă şi, cu ceaşca de cafea aburindă în mână, intră în camera lui. John stătea în capul oaselor pe pat.

— Poţi s-o faci. Mergi doar să te întâlneşti cu cineva la Stuttgart.

Vorbiră despre drum preţ de câteva minute, apoi Franka intră la baie, să se spele. Când ieşi, el era în bucătărie, şi Franka simţi cum i se zburleşte părul de frig. Se aşezară la masă şi luară micul dejun împreună. John reluă din nou toţi paşii, deşi ea memorase deja totul. Un sfert de oră mai târziu, îşi făcuse bagajul şi era gata de plecare, iar el se rezemă de uşă şi-i întinse mâna, în semn de rămas-bun.

— Ne vedem mâine, îi spuse Franka.

Încercă să pară sigură pe ea, să ascundă îngrijorarea care părea s-o roadă pe dinăuntru, dar citi neliniştea în ochii lui.

Franka nu se urni când trenul trase în gara centrală din Stuttgart. Mintea îi era golită de gânduri, imaculată ca zăpada din munţi. Soldatul aşezat în faţa ei se oferi s-o ajute cu bagajul. Strânse bine geanta în mână şi îl refuză politicos. El o salută, ridicând chipiul, şi se pregăti să coboare din tren. Franka se sili să se ridice de pe scaun, ştiind cât de palidă era, probabil. Nu mâncase nimic, nu se mişcase de când urcase în tren. Îi tremurau mâinile. Şi le îndesă în buzunarele paltonului şi se ridică. Se ţinu după ceilalţi pasageri, care înaintau greoi, revărsându-se pe peron. Trenul

ajunsese la timp. Ceasul de pe perete arăta ora 3.15. Va avea timp din belşug să găsească un hotel până la întâlnirea cu Hahn. Mai mulţi agenţi în uniforma Gestapoului opreau persoane din mulţime, pentru a le verifica documentele. Pe ea o lăsară să treacă – păreau mai atenţi la bărbaţii tineri, aflaţi la vârsta serviciului militar. Căutau dezertori.

Afară era frig. Era o zi înnorată şi ceţoasă. Un şir de drapele naziste imense fluturau pe nişte beţe lungi de 15 metri, vizibile cu greu prin negură. Un portret enorm al lui Hitler, de trei metri înălţime, era expus la intrarea în gară. Franka întinse braţul să cheme un taxi.

Mâncă fără poftă după ce se cază la hotel şi o porni spre Schlossplatz, piaţa mare din centrul oraşului, unde avea să se afle Hahn în acel interval esenţial de zece minute. O porni agale prin grădinile baroce din piaţa publică, îndreptându-se spre statuia zeiţei romane Concordia, care se ridica în centru, atingând aproape 30 de metri înălţime. Bombardamentele lăsaseră urme pe clădirile care înconjurau piaţa, confundându-se în lumina slabă. Câteva erau în curs de reconstrucţie. Altele, nu. Un drapel nazist imens se înfoia în bătaia vântului şi câţiva soldaţi care aveau program de voie trecură în pas vioi pe lângă ea. Se încordă toată simţindu-le privirile. Păreau să fie inamici pretutindeni şi privirea fiecărui trecător părea să se agaţe de ea ca o lipitoare. Se aşeză pe o bancă orientată spre piaţă, regretând că nu mai fuma, pentru a-şi calma un pic nervii. Rezistă tentaţiei de a se uita la ceasul de la mână. Un bărbat aflat în capătul opus al pieţii se opri, părând să-i arunce o privire, apoi îşi continuă drumul. Fiecare secundă părea o zi întreagă.

Şi apoi îl zări. Un bărbat la vreo cincizeci de ani, într-un trenci bej, străbătu piaţa şi se aşeză pe o bancă, la nici 30 de metri de ea. Purta pălărie, dar avea o mustaţă căruntă, exact cum i-l descrisese John. Ridică un ziar în faţa ochilor, exact cum îi spusese John că va face. Să se îndrepte glonţ spre el? Se uită peste un umăr, apoi peste celălalt, încercând să dea impresia că aşteaptă pe cineva. Un bărbat la vreo treizeci de ani se aşeză lângă ea, aruncându-i o privire.

— Frumos loc, nu-i aşa? o întrebă, şi Franka simţi că încremeneşte.

— Da, îi răspunse, de-abia vorbind.

Nu-şi întoarse capul spre el, deşi ştia că o priveşte. Se uită la ceas, apoi la bărbatul în trenciul bej. Hahn avea să plece în opt minute. Cine era individul ăsta care se aşezase lângă ea? Simţi miros dulceag de fum de ţigară.

— Doriţi o ţigară? o întrebă.

Întinse pachetul spre ea. Franka scutură din cap. Când zâmbea,

individul dădea la iveală nişte dinţi strâmbi şi o cicatrice adâncă pe obraz. Ochii lui cenuşii erau impenetrabili.

— Nu fumez.

— Urât năravˇ. Führerul în persoană l-a criticat, comentă individul, trăgând cu nesaţ din ţigară.

— Eu una nu l-am avut niciodată. Vă rog să mă scuzaţi.

Se ridică şi se îndepărtă agale, fără să mai spună altceva. Bărbatul în trenci continua să citească ziarul şi nu reacţionă când se aşeză lângă el. Individul care-i oferise ţigara le aruncă o privire.

— Ce vreme frumoasă pentru perioada asta, îi spuse Franka. Bucuria copiilor.

La auzul cuvintelor ei, Hahn întoarse brusc capul. Îi luă câteva secunde să se adune. Avea o umbrelă lângă el, exact cum spusese John.

— E vreme frumoasă pentru patinaj, dar nu şi pentru agricultorii care se chinuie să producă hrana vitejilor noştri de pe front.

Răspunsul era unul exersat, chibzuit. Era parola. Dădu pagina, continuând să ţină ziarul în dreptul feţei.

Franka ştia că era rândul ei să vorbească, dar aruncă o privire spre individul care fuma. Se uita la ei, dar îşi feri privirea când observă că Franka îl scruta. Un soldat într-o uniformă SS trecu pe lângă ei.

— Putem vorbi în siguranţă aici?

— Poate că nu, îi răspunse bărbatul, dar nu se mişcă. Nu eşti chiar persoana pe care o aşteptam.

— A apărut o problemă cu agentul repartizat iniţial. N-a putut ajunge.

Hahn se întoarse spre Franka, în timp ce ea continua să-i dea explicaţii.

— E viu şi nevătămat. Dar a avut nişte probleme şi nu va putea călători timp de câteva săptămâni.

Se uita drept în faţă în timp ce vorbea, conştientă de faptul că, deşi ţinea ziarul în dreptul ochilor, Hahn o privea pe după ziar.

— O să mă ridic, îi spuse bărbatul. Te aştept acolo, la colţul străzii. Vino în cinci minute, să facem câţiva paşi împreună.

Îşi împături ziarul şi-l îndesă sub braţ, ridicându-se. Franka încercă să nu se uite prea des la ceas. Bărbatul care o servise cu ţigara vorbea acum cu o altă persoană aşezată pe bancă şi părea s-o ignore. Odată ce socoti că trecuseră cinci minute, o porni spre Hahn, care îi întinse mâna în semn de salut.

— Dumneata ştii cine sunt, dar eu nu te cunosc. Cum să-ţi spun?

— Franka. Sunt cetăţean german.

— Vorbeşti în numele prietenilor noştri aliaţi? Poţi să faci promisiuni

în numele lor?

— Da.

John o asigurase de acest lucru.

— Zici că amicul dumitale nu poate călători. Care e problema, mai exact?

— Are amândouă picioarele fracturate. E în recuperare la o cabană din apropiere de Freiburg.

Hahn aşteptă să se îndepărteze de un soldat şi prietena lui, care mergeau la braţ.

— Asta s-ar putea dovedi a fi o problemă. Planul s-a schimbat.

— În ce fel s-a schimbat, mă rog?

— Vreau s-o iau cu mine şi pe soţia mea.

— Aveam impresia că sunteţi divorţat şi că fiica dumneavoastră trăieşte în exil, în Elveţia.

— Heidi este la Zurich, da, dar nu pot să-mi las soţia în urmă şi să plec cu conştiinţa împăcată. Bombardamentele s-au înteţit în ultimele săptămâni. S-ar părea că Aliaţii domină acum spaţiul aerian german. Mii de oameni sunt masacraţi şi Dumnezeu să ne apere dacă vin sovieticii. N-o pot lăsa să înfrunte de una singură aşa ceva.

— O să văd ce soluţie putem găsi.

Hahn se opri.

— Dacă nu poate veni şi ea, nu mai vin nici eu.

Franka încercă să şi-l imagineze pe John de-abia ţinându-se pe picioarele încă şubrede, încercând să-şi croiască drum spre Elveţia prin pădurea îngheţată, cu un cuplu de cincizeci de ani după el, dar nu părea plauzibil.

— Voi discuta cu amicul nostru despre asta. Am şi eu câteva întrebări pentru dumneavoastră.

Se uită în jur. Nu era nimeni prin preajmă să-i audă. Merseră înainte.

— Sper că aţi pus la punct casa pe care am cerut-o. Vreau o casă pe plajă şi două maşini, una germană şi una americană.

Hahn zâmbi pentru sine.

— Vreau să fiu şeful echipei cu care voi lucra şi vreau putere de decizie asupra proiectului.

— Totul a fost pus la punct, încuviinţă Franka. Cum merge proiectul?

— Ne apropiem de un rezultat major.

— Cum stau lucrurile cu autorităţile naziste? Încep să acorde atenţie proiectului?

— Am primit o scrisoare de la Himmler săptămâna trecută, mă lăuda

pentru rezultatele obținute până acum. Circulă zvonul că vrea să ne transforme în proiectul lui de suflet. Se va folosi de rezultatele noastre pentru a-i intra în grații lui Hitler. Își va programa o vizită în curând. Dacă Himmler reușește să obțină aprobarea lui Hitler, atunci vom primi finanțarea necesară și ne vom putea dezvolta arma.

Cuvântul „armă" o tulbură și îi stârni și mai multe întrebări, dar rămase concentrată asupra misiunii primite, amintindu-și ce-i spusese John.

— Nu există nicio modalitate de a preveni obținerea rezultatelor?

— Fac parte dintr-o echipă. Dacă aș face vreo greșeală premeditată, ceilalți membri ai echipei ar observa. Aș putea fi eliminat din proiect și, în cazul ăsta, ai voștri n-ar mai avea pe nimeni în interior. N-aș putea face lucrul ăsta – mi-ar afecta reputația și, pe deasupra, mai-marii voștri vor să înaintez cât de mult pot cu proiectul, înainte să-l fure ei. Aliații nu cred că regimul nazist ne va oferi sprijinul necesar pentru finalizarea lui. Ei cred că războiul se va sfârși înainte să ajungem la obținerea unor rezultate concrete.

— Au dreptate?

— Poate. Poate nu. Greu de spus. Joacă un joc periculos.

— Echipa ar putea continua cercetarea fără dumnea-voastră?

— Da, dar eu sunt liderul și motorul proiectului. Sunt, de asemenea, figura asociată acestui demers. Dacă dispar eu, personaje precum Himmler nu vor mai fi interesate și proiectul va fi trecut cu vederea, în favoarea dezvoltării motorului cu reacție, despre care Hitler crede c-ar putea înclina balanța războiului. Proiectul nostru este unul dintre multele care pretind c-ar putea izbăvi Germania. Doar că, întâmplător, eu știu adevăratul potențial al activității noastre. A fost greu să-i conving și pe alții de asta. Soarta proiectului depinde de această întâlnire cu Himmler.

Era greu de spus dacă Hahn era antinazist sau nu. Franka începea să creadă că, dacă americanii nu reușeau să-l ia pe sus, va duce proiectul la bun sfârșit în Germania, iar naziștii se vor putea folosi de potențialul acestei arme de care pomenise. Poate că voia doar să profite de finanțarea și dotările mai avansate ale americanilor. Poate că pentru el nu contau decât proiectul în sine și progresul științei, nu în ce scop avea să fie folosită acea descoperire științifică. Un om care nu are alt crez în afara muncii sale este unul periculos.

Merseră în tăcere câteva minute, îndepărtându-se de Schlossplatz. Erau înconjurați de clădiri impunătoare de piatră și începea să se întunece. Era ora la care se aprind felinarele – unele luminau, altele aveau becurile arse.

— Aşadar, care e planul vostru de acum înainte?

— Vrem să aşteptaţi încă două săptămâni şi apoi să veniţi la Freiburg.

— După care o să ne luaţi pe mine şi pe soţia mea în Statele Unite, ca să-mi pot continua activitatea?

— Ce vârstă are soţia dumneavoastră, dr. Hahn?

— Cincizeci şi trei de ani.

— Dacă mai luaţi cu dumneavoastră o persoană, mai ales o femeie de cincizeci de ani, o să fie şi mai greu să treceţi graniţa în Elveţia. Sunt sigură că un om inteligent ca dumneavoastră înţelege asta.

— Doar aşa voi accepta să plec.

Franka încercă să-şi imagineze ce-ar putea spune John. Poate că i-ar putea trece graniţa pe rând, să meargă mai întâi cu soţia şi apoi să se întoarcă după Hahn. Era puţin probabil, dar era o posibilitate.

— Există vreo modalitate de a lua cu dumneavoastră rezultatele cercetărilor?

— Am înregistrat pe microfilm schiţele şi planurile. N-ar fi o problemă să-l iau cu mine.

— Şi unde se află acest microfilm?

— La loc sigur.

Era gata să-l roage să detalieze, când se auzi ţiuitul strident al sirenelor care anunţau un bombardament.

Franka îi citi teama în ochi.

— Un bombardament, spuse Hahn. Trebuie să găsim un adăpost.

— Cât timp avem până începe bombardamentul?

— Greu de spus, judecând după faptul că oraşul e situat în vale şi după condiţiile de ceaţă. Avioanele ar putea fi chiar deasupra noastră. Vii cu mine?

— N-am unde să mă duc în altă parte.

Oamenii o luară la fugă, mamele îşi trăgeau copiii după ele.

— E un adăpost la câteva minute de mers, îi spuse Hahn.

Fu întrerupt de un şuierat ascuţit şi o explozie puternică zdruncină strada în urma lor. O vitrină aflată la câteva sute de metri distanţă explodă, inundând strada cu moloz. Se declanşă o alarmă. Sirenele continuau să urle. Oamenii se împrăştiară. Franka se uită în spate şi văzu cadavre zăcând pe asfalt. Hahn o prinse de mână chiar în clipa în care se auzea din nou ţiuitul bombelor. O sută de oameni sau mai bine fugeau acum pe stradă. Era imposibil de spus cât de departe se afla adăpostul antiaerian. Nu-l vedea, distingea doar siluetele risipite ale oamenilor care alergau. Hahn mergea încet. Aproape că-l târa după ea, când o nouă

bombă îşi atinse ţinta, aterizând la vreo 30 de metri în urma lor. Un bărbat fu izbit de peretele unei clădiri, ca şi cum ar fi fost măturat la o parte de o mână uriaşă, şi căzu moale la pământ, fără viaţă. O nouă bombă, şi încă una, se năpustiră asupra caselor aflate de-o parte şi de alta a străzii. Împroşcară cu cioburi şi moloz peste tot în jur. Franka se întoarse şi văzu un bărbat fugind în urma ei, arzând de viu. Omul se prăbuşi. Lumea gonea pe lângă ei şi ţipetele se auzeau pretutindeni. O panică oarbă. Căzu încă o bombă şi clădirea aflată chiar în faţa lor explodă, împrăştiindu-le în cale praf şi moloz. Strada era plină de cadavre, în faţa şi în urma lor. Se auzea în continuare ţiuitul bombelor. Hahn încetini.

— Cât mai avem până la adăpost? îi strigă.

— Mai puţin de un kilometru. De obicei suntem avertizaţi mai din timp. S-a întâmplat aşa din cauză că e înnorat.

O nouă explozie făcu să se cutremure lumea şi Franka văzu că strada pe care veniseră era cuprinsă acum de flăcări. Mai multe cadavre ardeau ca nişte torţe în lumina din ce în ce mai slabă. Cerul se întuneca. Avioanele nu se vedeau. Zări o bombă, îi surprinse strălfulgerarea întunecată până să atingă pământul, spulberând o băcănie, împrăştiind cioburile şi lăzile de lemn cu zarzavaturi ca pe confetti. Căzu încă o bombă şi cadavrul mutilat al unei bătrâne se prăvăli pe asfalt, la câţiva paşi în faţa lor. Hainele îi fuseseră mistuite de flăcări, pielea îi era carbonizată, maxilarul îi fusese sfârtecat. Îl pierdu pe Hahn pentru câteva clipe prin perdeaua de fum şi apoi îl desluşi la vreo 15 metri în stânga ei. Se îndreptă spre el chiar când ateriză o nouă bombă, împrăştiind moloz. Zeci de oameni zăceau de jur împrejurul ei, răniţi, ţipând. Alte zeci continuau să fugă. Franka se opri, frecându-se la ochi. Îl pierduse din nou pe Hahn şi-l căută din priviri pe jos.

O nouă explozie aproape că-i sparse timpanul, făcând-o să cadă din picioare. Clădirile din jurul ei erau toate o vâlvătaie din care se ridica o coloană de fum negru. Îşi şterse praful din ochi şi încercă să se concentreze, deşi îi ţiuiau urechile. Verifică dacă era rănită. Nu-i curgea sânge. Se putea mişca. Simţea doar o mică durere. Se ridică, rămasă în urma mulţimii.

Încă o explozie, dar la câteva sute de metri de data asta. În mintea tulbure i se înfiripă gândul că e singură şi că trebuie totuşi să ajungă la un adăpost. Mulţimea din faţa ei alerga în continuare spre adăpostul antiaerian, care se vedea de-acum, la câteva străzi distanţă. Unde era Hahn? Simţi ceva cald pe obraz şi, când duse mâna acolo, descoperi sânge.

Cacofonia sirenelor se contopea acum cu gemetele răniţilor. Mergea poticnit peste cioburi şi moloz, căutându-l pe Hahn. Numără şapte cadavre pe o rază de 15 metri în jurul ei, unele cu membre lipsă, altele zdrobite sub cărămizi şi mortar. Se auzi din nou şuieratul bombelor, mai departe acum. Bombardierele trecuseră, dar asta nu însemna că nu se vor întoarce. Trebuia să ajungă la un adăpost. Dacă rămânea sub cerul liber, era moarte sigură.

Ţipă când îl văzu. Hahn era pe cealaltă parte a străzii, zăcând într-o baltă roşu-aprins. Se apropie poticnit de el, trecând pe lângă mâinile întinse ale mai multor răniţi care o implorau să-i ajute. Să-i ignore era contrar tuturor instinctelor ei, dar o făcu. O voce firavă din mintea ei îi aminti să se concentreze asupra misiunii.

— Hahn, îi spuse.

I se părea că-şi aude propriul glas cu ecou, ca şi cum ar fi fost într-o peşteră adâncă şi întunecată. Noi explozii zdruncinară pământul în timp ce se apleca spre el. Lumea continua să fugă pe lângă ea. Un tânăr îi strigă să-l urmeze şi încercă s-o prindă, dar Franka se scutură. Hahn deschise ochii şi dădu să-şi ridice capul. Un firicel de sânge i se prelingea din colţul gurii. Tuşi, întâlnindu-i privirea. Avea hainele îmbibate de sânge şi balta în care zăcea se îngroşa cu fiecare clipă. O implora din priviri să-l ajute, deşi Franka ştia că nu se mai poate face nimic. O bucată de zidărie se prăvălise peste picioarele lui, pironindu-l la pământ. Se gândi să-l lase acolo, s-o ia din nou la fugă spre adăpost. Îşi aminti de John, care o aştepta la cabană.

— Unde e microfilmul, Hahn?

El miji ochii şi scoase doar un sunet nearticulat.

— Nu-ţi lăsa proiectul să se stingă aici, pe strada asta. Ai zis că naziştii nu-ţi preţuiesc munca. Lasă-i pe americani să termine ce ai început.

Hahn deschise ochii şi se uită la Franka, în timp ce ea continuă:

— Unde e microfilmul? Lasă-mă să-ţi protejez munca de o viaţă.

Hahn încercă să se întoarcă, încercă să împingă blocul de beton care-i zăcea pe picioare. Franka îşi strecură mâinile sub bloc şi se opinti, străduindu-se să-l ridice. Nu se urni, iar Hahn, resemnat în faţa sorţii, se prăbuşi din nou. Respira din ce în ce mai greu şi începea să pălească. Franka ştia că erau ultimele secunde.

— Dr. Hahn? Nu-ţi lăsa proiectul să cadă pe mâinile naziştilor. Lasă-i pe americani să facă ceva bun cu el.

Hahn schiţă un zâmbet însângerat, macabru.

— Cum au făcut azi aici? Înţelegi măcar la ce lucrez?

— Fisiune nucleară? Nu ştiu ce-i aia. Ştiu c-ar putea înclina balanţa…

— E o bombă – cea mai puternică bombă din istorie. O bombă care ar putea rade un oraş întreg de pe faţa pământului.

— O bombă care ar putea distruge un oraş?

— Care ar putea carboniza mii de oameni în câteva secunde.

— N-o lăsa să cadă pe mâinile naziştilor. Gândeşte-te la ce le-au făcut prietenilor şi colegilor dumitale evrei. Gândeşte-te ce-ar fi în stare să facă, dacă ar avea o asemenea putere.

Hahn închise ochii din nou şi apoi îi deschise, poate pentru ultima dată.

— Este în apartamentul meu, pe Kronenstrasse, numărul 433. E aproape de locul ăsta.

Tuşi din nou.

— Asigură-te că-l vor duce la bun sfârşit. Găsiţi totul acolo. Du-te acum, până nu se termină bombardamentul, cât timp poliţiştii sunt la adăpost.

— Unde e ascuns?

Se declanşă o nouă suită de explozii, la doar câteva sute de metri distanţă. Franka ştia că trebuie să se urnească. Bombardierele aveau să se întoarcă.

— După fotografia mamei, îi spuse Hahn, cu o voce din ce în ce mai stinsă. Uită-te în interiorul ei…

Capul îi căzu pe spate, cu mustaţa însângerată şi cu ochii deschişi, privind în gol.

Oamenii goneau pe lângă ei. Franka era singura persoană care nu fugea, dintre cei care mai erau în stare să fugă. Apartamentul lui Hahn era supravegheat. Ce alt motiv ar fi avut s-o îndemne să se ducă acum, cât timp bombardierele Aliaţilor împrăştiau moartea deasupra oraşului? Aceasta putea fi singura ei şansă să salveze misiunea, să contribuie la înfrângerea forţei malefice care îi ucisese pe Hans, pe Fredi şi pe tatăl ei.

Îi luă câteva secunde să scotocească prin buzunarele lui după chei, o experienţă macabră. Nimeni nu se uita la ea. Îl lăsă zăcând acolo şi o luă la fugă după ceilalţi, văzând cum le apare dinainte adăpostul antiaerian din beton armat de la capătul străzii. O perdea de fum şi praf adăsta în aer. Sirenele se auzeau în continuare, iar mai multe clădiri din jurul ei erau cuprinse de flăcări. Drumul le era blocat de cadavre. Văzu apărând numele – Kronenstrasse. Strada era pustie. Nici urmă de poliţie. Nici soldaţi. Nici urmă de Gestapo şi cu siguranţă nici vreo *Frau* Hahn care-şi aştepta fostul soţ să se întoarcă acasă. N-o să i se mai ivească vreun prilej ca ăsta. Se opri o clipă gâfâind, cu părul îmbibat de sânge. Adăpostul antiaerian şi siguranţa pe care o oferea erau la nici 200 de metri distanţă. Puteau aştepta.

O luă la fugă pe Kronenstrasse, uitându-se la numărul clădirilor din mers. Se porniră din nou bombele şi o suită de explozii cutremură pământul în urma ei. Ruine fumegânde, care fuseseră clădiri cu doar câteva clipe înainte, se clătinau deasupra ei, gata să se prăbuşească în stradă. Misiunea. Misiunea. Trecu de numărul 411, 413. O bombă căzu în dreapta ei, împroşcând strada cu cioburi şi beton, chiar în faţa ei. Se ghemui câteva clipe, până se convinse că n-avea să mai cadă nicio bombă. Văzu blocul de locuinţe şi o luă la fugă spre uşa de sticlă, care rămăsese neatinsă, căutând pe bâjbâite cheile. Încercă una – nu era cheia potrivită –, apoi încă una, şi cheia se răsuci în broască. Uşa dădea spre o scară de mamură. Liftul era la câţiva paşi distanţă, dar ar fi prea periculos să-l folosească. Cutia poştală din dreapta ei indica faptul că Hahn locuia, sau locuise, în apartamentul 2b. Se îndreptă spre scara pustie chiar când explozia unei bombe lansate în apropiere făcu să se cutremure întreaga clădire. Doar hazardul avea să decidă dacă scăpa sau nu cu viaţă. Se ghemui pe scări, aşteptând să se stingă zgomotul, apoi continuă să urce. Roşie la faţă din pricina efortului, gâfâind, ajunse în dreptul apartamentului 2b. Cheia intră în broască şi Franka împinse uşa. Îi trecu prin minte gândul că soţia lui ar fi putut să fie încă în casă, dar nu avea vreme pentru ezitări. Ţâşni în camera de zi, repetându-şi întruna în minte cuvintele lui. „O fotografie a mamei lui", îşi spuse, măsurând camera din priviri.

Toate mesele erau încărcate cu fotografii alb-negru vechi, înrămate, şi alte câteva atârnau pe pereţi. Care era mama lui? Şi cum ar fi putut ascunde microfilmul într-o ramă minusculă ca acestea? Atenţia îi fu atrasă de o uşă închisă şi se repezi către ea. Împingând-o, intră în dormitor şi văzu deasupra patului portretul înrămat al unei femei cu un aer sever, îmbrăcate în stil tradiţional. Franka îl dădu jos de pe perete, aşezându-l cu faţa în jos pe saltea. Un nou şir de explozii cutremură lumea, iar acum desluşi şi salvele artileriei, care răspundea atacului aerian. Spatele fotografiei era căptuşit cu hârtie cafenie, lipită la acelaşi nivel cu marginile ramei, la vreo 2,5 centimetri distanţă de fotografia propriu-zisă. Franka îşi înfipse unghiile în hârtie şi o desprinse. Un obiect micuţ, negru, era lipit cu bandă adezivă în interiorul ramei, în colţul din stânga-jos. Îl desprinse şi-l îndesă în buzunar.

Bombardamentul reîncepu chiar când se îndrepta spre scară şi aşteptă ca zgomotul să se stingă, înainte de a coborî. Ţâşni pe uşa blocului, în strada devastată. Un bărbat care-i ceruse ajutorul cu câteva minute înainte murise între timp. Cu greu se abţinu să nu-l privească, în clipa în

care trecu în fugă prin dreptul lui. Îşi ţinea mâna în buzunar, strângând microfilmul între degete. Uşa adăpostului antiaerian era închisă şi bătu cu pumnul în ea, strigând să i se dea drumul. Uşa se deschise şi – gâfâind, plină de sânge şi praf – se prăbuşi înăuntru. Sute de oameni se întoarseră spre ea, privind-o cum stătea cu mâna în buzunar, ca o statuie.

Trecură ore bune. Bombardamentul se încheie în cele din urmă. Simţea mâncărimi pe piele de la bandajul cu care medicul îi pansase rana de la cap. O asigurase că era o tăietură superficială şi că rănile la cap păreau întotdeauna mai grave decât erau în realitate. Ea se prefăcu neştiutoare, încuviinţând şi zâmbindu-i când termină cu bandajatul. Bărbatul care şedea lângă ea îi oferi paltonul lui. Franka refuză şi întrebă cum se putea ajunge la hotelul unde se cazase, sperând că era încă intact. Se gândi la aviatorii forţelor aliate care lansau bombele, se întrebă dacă ştiu ce fac şi pe cine ucid bombele lor. Oare erau criminali de război, cum ar susţine majoritatea oamenilor din adăpostul antiaerian? Sau chestiunile precum cine era tras la răspundere pentru crime de război aveau să fie decise de aceia care obţineau victoria? Se îndoia că majoritatea criminalilor din acest război va plăti vreodată pentru faptele comise. Cel mai probabil, cei din tabăra care va obţine victoria vor fi declaraţi eroi, iar crimele lor vor fi consemnate drept fapte exemplare. Străzi şi gări din lumea întreagă purtau numele unor indivizi pe care unii i-ar considera criminali de război.

Era noapte deja când mulţimea ieşi din adăpost. Franka înainta greoi printr-un oraş devastat, în care încă nu se stinseseră focurile stârnite de bombardamente. Oamenii spuneau că fusese cel mai înverşunat bombardament asupra Stuttgartului de până atunci. Avea să dureze zile întregi până erau adunaţi şi număraţi toţi morţii. Franka va fi părăsit deja oraşul până atunci. Locuitorii Stuttgartului bântuiau ca nişte stafii străzile întunecate, ocolind mormanele de moloz şi cadavrele celor mai puţin norocoşi. Vuietul sirenelor amuţise deocamdată, înlocuit de bocete şi de sentimentul nerostit de vinovăţie al celor care supravieţuiseră.

12

John rămase la geam bună parte din timpul scurs până la întoarcerea ei. Se gândea la Penelope. Ducea dorul altcuiva acum. Un alt bărbat îi aştepta scrisorile. Şi-l imagină pe aviator apropiind plicul de nas, inspirându-i parfumul suav, întocmai cum făcuse şi el cândva. Nu se gândise prea mult la ea de când îi trimisese ultima scrisoare, pe care cu siguranţă nu o parfumase. Îşi aminti cum râdeau pe vremuri împreună, cât de mândru fusese de el, cum făceau dragoste. Amărăciunea din sufletul lui se risipise. Îşi dorea s-o vadă, să-i spună că-i pare rău şi că decizia pe care o luase ea era cea bună. Fericirea ei fusese cândva cel mai important lucru din lume pentru el şi spera că şi-a găsit din nou fericirea alături de proaspătul ei soţ. Totul era din vina lui. Nu o înşelase niciodată, nici măcar nu dorise pe altcineva, dar nu-i fusese alături. Ştia că nu-şi vor lua niciodată rămas-bun cum se cade. Aveau să se revadă, poate la vreun dineu de gală, unde privirile li se vor întâlni prin mulţime. Poate că vor avea prilejul să stea de vorbă şi să-şi ureze unul altuia numai bine. Aşa spera.

Gândurile legate de Franka păreau să-i deturneze atenţia de la orice altceva. Orice încercare de a şi-o şterge din minte era zadarnică – revenea întruna. Chipul ei părea întipărit în fiinţa lui. Încercă să-şi stăpânească îngrijorarea în privinţa ei. Era mai comod să se poarte ca şi cum ar fi fost un instrument util, dar când se trezi în dimineaţa aceea îi simţi lipsa în cabana friguroasă. Locul i se părea pustiu. Se ridică din pat, urnindu-se cu greu din dormitor spre bucătărie. Cafeaua era pe sobă, unde o lăsase. Nimeni nu atinsese nimic în lipsa lui. I se părea nefiresc. Emoţiile pe care le simţea erau ridicole – de bună seamă, rezultatul direct al faptului că era izolat de atâta timp aici. Ce-i drept, de mult nu mai întâlnise o femeie ca Franka. Era firesc să simtă o oarecare afecţiune faţă de ea. Îi salvase viaţa. Era o femeie curajoasă, onestă şi frumoasă. Nu se putea învinovăţi pentru gândurile deplasate pe care nu şi le putea stăpâni. Dacă îşi întipărise în minte fiecare trăsătură de pe chipul ei, n-o făcuse dinadins. Unele lucruri

nu țineau de el.

Își termină micul dejun, câteva fructe uscate și pâine veche cu gem, apoi intră în camera de zi. Cartea lui rămăsese pe masă, lângă lemnele cu care trebuia să facă focul. După aprecierea lui, lemnele aveau să le mai ajungă încă trei zile, apoi Franka va trebui să meargă să mai aducă. Nu i se părea firesc s-o trimită afară prin zăpadă, dar ea nu se plângea niciodată. Nu se plângea de nimic. Îi luă câteva minute să înteţească focul îndeajuns cât să se poată relaxa. Își dorea să poată face și alte treburi prin cabană, dar încă mergea greoi. Era mai curând o povară decât un ajutor.

Nu se folosea de ea – ea se oferise. Era recunoscătoare că i se oferise ocazia să încline balanța în defavoarea regimului care-i distrusese familia și țara. Și cu toate astea, ce era cu vinovăția pe care o simțea? De ce avea sentimentul c-o trimisese de una singură în bârlogul fiarei? Îi spusese că Hahn avea reputația unui om dificil. Era convins că Franka se putea descurca. Trebuia doar să inițieze contactul, la urma urmelor.

Veni ora prânzului și John era așezat tot lângă foc, cu cartea nedeschisă pe masă, lângă el. Afară ieșise soarele și auzea cum picură apa din zăpada care începuse să se topească încet. Aranjă mai bine pătura cu care se învelise și dădu drumul la radio. Vocea cu accent aristocratic a crainicului de la BBC se auzi tremurat, purtată pe calea undelor. John întâlnise mulți englezi. Puțini dintre ei vorbeau așa. Crainicul parcurse lista bombardamentelor aliate din ajun. John simți că-i îngheață sângele în vene când bărbatul pomeni de bombardamentul asupra Stuttgartului.

„Centrul de comandă al bombardierelor RAF a efectuat ieri un bombardament în forță asupra orașului Stuttgart, una dintre fortărețele industriale ale Germaniei. Conform surselor, este cel mai important atac de până acum asupra orașului."

Bombardamentul fusese unul modest în comparație cu atacurile de proporții care făcuseră ravagii la Hamburg și Köln, dar fusese declarat ca fiind un succes major. Câți morți se înregistraseră? O trimisese în gura lupului aliat. Era frământat de gânduri sumbre. Crainicul trecu mai departe, fără să acorde prea mare importanță cuvintelor care continuau să reverbereze în mintea lui John.

— Suntem în plin război, la naiba, spuse, vorbind singur. Știa care sunt riscurile.

Își aținti privirea asupra ceasului din hol. Bătu ora unu. Minutele se târau și i se păru c-au trecut luni întregi până se făcu ora cinci. Începuse deja să se întunece, când se deschise în sfârșit ușa. John n-o putea vedea în timp ce-și lăsa schiurile în hol. Nici n-o strigă. Franka apăru în cele din

urmă la capătul holului. Fruntea îi era înfăşurată într-un bandaj lat, alb. Îşi lăsă geanta şi intră, târşâindu-şi picioarele.

John îşi înăbuşi impulsul de a-şi exprima uşurarea la vederea ei.

— Te-ai întâlnit cu el? o întrebă.

— Da.

Franka intră în bucătărie, întorcându-se câteva clipe mai târziu cu o cană cu apă.

— Au venit bombardierele chiar când eram cu el. Întregul oraş părea cuprins de flăcări.

— Eşti rănită?

Ea duse mâna la bandajul de la cap.

— E doar o zgârietură. Eu am fost printre norocoşi. Au murit sute de oameni. Poate chiar mii. Hahn a murit în stradă.

— Poftim? Eşti sigură?

— L-am văzut. A murit sub ochii mei.

De-abia ţinându-şi capul pe umeri, Franka se prăbuşi pe un scaun, în faţa lui.

John încercă să-şi pună gândurile în ordine. Hahn murise. Asta însemna că se încheiase şi munca lui în slujba naziştilor. Dar dacă proiectul legat de fisiunea nucleară continua? Fără cunoştinţele lui Hahn, era posibil ca oamenii de ştiinţă din America să nu reuşească să-i prindă din urmă decât când va fi prea târziu. Superiorii lui John n-aveau să fie mulţumiţi, până ce nu puneau mâna pe cercetarea lui Hahn. Îi luă câteva secunde să se adune cât să poată vorbi din nou.

— Deci nu eşti rănită?

Ea clătină din cap.

— Ce s-a întâmplat? Cât ai apucat să vorbeşti cu el?

— Doar câteva minute. S-a dovedit că era mai curând un profitor decât un disident. Părea mai dornic să ducă proiectul la bun sfârşit aici, decât să-l folosească împotriva naziştilor. Nu părea să-i pese foarte mult de tabăra care avea să obţină un rezultat. Era convins că americanii îi vor pune la dispoziţie finanţarea şi echipamentul de care avea nevoie.

— Şi aşa am fi făcut, confirmă John. Am auzit ştirea despre bombardament. Mă bucur că eşti teafără. Ce s-a întâmplat?

Franka îi povesti tot ce se întâmplase din momentul în care îl întâlnise pe Hahn, până în momentul morţii lui.

— Ce s-a întâmplat cu microfilmul? o întrebă John.

— Aşteaptă-mă doar un minut.

Franka intră în baie şi ieşi după câteva secunde, ţinând în mână cutiuţa

de plastic. Avea o expresie severă, încordată.

John dădu să se ridice, bâjbâind după cârje. Ea se apropie de el, aşa că se lăsă la loc în fotoliu.

— L-ai luat.

— M-am dus la apartamentul lui după ce a murit.

Întinse mâna spre cutiuţa din palma ei. Ea îşi închise pumnul.

— Mi-a spus în ce constă proiectul lui.

John se rezemă de spătarul scaunului. Lumina tremurătoare a focului juca pe trăsăturile ei delicate.

— Ţi-am spus tot ce ştiu. Nu e treaba mea să pun întrebări.

— Lucra la o bombă care ar putea rade un oraş întreg de pe faţa pământului. Era în curs de a crea cea mai periculoasă armă din istorie.

Franka strânse microfilmul în pumn.

— N-am ştiut că e vorba de o bombă. Ştiam doar că este o tehnologie care ar putea schimba deznodământul războiului. Acum depinde de noi să le ducem acest film Aliaţilor, înainte ca naziştii să-şi dea seama ce au la îndemână. Dacă obţin bomba înaintea noastră… Îţi închipui ce ar face cu ea? N-ar ezita s-o folosească. Ar muri milioane de oameni nevinovaţi.

— Deja mor milioane de oameni nevinovaţi. I-am văzut cu ochii mei. Am asistat la efectele bombardamentelor Aliaţilor asupra populaţiei germane.

— Războiul ăsta e opera naziştilor.

O văzu apropiindu-se de foc.

— Nu face asta, Franka.

— Parcă ai fi un copil care se plânge că ceilalţi au început cearta. Nu e o încăierare în curtea şcolii. Mii de oameni sunt masacraţi în fiecare zi.

— Obiectul pe care-l ţii în mână ar putea contribui semnificativ la a pune capăt masacrului. Tehnologia va fi dezvoltată. Sute dintre cele mai strălucite minţi ale Americii lucrează zi de zi la asta. Ce ţii tu în mână i-ar putea ajuta să obţină mai repede bomba aceea. Ar putea pune capăt acestui război absurd.

— Sau ar putea ucide alte milioane de oameni.

— Decizia nu ne aparţine.

— Şi totuşi nouă ne revine această decizie. Eu îl ţin în mână, aşa că eu decid.

— Gândeşte-te înainte de a face ceva pripit. Nu vei pune capăt proiectului dacă distrugi acel microfilm. Nimic nu-l poate opri.

— Măcar nu voi contribui la posibilitatea ca milioane de oameni nevinovaţi să fie ucişi.

— E o cursă între forţele aliate şi naziști. Ce se întâmplă dacă naziștii obţin primii bomba? Crezi că se vor codi s-o folosească? Asupra Londrei, a Moscovei sau a Parisului?

— Cine-mi garantează că n-o vor folosi Aliaţii? Am văzut ce prăpăd au făcut în Germania.

— Nu avem de ales în legătură cu obţinerea bombei – putem alege doar pe cine ajutăm să câştige cursa. Tu cine ai vrea să câştige cursa asta – forţele aliate sau naziștii?

Ea îşi desfăcu pumnul, întinzându-i microfilmul lui John.

— Ştiu ce simţi.

— Cum? Cum anume poţi să citeşti în sufletul meu?

— Ştiu că nu e uşor, dar aceste decizii nu ne aparţin. Trebuie să avem încredere în tabăra pe care o alegem. Faci ceea ce trebuie să faci.

— Punând umărul la dezvoltarea celei mai distructive bombe din istorie? Să-mi fie cu iertare, dar nu văd vreo logică în asta.

— E ironic, recunosc, dar, dacă sunt confruntaţi cu o ame-ninţare ca asta, naziștii ar putea fi siliţi să accepte că nu pot câştiga războiul.

— Crezi că riscul uciderii unor civili germani o să-i facă pe naziști să plece capul? Naziștilor le pasă de cetăţenii acestei ţări cam cât ţi-ar păsa ţie de un dop de ceară scos din ureche. S-au folosit de populaţia civilă pentru a-şi atinge scopurile încă de la formarea organizaţiei. Nicio ameninţare la adresa populaţiei n-o să pună capăt războiului, doar distrugerea naziștilor înşişi.

John puse carcasa cu microfilmul pe masă, lângă el.Luă în mână cafeaua, care se răcise de mult, şi sorbi din ea.

— Îţi mulţumesc pentru ceea ce ai făcut, îi spuse. Nu doar pentru contribuţia adusă la efortul de război, îţi mulţumesc şi pentru tot ajutorul pe care mi l-ai dat.

— Ce o să faci acum?

— Va trebui să trec graniţa în Elveţia, cu microfilm cu tot.

Se uită la picioarele înfăşurate în ghips, pe care le ţinea întinse pe pat.

— Se vindecă bine. Probabil că vom putea scoate ghipsul în vreo două săptămâni.

— Nu există nicio metodă de a accelera procesul?

— Nu, dacă vrei să mai mergi vreodată pe picioarele tale. Sunt asistentă, nu fac minuni.

— Te contrazic, Franka. Eu cred că faci minuni.

— Mă linguşeşti? Asta e tot ce poţi să-mi oferi acum? îl întrebă Franka, apoi ieşi din cameră.

Franka nu avu parte de baia caldă la care sperase, dar cele două degete de apă călâie pe care reuşi să le adune i se părură oricum un lux. Stând în cadă, continua să vadă cu ochii minţii cadavrele cuprinse de flăcări de pe străzile Stuttgartului. Avea să mai dureze două sau trei săptămâni până când John se refăcea şi putea să plece. Ei ce-i va mai rămâne de făcut atunci? Gândul de a-şi pune capăt zilelor se destrămase. El îi dovedise că încă poate fi utilă şi că mai poate contribui la schimbarea în bine a vieţilor celorlalţi. Dar ce spital ar mai angaja-o acum? Era o trădătoare în ochii Reichului, fusese închisă pentru acţiuni subversive. Nu părea să mai existe vreun loc pentru ea în Germania. Avea destui bani cât să-i ajungă cam un an de-acum înainte, dar apoi? Şi dacă nu-şi găsea de lucru? Avea unchi şi mătuşi la München şi veri risipiţi prin toată ţara, dar oare ar accepta-o? Ar trata-o ca pe o trădătoare, cum o prezentaseră naziştii? Pe cei mai mulţi dintre ei nu-i mai văzuse de ani buni. Verii din partea mamei ei erau nişte străini de-acum. Nu părea de-ajuns.

Războiul avea să se sfârşească în curând. Totul se va schimba. Victoria ei va consta în faptul că le supravieţuise lui Hitler şi regimului său. Era mai mult decât puteau spune milioane de oameni. Visa la ziua când idealurile pentru care luptaseră Hans şi Sophie aveau să fie din nou normalitate, când ei vor fi preţuiţi cum se cuvine, ca nişte eroi, iar ea va fi iertată măcar. Să apuce să vadă ziua aceea, oricând avea să vină, şi îi va fi de-ajuns.

Gândul o duse din nou la John. Era absurd, dar era cel mai apropiat echivalent al unui partener, care-i rămăsese pe lumea asta. Nu mai avea pe nimeni. Nu mai împărtăşise cu nimeni altcineva ceea ce-i mărturisise lui. Şi în curând va pleca. Se gândi la America. Era încurajator că cineva mai putea crede în ţara lui aşa cum credea el, fără să se sacrifice pe sine. Era loial faţă de poporul lui, nu faţă de vreun regim care pretindea că acţionează în interesul lor. „Patrioţii" pe care-i cunoştea ea erau schimonosiţi şi otrăviţi de idealuri pervertite. Patriotismul faţă de regimul nazist era ceva contra firii, în contradicţie flagrantă cu ce ar fi trebuit să reprezinte. Adevăraţii patrioţi erau cei care dovedeau un scepticism salutar la adresa regimului şi a motivaţiilor acestuia. Adevăraţii patrioţi erau cei care nu se lăsau convinşi de retorica nazistă, cei care ţineau minte cine sunt, precum Hans şi Sophie. Precum tatăl ei. Şi poate că adevăraţii patrioţi erau cei care aveau să întâmpine cu braţele deschise misionarii înarmaţi care se îndreptau fără îndoială spre ţara ei.

O

Calendarul de pe perete indica data de 20 ianuarie 1944. Daniel Berkel stătea aplecat deasupra biroului lui, unde părea să-şi petreacă majoritatea timpului. Slujba lui consta în mutarea hârtiilor de colo-colo, în verificarea surselor şi în investigarea disputelor dintre vecini şi foşti prieteni. Deoarece, dacă îşi denunţau vecinii, aceştia din urmă puteau fi arestaţi, ba chiar şi închişi, oamenii de rând măcinaţi de nemulţumiri îşi descoperiseră o putere neaşteptată asupra celor cărora le purtau pică. Foarte frecvent oamenii acuzaţi de vecini că ar fi fost duşmani ai poporului nu se făceau vinovaţi decât de faptul că se întinseseră un pic pe terenul vecinului sau că-i furaseră de prea multe ori ziarul. Cu numai o săptămână în urmă, se confruntase cu un caz în care un soţ gelos îl raportase pe vecinul de alături, un tip arătos. Agenţii îl torturaseră pe bărbat cât să se lămurească ce şi cum, iar vecinul mărturisise că avea o aventură cu soţia reclamantului. Fusese eliberat. Tortura presupunea o anumită măiestrie. Dacă agentul mergea prea departe, suspectul ajungea să mărturisească până şi o tentativă de asasinare a Führerului. Secretul era să găseşti dozajul potrivit. Oricine, bărbat sau femeie, avea o limită dincolo de care ceda. Investigatorul experimentat ştia când să acţioneze şi când să se abţină, ce metode să folosească sau să evite. Îl bătuseră pe vecinul arătos cu nuielele, dar se abţinuseră de la a-l atârna cu capul în jos, precum şi de la a-i aplica şocuri electrice la nivelul organelor genitale. Astfel de metode erau rezervate pentru cazurile serioase, dar situaţiile precum aceasta păreau să fie cele mai frecvente în ultimul timp.

Ordinele venite de sus erau din ce în ce mai draconice. Berkel îşi aminti de vremurile dinainte să înceapă războiul. Lucrurile erau mai simple pe atunci. Deşi nu fuseseră niciodată încurajate sau acceptate, vederile largi, cosmopolite ale anumitor cetăţeni puteau fi tolerate înainte de război. Acum, în interiorul Reichului, nu mai era loc pentru astfel de vederi. Vânarea celor cu vederi liberale şi a aşa-numitor liber-cugetători devenise o obsesie a celor de la vârf. Era greu de crezut că, deşi fuseseră eliminaţi atât de mulţi duşmani ai poporului, încă mai rămăseseră, dar cumva tot se mai găseau. Agenţii Gestapoului erau mai ocupaţi ca oricând. Idei învechite precum dovezile şi dreptul la un proces echitabil fuseseră abandonate de mult. Gestapoul avea putere absolută asupra oamenilor de rând, iar Berkel nu se sătura niciodată de teama pe care o putea inspira unor indivizi care altfel nici nu l-ar fi băgat în seamă.

Daniel Berkel era mândru de ceea ce făcea. Singurul lui regret era că-şi vedea atât de rar familia. Pur şi simplu nu avea timp şi să-şi facă eficient treaba, şi să-şi vadă fiii pe-atât de des pe cât şi-ar fi dorit. Avea mai multe

fotografii de-ale lor înrămate pe birou. Își dedica viața unei cauze mai presus de ei, pentru care îi vor mulțumi într-o bună zi. Generația lui era una dispusă să se sacrifice pentru binele generației următoare, și ce dar mai mare le putea face copiilor lui decât un Reich în care vor domni pacea și prosperitatea? Asta era datoria supremă a oricărui tată și asta îl motiva zilnic.

Întinse mâna după cafeaua care să răcise, apoi o lăsă jos din nou, când își dădu seama că-i scăpase înăuntru o țigară, cu ore bune în urmă. Băgă mâna în buzunar după pachetul de țigări și-și aprinse una cu chibriturile pe care le ținea pe birou. Scrumiera era plină, așa că scrumă din nou în ceașca de cafea. Veioza de pe biroul lui străpungea întunericul, revărsându-și lumina asupra teancurilor de hârtii pe care trebuia le studieze când avea să-i permită timpul. Afară se întunecase, dar vremea se încălzise. Zăpada se topea în sfârșit și se reluase circulația pe majoritatea drumurilor. Se auzi o bătaie în ușă, iar Berkel îi strigă persoanei să intre.

Armin Vogel, un agent al Gestapoului, născut la o fermă din apropiere de Eschbach, băgă capul pe ușă.

— Daniel, ce faci?

— Sunt ocupat, Armin. Încerc să stabilesc cine va fi următorul. Un chelner care a spus că războiul e pierdut reprezintă o prioritate mai mare decât un preot care ține liturghii în secret?

— Îmi sună cunoscut.

Vogel se așeză în fața lui Berkel și-și aprinse o țigară. Daniel lăsă hârtiile din mână, bucuros că i se oferea un pretext să facă o pauză.

— Aveam ceva să-ți spun.

— Ce anume?

— Am primit un raport care s-ar putea să te intereseze. Parcă pomeneai de o cunoștință veche, cu care te-ai întâlnit întâmplător la sfârșitul anului trecut. Franka Gerber?

— Da, e o fostă iubită din adolescență. Ce-i cu ea?

— Am primit o informare de la Sankt Peter acum câteva zile. Franka Gerber a fost acolo chiar înainte de Crăciun și s-a comportat suspect. Voia niște cârje pentru prietenul ei, care cică s-ar fi accidentat la schi.

— Așa, deci? întrebă Berkel, trăgând cu nesaț din țigară. Mie mi-a spus că se întoarce la München.

— Hm. Ei bine, e aici. Unul dintre oamenii mei i-a verificat documentele în oraș chiar deunăzi. Totul părea normal, dar m-am gândit să-ți spun. Cel mai probabil nu e nimic…

— Dar treaba noastră e să fim suspicioşi.

— Exact. Ţi-aş fi adus mai devreme raportul, dar sunt la fel de ocupat ca tine.

— Te înţeleg. Mulţumesc. Ştiu unde o găsesc. Ar trebui să le fac o vizită ei şi acestui prieten, dacă tot s-au eliberat aproape toate drumurile. Nu-i nimic rău în a face o vizită unei vechi prietene, nu-i aşa?

— Absolut nimic.

Vogel se ridică şi schiţă salutul nazist, iar Berkel îi răspunse.

După plecarea lui Vogel, Berkel se rezemă de spătarul scaunului şi aşteptă câteva minute, înainte de a coborî la subsol. Ştia exact unde se află dosarul ei şi se îndreptă ţintit într-acolo. I se păru uşurel când îl luă în mână – o viaţă rezumată în câteva rânduri pe care le citise de atâtea ori, încât nici nu mai era nevoie să se uite la ele, de fapt. Franka spusese că pleacă. Şi era încă aici. La ce-i trebuiau cârjele? Celelalte cazuri vor trebui să aştepte.

O

Luna ianuarie fusese mai caldă decât se estimase şi maşina ei era aproape eliberată de sub zăpadă. Când Franka se întoarse cu lemnele de foc, John făcea mişcare, atât cât putea. Ea îşi scutură zloata de pe încălţări, apoi îl strigă, dându-i de veste că revenise. El apăru în doar câteva secunde.

— Încă vreo câteva zile şi apoi vom vedea cum arată picioarele. Ce-a fost mai greu a trecut, îi spuse.

— Datorită ţie, îi răspunse John, înainte ca ea să iasă din nou, să tragă sania cu lemne în casă.

El se strădui s-o ajute, dar, ca de obicei, Franka îl somă să se aşeze. Ea începu să trieze lemnele, aruncând buştenii cei mai uscaţi în coşul de lângă foc. Era 21 ianuarie. Cele şase săptămâni cât insistase ca el să poarte ghipsul aveau să se încheie peste patru zile şi apoi el va pleca şi n-o va mai revedea niciodată. Va deveni încă unul dintre chipurile care se iviseră în treacăt în viaţa lui, doar pentru a dispărea. John se îndreptă spre ea şi începu să sorteze a doua grămadă de lemne, de care ea nu se apucase încă. Focul ardea cu sclipiri portocalii şi afară începea să se întunece.

— Ce o să faci după ce plec eu, Franka?

— Nu sunt sigură – o să-mi caut de lucru, cel mai probabil.

Continuă să trieze lemnele.

— De asistente va fi mereu nevoie, mai ales în vreme de război.

— De asistente cu antecedentele tale?

— N-am spus c-o să fie uşor să-mi găsesc de lucru, dar cel mai probabil

vor fi atât de disperaţi, încât…

— Te-ai gândit vreodată să pleci?

— De unde, din Pădurea Neagră? Am plecat deja – m-am mutat la München.

— Nu, nu din Pădurea Neagră, din Germania. Te-ai gândit vreodată să pleci din Germania?

Ea lăsă jos creanga de două degete pe care o ţinea în mâinile înmănuşate.

— Sigur că m-am gândit, dar unde aş putea să plec? Germania e singurul loc pe care l-am cunoscut vreodată. Şi, chiar dacă aş avea unde să plec, cum aş ajunge acolo?

— Eu trebuie să plec peste câteva zile. Ai putea să vii cu mine.

— Unde, la Philadelphia?

— Aş vrea eu. N-o să ajung acasă prea curând, dar te-aş putea trece graniţa în Elveţia. Ai putea s-o iei de la capăt. Întotdeauna se va găsi de lucru pentru o persoană cu abilităţile tale. Ţi-ai găsi de lucru şi ai fi în siguranţă.

— Nu-ţi imagina că doar îţi prezinţi documentele şi băieţii din Gestapo îţi urează vacanţă plăcută când treci graniţa în Elveţia. Graniţa e închisă. Nu există nicio garanţie că am reuşi.

— Ştiu cum e la graniţă. O să fie greu, fără îndoială, dar ce te mai ţine aici?

— John, trăiesc aici de când mă ştiu. Cum poţi să mă întrebi asta? Ăsta e căminul meu.

El se chinui să se ridice, înjurând înfundat în timp ce se ţinea după ea în bucătărie. Franka se îndreptă spre sobă, ca să trieze încă o grămadă de lemne. John se aşeză pe scaunul din bucătărie, la nici un metru de locul în care ea stătea în genunchi.

— Ce-ar fi să te gândeşti măcar?

— Ce aş putea să fac într-o ţară unde nu cunosc pe nimeni şi unde n-am nimic?

— Ai putea fi liberă. Ai putea s-o iei de la capăt.

— În Elveţia.

— Dacă vrei, sau poate chiar în America. Aş putea face demersuri să-ţi obţin o viză.

— Cum să obţii viză pentru un cetăţean german în plin război?

— Am nişte prieteni influenţi. Dacă n-ar reuşi tata, cu siguranţă ar reuşi şeful meu.

Afară se întunecase aproape de tot, iar Franka se ridică să aprindă

lampa.

— Eşti cea mai curajoasă persoană pe care am cunoscut-o vreodată. De ce ţi-e atât de teamă?

— N-am fost niciodată în America. Tu eşti singurul american pe care l-am cunoscut vreodată.

— Trebuie să te avertizez că nu toţi americanii sunt la fel de grozavi ca mine.

— Sunt cu toţii la fel de siguri pe ei? Eşti atât de încrezător că vei reuşi să treci graniţa, dar nu poţi nici măcar să mergi.

— Nu mă mai supără picioarele. Ai spus şi tu că se vindecă bine. Nu pot să stau şi să aştept aici, când am făcut rost de microfilm. Trebuie să-l duc la consulatul din Elveţia. Trebuie să încerc.

— Ştii cât de ridicol e ce spui? Nu poţi să pleci nicăieri deocamdată. Nu poţi să mergi.

El se ridică.

— Hai să-ţi arăt. Nu numai că pot să merg. Vino încoace.

Îi întinse o mână, ţinând cârjele la subsuori.

— Ce faci?

— Haide să-ţi arăt.

Franka îşi scoase mănuşile şi le aruncă pe jos, dar nu-i întinse mâna. John ridică din umeri şi îi făcu semn să-l urmeze în camera de zi. Se îndreptă spre radio, pornind aparatul. Dădu peste un buletin de ştiri în engleză.

— Ce faci?

— Aşteaptă câteva clipe, îi spuse John, luând la rând posturile. Mereu te grăbeşti.

Se opri la un post de muzică.

— Pot să fac chiar mai mult decât să merg, îi spuse, râzând.

Ridică braţele şi cârjele căzură greoi pe podea.

— Îmi acordaţi acest dans, *Fräulein*?

— Te comporţi ridicol. E periculos.

Îl luă de mână, ştiind că încă nu-şi scosese haina veche de lână. John o trase spre el, feţele aproape că li se atingeau, cuprinzându-i talia cu o mână şi strângându-i mâna cu cealaltă.

— Eram un dansator pe cinste cândva.

Se legănă înainte şi înapoi pe picioare, reuşind cu greu să-şi menţină echilibrul. Avea tot corpul încordat şi Franka se îndoia că şi-ar putea ţine echilibrul fără să se agaţe de ea.

— Observ, îi spuse râzând. Te mişti nespus de graţios.

— Dansul ăsta se numeşte „bizonul cu glezna fracturată”.

Era mai înalt decât ea, cu vreo 15 centimetri. Preţ de câteva secunde, scăldaţi în lumina focului, niciunul nu mai spuse nimic. Melodia se sfârşi şi Franka se desprinse din braţele lui.

— Am terminat cu dansul pe ziua de azi?

Franka auzi zgomotul unei maşini urcând dealul. Simţi un gol în stomac.

— Vine o maşină, îi şopti. Intră în ascunzătoare.

Cârjele rămăseseră pe podea. Franka i le întinse, iar el se îndreptă spre dormitor fără să spună nimic. Închise uşa după el şi puse cârjele pe podea, lângă scândurile desprinse din duşumea, cât timp le ridica de deasupra ascunzătorii. Motorul maşinii se opri, farurile se stinseră şi se auzi portiera. John se strecură în spaţiul de sub duşumea, simţind la picioare raniţa în care se afla uniforma de pilot. Se cufundă în beznă.

Franka aşteptă câteva secunde, înainte de a reacţiona la bătăile la uşă. Ceaşca de cafea a lui John rămăsese lângă foc. La fel şi cartea lui. Nu existau alte semne ale prezenţei sale. Fuseseră precauţi. Toate obiectele lui personale erau ascunse alături de el sub duşumea. Inspiră adânc şi se îndreptă spre uşă. Când deschise, o izbi o rafală de vânt. Berkel venise singur.

— *Heil Hitler*, o salută, cu fularul tras în dreptul gurii.

— *Heil Hitler*.

Franka observă că-i tremura mâna şi o ascunse în buzunar.

— N-ai de gând să mă poftești în casă, Franka? o întrebă, scoţându-şi fularul.

— Desigur, *Herr* Berkel, intră, te rog.

El trecu pe lângă ea, ştergându-şi încălţările pe covorul de la intrare înainte de a-şi scoate trenciul negru. I-l întinse fără să se uite la ea, deşi probabil că văzuse cuierul, aflat la doar câţiva centimetri de faţa lui. Purta uniforma completă a Gestapoului, cu tot cu medaliile pentru merite deosebite în lupta de apărare a Reichului. Îi atârnă haina în cuier. El intrase deja în camera de zi şi, când îl prinse din urmă, tocmai se uita în jur.

— Incredibil, îi spuse, clătinând din cap. Cât timp a trecut, opt ani? Locul e neschimbat, au dispărut doar pozele de pe pereţi.

— E posibil să fie vreo opt ani.

— Multe amintiri aici.

Îşi scoase pălăria neagră.

— Da, într-adevăr, îngăimă Franka.

— N-ai de gând să mă serveşti cu o cafea?

— Sigur, ce nepoliticoasă sunt!

El se ţinu după ea până în bucătărie, rezemându-se de tocul uşii.

— A fost o surpriză să aud că eşti tot aici. Mi-ai dat de înţeles că urma să te întorci la München înainte de Crăciun.

Franka puse ibricul pe sobă, apoi se întoarse să ia o cană din bufet.

— Da, planurile mele s-au schimbat. A nins atât de mult. N-am reuşit să scot maşina, aşa că m-am hotărât să mai rămân câteva săptămâni.

— Văd că maşina nu mai e blocată acum. Şi s-a reluat circulaţia pe şosele de câteva zile.

Ea se întoarse spre el, aproape simţind cum o străpungea cu privirea.

— Da, chiar e cazul să plec. M-am lenevit, probabil.

John îşi ţinu respiraţia, punându-şi mâna pe piept şi încercând să-şi potolească bătăile inimii. Identifica zgomotele nelămurite din bucătărie drept o conversaţie, dar nu deslușea mai mult de câteva cuvinte. Era deja cu mâna pe raniță, căutând pistolul. Când dădu peste o suprafaţă rece de metal, înţelese că-l găsise.

— Probabil că te-ai simţit singură în tot timpul ăsta aici, continuă Berkel. Ai fost mereu o persoană atât de sociabilă.

— Aveam nevoie de un răgaz departe de lume, după ce s-a întâmplat cu tata. Cabana e locul perfect unde să evadezi.

— Într-adevăr, încuviinţă Berkel.

O privi câteva clipe, lăsând-o să toarne apa fierbinte în căni. Aburul se împrăştia în încăperea rece.

— Mulţumesc, Franka, îi spuse când ea îi întinse cana. Putem să ne întoarcem în camera de zi? Avem multe de povestit.

— Sigur, încuviinţă Franka, făcând eforturi aproape supraomeneşti să zâmbească.

El o luă înainte spre camera de zi, instalându-se în fotoliul de lângă foc, în care stătuse John cu doar câteva minute mai devreme. Cartea pe care o citea acesta, *Pe frontul de vest nimic nou*, rămăsese cu faţa în jos pe masa din dreptul lui Berkel. Risca să fie închisă câteva zile doar pentru asta. Berkel luă o gură de cafea, apoi lăsă ceaşca lângă cartea veche şi tocită. Franka se aşeză în faţa lui, încercând să nu se uite la carte. Berkel se rezemă de spătarul balansoarului, împreunându-şi mâinile în dreptul abdomenului. Îşi ţinea pălăria în poală.

— Da, foarte multe amintiri aici. Dar am avut şi momente frumoase, nu-i aşa?

Franka încuviinţă printr-o mişcare a capului, care părea fixat pe cabluri de oţel.

— Eram foarte tineri pe atunci, continuă Berkel. Aproape că nu pare să se fi întâmplat aievea. Se spune că tinerii nu ştiu să aprecieze tinereţea, dar nu cred că sunt de acord cu ideea asta. Tu ce zici?

— Regret multe dintre deciziile pe care le-am luat din nesăbuinţa tinereţii. Cred că înţeleg de unde vine vorba asta.

— Eu nu cred că mai sunt de acord cu asta. Vreau să zic, există mereu exemple de tineri care fac tâmpenii, dar în branşa mea ajungi să-ţi dai seama că poţi să te comporţi prosteşte şi fără să fii tânăr. O văd zi de zi. Chiar săptămâna trecută am interogat un bărbat la vreo patruzeci de ani, tată a cinci copii, care s-a îmbătat şi a început să strige să-l audă toată lumea că Führerul nu se va lăsa până nu vor muri cu toţii, până la ultimul. L-a făcut mincinos şi ticălos, ba chiar şi criminal. Îţi vine să crezi că cineva poate face una ca asta?

— E greu de priceput cum poate cineva să creadă aşa ceva.

— Din fericire, era o mulţime de oameni în jur, care nu s-a codit să acţioneze corect. Cred că am primit vreo zece relatări distincte din partea martorilor oculari. A fost încurajator să văd câţi germani loiali erau de faţă şi în ce măsură oamenii de bine întrec cele câteva uscături din rândul nostru.

Mai luă o gură de cafea şi îşi puse pălăria pe masă, unde lăsase ceaşca.

— Unul dintre recruţii mei mai tineri a zdrobit degetele individului între două bare de metal şi i-a smuls unghiile. Omul a mărturisit rapid. Cred că subalternul meu a făcut asta ca să răzbune într-o oarecare măsură cele spuse de nemernic despre Führer. Noi luăm personal astfel de chestiuni.

Franka îşi lipi mâinile de coapse, încercând să le oprească tremuratul.

— Aveţi un rol important.

— Categoric. Suntem singura putere care apără Reichul de duşmanii din interior. Războiul din interiorul ţării a început cu mult înaintea celui împotriva forţelor aliate şi îl câştigăm, zi după zi.

Franka ar fi vrut să spună ceva, dar nu-şi putea mişca buzele. Nu reuşea să găsească un răspuns.

— Da, noi doi am devenit persoane foarte diferite, nu-i aşa?

— Da?

— O, eu cred că da. Eram atât de asemănători cândva.

„Eu am recunoscut chipul răului. Tu l-ai îmbrățișat, ai devenit una cu el.”

— Dar acum, continuă Berkel, mulți ar spune că reprezinți exact tarele pe care încerc să le eradichez din interiorul Reichului. S-ar putea spune că tu reprezinți ce e mai rău în societatea noastră.

Franka încercă să nu se lase copleșită de teamă. Bărbatul ăsta avea putere absolută asupra ei. O putea târî de-aici și-o putea arunca în închisoare, fără să afle nimeni. O putea ucide, pentru simplul motiv că așa îi venise, și nimeni nu i-ar pune la îndoială motivația. Nu exista dreptul la un proces echitabil, nu exista vreo autoritate supremă. Naziștii îl transformaseră pe Daniel Berkel în zeu, și acesta avea să-și exercite puterile cum credea de cuviință.

— Aș vrea să cred că se mai găsește loc în Reich și pentru oameni ca mine, care au făcut greșeli. Mi-am ispășit pedeapsa…

— N-am spus că eu unul cred asta, Franka, o întrerupse Berkel, râzând în barbă. O, mereu ai fost o fetișcană nătângă. Nu e de mirare că te-ai lăsat purtată cu atâta ușurință pe căi greșite.

— Eram confuză. Nu mai știam ce e bine și ce e rău după moartea fratelui meu.

— Da, am auzit.

Se uita țintă la foc, iar flăcările i se oglindeau în ochi când îi întâlni privirea.

— A fost o treabă regretabilă, dar necesară.

— Necesară?

Simți cum o năpădesc adevăratele ei sentimente. Referirea la Fredi turnase gaz pe focul ranchiunei care o mistuia și se străduia din răsputeri să-și stăpânească furia.

— Desigur. Führerul în persoană a fost primul care ne-a arătat că ar fi un gest mai milostiv să punem capăt suferinței bolnavilor incurabili, handicapaților și imbecililor. Toți mâncătorii inutili, care luau hrana de la gura vitejilor ce luptă pentru viitorul nostru comun, trebuiau eliminați. A fost o decizie de bun simț și o componentă vitală a politicii de igienă rasială, menită să-i redea patriei noastre rolul cuvenit între cele mai mărețe țări din lume.

— Te rog să mă scuzi, *Herr* Berkel, îi spuse Franka.

Se ridică și intră în baie. Se rezemă cu spatele de ușa închisă, dând frâu liber lacrimilor, tremurând toată. Trebuia să treacă peste asta. Nu mai era doar viața ei în joc. O năpădiră gânduri paranoice legate de individul care-i oferise o țigară la Stuttgart. Oare Berkel știa cumva de microfilm? Urmau

să apară şi alţi agenţi ai Gestapoului? Oare Berkel doar se distra cu ea înainte de a o aresta?

„Nu, n-are de unde să ştie. Nu ştie nimic. Depinde de tine să-i faci faţă."

Luă un prosop şi îşi şterse lacrimile. Se uită în oglindă. Valul de ură care o inundase risca să-i umbrească judecata. Încercă să-l alunge. Când ieşi, Berkel era aşezat în continuare lângă foc. Părea că nu-şi poate lua ochii de la ea, când se aşeză din nou în faţa lui.

— Cărui fapt datorez plăcerea acestei vizite, *Herr* Berkel, mai ales la o asemenea oră?

— Noi, apărătorii Reichului, lucrăm la orice oră. Insurgenţii n-au somn. Şi, te rog, spune-mi Daniel. Ne leagă atât de multe. Fiecare din noi va rămâne întotdeauna parte din viaţa celuilalt.

Avea senzaţia că-i mişună gândaci pe sub piele.

— Bine, Daniel. Cu ce te pot ajuta în această seară de iarnă?

— Nu e o vizită de curtoazie, deşi mi-aş dori să am timp de aşa ceva. Eşti singură aici, Franka?

— Desigur. Mă rog, cu excepţia ta, dar da, sunt singură.

— Şi ai fost singură tot timpul cât ai rămas aici?

— Da.

Berkel întinse mâna spre ceaşca de cafea şi sorbi din ea.

— Atunci pentru cine erau cârjele?

Franka se încordă.

— O, spuse, străduindu-se să zâmbească. Cârjele erau pentru prietenul meu. A stat câteva zile aici, dar a plecat repede. Ar fi trebuit să pomenesc de el. Sunt foarte aiurită uneori.

— E ciudat că tot susţii c-ai fi aiurită. Drept să spun, eu cred că nu e deloc aşa. Te cunosc şi întotdeauna te-am considerat o persoană foarte inteligentă, cu o voinţă de fier. Cu siguranţă nu eşti nici nătângă, nici uşor de dus de nas.

Lăsă ceaşca pe masă.

— Şi cine e acest prieten?

— Se numeşte Werner Graf. E originar din Berlin. E pilot în Luftwaffe.

Şi dacă îl descoperea pe John – oare puteau invoca falsa lui identitate? Nu, nu când era ascuns sub duşumea. Nu putea dezvălui nimic. Singura ei şansă era să-l mintă, dar el fusese instruit să-i detecteze pe mincinoşi şi era convinsă că o citeşte ca pe o carte deschisă.

— I-auzi, pilot în Luftwaffe? Mă mir că unul dintre piloţii noştri eroi s-ar înjosi cu o curvă ca tine.

— A… a plecat acum câteva zile.

— I-ai arătat curul ăla al tău de toată frumusețea, nu-i așa? L-ai amăgit, pretinzând că ești o femeie germană loială Reichului, și nu o curvă disidentă?

Întinse mâna spre cartea de pe masa de lângă el.

— Hopa, ia te uită! Curva citește o carte interzisă. Știi că ăsta e un motiv arhisuficient să te arestez?

— E o carte veche, Daniel. Doar mă uitam la ea. Îmi pare rău…

Se făcu mică în scaun, uitându-se spre ușă. Știa că n-are șanse să ajungă până acolo.

— M-ai mințit. Cum pot să mai cred un cuvințel din ce-mi spui acum?

— N-am vrut să aduc vorba de el, din cauza relației noastre din trecut. N-am vrut să avem o discuție stingheritoare.

— Sunt agent al Gestapoului. Îți închipui că las sentimentele să-mi stinghereasc investigațiile?

— Sigur că nu, dar…

— Trebuie să spun, mă dezamăgești, Franka, dar, pe de altă parte, mă dezamăgești de mult timp, de când ai întors spatele sfaturilor Führerului și ai îmbrățișat vederi *liberale*.

— Întotdeauna am avut o părere foarte bună despre tine, Daniel. Doar că nu ne potriveam.

— Din cauză că erai mai presus de mine? Ei bine, cine e mai presus acum? Știi ce le-am făcut oamenilor care m-au mințit? Știi ce aș putea să-ți fac, aici, pe loc?

— Sigur că da, Daniel, dar mi-am ispășit pedeapsa. Mi-am învățat lecția. Ai o poză cu soția și copiii tăi? Mi-ar plăcea să văd o poză cu ei.

El se ridică, apropiindu-se împletic de ea.

— Cum îndrăznești să-i pomenești, târâtură? Cum îndrăznești să-i pomenești, cu gura ta spurcată?

Franka se ridică și se feri din calea lui, cuprinsă de groază.

— Daniel, te rog…

— Suntem doar noi doi aici. Nu mai e nimeni cale de câțiva kilometri în jur.

Făcu un pas spre ea, iar Franka se feri din calea lui, dar peretele era la nici un metru în spate, blocându-i drumul.

— Privește în sufletul tău. Ești un om de treabă. Un tată minunat, devotat patriei și copiilor lui. Eu sunt o femeie germană. Nu face asta.

— Ești o târfuliță neisprăvită, care nu-i bună decât să stea cu cracii în sus. Ai fost cea mai bună bucățică din care m-am înfruptat.

Franka avea impresia că pereții se strâng în jurul ei și privirea i se

încețoșă. Pistolul vechi al tatălui ei era în dulapul de lângă ușă, dar părea să fie la kilometri distanță. Țipă când el se năpusti spre ea, prinzând-o de brațe și înfigându-și degetele în bicepșii ei, ca și cum ar fi prins o pradă în gheare.

— O să fii numai bună de concubină. Poate c-o să te las să rămâi aici și-o să vin să te vizitez o dată la câteva zile.Altfel, te duc la secție, te încui într-o celulă și las pe oricine vrea să-și facă de cap cu tine. Te las pe tine să alegi.

Se apropie de ea și Franka își feri fața, gata să vomite când el o linse pe obraz. Încercă să-i dea o lovitură cu genunchiul și îl nimeri în coapsă, reușind să se elibereze.

— Nici moartă.

— Se rezolvă.

Ea țâșni în capătul opus al camerei, dar Berkel o prinse de brațe și o târî spre dormitor, camera în care dormiseră părinții ei în vara aceea fierbinte, în 1934. Se zbătu să-i scape, lovindu-l cu picioarele și zgâriindu-l, până îi dădu sângele pe obraz. El împinse ușa și o azvârli în pat, lăsând să se trântească ușa în urma lor.

— O, da, zbate-te. Întotdeauna e mai plăcut așa.

Franka țipă din nou când o pironi de pat și îi rupse rochia, dezvelindu-i lenjeria de corp. Încercă să-l zgârie din nou, iar el o plesni tare peste față. Zăcea năucită pe pat în fața lui, în timp ce Berkel își desfăcea cureaua. Ușa dormitorului se deschise brusc și John dădu buzna în cameră, cu o cârjă într-o mână și cu pistolul în cealaltă. Berkel se întoarse și dădu să apuce pistolul, chiar când John îi trase un pumn cu cealaltă mână, lovindu-l deasupra ochiului stâng. Cârja căzu pe podea. Pistolul trase un foc în clipa în care Berkel se aruncă din nou spre el, iar glonțul se înfipse în peretele opus. John se rezemă de tocul ușii, luptând corp la corp cu Berkel. Acesta din urmă lovi cu piciorul în ghipsul care acoperea picioarele lui John și îi desprinse mâna de tocul ușii. John se prăbuși prin ușa deschisă, căzând în camera de zi. Pistolul se rostogoli pe podea, în timp ce Berkel duse mâna la arma lui, dând s-o scoată din tocul prins de centură. Franka îi sări în spinare și Berkel se prăvăli la podea, sub greutatea ei. John îl prinse de beregată, apăsându-i traheea cu degetele, dar Berkel reuși să scape. John se aruncă din nou spre el, dar agentul se mișcă mai rapid și sări în picioare, ducând din nou mâna la armă.

— Așadar, ăsta e prietenul tău, Franka?

Râse în timp ce desfăcea tocul.

John se chinui să ajungă la arma aflată la un metru distanță, dar Berkel

îndreptase deja pistolul spre el şi dădu să spună ceva, chiar când îşi potrivea degetul pe trăgaci.

Şi apoi din pieptul lui ţâşni sângele. Arma îi căzu din mână şi se întoarse, cu o expresie jalnică, perplexă. În spatele lui se afla Franka, ţinând în mână pistolul tatălui ei, din care ieşea fum.

— Nu e prietenul meu, Daniel. E un spion al forţelor aliate şi ai avut dreptate. Întotdeauna am ştiut exact ce fac.

— Scârnăvie…

Franka apăsă pe trăgaci, nelăsându-l să termine ultima propoziţie pe care avea s-o rostească vreodată. Glonţul îl nimeri în piept, chiar sub şirul de medalii. Căzu în genunchi şi apoi se prăvăli pe spate.

— Jigodie, îi spuse Franka printre lacrimi. Jigodie nesu-ferită.

Sângele lui Berkel se împrăştia pe podea, descriind un cerc aproape perfect, roşu-aprins. Rămăsese cu ochii deschişi, aţintiţi în tavan.

— Franka? Eşti bine? Eşti rănită?

John se ridică în picioare, sprijinindu-se de perete ca să ajungă la ea. Ea nu se mişcase din loc, încă ţinea pistolul îndreptat spre locul în care stătuse Berkel. John îi luă pistolul din mână. Îl lăsă jos şi o luă în braţe.

— Gestapoul o să vină după noi, îi spuse Franka, îmbrăţişându-l şi ea. Acum o să afle că eşti aici. N-o să mai scăpăm vii din Germania. N-o să mai ajungi să le duci microfilmul Aliaţilor.

— Mai întâi trebuie să ne prindă.

Ea îşi rezemă capul de el şi o podidiră din nou lacrimile.

— Ai pus întreaga misiune în pericol pentru mine. De ce ai făcut asta?

— Nicio misiune nu merită să stai cu mâinile în sân şi să laşi să se întâmple aşa ceva. Aş face-o din nou, de o mie de ori. N-aş putea în veci să las pe cineva să-ţi facă rău.

13

Franka se uită la cadavrul plin de sânge care zăcea în mijlocul camerei de zi. Banderola nazistă de pe brațul lui era îmbibată de sânge, uniforma era mânjită și sfâșiată, cureaua rămăsese desfăcută. Și-ar fi dorit să-l mai împuște o dată.

John se întinse după cârja căzută pe podea. Îi înconjură umerii cu brațele și o conduse în bucătărie. Franka tremura când o convinse să se așeze. Îi atinse fața, iar Franka își lăsă obrazul în palma lui, punându-și mâna peste a lui.

— Mulțumesc, îi șopti.

— Nu. Tu ești cea care m-a salvat. Din nou. Îmi pare rău doar că mi-a luat așa mult să ajung până acolo.

John inspiră adânc.

— Dar ai dreptate. O să vină să-l caute. Trebuie să plecăm, în seara asta.

— Noi?

— N-am de gând să te las aici. Nu m-aș putea descurca fără tine. Am nevoie de tine. Misiunea are nevoie de tine.

— Cum rămâne cu picioarele tale fracturate?

— Va trebui să-mi desfaci ghipsul. Picioarele mi s-au refăcut. Nici nu m-au durut când m-am luptat cu animalul ăla.

— Mă vor căuta acum. E mai bine dacă pleci singur. Ei nu știu că ești aici.

— Îți datorez viața. Vii cu mine. Nu plec fără tine. Nu te-aș lăsa aici nici mort.

Franka îi dădu mâna la o parte.

— Ar trebui să iei mașina mea. Documentele tale sunt în regulă. Poți încerca să treci în secret granița, odată ce ajungi acolo.

— Încetează. Înțelege ce-ți spun. Nu plec fără tine. Te iau pe sus, dacă e nevoie, dar plecăm împreună.

— Bine, încuviinţă Franka. Plecăm împreună.

— Bun, am nevoie de tine.

— Şi eu am nevoie de tine.

— Ne-am înţeles atunci. Mai întâi trebuie să-mi scoţi ghipsul. Apoi o să ne pregătim de drum. O să ne caute pe şosele, aşa că va trebui s-o luăm prin pădure. E singura noastră şansă.

— Iarna?

— Nu avem de ales. Avem un avans, totuşi. E aproape nouă. Înclin să cred că nu e neobişnuit ca amicul nostru care zace acum pe podea să lipsească toată noaptea de acasă, fără să-şi anunţe soţia, aşadar, probabil că nu i se va observa lipsa încă vreo douăsprezece ore de-acum înainte. Dar sunt sigur că a spus cuiva că vine aici. Trebuie să facem curăţenie lună şi să-i ascundem cadavrul, astfel încât să fim cât mai departe în momentul în care îşi vor da seama ce s-a întâmplat. Sunt vreo 80 de kilometri până la graniţa cu Elveţia. Cât de departe am reuşi să ajungem pe drumuri lăturalnice, dacă mergem cu maşina toată noaptea, fără vreun popas?

— Până pe la jumătatea drumului, poate. Nu va fi uşor pe întuneric.

— Nu prea avem de ales. E o distanţă prea mare ca s-o parcurgem pe jos. Va trebui să încercăm să ajungem cât mai departe. Terenul e accidentat. Pe jos, s-ar putea să nu facem mai mult de 15 kilometri pe zi.

John îi prinse mâinile într-ale lui.

— O să fie incredibil de greu, Franka, dar împreună putem reuşi.

— Ştiu un loc unde am putea face un popas.

— Franka, nu putem avea încredere în nimeni…

— Hermann, unchiul meu din partea bunicii, locuieşte într-un sat numit Bürchau. E la vreo 40 de kilometri spre sud, pe la jumătatea distanţei faţă de graniţă.

John clătină din cap.

— Ascultă-mă, insistă Franka. E trecut de optzeci de ani şi nu mai iese aproape deloc din casă. Nu l-am mai văzut de câţiva ani, dar nu-i are la inimă pe nazişti. I-au murit amândoi băieţii în primul război. Vom avea nevoie să înnoptăm undeva. Nu putem să mergem toată noaptea, şi apoi dimineaţa s-o pornim la drum pe jos, nu cu picioarele tale.

— O să mă gândesc.

— O s-o luăm pe toate drumurile lăturalnice şi pe toate potecile îndeajuns de largi încât să încapă o maşină. Putem ajunge acolo până dimineaţa şi apoi să ne odihnim.

— Ce o să-i spui?

— Că m-am rătăcit în timpul unei drumeţii şi că am nevoie de un loc

unde să mă odihnesc câteva ore. N-o să mă descoasă.

— Şi dacă o face?

— O să vorbesc eu cu el mai întâi. Dacă devine suspicios, trecem pe-acolo fără să ne oprim.

Franka intră în camera de oaspeţi. Scândurile zăceau peste spărtura din podea prin care ţâşnise John. Îi aduse cealaltă cârjă şi, la întoarcerea în cameră, John trebui să ocolească leşul lui Berkel. Franka îşi văzu de treabă în tăcere, conştientă de cât de preţioasă era fiecare clipă. Îi tăie ghipsul cu foarfeca, dezvelind pielea palidă şi stafidită de dedesubt. Picioarele lui păreau firave acum în comparaţie cu restul corpului, muşchii îi erau atrofiaţi. John se ridică.

— Mă simt mai bine ca oricând, îi spuse, dar Franka nu era convinsă.

Ar mai fi avut nevoie de o săptămână pentru recuperare, dar timpul i se scursese printre degete. John se simţi ca un copil în primele câteva secunde, savurând libertatea de mişcare pe care o dobândise odată ce i se scosese ghipsul. Dând cu ochii de cadavrul plin de sânge al lui Berkel, care zăcea pe podea, fu readus în prezent.

Intră în dormitor, îşi strecură mâna printre scânduri şi înşfăcă raniţa. Avea la el pături, un cuţit, chibrituri, o busolă şi muniţie din belşug. Uniforma de pilot al Luftwaffe rămăsese pe fundul ascunzătorii, aşa c-o luă, o împături şi o puse în raniţă. Deschizând un compartiment secret, scoase la iveală un teanc de documente – cealaltă identitate germană, de muncitor zilier. Îşi îndesă actele în buzunare, deşi spera că nu va trebui să le folosească vreodată.

— Documente? îl întrebă Franka.

— N-o să le folosesc. E mai sigur să nu las niciun semn al prezenţei mele aici.

— Ce facem cu Berkel?

I se părea straniu să folosească un nume când se referea la cadavrul grotesc din mijlocul camerei. Era greu de imaginat că bărbatul acela fusese cândva prietenul ei, liderul viril al Tineretului hitlerist, după care toate fetele întorceau capetele când trecea pe lângă ele.

— Trebuie să ascundem cadavrul cum putem mai bine.

— Afară? Vrei să-l îngropăm? Cel mai probabil pământul e încă îngheţat.

— N-avem timp de asta. Trebuie să plecăm cât mai repede. Ajută-mă să-l ridic.

John se îndreptă spre camera de zi.

— Hai să-l ascundem sub duşumea. O să împută tot locul, dar până

atunci noi vom fi plecat de mult.

John se uită la Franka şi înţelese că n-ar fi trebuit să spună asta.

— E singurul loc unde putem să-l ascundem cu uşurinţă. Dacă vor face o percheziţie superficială, s-ar putea nici să nu-l găsească. Avem nevoie doar de două zile. Putem câştiga un pic de timp dacă-l ascundem.

Franka încercă să nu se uite în ochii lui Berkel, rămaşi deschişi, dar păreau să-i urmărească fiecare mişcare.

Era cald încă atunci când îl prinse de picioare. John îl apucă de braţe. Observă grimasa pe care el încercă s-o mascheze în timp ce se opintea cu cadavrul. Sângele se răsfira pe podea, lăsând o dâră care ducea până în dormitor. Gaura din podea îi aştepta. Îl aruncară acolo. Ea luă trenciul lui Berkel şi-l aruncă peste el. Nu simţea nicio urmă de regret, nici măcar pentru soţia şi copiii lui. Avea să le fie mai bine fără el. Se abţinu cu greu să nu scuipe leşul. Era o alinare să ştie că Berkel n-avea să mai facă rău nimănui.

John îi făcu semn să-l ajute şi, după ce puseră la loc scândurile, împinseră din nou patul deasupra. Franka se duse la baie după o găleată cu apă cu săpun şi, preţ de vreo douăzeci de minute, şterseră podeaua până nu se mai vedea urmă de sânge, până când locul crimei fu igienizat. Nimănui nu i-ar păsa de faptul că acţionase în legitimă apărare. Franka Gerber avea să devină în curând inamicul public numărul unu, şi dulăii Gestapoului urmau să fie dezlănţuiţi. Singura lor scăpare era să treacă graniţa în Elveţia.

Făcuseră curăţenie fără să vorbească mai nimic, dar acum John o conduse în bucătărie şi îi ceru să ia loc la masă.

— Trebuie să scăpăm cumva de maşina lui. E vreun loc unde am putea s-o ascundem? Vreo potecă sau pădurice pe-aproape, în care am putea s-o lăsăm, astfel încât să nu fie descoperită decât după plecarea noastră?

— Ar fi câteva locuri.

John azvârli cheile lui Berkel pe masă.

— Eu o să vin în urma ta, cu maşina lui.

Îşi luară hainele pe ei şi ieşiră. Franka îşi trase fularul peste faţă. Chiar dacă făceau popas acasă la unchiul ei, tot trebuiau să doarmă cel puţin o noapte sub cerul liber. Nu mai ninsese de o săptămână sau mai bine, iar ziua se mai încălzise, dar noaptea era în continuare un ger crunt. Scotea aburi când respira, cum stătea uitându-se la stelele aninate pe cer, ca beteala.

John scotocea prin maşina lui Berkel.

— Mulţumim, *Herr* Berkel, spuse.

— Ce ai găsit?

— Un cort. E micuț, dar o să ne apere de ploaie. Și o trusă de prim-ajutor. Putem să ducem la bun sfârșit misiunea asta. O s-o ducem la bun sfârșit.

După ce puse cortul și trusa de prim-ajutor în portbagaj, Franka o luă din loc. Farurile revărsau o lumină albă, în care nu se întrezăreau decât conturul drumului și copacii din jur. John propusese să nu aprindă farurile, dar se lăsase convins apoi – probabil își dăduse seama că ar fi fost sinucidere curată. Era aproape imposibil să te orientezi prin beznă. Drumurile fuseseră curățate de zăpadă, dar se pretau mai curând pentru circulația cu sania sau pe schiuri. Nu îndrăznea să meargă cu o viteză mai mare de 30 kilometri la oră, în vreme ce încerca să-și amintească ascunzătorile pe care le știa din copilărie.

Le luă cinci minute să ajungă la locul de care își amintise, un drum care nu ducea nicăieri, poate doar spre o casă care nu mai apucase să fie construită. Se opri la capătul drumului și îi făcu semn lui John să mai înainteze vreo câteva sute de metri, apoi merse greoi după el, să-l ajute să acopere mașina cu ramuri și frunze. Era greu de spus cât de bine reușiseră să ascundă Mercedesul lui Berkel – nu se vedea mai nimic pe întuneric –, dar n-aveau prea mult timp. Trebuiau s-o lase așa. Locul se afla la aproximativ un kilometru și jumătate de cabană, mai aproape de sat, dar nu trecea nimeni pe aici. Cel puțin, nu iarna.

Se întoarseră la mașină în tăcere, abia reușind să deslușească unde era parcată. Franka se chiorî prin beznă, dincolo de șirul de copaci.

John înjură înfundat, trecându-și mâna peste față.

— Ar fi trebuit să-l ascundem în mașină. Nu gândeam limpede mai devreme, din cauza panicii.

— Putem să ne întoarcem să-l luăm?

— E prea târziu. Am pierde prea mult timp.

— De bună seamă o nișă sub dușumea e o ascunzătoare mai bună decât portbagajul mașinii lui. Cabana e un loc izolat.

— Să sperăm.

Când se întoarseră la cabană, era aproape unsprezece. Franka studie podeaua la lumina lămpii, căutând urme de sânge. John ședea în bucătărie. Harta era deja desfăcută pe masă când se așeză lângă el.

— Cât de bine știi zona de la sud de-aici?

— O știu un pic. Făceam drumeții pe-acolo în adolescență, dar niciodată pe timp de noapte și niciodată iarna. E o zonă deluroasă. O porțiune e acoperită de o pădure deasă.

— O ascunzătoare cu atât mai bună, spuse John, coborând cu degetul spre graniţa cu Elveţia.

Pe hârtie distanţa era de doar câţiva centimetri, vreo 70 de kilometri prin pădure, până în punctul cel mai apropiat.

— Zona de trecere a frontierei se întinde pe aproximativ 80 de kilometri, în majoritatea direcţiilor. Singura noastră şansă, realist vorbind, e s-o luăm prin pădure. Şoselele şi căile ferate din jurul zonei de graniţă sunt înţesate de patrule. N-am reuşi în veci.

— Cum rămâne cu graniţa propriu-zisă?

— Ar fi mare lucru să ajungem până acolo, dar ăsta va fi doar începutul. Naziştii au instalat zeci de staţii de interceptare pe o rază de opt kilometri în jurul graniţei. Santinele cu câini de pază patrulează între ele. Drumurile şi satele de-acolo sunt împânzite de soldaţi, iar la graniţa propriu-zisă, din 180 în 180 de metri, sunt postate santinele care au primit ordin să ia la întrebări orice persoană pe care o văd în timpul zilei şi să tragă, fără vreun avertisment, noaptea.

— De-asta intenţionai să-l conduci pe Hahn prin munţii de la sud de München.

— Da, n-ar fi fost uşor să ajungem până acolo, dar trecătorile montane oferă o soluţie pe care nu o avem din punctul ăsta.

— Şi nu putem ajunge la ele, din cauză că în curând voi fi dată în urmărire pentru crimă.

— Exact. Am putea încerca să ajungem la graniţă înainte să-i fie descoperit cadavrul, dar trebuie să presupunem că probabil a spus cuiva unde merge. Cândva în cursul zilei de mâine vor vrea să te interogheze. N-am reuşi să ajungem la timp. Singura noastră şansă e s-o luăm prin pădure.

— Şi odată ce ajungem la graniţă?

— O să avem noroc. Reuşim să ne furişăm şi am scăpat.

— Noroc? Ăsta e planul nostru?

— Nu e planul nostru, dar o să avem nevoie de mult noroc ca să trecem.

— Avem o destinaţie?

— Da, undeva în apropiere de Inzlingen, dar hai să ne concentrăm asupra planului de a supravieţui cât să ajungem acolo.

— Nu, John, îl contrazise Franka, întinzând mâna spre el. Ţi-ar fi mult mai uşor dacă am pleca separat. Ai putea să ajungi la graniţă cu trenul. Cu documentele tale…

El îi împinse mâna la o parte.

— Bun, ne-am înțeles. Adună cât de multe provizii putem duce în spate. Începe cu cele mai ușoare – pâine și brânză. Ia o cantitate cât mai mare. Apoi o să mai luăm câteva conserve. Ia niște apă și desfăcătorul. Eu am chibrituri, cremene și o să iau câteva cuțite de bucătărie. Am un sac de dormit, dar vreau să-ți iei și tu măcar două pături. Pune-ți hainele cele mai călduroase – și palton, și căciulă. Ia toată muniția de rezervă pe care o ai pentru pistol și toți banii. Poate, poate reușim să-l mituim pe unul dintre grăniceri, să ne lase să trecem, dacă avem noroc. Câtă benzină mai avem?

— Vreo jumătate de rezervor, poate?

— Ar trebui să ne ajungă. Trebuie să ne apropiem cât de mult putem de graniță, fără s-o luăm pe vreun drum principal. Rutele obișnuite vor fi împânzite de santinele, chiar și noaptea. Trebuie să evităm neapărat să fim opriți, mai ales după ce va fi descoperită dispariția lui Berkel. Nu-ți lua articole de toaletă și nu mai mult de un rând de haine. N-ar face decât să ne împovăreze. Ia doar ce poți duce, începând cu provizii și apă.

John împături harta și se ridică.

— Putem s-o facem.

Îi întinse mâna, și Franka i-o strânse.

— N-avem vreme de pierdut. Putem să plecăm într-un sfert de oră?

— Da.

John își simțea picioarele slăbite. Nu mai avusese senzația asta până acum. Se întrebă dacă ar fi în stare să fugă, în caz că va fi nevoie, cu atât mai mult să înainteze prin păduri încărcate de troiene. Întotdeauna se putuse baza pe abilitățile lui fizice, fie că era vorba să marcheze un coș ca să câștige meciul sau să escaladeze un zid la instrucție. Spera că n-o să-l lase puterile tocmai acum, la nevoie. Nu când altcineva se baza pe el și misiunea în sine depindea de asta. Intră în dormitor, fericit că avea răgazul să stea puțin pe pat, știind că va fi ultima dată când se bucura de un asemenea lux, cel puțin o bună bucată de vreme de-acum înainte. Strecură microfilmul în compartimentul secret al raniței și trase fermoarul. Pistoalele erau curățate, așa că îndesă unul în buzunarul de la haină și pe celălalt în raniță. Se ridică, gata de plecare. Se uită în jur, pentru ultima oară, și apoi spre podea, gândindu-se la cadavrul ofițerului din Gestapo, intrat deja în proces de descompunere, pe care îl ascunseseră acolo. Camera părea curată – nimic nu trăda, la o privire superficială, ce se petrecuse acolo. Luă lampa cu el, lăsând încăperea

cufundată în beznă.

Franka pusese proviziile mai uşoare în rucsacul ei, lăsând conservele şi sticlele de apă pe masa din bucătărie. John le îndesă în raniţă, simţind că era de două ori mai grea acum. Chiar şi-aşa, nici nu se compara cu experienţa din Guadalcanal, nici măcar cu instrucţia de bază. O să reziste.

Cerul era senin când ieşi. Dacă nu erau nori însemna că n-o să ningă, dar şi că erau expuşi. Se afla de aproape şase săptămâni în Germania, stătuse de vorbă cu o singură persoană şi nu ieşise aproape deloc din cabană. Era momentul să-şi îndeplinească misiunea.

Franka îşi împături hainele de schimb şi le îndesă într-un rucsac vechi, nefolosit de vreo zece ani sau mai bine. Încă îi tremurau mâinile, poate ca reacţie la cele petrecute, sau poate cu gândul la ce urma să se întâmple. Cele două senzaţii se contopeau. Parcurse din nou itinerarul în minte. Schiase pe acele drumuri lăturalnice în adolescenţă, iarna, şi le străbătuse la picior în zilele călduroase de vară. N-o luase niciodată cu maşina pe-acolo. Nu erau de fapt drumuri, cât mai curând nişte culoare înfiripate prin pădure. Nu ştia foarte bine cât de departe puteau ajunge, dar ştia că nu aveau de ales. Gestapoul nu va avea pic de milă faţă de cineva care i-a ucis unul dintre agenţi.

Rucsacul era pregătit şi îl puse în spate. Era greu, dar dusese şi greutăţi mai mari. După ce aruncă o ultimă privire în jur, îşi dădu seama că probabil n-avea să mai revadă vreodată camera aceea. Obiecte cotidiene deveniră deodată preţioase. Tapetul decolorat se transformase acum într-o tapiserie superbă, în fiecare obiect de mobilier era păstrat giuvaerul de preţ al memoriei, peria ei veche de păr era o moştenire de familie, care ar fi trebuit preţuită şi transmisă generaţiei următoare. Aici îşi petrecuse ultima vară cu mama ei.

Camera de zi nu se dovedi un refugiu în calea sentimentelor care o năpădeau. Parcă îşi vedea tatăl aşezat în fotoliul din dreptul focului şi pe mama ei râzând la una din glumele lui răsuflate. Şi parcă îl vedea pe Fredi. Fredi jucându-se cu trenuleţele pe podea, pe vremea când încă îl ţineau picioarele şi inima îi era sănătoasă, cum rămăsese de altfel până la sfârşit. Franka făcu un pas spre uşă, simţind cum îi sufla vântul în faţă. John aştepta la maşină. Ştia că nu mai avea decât câteva clipe. Petele întunecate de pe perete erau tot acolo şi ceasul cu cuc bătu pentru ultima dată ora exactă. Era unsprezece. Făcu cale întoarsă, apropiindu-se de bibliotecă. Pozele erau într-o cutie, pe raftul de jos. Se gândi s-o ia, dar se răzgândi,

aplecându-se să scoată de-acolo cele zece, douăsprezece fotografii alb-negru cu familia ei, pe care le dăduse jos de pe pereți. Aruncă o ultimă privire în jur și se îndreptă spre ușă.

John se așeză pe locul din dreapta, în timp ce Franka se instală la volan. Mașina tuși de câteva ori înainte să pornească. Franka o luă spre vale, fără să ridice piciorul de pe pedala de frână. Lumina farurilor străpungea întunericul, luminându-le calea mai puțin de douăzeci de metri înainte. Cauciucurile brăzdau țărâna și mașina cobora huruind dealul.

— Știi pe unde trebuie s-o iei?

— Vreo câțiva kilometri de-aici încolo, da, dar apoi o să am nevoie de ajutorul tău.

John scoase harta și o lanternă minusculă din buzunar. Plimbă lanterna deasupra hărții, aruncând cercuri de lumină alb-verzui asupra ei. Începea să-i cuprindă oboseala, dar Franka o ignoră, ca și cum ar fi fost ceva lipsit de importanță. Somnul era un lux pe care nu și-l permiteau.

Merseră în tăcere ore întregi, înaintând cu mai puțin de 30 de kilometri la oră. John se uita pe geam în toate direcțiile, cu arma în mână. Potecile pe care mergeau erau mai curând schițate, poticnindu-se în locurile în care copacii crescuseră la loc, și atunci trebuiau să dea înapoi, pentru că nu aveau unde să întoarcă. Pădurea părea hotărâtă să recucerească drumurile care-i încălcaseră teritoriul. Poteci pe care le știa din copilărie erau imposibil de străbătut acum, doar cei mai temerari amatori de drumeții s-ar fi avântat pe-acolo. Civilizația umană părea să dispară pe măsură ce se afundau în pădure. Era o senzație binevenită – o evadare.

Franka rupse tăcerea când ajunseră la capătul unui drum ce părea o nouă fundătură. Umbra copacilor părea să-i înghită. Era aproape cinci dimineața.

— Putem să mergem mai departe?

— Poate, dacă ne întoarcem. Harta nu e relevantă.

— Unde suntem?

— Cred că Bürchau e drept în față, undeva în vale.

Nu-și mai vizitase unchiul de ani buni. Pe vremuri i-ar fi salutat din mers pe oamenii din sat, trecând cu bicicleta prin dreptul caselor lor. Între timp, naziștii nimiciseră orice urmă de încredere între oamenii pe care susțineau că-i protejează. Încrederea mergea mână în mână cu libertatea cuvântului, lucrul de care se temeau cel mai tare naziștii.

— E un sat minuscul, continuă John. Nu-s decât vreo câteva case grupate laolaltă. Crezi că sunt santinele în zonă? Soldați?

— Greu de spus. Am pătruns adânc în zona de graniță. Mișună soldații pe-aici.

John reuși cu greu să deschidă portiera. Copacii erau la numai câțiva centimetri de mașină, de-o parte și de alta a drumului. Cel mai probabil, nu mai trecuse de ani buni vreo mașină pe-acolo, sau poate niciodată. Se strecură printre copaci, până în punctul din care se vedeau casele din vale, presărate pe coline. Acoperișurile în pantă erau luminate de lună și de stele. Nu se vedea nicio mișcare și nicio geană de lumină nu străpungea bezna prin ferestrele caselor. Se întoarse și își croi drum prin zăpada de aproape 20 de centimetri.

Franka oprise motorul și se mutase pe scaunul din dreapta.

John reuși să intre din nou în mașină.

— Nu se vede nicio mișcare. Nicio lumină, nicio santinelă. Pare un loc sigur.

Era greu să-i deslușească trăsăturile pe întuneric.

— Putem să avem încredere în unchiul tău? o întrebă. Nu ne permitem să fim prea siguri pe noi.

— Hermann nu iese deloc din casă și știu unde ține cheia de rezervă.

— Când ai căutat-o ultima dată?

— În 1938, și îți garantez că e tot acolo. O să stau de vorbă cu el dimineață. Tu rămâi ascuns. Nu e cazul să știe nimeni că ești cu mine, nici măcar unchiul Hermann.

Coborâră din mașină. Rămaseră câteva minute s-o acopere cu frunze și crengi, până când aproape că nu se mai vedea pe întuneric. Nu-și făceau iluzii – dacă trecea întâmplător cineva pe-acolo, avea s-o vadă. Își puseră rucsacurile în spate și o porniră în tăcere, trecând de lizieră și avântându-se prin zăpadă.

Franka o luă înainte și se opri pe creasta dealului, de unde se vedea cătunul. John se lăsă pe vine lângă ea. Era încă întuneric beznă, dar nu se vedea nicio mișcare prin Bürchau. Era exact cum și-l amintea, neatins de naziști. Era încurajator că nu se vedeau drapele sau afișe. Aveai impresia că naziștii nu aflaseră de locul ăsta. Când trecuse ultima dată pe aici, satul mai avea doar cincizeci de locuitori, și se îndoia că plecaseră prea mulți de atunci. Îi făcu semn lui John s-o urmeze, în timp ce începea să coboare dealul. Le luă câteva minute să parcurgă distanța de nici 200 de metri până în vale.

Când ajunseră la poalele dealului, se auzi un câine lătrând în depărtare.

John se lăsă pe vine şi începu să înainteze ghemuit. Imitându-l, Franka îi conduse până în vale, la casa unchiului Hermann. Mătuşa Lotte murise în anii 1920. Tatăl Frankăi zicea că murise de inimă rea, de cât îşi jelise cei doi fii ucişi în primul război.

Franka duse un deget la buze şi îşi strecură mâna sub un ghiveci aflat în dreapta uşii de lemn de la intrare. John înclină din cap, iar ea strecură cheia în broască. Uşa se deschise, scârţâind uşurel. Franka se opri să asculte câteva clipe. Casa era exact cum şi-o amintea, veche si părăginită. O luă înainte pe scări. Un portret al mătuşii Lotte trona în capul scării, părând să-i privească. Mocheta de pe trepte era uzată, decolorată pe mijloc de la cât fusese călcată în picioare. Înaintau pe o singură parte a scării, dar treptele scârţâiau oricum. Uşa de la dormitorul lui Hermann era chiar în capul scării. Auzeau zgomotul inconfundabil al unor sforăituri. Franka urcă, trecând de dormitor şi îndreptându-se spre o uşă aflată la capătul holului. Puse uşor mâna pe clanţă, ca şi cum risca să se dezintegreze la atingerea ei, şi o apăsă la fel de grijuliu. Camera era prăfuită, dar altfel curată, şi patul era făcut.

— Ăsta era dormitorul unchiului Otto, îi spuse în şoaptă. Putem să ne odihnim câteva ore aici.

— Cum rămâne cu unchiul cel bătrân?

— Mă îndoiesc c-a mai intrat în camera asta în ultimii 15 ani. Mă ocup eu de el. Suntem în siguranţă aici.

John îşi dădu jos raniţa din spinare şi o puse pe un scaun, într-un colţ. Draperiile erau trase şi încă nu se întrezărea lumina zorilor printre ele. Le crăpă un pic şi studie casele care se vedeau pe fereastră. Nu era ce şi-ar fi dorit, dar trebuiau să se odihnească. Nu exista niciun loc mai sigur. Doar câteva ore îi despărţeau de lungul drum până la graniţă. După săptămânile în care fusese imobilizat la pat, se simţea slăbit şi-l năpădise oboseala. Îi făcu semn Frankăi să se culce ea în pat, iar el se întinse pe podea.

— Nu fi absurd, protestă Franka.

— Nu s-ar cădea. Mi-e bine pe jos.

— Avem nevoie de somn. Patul e cel mai bun loc pentru asta.

Franka se descălţă şi se întinse pe pat.

— Haide, îi spuse, întorcându-se cu spatele.

Simţi cum salteaua se lasă sub greutatea lui şi rămase cu ochii deschişi câteva secunde, apoi adormi, legănată de zgomotul respiraţiei lui.

Îl visă pe Berkel, strângându-i beregata între degete, îi simţea corpul greu strivind-o şi revedea furia din ochii lui. Se sili să se trezească. John dormea în continuare lângă ea. Se luminase de ziuă. Cerul era de un gri tern. Îl auzi pe unchiul ei învârtindu-se la parter. Ceasul de pe perete o anunţă că era puţin trecut de ora douăsprezece. Dormiseră şapte ore – mai mult decât îşi propuseseră. Nu peste mult timp avea să se întunece şi, chiar dacă ar fi mai discret să meargă noaptea prin pădure, ar fi totodată mai periculos. Mai întâi trebuia să stea de vorbă cu Hermann – nu doar pentru că ar fi fost nepoliticos să n-o facă, dar şi pentru că sigur mai avea puşca pe care o scotea la cel mai mic semn de pericol. Nişte intruşi care-i pătrunseseră în casă ar fi ţinte sigure.

John avea nevoie de cât mai mult somn. Nu se putea baza doar pe încăpăţânare. Îl lăsă să doarmă şi se îndreptă spre uşa de la dormitor. Hermann era la masa din bucătărie, tocmai îşi lua prânzul, supă cu pâine. Chipul lui era boţit ca o coală de hârtie mototolită şi apoi întinsă la loc. Mustaţa îi albise, ca şi părul încă bogat. Scăpă lingura din mână când o văzu.

— Franka? Ce-i cu tine?

— Iartă-mă, unchiule. Eram într-o drumeţie şi m-am rătăcit. Aveam nevoie să mă odihnesc câteva ore undeva şi ştiam că n-o să te superi dacă dorm aici.

— Sigur că nu, îi spuse, chinuindu-se să se ridice.

— Te rog, nu te ridica pentru mine.

Se aşeză lângă el. Unchiul o îmbie să mănânce şi îi ignoră orice încercare de refuz. Două minute mai târziu era aşezată la masă, mâncând supa subţire de nap care era hrana lui aproape zi de zi.

— Sper că nu te superi că m-am odihnit câteva ore aici.

— Sigur că nu. Tare mult a trecut de când nu te-am mai văzut.

Bătrânul se îndreptă greoi spre oală, umplu un castron şi se aşeză din nou la masă.

— Mi-a părut foarte rău să aud de taică-tău, continuă. Războiul ăsta e din ce în ce mai cumplit pe zi ce trece. Nebunia asta nazistă ne-a otrăvit naţia şi a făcut nenumărate victime nevinovate. Ni s-a spus că grozăvia de acum treizeci de ani a fost războiul menit să pună capăt tuturor conflictelor, dar se întâmplă din nou aceeaşi poveste, doar că e şi mai urâtă de data asta.

— Nu pari prea afectat de război aici.

— Poate că nu.

— Vecinii îţi împărtăşesc ideile? Cu privire la naziști?

Hermann ridică din umeri.

— Cine ştie? Nu discutăm despre aşa ceva. Dar am vecini cumsecade. Vecina de alături, Karoline, trece în fiecare zi pe-aici, să vadă ce fac. Şi-a pierdut amândoi băieţii pe front.

Clătină din cap.

— Nu te poţi ascunde cu adevărat din calea războiului. Nici măcar aici.

Luă o gură de supă, apoi continuă.

— Tu în ce an te-ai născut? Am uitat.

— În 1917.

— Îmi amintesc că te-am ţinut în braţe când erai mică. Şi atunci aveai aceleaşi superbe bucle blonde.

Lăsă lingura din mână şi, privind în gol, zise:

— În anul ăla a venit foametea – foametea provocată de blocada Aliaţilor asupra Germaniei.

— Am auzit de asta.

— Englezii au blocat circulaţia pe Marea Nordului şi au încercat să ne înfometeze. Oamenii se ofileau pe picioare. Noi aveam destulă mâncare cât să nu murim de foame, dar eram slabi ca ogarii. Străbunicul tău a murit de dizenterie, sora mea de tuberculoză, doborâtă de malnutriţie. Fiecare familie a fost afectată de marea foamete, de nebunia Kaiserului, de francezi şi britanici, de şovinismul care a distrus o generaţie. Şi acum sunt hotărâţi s-o ia de la capăt.

Rămaseră tăcuţi câteva clipe.

— După prânz o s-o iau din loc, unchiule.

— Nu vrei să mai stai puţin? Nu ne-am văzut de atâta vreme.

— Nu pot. Mi-ar plăcea foarte mult.

— A fost minunat să te revăd. Mă bucur c-ai avut prilejul să-mi faci o vizită.

— Şi eu.

Scaunul scrâşni pe podeaua de piatră când se ridică. Ştia că e puţin probabil să-l mai revadă vreodată pe bătrân. Îl îmbrăţişă îndelung în mijlocul bucătăriei, dându-i drumul doar când îşi aminti că John o aştepta în camera de la etaj.

Era gata de plecare; aştepta la uşă când Franka se întoarse în cameră.

Ea îi distrase atenţia unchiului, cerând să admire priveliştea din curtea din spate, în timp ce John se furişa la parter şi ieşea pe uşă. După câteva minute, Hermann o conduse din nou în casă. Îl strânse cu putere, ştiind că cel mai probabil n-avea să mai îmbrăţişeze niciodată vreun membru al familiei. În curând, doar ea avea să mai păstreze amintirile de familie

care-i erau atât de dragi. Va fi singura persoană în stare să descrie simțul umorului aparte al mamei ei, vocea tatălui ei când cânta sau iubirea pe care o revărsa Fredi asupra oricărei persoane pe care o întâlnea. Acele frânturi din trecut se vor stinge. Hermann își luă rămas-bun, făcându-i îndelung cu mâna, în timp ce Franka închidea ușa în urma ei.

Îl urmă pe John și se ascunse după o casă învecinată. Liziera îi îmbia să se apropie. Nu aveau alternativă. Urcară în tăcere dealul, intrând în pădure. Se treziră înconjurați de copaci. Soarele palid de iarnă dispăru, ascuns de crengile încărcate de zăpadă, și înaintau aproape pe întuneric, chiar și în plină zi. Zăpada era înaltă de aproape o jumătate de metru. Franka regretă că nu-și luase clăparii, pentru că înainta poticnit în bocancii greoi. John găsi niște crengi pe care să le folosească pe post de baston și o ținură tot înainte, simțind gerul mușcător și broboane de transpirație pe spate. Insistase să meargă fără să scoată vreun sunet, așa că niciunul nu spunea nimic.

John parcurse fiecare scenariu pentru care se pregătise, încercând să-și amintească fiecare cuvânt pe care-l rostiseră instructorii lui. Căută soluția potrivită pentru această situație – cum să ajungă teferi și nevătămați în Elveția. Trebuia să existe una. Își aminti instrucțiunile pentru trecerea ilegală a frontierei. Era cu putință. Nu exista niciun gard de sârmă ghimpată, niciun zid – doar un șir de stații de interceptare. Santinelele erau oameni și ei. Îi mai lua somnul. Citeau scrisori de-acasă la lumina lumânării, când ar fi trebuit să stea de pază. Stăteau de vorbă, glumeau și mâncau în timp ce erau de serviciu. Probabil că existau breșe. Harta îl va ajuta să le depisteze. Se furișaseră destui oameni pe acolo și, la cât de solicitată era mașinăria de război germană, poate că mai reduseseră din numărul santinelelor. Aveau nevoie de fiecare om pe care îl puteau recruta, ca să lupte împotriva sovieticilor pe frontul de est și să se apere de invazia forțelor aliate de la vest.

Franka îl privea, în timp ce mergea în spatele lui. Gesturile îi erau chibzuite, precaute. Mergea sprijinindu-se în bastoanele pe care le improvizase. Încercă să-și imagineze ce-i aștepta dincolo de graniță – dar asta deja nu mai conta. Conta doar să ajungă până acolo. Nu mai era vreme de stat pe gânduri. Singura lor șansă era să treacă granița înainte să descopere Gestapoul cadavrul în putrefacție al lui Daniel la cabana tatălui ei, sub dușumea. Odată ce-l descopereau, drumurile vor fi

împânzite de toţi soldaţii pe care îi puteau mobiliza şi le va fi aproape imposibil să treacă graniţa în Elveţia.

Fiecare pas prin ger îi aducea mai aproape de ţintă. Erau mai puţin de 35 de kilometri până acolo. John verifică busola. Cerul aproape că dispăruse cu totul. Nu vedeau decât pădurea. Îl dureau picioarele, dar era greu de spus dacă era din cauza efortului sau din cauză că nu se recuperase pe deplin. Probabil că ambele.

John se opri lângă ciotul unui copac uscat de mult, aşteptând-o. Franka îşi desfăcu fularul şi el se trezi privindu-i lung chipul, ca şi cum ar fi fost un giuvaer de preţ. Misiunea trebuia să rămână prioritatea lui, dar nu reuşea să-şi scoată din minte gândul de a o lua cu el acasă.

— E aproape cinci, îi spuse şoptit, deşi orice semn al civilizaţiei umane dispăruse. O să se întunece în curând. După aprecierea mea, am parcurs vreo zece kilometri de când am pornit. Cum te simţi?

— Plină de forţă.

— Cred c-ar trebui să continuăm, măcar încă vreo câteva ore. E periculos să circulăm noaptea, dar nu avem de ales. N-avem de unde şti dacă n-au descoperit deja cadavrul lui Berkel şi încearcă să ne dea de urmă.

— Sunt de acord.

— Ai grijă. Mergi cu băgare de seamă şi o să încercăm să găsim o peşteră de cinci stele în care să înnoptăm.

— Sună minunat.

— Să nu zici că nu te duc în cele mai rafinate locuri.

— Cu siguranţă te pricepi să cucereşti o fată.

— Dacă nu găsim niciun loc, avem cortul lui Berkel. Eşti pregătită?

— Da, încuviinţă Franka şi, cu asta, se urniră.

Armin Vogel, care fusese poliţist timp de şapte ani înainte să vină naziştii la putere, se adaptase cu uşurinţă trecerii la Gestapo. Nu făcea decât să respecte legea, iar legea îi conferea puteri pe care nu şi le-ar fi imaginat în veci când intrase în poliţie, în anii 1920. O asemenea putere te seducea, iar ideile pe care le avusese în tinereţe s-au risipit odată cu alunecarea de teren produsă de naziști. Era de neatins acum, nu le dădea socoteală decât superiorilor direcţi, care nu-i puneau aproape niciodată la îndoială metodele. Câtă vreme fluxul fetid de informaţii curgea neîntrerupt, poziţia lui de rotiţă esenţială în mecanismul de apărare a statului de drept era asigurată. Nu mai era loc de milă sau remuşcare. Nu când deţineai un rol

crucial ca al lui. Mila era ceva ce simţeau oamenii slabi, iar remuşcarea era pentru cei înfrânţi. El nu aparţinea niciunei categorii.

Era după-amiază, de-abia trecut de ora două, când sună telefonul. Vogel împinse deoparte hârţogăraia sub care gemea biroul lui şi puse mâna pe receptor. Îl simţi rece la ureche. Îi luase o vreme până se obişnuise cu salutul pe care-l folosea invariabil acum.

— *Heil Hitler*.

— *Herr* Vogel, *Frau* Berkel la telefon.

I se simţea neliniştea în glas.

— Ştiţi cumva unde e soţul meu? Nu s-a întors aseară de la serviciu şi nici azi-dimineaţă. S-a mai întâmplat să lipsească de acasă, dar niciodată aşa de mult. Am tot sunat la biroul lui, dar nu mi-a răspuns.

Vogel promise să-i dea de urmă lui Berkel şi puse receptorul în furcă. Nu ţinea morţiş să stea de vorbă cu soţia colegului său, mai ales când femeia era într-o astfel de dispoziţie. Îi dădea destule bătăi de cap propria lui soţie. Se ridică pentru prima dată după câteva ore bune, simţind cum îi trosniră articulaţiile când se îndreptă de spate. Biroul lui Berkel se afla chiar lângă al lui. Uşa era închisă. Intră şi nu găsi pe nimeni. Masa de scris a colegului său arăta cam ca a lui, dar acesta din urmă îşi nota fiecare întrevedere într-o agendă cu copertă de piele. O găsi în câteva secunde, răsfoind-o până când află ce-şi notase în ziua precedentă. Berkel era meticulos în privinţa tuturor aspectelor slujbei lui şi, cum era de aşteptat, măzgălise adresa cabanei în spaţiul alocat serii trecute.

— Te-ai dus s-o vezi pe Franka Gerber, nu-i aşa? comentă Vogel cu voce tare. Berkel, pramatie bătrână.

Puse agenda la loc, pe biroul acoperit de hârtii, hotărât să mai aştepte o oră înainte de a demara investigaţiile.

Soţia lui Berkel sună din nou după un sfert de oră. Vogel nu mai reuşi să scape de ea la fel de repede şi trebui să-i promită că va investiga pe dată dispariţia soţului ei. N-o informă că Berkel îi făcuse o vizită fermecătoarei lui foste iubite din adolescenţă. Neavând niciun număr de telefon în dosarul Frankăi, ci doar o adresă, Vogel nu prea avea de ales. Ieşi din clădire, îndreptându-se spre maşină şi întrebându-se dacă Berkel avea de gând să-şi părăsească soţia. Existau tot felul de metode în astfel de situaţii, dar printre ele nu se număra şi amestecarea colegului de serviciu în viaţa ta amoroasă. Deşi îl sâcâia întrebarea despre motivul pentru care i-ar fi trebuit Frankăi cârjele, bună parte din drumul spre munte Vogel îşi ocărî colegul pentru că nu reuşea să şi-o ţină în pantaloni.

Era trecut de ora patru când ajunse la cabană. Înjură cu voce tare când

coborî din maşină, ştiind că va trebui să facă drumul de întoarcere pe întuneric. Cabana părea părăsită, dar urmele de paşi şi de roţi întipărite în zăpadă indicau altceva. Cineva trecuse pe acolo. Nu-şi ridică privirea din pământ şi observă cel puţin două urme diferite. Trecuseră mai multe persoane pe aici, şi probabil două sau mai multe maşini. Casa era cufundată în beznă şi tăcere. Niciun telefon, nicio soţie cicălitoare, niciun suspect care să ţipe în timp ce era torturat. Liniştea asta merita savurată. De ani de zile nu se mai simţise atât de singur.

Bătu la uşă o dată şi încă o dată. Niciun răspuns. Uşa era încuiată. Dădu roată până în dreptul unei ferestruici şi se chiorî într-un dormitor care era aproape îndeajuns de curat cât să-ţi dea impresia că nu dormise nimeni acolo recent, dar aşternuturile erau boţite şi petele de ceară de la o lumânare rămasă pe noptieră erau proaspete. Se întoarse la uşa din faţă, lovind-o cu piciorul. La a treia încercare, uşa se deschise. Era mândru de faptul că la aproape cincizeci de ani mai avea forţa să facă aşa ceva.

Ceasul cu cuc din hol îl întâmpină cu un ticăit neîncetat şi Vogel strigă, ştiind că n-o să-i răspundă nimeni. Intră cu paşi apăsaţi în camera de zi şi văzu o porţiune perfect curată pe podea, uşor de distins de restul scândurilor. Se aplecă s-o atingă cu vârful degetelor şi simţi suprafaţa netedă.

După ce se ridică în picioare, aprinse un opaiţ aflat într-un colţ al camerei. Băgă capul în bucătărie. Era imaculată, dar cenuşa din sobă era încă proaspătă, nu mai veche de o zi sau două. Din bucătărie reveni în camera de zi şi începu să studieze pereţii golaşi. Îi luă vreo cinci minute până să descopere gaura minusculă din peretele opus uşii. O atinse cu degetul şi simţi urma lăsată de glonţ. Aceasta reprezenta deja un motiv suficient să se întoarcă la Gestapo, dar ştia că va mai găsi şi alte lucruri, prin urmare îşi continuă căutările. Oricine ar fi fost aici plecase în grabă. Îşi acoperiseră bine urmele, dar întotdeauna le scăpa câte ceva, oricât de meticuloşi şi-ar fi imaginat că sunt.

Vogel intră în dormitorul mare, luând la rând dulapurile şi uitându-se sub pat, dar nu descoperi nimic, în afară de câteva haine vechi, atârnate în dulap şi nişte lenjerie de damă. Intră în celălalt dormitor. Dulapul se deschise cu zgomot şi Vogel începu să scotocească prin haine vechi bărbăteşti şi de damă, fără a descoperi mare lucru. Preţ de încă cinci minute, luă la mână tot ce era prin sertarele măsuţei de toaletă şi prin noptieră, apoi se aşeză pe pat, încercând să-şi adune gândurile. Arcurile scârţâiră sub gabaritul lui considerabil şi apoi simţi o boare, o adiere firavă de aer rece pe fâşia de piele de deasupra ciorapilor, neacoperită de

manşetele pantalonilor. Scrută atent podeaua şi observă o fantă între scânduri. Se ridică şi împinse patul, lăsând scândurile la vedere. Aduse din bucătărie un cuţit cu care să le desprindă şi la scurt timp după aceea se trezi uitându-se în ochii injectaţi, lipsiţi de viaţă, ai lui Daniel Berkel.

Karoline Biedermann se considera un om bun, o vecină săritoare. La început, un sentiment al datoriei o făcuse să-i calce pragul bătrânului, dar cu timpul începuse să simtă o afecţiune sinceră pentru Hermann, ba chiar aştepta cu nerăbdare să-l revadă, de la o vizită la alta. Soţul ei prefera să rămână acasă, citind ziarul sau ascultând radioul, delectându-se cu câte o gură de rachiu. Fiii ei îşi dăduseră viaţa pentru Reich, iar fiicele ei plecaseră de mult de-acasă; una se măritase cu un funcţionar din Bremen, cealaltă era logodită cu un căpitan de armată din Freiburg, aşa că era plăcut să aibă pe cineva de care să se îngrijească. Îl vizita pe Hermann aproape zi de zi şi îi pregătea cina, în timp ce el depăna poveşti despre vremuri mai bune. Convingerile lui politice erau aproape liberale – un cuvânt de rău augur în societatea construită de naţional-socialişti, dar ea nu-l prea băga în seamă. Bătrânii aveau dreptul să mai bată câmpii. Îşi câştigaseră acest drept.

Băgă mâna sub ghiveci, după cheia de rezervă, şi observă că era pusă invers decât o lăsa ea de obicei. Asta o tulbură. Scoase cheia. Hermann moţăia în fotoliu, iar ea intră direct în bucătărie, să se apuce de gătit o tocană de legume. Hermann se trezi când o auzi toacând legumele şi o strigă din fotoliu.

— Nu e nevoie să vă ridicaţi, *Herr* Gerber. Eu sunt.

Cinci minute mai târziu, tocana era gata de pus la foc şi o băgă în cuptor, apoi merse la el.

— Karoline, ce drăguţă eşti.

— Mă străduiesc, *Herr* Gerber. Mâncarea o să fie gata în douăzeci de minute. Vreţi să mai trec o dată mai târziu?

— Nu, nu e nevoie.

— Aţi avut vreun musafir azi?

— Da. Nepoata mea Franka s-a rătăcit în timpul unei dru-meţii. A ajuns în zori şi s-a odihnit un pic aici. Am luat prânzul împreună şi apoi a plecat. A fost minunat s-o revăd. N-o mai văzusem de ani buni. Nici nu mai ştiu de câţi.

Karoline deveni curioasă.

— Franka. Nu e cea care a avut beleaua cu disidenţii ăia odioşi din

München, care îl criticau pe Führer?

— Da, ea e, dar şi-a ispăşit pedeapsa şi acum e complet reabilitată.

— Desigur. Toată lumea merită o a doua şansă. Mă rog, aproape toată lumea. Ar fi cazul să plec. Să-mi spuneţi dacă mai aveţi nevoie de ceva. Dacă nu, ne vedem mâine.

Plecă însoţită de mulţumirile bătrânului, dar ei îi stătea gândul la altceva. Cel mai probabil nu însemna nimic, însă, luând în considerare tot ce se întâmpla în perioada asta, era mai bine să se asigure. Era convinsă că are dreptate şi că Franka fusese atrasă pe căi greşite. Cu toate astea, era un duşman dovedit al poporului – sau fusese la un moment dat, în orice caz –, iar graniţa era la doi paşi. Ce treabă avea să facă drumeţii în miez de noapte şi de ce nu l-ar fi rugat pe unul din vecinii unchiului ei s-o conducă acasă? Se lăsa întunericul, pădurea începea să dispară în beznă. Da, era mai bine să semnaleze incidentul. Poliţia locală va fi foarte interesată.

Pe Vogel îl durea sufletul să lase cadavrul colegului lui sub duşumeaua cocioabei ăleia din creierii munţilor, dar avea mai multă minte decât să intervină asupra locului crimei. Nu-l considerase niciodată pe Berkel prieten, dar fusese un om de treabă, un familist şi un slujbaş loial al Reichului. Uciderea lui scotea în evidenţă calităţile pe care Vogel nu le observase niciodată la el în timpul vieţii. Pe drumul de întoarcere spre Freiburg îl năpădi ura împotriva persoanei care-l ucisese pe Berkel. Strângea atât de tare volanul, că i se albiseră articulaţiile şi îşi încleşta cu atâta putere dinţii, încât îl dureau gingiile. Nu se obosi să parcheze în locul lui obişnuit din faţa sediului Gestapoului, lăsând maşina pe trotuar. Îi adună pe agenţii de serviciu pentru o şedinţă de urgenţă. Toţi rămaseră şocaţi când le relată ce văzuse şi fiecare jură răzbunare împotriva târâturii ucigaşe care îndrăznise să comită o faptă atât de atroce. Dat fiind că nu exista nicio poză de-a Frankăi la dosar, fu chemat un portretist criminalist să-i facă portretul-robot, din ce-şi aminteau mai mulţi dintre agenţii care o cunoscuseră.

— Maşina ei a dispărut, le spuse Vogel. Blocaţi toate şoselele pe o rază de 80 de kilometri în toate direcţiile, până la graniţă. Mobilizaţi garnizoana locală a Wehrmachtului, să ajute la operaţiunea de căutare. Se îndreaptă spre Elveţia. N-am nicio îndoială în acest sens. N-are unde să se ducă altundeva. Nimeni nu se poate ascunde de noi în ţară. Sunaţi la fiecare secţie de poliţie locală şi fiecare *Blockwart*. Cineva trebuie să ştie ceva. Ştim c-a făcut rost de cârje acum vreo două săptămâni – a susţinut c-

ar fi fost pentru prietenul ei, care se accidentase la schi. Se prea poate să mai fie cineva cu ea.

Agenţii şuşotiră între ei, dar el continuă.

— Târâtura asta trădătoare nu poate fi lăsată să scape. Nimeni nu face aşa ceva unui agent al Gestapoului. Noi suntem legea, iar pedeapsa va fi cruntă.

Izbi cu pumnul în perete.

— S-o aduceţi vie. Vreau ca ultimele ore nenorocite pe care le petrece pe lumea asta să fie cumplite.

Blockwart-ul din Bürchau îi sună o jumătate de oră mai târziu, iar Vogel organiză o nouă şedinţă, cu un număr întreit de agenţi de data asta. Cu toţii erau însetaţi de sânge, ca o haită de câini flămânzi. Aveau să desfăşoare toate efectivele disponibile pe distanţa dintre Bürchau şi graniţă. Curva aia trădătoare n-avea să ajungă în Elveţia.

Picioarele Frankăi erau sloi de gheaţă. Dacă fusese cândva o potecă pe-aici, acum era îngropată de troiene şi înotau prin zăpadă. Era trecut de ora zece şi picioarele o dureau din ce în ce mai tare, cu fiecare pas. John mergea la vreo jumătate de metru în faţa ei şi, din când în când, îi atingea spatele cu mâna liberă, ca să-l anunţe că e în continuare acolo, să-l încurajeze. Mintea aproape că i se golise de gânduri, concentrată doar asupra nevoii de a pune un picior în faţa celuilalt şi asupra gerului care te îneca. Ochii i se obişnuiseră cu întunericul. Luna se iţea doar când lumina ei argintie reuşea să se strecoare printre crengi. Copacii erau răsfiraţi neuniform – uneori dădeau peste o întindere ca în palmă, pe care trebuiau s-o străbată, alteori peste vreun pâlc de copaci cu frunze căzătoare, cu trunchiurile ca nişte ţepi imenşi ţâşnind spre cerul nopţii. Trecură într-o tăcere mormântală pe lângă ferme cu lumini îmbietoare şi văzură fuioarele de fum care se înălţau din coşuri. Dar merseră înainte.

Era aproape miezul nopţii, când John ridică un deget şi Franka se opri în spatele lui. Îşi lăsă mâinile pe coapse şi se îndoi de mijloc. John îi făcu semn să nu se mişte şi o porni târâş înainte. Franka – simţind cum durerea, înfrigurarea şi febra se războiau pentru a pune stăpânire pe diverse părţi ale corpului ei – se rezemă de un copac. Respira poticnit şi gâfâia când se întoarse John.

— E o peşteră printre stâncile alea, îi spuse, indicând spre un loc anume. O vezi?

Franka n-o vedea, dar îi răspunse că da.

— Trebuie să ne odihnim câteva ore. Vino după mine.

John făcu vreo cinci sau șase pași înainte de a se uita în urmă. Franka de-abia ținea pasul, vlăguită de când se opriseră. El îi întinse mâna și Franka o acceptă. Merseră împreună în tăcere, până când o peșteră le apăru dinainte – o pată întunecată pe fundalul cenușiu al peretelui de stâncă din fața lor. John scoase din raniță o lanternă, pe care Franka nici nu știa c-o avea la el. Un arici o tuli din peșteră când îndreptă lumina lanternei spre intrare.

— Voiam doar să mă asigur că nu deranjăm bârlogul unei ursoaice cu pui sau vreo haită de lupi.

Franka ar fi vrut să reacționeze cumva la spusele lui, dar era prea obosită să mai spună ceva. John se întinse să-i ia rucsacul din spate. Ea simți cum o cuprinde amețeala când îi dădu jos rucsacul, iar John o îndemnă să intre în peșteră și să se așeze pe frunzele uscate de pe jos. Băgă mâna în raniță și scoase o sticlă de apă pe jumătate plină, întinzându-i-o. Lichidul rece o mai învioră.

John adună lemne de foc. În câteva minute, un foc zdravăn ardea în fundul peșterii.

— N-o să ne vadă? îl întrebă Franka în șoaptă.

— Dacă sunt chiar în urma noastră, poate, dar n-avem încotro. Putem să ne odihnim aici vreo trei ore. Apoi o pornim spre graniță.

John scoase o hartă, așezându-se lângă ea, cu șoldurile atingându-li-se. Franka luă un capăt al hărții, iar el îl apucă pe celălalt.

— Cred că suntem aici, îi spuse, la vreo 16 kilometri de graniță. Dacă mergem toată noaptea, putem să ajungem până dimineața.

— O s-o traversăm în plină zi?

— Nu. Trebuie să aruncăm o privire mai întâi. Cred că putem să trecem pe-aici.

Arătă spre o zonă din apropierea satului Inzlingen.

— E o potecă pe-aici, taie colinele de la poalele pădurii și duce la un birou vamal elvețian.

Putem să mergem în paralel cu un pârâu care ar trebui să ne ducă până acolo. Conform hărții, nu sunt santinele aici, nici stații de interceptare. E un punct orb – o fâșie îngustă care le-a scăpat. Ai fost vreodată pe-acolo?

— Nu, am fost în Elveția în copilărie, dar n-am considerat că e cazul să ne furișăm peste graniță în creierii nopții, în timpul excursiei cu școala.

— Ați fi avut parte de o excursie mai animată.

— Profesorii noștri nu aveau spiritul tău de aventură.

— O să găsim pârâul ăla și-o să trecem granița după ce se întunecă.

Mâine pe vremea asta ar trebui să fim la adăpost, în Elveţia.

— O spui ca şi cum ar fi foarte simplu.

— Nu e nimic complicat în asta.

— Şi îţi vei fi îndeplinit misiunea.

John aruncă un vreasc pe foc.

— Da, se poate spune că da, într-o anumită măsură.

Se ridică, dar trebuia să stea aplecat în peşteră.

— E ora mesei.

Scoaseră pâinea şi brânza pe care le luaseră la ei şi în câteva secunde devoraseră porţia pe care o puseseră deoparte pentru cină. John desfăcu una dintre conservele de carne. Franka mâncă prima din ea, apoi îl urmări pe el cum termina ce mai rămăsese. Cutia goală ateriză cu un zgomot înfundat în fundul peşterii. John se aşeză lângă ea şi rămaseră amândoi cu privirile pierdute, uitându-se la foc.

— Aşadar, ce urmează, odată ce trecem graniţa?

— Bănuiesc că până la sfârşitul războiului o să rămân într-un centru de detenţie elveţian, la grămadă cu ceilalţi refugiaţi şi prizonieri de război care au reuşit să traverseze graniţa. Tu?

— O să mă îndrept spre Berna. Avem un birou acolo. O să raportez ce am descoperit şi cel mai probabil voi fi trimis acasă, în aşteptarea următoarei misiuni.

— Întoarcerea eroului, hm?

— Nu chiar. Dar războiul nu va dura o veşnicie. Ce-o să faci atunci?

— Nu ştiu. Cu tot ce s-a întâmplat, încercam doar să scap cu viaţă. Nu m-am gândit prea mult dincolo de asta. Bănuiesc c-o să mă întorc la München şi o să pun umărul la reconstrucţie. Reconstrucţia propriei mele vieţi, dar şi a ţării. Va fi nevoie de oameni cu abilităţile mele.

— Germania a existat şi până să apară naziştii şi va dăinui şi fără ei.

— Poate, dar va fi nevoie de mult efort să ştergem pata lăsată de ei.

John tuşi, iar zgomotul reverberă în spaţiul închis al peşterii.

— Sper că putem să ţinem legătura când se vor sfârşi toate astea, dacă vom reuşi. Îţi sunt foarte îndatorat.

— Şi eu îţi sunt la fel de îndatorată, pentru cum mi-ai venit în ajutor la cabană şi în noaptea în care te-am găsit.

— În noaptea în care m-ai găsit? *Tu* mi-ai salvat viaţa.

— Tu mi-ai dat un scop când nu mai aveam niciunul. Ai fost exact ce aveam nevoie, la momentul potrivit.

— La fel şi tu pentru mine.

Flăcările aruncau scântei, şi John se aplecă să mai pună nişte vreascuri

uscate pe foc.

— Ți-ar plăcea să vii cu mine în America? E un loc diferit, îmi dau seama, și e foarte departe, dar s-ar putea să-ți placă.

— La Philadelphia?

— De ce nu? Philadelphia e un oraș minunat, dar ai fi liberă să pleci unde dorești.

Ea luă un băț de pe jos și, timp de câteva secunde, aţâţă focul, înainte de a-i răspunde.

— Hai să supraviețuim zilei care urmează, bine? Și apoi putem începe să ne gândim la viitor.

— Da, încuviinţă John. Poate că m-a luat un pic valul.

Îi înconjură umerii cu brațul.

— Culcă-te un pic. În trei ore o pornim din nou la drum.

Franka scoase sacul de dormit din rucsac și îl întinse pe jos în peșteră, pe o suprafață care se dovedi mai moale și mai comodă decât își imaginase. John rămase așezat, uitându-se spre gura peșterii, la bezna de afară. Ultimul ei gând înainte de a se cufunda într-un somn adânc fu grija că el nu va avea când să se odihnească.

Îl visă din nou pe Berkel, dar de data asta cu sute de soldați care mânuiau lănci, săbii și torțe aprinse, intonând cântecele pe care le cântase și ea în adolescență, când făcea parte din Liga Fetelor Germane. Berkel era plin de sânge, cu hainele sfâșiate și purtând urmele gloanțelor trase de ea. Un câine-lup se zbătea să scape din lesa de metal pe care o avea prinsă în jurul gâtului. Hoarda de fanatici o fugări prin pădure, cu torțele luminând în noapte, în timp ce Franka păși pe propria umbră.

Inima ei bătea să-i spargă pieptul în clipa în care se trezi, redescoperind lumina focului. John nu părea să se fi mișcat de la locul lui.

— E trei dimineața, îi spuse. E momentul să ne urnim.

14

Vogel se frecă obosit la ochi, în timp ce maşina se apropia de destinaţie. De ani întregi nu mai făcuse o noapte albă. Genul de responsabilităţi care obligau un agent să lucreze toată noaptea erau alocate în general celor tineri, nu cuiva cu experienţa lui. Dar acum era altceva. Era mânat de setea de răzbunare. Întâmpină cu încântare zorii şi prilejul de a-l interoga pe bătrân. Avea timp să se odihnească mai târziu. Echipajele stătuseră toată noaptea să purice drumurile, căutând orice urmă a prezenţei Frankăi Gerber, şi abia după ora şase maşina ei fusese descoperită pe o potecă înghiţită de buruieni, în apropierea satului Bürchau – sătucul în care intra chiar acum, cu escortă militară. Biroul local al Wehrmachtului îi pusese la dispoziţie 75 de soldaţi. Cândva ar fi putut să conteze pe sute. Având în vedere tensiunile dintre ofiţerii din teritoriu ai Wehrmachtului şi Gestapo, va trebui să se resemneze cu cei 75 de soldaţi, cei de care susţinuseră că se pot lipsi pentru o misiune urgentă. Împreună cu cei o sută şi mai bine de agenţi ai Gestapoului şi poliţişti, vor alcătui un efectiv mai mult decât suficient pentru a da de urma unei fetiţe care rătăcea prin pădure.

Vogel bătu personal la uşă, de-abia aşteptând să vadă expresia de pe chipul bătrânului în clipa în care îi deschidea. Se prezentă cu salutul de rigoare, ignorând consternarea bătrânului când se autoinvită în casă, împreună cu cei cinci soldaţi care îl însoţeau. Vogel se aşeză la masa din bucătărie, în faţa locului unde probabil că stătuse bătrânul, bându-şi cafeaua de dimineaţă – cana era încă aburindă. Bătrânul îl întrebă dacă doreşte şi el o cafea. Vogel refuză şi îi făcu semn să se aşeze. Nu aveau vreme de irosit.

— Cu ce vă pot ajuta, *Herr* Vogel?

— Am auzit că aţi avut un musafir ieri.

— Vecina mea, Karoline, trece pe la mine aproape zi de zi. Mă ajută la…

— Nu încerca să mă duci, tataie, îi spuse Vogel, insuflând o notă de

ameninţare implicită fiecărui cuvânt. O caut pe Franka Gerber. Am auzit că a trecut pe aici ieri. L-a ucis pe unul din colegii mei, un om de nădejde, tată de familie. Nepoata dumitale l-a omorât cu sânge rece.

— Nu ştiu despre ce vorbiţi. N-am mai văzut-o pe Franka de ani de zile.

— Nu-mi irosi timpul, Gerber. Ştim că a trecut pe aici. Nu mă păcăleşti cu prefăcătoriile tale. Ce ţi-a spus? Ţi-a zis încotro merge? Era singură?

Vogel mătură ceaşca de cafea cu palma, trântind-o pe gresie, unde se făcu ţăndări.

— Crezi că mi-e frică de tine?

— Cred c-ar trebui să-ţi fie. N-ai pe nimeni care să te apere aici.

Se uită de jur împrejurul mesei, la cei cinci soldaţi în uniformă completă, cu puştile la piept.

— Aş putea să te scot din casă şi să te împuşc în plină stradă, şi niciun tribunal al Reichului nu m-ar condamna. Aş putea să te arunc într-o celulă şi să te las să mori acolo de foame sau poate doar să te torturez, aşa, ca să mă amuz. Deci te întreb din nou. Unde zicea că se duce târfa de nepoată-ta?

— Atenţie la limbaj! Eu ţin minte vremurile când ţara asta însemna ceva, când eram un bastion al industriei şi al artelor, când bătăuşi ca tine nu îndrăzneau să iasă din umbră, acolo unde le e locul. Dar acum purtaţi banderola şi insigna aia şi vă închipuiţi că asta vă dă putere asupra mea?

Vogel scoase pistolul şi-l îndreptă spre Hermann.

Bătrânul rămase impasibil.

— N-am mai omorât pe cineva de ani buni. Nu mă obliga să o fac azi. Spune-mi unde e Franka. Ţi-am zis deja că mi-a ucis colegul. Era singură sau mai era cu cineva?

— Şi eu ţi-am spus deja că n-am mai văzut-o de ani de zile.

Vogel armă pistolul şi-l îndreptă spre fruntea lui Hermann.

— Sunt om bătrân, Vogel. Moartea ne aşteaptă pe toţi, mai devreme sau mai târziu. Nu mi-e teamă de ea şi nu mi-e teamă de tine. Aşa că n-ai decât să tragi, pentru că mai bine mor decât să-mi trădez familia în faţa unei marionete a naziştilor.

— N-ai decât, spuse Vogel şi apăsă pe trăgaci.

Gerul amorţise orice durere. Gândul că va degera era acum o grijă constantă în mintea Frankăi. După ore de înotat prin zăpadă, picioarele i se transformaseră în blocuri de beton, menite doar să-i susţină restul corpului. Simţi o uşurare imensă când făcură un popas, să ia micul dejun.

Nu-şi permiteau să facă focul. Vorbeau în şoaptă.

— Şi dacă ne găsesc, John?

— O să ne asigurăm că nu se întâmplă asta.

Întinse o pătură pe care să se aşeze şi îi dădu o sticlă de apă. Franka tânjea să doarmă, dar era un lux pe care nu şi-l permitea.

— Trebuie să avem grijă să nu ne deshidratăm, îi spuse John. Pare o preocupare neobişnuită, cu atâta apă îngheţată în jur.

Franka luă brânza şi pâinea uscată pe care i le întinse el. Mestecă de trei ori până să poată înghiţi. John scoase harta detaliată a frontierei cu Elveţia. Franka se întrebă cât de corectă era, având în vedere că viaţa lor depindea de asta.

— Probabil că suntem la vreo opt kilometri de graniţă. Cum te simţi?

— Bine. Simt c-o să fim în Elveţia în curând. Tu?

— Şi eu la fel.

Franka se rezemă de un copac şi se uită la trunchiul care se avânta vreo nouă metri spre cer. În aer adăsta mirosul pădurii în zori – o mireasmă de pin, combinată cu miros de pământ şi zăpadă. Mirosul familiar era o alinare. Era în elementul ei. Agenţii Gestapoului erau intruşii aici. Norii joşi păreau nişte cearşafuri murdare de bumbac şi un vânticel dinspre sud le dădea târcoale, clătinând crengile copacilor. John scoase un cuţit de la brâu, tăie ultima bucată de brânză şi îi întinse o felie.

— Ce ai face acum dacă n-am fi în război? îl întrebă.

— Nu ştiu. Nu cred c-aş fi preluat compania, nici chiar în vremuri de pace. Ar fi trebuit să găsesc o altă cauză pentru care să lupt. Poate c-aş fi încă însurat. Cine ştie? Tu?

— Pentru mine nu e aşa uşor. Chiar dacă n-ar fi războiul ăsta, naziştii ar fi tot aici şi războiul din interiorul ţării ar fi în toi.

— Şi dacă n-ar fi naziştii la putere?

— Nu ştiu. Din adolescenţă n-am mai cunoscut altceva.

— N-o să te mai poţi întoarce aici, nu câtă vreme sunt ei la putere.

— Sunt pregătită. Vechea mea viaţă s-a încheiat de mult.

Muşcă din brânză.

— Sunt pregătită, repetă.

Preţ de câteva secunde niciunul nu spuse nimic.

— Nu mai am nimic aici. Nu mai am ţară. Nu mai am familie. Sunt doar eu.

Dacă reuşeau să treacă graniţa teferi, decizia avea să-i aparţină Frankăi.

Asta, dacă. Îl durureră picioarele toată noaptea şi acum le masă uşor, încercând să atenueze durerea. Tânjea să doarmă. Ştia că, dacă se întindea pe pătură acum, o să-l ia somnul, caz în care îl vor găsi şi vor fi ucişi amândoi. Era momentul s-o ia din loc. Se ridică.

— De ce m-ai salvat din zăpadă?

— Poftim?

— Eram îmbrăcat într-o uniformă Luftwaffe. La o primă vedere, făceam parte din regimul care ţi-a distrus viaţa şi ţara. De ce m-ai salvat?

— Pentru că eşti o fiinţă umană, iar eu sunt asistentă. Asta e datoria mea.

— Dar ţi-ai riscat viaţa pentru un străin, şi unul pe care-l credeai pilot în Luftwaffe pe deasupra.

— Aveam nevoie de ceva.

— Ca noi toţi.

John o ajută să se ridice.

— Hai să mergem. Putem ajunge la graniţă într-o oră, două.

Vogel întinse harta pe masa din bucătărie, având grijă să n-o mânjească de sânge. Nu puteau să străbată Rinul înot. Nu în luna ianuarie. Probabil că se îndreptau spre Inzlingen, punctul în care graniţa dintre Elveţia şi Germania se iţea din apele îngheţate ale râului. Trimisese deja cincizeci de agenţi acolo, care să-şi croiască drum înapoi prin pădure, şi o sută acopereau zona pe o rază de 16 km. În curând curva aia va fi prinsă ca un şobolan în cursă, iar el va putea să se răzbune pe îndelete. Trebuia să dea un exemplu. Oare ar fi posibil să-i atârne cadavrul în centrul oraşului, cum proceda Gestapoul în teritoriile ocupate? De-abia aştepta să dezbată problema cu superiorii lui. Strânse harta şi se întoarse la maşină, urmat de escortă. Se făceau 45 de minute cu maşina până la graniţă şi avea de gând să fie deja acolo când o prindeau, să-i vadă expresia când îşi dădea seama că în lumea ei el deţinea puterea supremă.

Fiecare pas era o mică victorie de-acum. Începeau să se resimtă după efortul susţinut din ajun. John îşi târa picioarele prin zăpadă, ţinându-se de copaci, lăsându-şi toată greutatea în bastonul improvizat.

— Nu mai e mult, îi spuse. Vei fi liberă în curând, pentru prima dată din adolescenţă.

Era ironic faptul că va trebui să-şi petreacă primele zile de libertate într-un centru de detenţie din Elveţia, fără să-şi poată căuta de lucru, dar

războiul se va sfârşi în curând. Îşi dorea să fie el cel care o va elibera. Misiunea se transformase în ceva nou. Se văzu înmânându-i personal microfilmul lui Bill Donavan, dând mâna, cu drapelul în spate, dar fiecare gând era impregnat de prezenţa ei. De fiecare dată când îşi întrezărea viitorul era şi ea acolo, şi lucrul ăsta era o alinare şi o motivaţie.

Înaintau greoi prin zăpadă. Era convins că Berkel fusese descoperit deacum şi că forţele Gestapoului se aflau pe urmele lor, din ce în ce mai aproape. Mai era doar un kilometru şi jumătate până la pârâul care avea să-i poarte peste graniţă – asta dacă harta era corectă.

Ajunseră într-un luminiş. Un drum se întretăia cu poteca. John îi făcu semn să se oprească şi o luă înainte singur, ca să vadă ce era dincolo de lizieră. Se uită la drum, într-o parte şi alta. Era linişte, drumul era pustiu până unde putea ajunge el cu privirea, înainte de a descrie o buclă. Acesta se afla la doar la câţiva paşi de şirul de copaci după care se ascundeau. Vor fi expuşi câteva minute, cât îl traversau, dar nu aveau de ales. Pârâul care avea să-i poarte spre libertate era la mai puţin de un kilometru acum. Probabil că existau staţii de interceptare prin apropiere şi drumul se va anima în curând.

Franka îl ajunsese din urmă.

— Pădurea ţine cu noi. Doar datorită ei suntem încă în viaţă. Odată ce ieşim din ea, suntem ca morţi.

Arătă spre poiana aflată de cealaltă parte a drumului şi spre copacii de dincolo de ea.

— Cel mai probabil pârâul spre care ne îndreptăm e în peticul ăla de pădure. Trebuie să ajungem acolo, unde vom fi din nou la adăpost. Sunt sigur că l-au descoperit pe Berkel între timp şi că acum ne caută. Nu există o altă destinaţie în afara celei spre care ne îndreptăm. Ştiu că n-o să trecem râul înot iarna. Dacă nu sunt deja aici, vor ajunge în curând. Putem să reuşim.

— Cine crezi că a lăsat urmele alea în zăpadă? îl întrebă.

Mai multe urme de paşi se întretăiau pe întinderea de zăpadă care-i despărţea de copacii de pe cealaltă parte a drumului.

— Greu de spus. Nu pare să fi nins pe-aici de câteva zile. Par să fi fost lăsate de mult.

— Un ţăran care a trecut cu vacile, poate?

— Poate. Sunt sigur că nu ne aşteaptă nimeni acolo, dacă la asta te referi.

— Pare liniște.

— Hai să nu mai pierdem timpul, îi spuse John, ieșind dintre copaci și ghemuindu-se la pământ ca să traverseze.

Franka îl urmă la câțiva pași distanță, imitându-i gesturile. John o așteptă pe marginea drumului când ajunseră la pajiștea acoperită de zăpadă care ducea spre șirul de copaci din depărtare. Apoi o luă înainte, cu pas susținut. Franka venea poticnit după el și îi căzu rucsacul. Se aplecă să-și tragă curelele pe umeri. John străbătu atât de repede întinderea, încât Franka rămase la vreo 30 de metri în urma lui. El tocmai intra printre copaci, când auzi huruitul camionului, care luă curba.

Vogel era așezat în față, uitându-se de-o parte și de alta a drumului, când observă silueta care înainta greoi prin zăpadă, spre șirul de copaci.

— Oprește! strigă și șoferul apăsă pedala de frână. Uite-o. După ea!

Bătu în remorca învelită cu o prelată, ca să-i trezească pe soldații aflați în spate.

Franka se întoarse când auzi camionul oprindu-se, cuprinsă de panică. Se ridică, străduindu-se din răsputeri să fugă prin zăpada în care se împotmolea. John se ascunse după un copac, scoțând pistolul, amăgindu-se cu gândul că ar putea să-i doboare de unul singur pe cei patru soldați înarmați până în dinți care coborau din camion. Unul dintre soldați duse pușca la umăr și începu să tragă. Gloanțele țâșneau în jurul Frankăi, care fugea fără oprire, cu ochii la chipul disperat al lui John, care încerca s-o susțină din priviri, cu mâna întinsă spre ea.

Vogel coborî în zăpadă, urmându-i pe soldați, lăsând în urmă camionul, în timp ce alergau toți șase după silueta aflată la nici 100 de metri distanță. Scoase pistolul să tragă, chiar când Franka dispăru în desiș.

John o prinse de mână și o trase după el.

— Haide. Trebuie să-i lăsăm cumva în urmă. Granița e la doi pași. Scapă de rucsac.

Ea îl aruncă la pământ, amintindu-și de fotografiile de familie pe care le îndesase în buzunare. Aruncă o privire în urmă, spre soldați și polițistul rotofei care de-abia ținea pasul cu ei prin zăpadă. Păreau să câștige teren. John o trăgea după el în timp ce alerga, urcând și apoi coborând un deal,

înconjuraţi de copaci. Soldaţii rămăseseră nevăzuţi în urmă, dealul şi copacii îi ascundeau privirii lor.

— Nu mai avem mult, îi spuse John chiar când îi apăru o lumină în zare.

Pâlcul de copaci se întindea până la nici 200 de metri în faţă. Dincolo de ei se vedea o lumină albă, strălucitoare, şi Franka observă pe dată ce nu se văzuse pe hartă. În locul în care se sfârşea şirul de copaci începea o prăpastie adâncă de vreo zece metri, care se întindea pe aproximativ un kilometru şi jumătate în ambele sensuri.

John înjură.

— Nu. Nu. Putem să coborâm pe-acolo.

— Sunt chiar în urma noastră. Ar putea să ne împuşte în timp ce coborâm. Nu mai e cale de scăpare, nu pentru mine.

— Poftim?

— Nu ştiu că eşti şi tu cu mine. Probabil nu ţi-au observat urmele prin zăpadă, printre atâtea altele. Erai ascuns după copaci când au coborât din camion. Eu nu te vedeam, aşa că n-aveau cum să te vadă nici ei. Mergi înainte fără mine. Poţi să cobori pe-aici şi să treci graniţa înainte să se întunece.

— Nu te las în urmă.

— N-are rost, John. N-avem cum să scăpăm amândoi. Gândeşte-te la misiunea ta. Trebuie să pleci acum.

— Trebuie să existe o alternativă.

— Nu există. Eu mă întorc şi le distrag atenţia.

— Nu. Nu pot să plec fără tine. Nu vreau.

— Nu uita de misiunea ta. E mai presus decât noi doi. Aminteşte-ţi cu ce scop ai fost trimis aici. Te rog. Mai avem doar câteva clipe.

Auzea paşii soldaţilor care se apropiau printre copaci, la nici o sută de metri distanţă.

— Fă-o de dragul meu, îi spuse.

El o strânse la piept şi o sărută. Franka se trase înapoi după câteva clipe şi îşi rezemă fruntea de a lui.

— Nu pot să te părăsesc.

— Trebuie să pleci acum.

— Iartă-mă, Franka, îi zise, coborând dincolo de buza prăpastiei.

Îl privi pentru ultima oară cum se uita către ea de-acolo. Se retrase în direcţia din care veneau urmăritorii, cu mâinile sus. Auzi cum soldaţii îi strigau să se culce la pământ, cu mâinile la ceafă. Era la kilometri distanţă de locul acela, cu ani în urmă, cu părinţii ei la cabană, într-o seară caldă de

vară, privind cum apune soarele printre copaci.

Poliţistul grăsan chiui de bucurie când îi prinse din urmă.

— Franka Gerber? Sunt *Kriminalinspektor* Vogel de la Gestapo. Te arestez pentru uciderea lui Daniel Berkel şi, dă-mi voie să-ţi spun, eşti pe mâna mea acum. O să plăteşti pentru ce i-ai făcut prietenului meu. Mă bucur să te văd plângând. O să tot plângi de-acum înainte.

Îşi puse pistolul la loc în toc.

— Unde e prietenul tău?

— Cine?

— Nu mă lua cu de-astea, îi spuse Vogel, plesnind-o peste faţă. Ai făcut rost de cârje pentru el. Unde e?

— A plecat săptămâna trecută. A traversat deja graniţa. Mi-a spus pe unde s-o iau – să merg şi eu după el.

— Verificaţi împrejurimile, le spuse soldaţilor, care se răsfirară, inspectând timp de câteva minute zona.

Vogel începu s-o percheziţioneze pe îndelete, lăsându-şi mâinile să adaste mai mult în anumite locuri, scoţându-i din buzunare portofelul şi revolverul rămas de la tatăl ei.

— N-am găsit nimic, îi spuse unul dintre soldaţi la întoarcere. Nu mai e nimeni altcineva. E plin de urme. E imposibil să-ţi dai seama dacă mai era cineva cu ea.

Franka era cu gândul la John acum şi la faptul că va reuşi să treacă graniţa. Victoria ei era faptul că el va scăpa cu viaţă. Îl văzu cu ochii minţii trecând agale frontiera, înmânând microfilmul, primind recunoaşterea pe care o merita, şi îi era de ajuns. Chinurile care o aşteptau în orele următoare vor trece. Ceea ce realizaseră ei va dăinui.

John zăbovi printre copaci, ştiind că era de ajuns s-o ia din loc şi că nu l-ar mai împiedica nimeni să treacă graniţa acum. Îl îmbiau gândul libertăţii şi satisfacţia că-şi va îndeplini misiunea. Microfilmul era vital. Poate c-ar putea chiar să încline balanţa războiului. Îşi imagină reîntâlnirea cu familia, mândria de pe chipul tatălui lui. Încercă să şi-o alunge pe Franka din minte. Dincolo de graniţă, pe care o putea trece cu uşurinţă, îl aştepta restul vieţii.

Soldaţii mergeau târşâit prin zăpadă spre camion, savurând momentul. Vogel îşi ţinea pistolul îndreptat spre capul Frankăi. Şi cine avea să-l oprească? El făcea legea aici. În curând o să descopere şi curva treaba

asta. Le luă un sfert de oră să ajungă la locul în care lăsaseră camionul. Soldaţii sărbătoriră printr-o pauză de ţigară. Vogel o obligă să îngenuncheze în zăpadă, pe marginea drumului, cu mâinile la ceafă, în timp ce scotea radioemiţătorul, să-şi anunţe victoria. Avusese parte de multe momente de satisfacţie în decursul carierei lui, dar probabil că acesta era încununarea tuturor. Se gândi la Berkel în timp ce lua radioemiţătorul. Moartea lui va fi răzbunată. Transmise vestea bună, făcând de mai multe ori anunţul.

— Te duc la sediul local al Gestapoului acum, o anunţă. E ultimul loc pe care îl vei mai vedea în viaţa asta.

O împinse în remorcă, legându-i mâinile cu un capăt de sfoară, pentru că în vria aceea uitase să ia cătuşele. Nu mai conta. Era păzită de patru soldaţi. N-avea unde să fugă. Soldaţii se aşezară pe lângă ea, iar Vogel, şoferul şi un alt soldat se aşezară în faţă.

— Felicitări, băieţi! le strigă Vogel în clipa în care se pregă-teau s-o ia din loc. Când ne întoarcem, vă aşteaptă o permisie.

Soldaţii chiuiră în timp ce şoferul pornea maşina. La nici o sută de metri, le apăru în faţă o siluetă, cineva care le cerea ajutorul. Vogel se aplecă înainte, dând cu ochii de un ofiţer din Luftwaffe care înainta greoi spre ei, cu documentele la vedere. Uniforma lui era murdară şi sfâşiată, iar omul era plin de zăpadă şi noroi. Părea epuizat, poate chiar la un pas de moarte. Şoferul încetini şi apoi opri de-a binelea.

— Vă rog, ajutaţi-mă! le strigă ofiţerul.

— Ce mai e acum? bombăni Vogel.

Ofiţerul se oprise chiar în faţa camionului, cu mâinile ridicate. Era aşa de aproape, încât Vogel îi vedea până şi culoarea ochilor.

— Am aşteptat toată noaptea în locul ăsta. M-am prăbuşit cu avionul în timpul unei misiuni de pregătire, la câţiva kilometri mai încolo, în pădure. Am crezut c-o să mor. Am auzit împuşcăturile şi mi-am croit drum până aici.

— Trebuie să transportăm o prizonieră. Suntem într-o misiune importantă. E un orăşel la vreo trei kilometri spre vest.

— Nu cred că pot să ajung până acolo. Nu mă ţin picioarele. Vă rog, nu mă lăsaţi aici.

Vogel chibzui câteva clipe. Poate c-o să primească recunoaştere în plus pentru faptul că salvase un ofiţer al Luftwaffe rătăcit prin pădure, ba chiar şi o medalie – jigodiile alea arogante din Luftwaffe vor trebui să-l respecte dacă le aducea pe tavă unul din propriii lor ofiţeri. Îi făcu semn cu degetul spre remorcă.

— Putem să te ducem până în oraș.

Bărbatul dădu roată camionului, șchiopătând. Vogel le strigă soldaților din spate că mai aveau un pasager și unul dintre ei se aplecă și-l ajută să urce.

Franka nu-și ridică privirea la început, dar când prelata a fost dată deoparte, fu smulsă din transă. Simți că-i piere tot sângele din obraji când John se așeză în dreapta ei, în uniforma de aviator, în timp ce de cealaltă parte stătea unul dintre soldați. Ceilalți trei soldați erau așezați în fața lor, cu pușile lângă ei. Șoferul porni din nou motorul și camionul demară huruind. John gâfâia și se aplecă în față, sprijinindu-și antebrațele pe coapse. Își lăsă rania la picioare.

— Mulțumesc că m-ați luat. Mi-ați salvat viața. Cine-i fata?

— O prizonieră, îi spuse unul dintre soldați. A ucis un ofițer din Gestapo.

— Și-o arestați pentru asta? începu să râdă John. Ce i-a venit unei fete frumoase ca tine să omoare unul dintre scumpii noștri ofițeri din Gestapo? Nu ți-a plăcut trenciul lui negru? Știți ce se spune despre agenții Gestapoului, nu-i așa?

— Nu, ce se spune? îl întrebă soldatul așezat chiar lângă ei, cu un început de zâmbet.

— Că toți agenții Gestapoului sunt sinceri și inteligenți, dar eu unul nu sunt de acord.

Același soldat îl întrebă:

— De ce?

— Dacă un agent din Gestapo declară că e inteligent, atunci nu e sincer. Dacă e sincer, nu e inteligent, iar dacă e și sincer și inteligent, atunci nu face parte din Gestapo.

Cei patru soldați începură să râdă.

— Știu că risc să intru în belea, dar mai glumesc și eu.

— Sigur, încuviință soldatul.

Franka încremenise, nu-i venea a crede. John nu-i făcuse niciun semn. Nimic.

— Vă mai spun un banc, dacă promiteți să nu-l ziceți mai departe.

— Sigur, îi răspunse același soldat.

— Bine, e un banc bun de tot. Care-i diferența dintre creștinism și nazism?

— Nu știu, răspunse unul dintre soldați.

John făcu o pauză de câteva secunde.

— În creştinism, un singur om a murit pentru binele tuturor. În nazism mor toţi pentru binele unui singur om.

Soldaţii începură să râdă în hohote.

John ţâşni în picioare şi scoase pistoalele din buzunar.

— Franka! La pământ! îi strigă, luând la rând soldaţii din faţa lor şi înfigându-le câte un glonţ în piept.

Ultimul soldat se ridică, ducând mâna la puşcă. John îi trase două gloanţe în faţă. Camionul se opri brusc, aproape doborându-l. Îi luă o secundă să-şi recapete echilibrul, apoi trase ultimele gloanţe de pe ţeavă spre cabină, străpungând prelata. Se aplecă spre ea. Faţa îi era mânjită de sângele soldaţilor.

— Eşti rănită? Ai păţit ceva?

— Nu, n-am nimic.

John luă pistolul unuia dintre soldaţii ucişi şi sări din camion. Franka îl urmă. Uşa de la cabina camionului se deschise şi Vogel coborî poticnit, cu o gaură urâtă în piept. Apucă să tragă două gloanţe, înainte ca John să-l doboare – se prăbuşi grămadă în mocirlă. John se asigură că muriseră toţi, şi Vogel, şi ceilalţi din faţă. Se rezemă de o latură a camionului. Franka se apropie de el.

— Te-ai întors. Acum puteai să fii deja dincolo de graniţă.

— Ţi-am spus că nu plec fără tine.

Îl îmbrăţişă, dar, când se trase înapoi, observă o pată roşie în locul unde se lipise de el.

— O, nu, exclamă, simţind un fior de gheaţă pe şira spinării. Arată-mi.

El ridică braţul, lăsând să se vadă o rană de glonţ în partea dreaptă a pieptului, la nivelul cotului.

— Nu-i aşa grav, îl minţi Franka.

— Mai rezist, dar trebuie să plecăm acum. O să vină întăriri.

— Stai aşa. Trebuie să iau ceva mai întâi.

Fugi spre cabina camionului, deschizând portiera. Soldaţii din Wehrmacht zăceau aplecaţi în faţă, ca nişte păpuşi de cârpă, iar parbrizul spart era mânjit de sângele lor. Şoferul se prăvălise în drum, zăcând grămadă. Trusa de prim-ajutor era pe podea. Când se întoarse la el, John stătea aşezat în zăpadă. Tăie o fâşie de bandaj şi i-o înfăşură în jurul pieptului, încercând să oprească hemoragia. Partea de sus a pantalonilor lui era deja îmbibată de sânge. John îşi scoase tunica de la uniformă, aruncând-o în zăpadă.

— Ţine ăsta în dreptul rănii, îi spuse Franka, întinzându-i un bandaj

gros. Apasă cât de tare poți.

John încuviință, dar era alb ca varul. Scoase din raniță o haină civilă, reușind cu greu să-și bage mâinile pe mâneci. În doar câteva clipe era plină de sânge.

— Trebuie să plecăm chiar acum, continuă Franka.

Scoase harta din buzunarul lui. Se îndepărtaseră deja câțiva kilometri de punctul prin care plănuiseră să treacă granița. Odată întorși acolo, îi aștepta peretele de stâncă.

— Rezist, îi spuse John. Scoate cadavrul din camion și hai să ne întoarcem cu mașina până acolo.

Franka dădu roată camionului prin dreapta, trăgând cadavrul soldatului dinăuntru. Îl ajută pe John să se ridice, trecându-i brațul peste umerii ei, și îl conduse până la camion, unde reuși să urce singur, opintit. Motorul era încă pornit, cheile rămăseseră în contact. Franka întoarse camionul și o porni în viteză, cu vântul rece suflându-le în față, lăsând în urmă mormanul de cadavre din drum.

— O să ai nevoie de îngrijiri medicale, urgent.

— Ajută-mă să trec granița și ne ocupăm apoi de restul. Mi-ai salvat o dată viața. S-ar părea că va trebui s-o faci din nou.

Merseră câteva minute, până ajunseră într-un punct în care prăpastia părea mai puțin adâncă și copacii mai aproape. Își sprijini brațul pe umerii ei, apoi ieșiră din camion și-l abandonară acolo, fără a se mai obosi să-și acopere urmele. Granița. Libertatea. Franka îi luă raniță și o goli cât de mult putu, înainte de a o lua în spate. Înaintau împreună, John se sprijinea de ea, lăsând o dâră roșu-aprins prin zăpadă.

— Rezist, repetă.

Pe ici, pe colo mai răsărea câte un copac din zăpada groasă. Ajunseră din nou în dreptul peretelui de stâncă. Avea vreo șase metri.

— Scoate funia. Leag-o de un copac și lasă-mă în jos.

Franka scoase colacul de funie din raniță și o legă de un copac solid. El și-o înfășură în jurul brațelor, prinzând-o cu amândouă mâinile, în timp ce Franka îl cobora centimetru cu centimetru. John își sprijinea picioarele de stânci. Ea știa cât de obosit era el, dar știa și ce s-ar întâmpla dacă îl lăsa acum să doarmă. Franka îl urmă. Când ajunse pe fundul prăpastiei, John era așezat pe o stâncă, abia reușind să stea în capul oaselor. Îl ridică din nou.

— Haide, infanterist, îi spuse în engleză – exact cum o învățase el.

Auzi clipocitul apei pârâului și își croi drum printre copaci, în căutarea lui. Malul era înghețat, dar șuvoiul curgea nestăvilit pe mijloc.

— Haide, spuse. Putem s-o facem.

— Răzbesc eu cumva, îi spuse John, dar cu voce stinsă, ca şi cum fiecare pas ar fi putut să fie ultimul.

Se poticni din nou, iar Franka se aplecă să-l ridice.

— Haide, John. Aproape c-am ajuns. Mai avem doar un pic.

Merseră tot înainte pe malul râului, încă un pas, şi apoi încă unul. Pe John îl lăsară în cele din urmă picioarele şi se împiedică din nou, trăgând-o peste el. Gemu când Franka încercă să-l ridice, dar ea îl ignoră, punându-i cu forţa braţul peste umărul ei. Mâna lui era din ce în ce mai moale, dar continuară să înainteze. Cumva.

— Aproape am ajuns. Nu te da bătut.

Mai înaintară câteva minute, apoi el îi dădu drumul şi căzu la pământ. Vama se ivi printre copaci. Era la nici 30 de metri distanţă.

— Am reuşit! strigă Franka. Am ajuns în Elveţia. Suntem liberi.

— Tu eşti liberă, îi şopti John. Mulţumesc, Franka, pentru tot. Ia microfilmul.

— Nu! Nu te las să mori, nu când aproape am ajuns. Ridică-te. M-ai auzit? Ridică-te. Nu te las în urmă.

Se aplecă, îl înconjură cu braţul, susţinându-i toată greutatea pe umeri.

— Putem s-o facem. O să reuşim. Nu te las să mori, repeta ea întruna, în timp ce se îndrepta greoi spre clădirea micuţă de culoarea ardeziei, pe sub coroanele copacilor din Pădurea Neagră, aşa de dese încât nici nu se vedea cerul.

15

Un sat în apropiere de Basel, Elveția, octombrie 1945

Soarele la asfințit scălda cerul în nuanțe de roșu, portocaliu și violet. Franka se îndreptă de spate, sprijinindu-se în săpăliga pe care o ținea în mână. Dealurile și copacii din Pădurea Neagră se întrezăreau la orizont – niște forme întunecate pe fundalul cerului. Seara se lăsa răcoare, căldura verii începea să se risipească, alungată de vântul toamnei. Terenul era acoperit de șiruri verzi, bine îngrijite, de cartofi, care se întindeau cât vedeai cu ochii pe o rază de câteva sute de metri, întrerupte doar de siluetele celorlalte ajutoare de la fermă, care se întorceau după o zi de muncă. Franka se aplecă să ridice găleata cu buruienile pe care le smulsese și o porni spre hambar. Rosa Goldstein o aștepta lângă copacul sub care luaseră adesea prânzul împreună, întâmpinând-o zâmbitoare.

— Nu mă așteptam să fii încă pe aici, Franka. Credeam că pleci acasă.

— Tot aici sunt, îi spuse Franka. Nu știu de ce, dar plecarea mea s-a amânat. Astăzi e ultima mea zi la fermă. Pare ridicol, dar o să-mi lipsească locul ăsta și toți oamenii minunați pe care i-am cunoscut aici.

— Războiul s-a sfârșit. Am scăpat de naziști. E momentul să ne vedem de viețile noastre, de ce-a mai rămas din ele.

Cele două femei plecară împreună. Alte câteva persoane li se alăturară din mers, iar când ajunseră în dreptul hambarului, se adunaseră mai bine de douăzeci de oameni, care îi urară cu toții cele bune la despărțire.

Își aminti de Hans în timp ce se spăla înainte de cină în baia pe care o împărțea cu alte zece femei, care îi erau ca niște surori acum. Deși viața lui fusese curmată prea devreme, cuvintele lui dăinuiseră. Hans, Sophie, Willi și toți cei care-și dăduseră viața în numele libertății vor fi recunoscuți în curând drept eroi, așa cum îi știa ea. Se întoarse în camera ei și se așeză pe patul suprapus. Nu mai era nimeni în dormitorul comun, celelalte femei ieșiseră să bea ceva la aer, în lumina asfințitului. Trase de sub pat valiza în care se aflau toate obiectele ei personale. Pliantul era

împăturit în buzunarul lateral. Îl scoase, cum făcea adesea în ultimul timp, și citi titlul:

MANIFESTUL STUDENȚILOR DIN MÜNCHEN

Era al șaselea manifest al Trandafirului Alb, pe care un avocat reușise să-l strecoare peste graniță, pentru a fi reprodus și distribuit în sute de mii de exemplare deasupra Germaniei de bombardierele Aliaților. Sylvia Stern, o evreică refugiată din Ulm, trecuse granița cu manifestul asupra ei și i-l dăruise Frankăi în semn de încurajare la sosirea ei aici, în iarna lui 1944. Franka nu îi spusese niciodată, nici ei, nici altcuiva, că fusese de față în noaptea în care Hans, sora lui, Sophie, și cel mai bun prieten al lui, Willi, redactaseră acel manifest. Nu îi spusese că ajutase la distribuirea lui sau că făcuse închisoare pentru cuvintele tipărite pe acel petic de hârtie. Amintirea aceea le aparținea lor acum. Doar ei meritau acel privilegiu.

Împături manifestul, îl îndesă la loc în valiză și se apropie de fereastra aflată la capătul șirului de paturi suprapuse. Se uită spre Pădurea Neagră, munții aflați la kilometri distanță. Ce-o să facă de-acum înainte? Naziștii fuseseră anihilați, iar Reichul lor, care ar fi trebuit să dăinuie o mie de ani, fusese spulberat odată cu ei. Dar ce-o mai aștepta pe ea acolo? Oamenii cei mai dragi ei se duseseră. Mai dăinuia doar amintirea lor, care o alina și o întrista deopotrivă, înconjurând-o cu dragoste. Încă stătea de vorbă cu mama ei, încă simțea îmbrățișarea tatălui ei, încă îi apărea în vis zâmbetul lui Fredi. O vor însoți mereu, câte zile va avea.

Se mai gândea și acum la John. Îi simțea încă greutatea pe umeri, simțea cum sângele lui cald îi îmbibase hainele, vedea și acum expresia vameșului – o combinație de uimire și milă – în clipa în care țâșnise pe ușă, cu John în spinare. Vameșul încercase s-o convingă să se resemneze, să accepte faptul că John murise, dar ea refuzase să-l creadă. Îi pusese pistolul la tâmplă, silindu-l să-i ducă la spitalul aflat la cinci kilometri distanță. Era sigură c-o să fie închisă pentru asta. Dar nu fusese așa. Intervenise pentru ea consulatul american. Microfilmul ajunsese în Statele Unite și bombele fuseseră lansate asupra orașelor Hiroshima și Nagasaki. Nu știuse niciodată cât de mult contribuise de fapt la acele grozăvii, dar războiul se sfârșise acum. Americanii susțineau că bombele salvaseră sute de mii de vieți. Era mai bine să vadă astfel lucrurile, deoarece alternativa era mult prea dureroasă. Poate că rolul pe care-l jucaseră în a pune capăt războiului era moștenirea cu care avea să se

împace într-o bună zi. Era de-ajuns să știe că avuseseră o contribuție.

După internarea lui în spital, ea nu mai putuse părăsi centrul de detenție, nu-l mai văzuse din ziua aceea, primise doar o scrisoare prin care era anunțată că supraviețuise în mod miraculos. John îi scrisese de mai multe ori, mulțumindu-i că-i salvase viața doar printr-un efort de voință, repetându-și de fiecare dată promisiunea că se va întoarce la ea, dar cumva se simțea în continuare singură. Nu reușea să-l creadă, iar speranța din sufletul ei începuse să se stingă, pe măsură ce corespondența dintre ei se rărea.

Se întuneca, iar în zare se mai vedea doar o geană de lumină, deasupra munților Pădurea Neagră. Nu aprinsese lampa din colțul camerei. Se lăsase întunericul. Nu părea să mai aibă vreun rost să aprindă lumina într-o încăpere din care se pregătea să plece. Venise momentul. Nu se mai putea sustrage. Valiza ei rămăsese lângă pat. Se apropie de ea și își strânse ultimele lucruri. Nu era nici pe jumătate plină când o închise. O ridică doar cu o mână, simțind cât atârna ce mai rămăsese din viața ei.

Auzi deschizându-se ușor ușa camerei.

— Ți-am promis c-o să mă întorc după tine, îi spuse o voce – o voce pe care o auzise doar în vis în ultimele luni.

Aprinse lampa. Încăperea fu scăldată într-o lumină aurie, dezvăluindu-i silueta lui John în pragul ușii, îmbrăcat în uniformă completă, cu pieptul plin de medalii. El își scoase chipiul, punându-l sub braț.

— N-am de gând să te mai părăsesc vreodată.

— Nici nu te-aș lăsa, îi spuse Franka.

Se apropie de ea și o strânse cu putere la piept, iar în îmbrățișarea aceea, orice cuvânt ar fi părut de prisos.

MULȚUMIRI

Vreau să-i mulţumesc soţiei mele, Jill, pentru că a crezut în mine şi pentru că e consultantul meu în orice privinţă. Vreau să le mulţumesc pentru efort celor care mi-au citit manuscrisul, ajutându-mă să aleg ce era mai bun din haosul primelor versiuni: Jack Layden, Shane Woods, Betsy Frimmer, Carol McDuell, Chris Meniser, Jackie Kosbob, Nicola Hogan, Liz Guinan Havens. Morgan Leafe şi, desigur, minunata Jill Dempsey. Mulţumirile mele se îndreaptă şi către Dr. Liz Slanina şi Dr. Derek Donegan, pentru consultanţă tehnică. Mulţumiri agentului meu de milioane, Byrd Leavell,şi redactorilor mei, Jenna Free, Erin Anastasia şi Will Champion, care m-a făcut în repetate rânduri să râd în hohote datorită limbajului colorat din adnotări. Mulţumesc lui Jodi Warshaw şi Chris Werner, minunaţii mei editori de la Lake Union, şi tuturor angajaţilor de acolo, care sunt aşa de prietenoşi, amabili şi prompţi.

Mulţumesc fratelui meu, Brian, pentru că m-a învăţat să spun mereu adevărul, şi celuilalt frate, Conor, pentru că mi-a insuflat pasiunea pentru tot ce ţine de istorie. Mulţumesc surorii mele, Orla, pentru sprijinul constant şi, desigur, părinţilor mei, Robert şi Anne Dempsey, pentru că m-au făcut ceea ce sunt. Şi mulţumesc minunaţilor mei fii, Robbie şi Sam. Voi sunteţi răspunsul la orice acum şi principala forţă care mă mână în călătoria mea spre a deveni scriitor.

Pentru comenzi și informații, contactați:
GRUPUL EDITORIAL CORINT
Departamentul de Vânzări
Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, București, cod poștal 010517
Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20
Depozit
Str. Gării nr. 11, Mogoșoaia, jud. Ilfov
Tel.: 0758.053.416
E-mail: vanzari@edituracorint.ro
Magazin virtual: www.edituracorint.ro